

Hallituksen esitys eduskunnalle sijoitusrahastolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi sijoitusrahastolaki, jolla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen laki. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia ja lahjanlupauslakia. Lisäksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin, sijoituspalvelulakiin, kiinteistörahastolakiin, sidotusta pitkäaikaissäätämisestä annettuun lakiin, rahoitusvakuuslakiin, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, rahoitusvakaussuunnitelma- ja rahoituslakiin, joukkorahoituslakiin, kaupparekisterilakiin, varojen arvostamisesta verotuksessa annettuun lakiin, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettuun lakiin, verotusmenettelystä annettuun lakiin ja holhous-toimesta annettuun lakiin tehtäisiin uudesta sijoitusrahastolaista johtuvia teknisiä muutoksia.

Ehdotetulla uudella sijoitusrahastolailla selkeytettäisiin lain soveltamisalaa ja poistettaisiin nykysäntelyyn liittyviä epäselvyyksiä. Keskeisiä uudistuksia olisivat erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtäminen sijoitusrahastolaista vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin sekä sijoitusrahastodirektiivissä säännellyn alarahastorakenteen salliminen sijoitusrahastoissa.

Rahastoyhtiön hallinnollista taakkaa kevennettäisiin korvaamalla säännöllisesti vuosittain järjestettävä rahasto-osuudenomistajien kokous pyynnöstä koolle kutsuttavalla kokouksella sekä luopumalla rahastoyhtiön velvollisuudesta antaa rahasto-osuudesta osuustodistus. Rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä laskettaisiin nykyisestä 50 osuudenomistajasta 30 osuudenomistajaan. Rahastoyhtiön hallituksen toiminnan luotettavuutta pyrittäisiin lisäämään rahastoyhtiön hallituksen riippumattomaa jäsentä koskevilla uusilla säännöksillä, joilla korvattaisiin voimassa olevassa laissa edellytetty rahasto-osuudenomistajien valitsema hallituksen jäsen. Tilintarkastajien suorittamaa sijoitusrahaston arvonlaskennan oikeellisuuden tarkistamista harvennettaisiin tehtäväksi vähintään vuosittain. Lakiin lisättäisiin Rahastoyhtiöille uusi sijoitusrahaston likviditeetin hallintakeino, lunastusten rajoittaminen. Lisäksi ehdotetaan, että sijoitusrahaston säännöissä voitaisiin määritellä perusteet, jolloin rahastoyhtiölle tulisi oikeus lunastaa rahasto-osuudet laissa ja rahaston säännöissä tarkemmin määrättyissä poikkeuksellisissa tilanteissa ilman rahasto-osuudenomistajan toimeksiantoa tai suostumusta.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku erikoissijoitusrahastoista. Erikoissijoitusrahastosäätely säilyisi suurelta osin voimassa olevan sääntelyn sisältöisenä, mutta sääntelyn siirron yhteydessä poistettaisiin päällekkäisyyksiä sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain välillä. Toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajien markkinoinnin aloitusilmoituksen käsittelyä ehdotetaan selvennettäväksi siten, että Finanssivalvonta voisi antaa asiassa valituskelpoisen kieltopäätöksen silloin, kun kyse on ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavasta vaihtoehtorahastosta.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetuilla muutoksilla laajennettaisiin Finanssivalvonnan oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä koskemaan myös rekisteröityneiden vaihtoehtorahastojen hoitajien omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja palveluksessa olevan laissa säädetyin luotettavuuden selvittämistä.

Esityksen tarkoituksena on lisäksi panna kansallisesti täytäntöön rahamarkkinarahastoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, eurooppalaisista riskipääomarahastoista ja

HE 243/2018 vp

eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annettujen asetusten muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sekä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus. Finanssivalvonta toimisi rahamarkkinarahastoja koskevassa asetuksessa sekä niin sanotussa arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien läpinäkyvyysasetuksesta tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonnalla olisi sijoitusrahastolain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia asetusten säännösten rikkomisista. Lisäksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset muutoksenhaku-

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT.....	8
1 JOHDANTO.....	8
2 NYKYTILA.....	9
2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö.....	9
2.1.1 Sijoitusrahastolaki.....	9
2.1.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista.....	13
2.1.3 Laki Finanssivalvonnasta.....	14
2.2 EU-lainsäädäntö.....	15
2.2.1 Sijoitusrahastodirektiivi.....	15
2.2.2 Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettu direktiivi.....	16
2.2.3 Rahamarkkinarahastoasetus.....	16
2.2.4 Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus (SFTR).....	20
2.2.5 EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetus.....	24
2.2.6 Muu EU-säätely.....	27
2.3 Sijoitusrahastosektori.....	28
2.3.1 Suomalaiset sijoitusrahastot.....	28
2.3.2 Suomalaisen sijoittaminen ulkomaisiin rahastoihin.....	33
2.3.3 Sijoitusrahastojen kustannustehokkuus.....	33
2.3.4 Rahastotoiminnan rakenteiden muuttuminen.....	34
2.4 Nykytilan arviointi.....	34
2.4.1 Sijoitusrahastolaki.....	34
2.4.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista.....	43
2.4.3 Rahamarkkinarahastoasetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet.....	44
2.4.4 SFTR-asetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet.....	46
2.4.5 EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet.....	49
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	50
3.1 Tavoitteet.....	50
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	51
3.2.1 Termistö.....	51
3.2.2 Rahasto-osuusrekisteri.....	51
3.2.3 Vaihtuvapääomainen sijoitusyhtiö.....	52
3.2.4 Ulkoistaminen.....	53
3.2.5 Säilytysyhteisöt.....	53
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	53
3.3.1 Sijoitusrahastolaki.....	53
3.3.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista.....	58
3.3.3 Laki Finanssivalvonnasta.....	60
3.3.4 Muut esitykseen sisältyvät lait.....	60
3.4 Arviointi suhteessa EU:n tietosuoja-asetukseen.....	61
3.4.1 Rahasto-osuusrekisteri.....	61
3.4.2 Sisäpiirirekisteri.....	62

HE 243/2018 vp

3.4.3	Muut säännökset	64
4	ESITYKSEN VAIKUTUKSET	64
4.1	Taloudelliset vaikutukset	64
4.1.1	Vaikutukset yrityksiin	64
4.1.2	Vaikutukset kotitalouksiin	68
4.1.3	Vaikutukset julkiseen talouteen	68
4.1.4	Kokonaiskuva taloudellisista vaikutuksista ja kansantaloudelliset vaikutukset.....	69
4.2	Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	69
4.3	Yhteiskunnalliset vaikutukset	70
5	ASIAN VALMISTELU	70
5.1	Valmisteluvaiheet ja -aineisto	70
5.1.1	Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistus	70
5.1.2	Eräiden EU-asetusten kansallinen täytäntöönpano	71
5.2	Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	72
5.2.1	Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistus	72
5.2.2	Eräiden EU-asetusten kansallinen täytäntöönpano	77
6	RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	79
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	81
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	81
1.1	Sijoitusrahastolaki.....	81
	I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET	81
1 luku	Yleiset säännökset	81
	II OSA OIKEUS TOIMIA RAHASTOYHTIÖNÄ	83
2 luku	Rahastoyhtiön toimilupa.....	83
	III OSA RAHASTOYHTIÖN TOIMINTA	85
3 luku	Toimintaedellytykset ja vähimmäispääoma.....	85
4 luku	Toiminnan järjestäminen	87
5 luku	Vakavaraisuus ja riskienhallinta.....	88
6 luku	Ulkoistaminen.....	88
7 luku	Tilinpäätös ja tilintarkastus.....	88
	IV OSA SJOITUSRAHASTON HOITON LIITTYVÄT ERITYISET SÄÄNNÖKSET.....	89
8 luku	Sijoitusrahaston perustaminen, säännöt, vähimmäispääoma ja rahasto- osuudenomistajien vähimmäismäärä	89
9 luku	Sijoitusrahaston hoitaminen.....	91
10 luku	Sijoitusrahaston arvon laskeminen, liikkeeseenlasku ja lunastaminen.....	94
11 luku	Rahasto-osuuden hoitajan hallinnoimat rahasto-osuudet.....	96
12 luku	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat rahasto-osuudet	97
	V OSA SJOITUSRAHASTON VAROJEN SJOITTAMINEN, SYÖTTÖRAHASTORAKENNE, TIEDONANTOVELVOLLISUUS JA MARKKINOINTI	98
13 luku	Sijoitusrahaston sijoittaminen.....	98
14 luku	Syöttörahastorakenne.....	100
15 luku	Rahasto-osuuksien markkinointi ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus...	101
	VI OSA SJOITUSRAHASTON SULAUTUMINEN, JAKAUTUMINEN, LAKKAUTTAMINEN JA TOIMINNAN LUOVUTTAMINEN	102
16 luku	Sijoitusrahaston sulautuminen	102

HE 243/2018 vp

17 luku	Sijoitusrahaston jakautuminen.....	104
18 luku	Sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen ja säilytysyhteisön vaihtaminen	104
19 luku	Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen	105
VII OSA	SÄILYTYSYHTEISÖ.....	106
20 luku	Lupa toimia säilytysyhteisönä	106
21 luku	Säilytysyhteisön tehtävät	107
VIII OSA	RAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA.....	108
22 luku	Rahastoyhtiön toiminta ja sijoitusrahaston markkinointi ulkomailla	108
23 luku	Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointi Suomessa.....	109
24 luku	Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen	110
25 luku	Ulkomaisia rahastoyhtiöitä ja valvontayhteistyötä koskevat erityissäännökset	111
IX OSA	ERINÄISET SÄÄNNÖKSET	113
26 luku	Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä asiakkaan tunteminen....	113
27 luku	Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen.....	114
28 luku	Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	116
1.2	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista	116
1 luku	Yleiset säännökset	116
2 luku	Määritelmät.....	117
5 luku	Rekisteröinti.....	117
11 luku	Avoimuutta koskevat vaatimukset.....	118
12 luku	Osuuksien tarjoaminen	118
13 luku	Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle.....	118
14 luku	Lupa toimia säilytysyhteisönä	119
16 a luku	Erikoissijoitusrahasto	119
21 luku	Finanssivalvontaa koskevat säännökset.....	121
22 luku	Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen.....	122
1.3	Laki Finanssivalvonnasta.....	124
1.4	Lahjanlupauslaki	127
1.5	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta.....	128
1.6	Sijoituspalvelulaki.....	128
1 luku	Yleiset säännökset	128
11 luku	Sijoittajien korvausrahasto.....	128
1.7	Kiinteistörahastolaki	129
1.8	Laki sidotusta pitkäaikaissäästämistä	129
1.9	Rahoitusvakuuslaki	129
1.10	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	129
1.11	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta	129
5 luku	Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään.....	129
1.12	Laki rahoitusvakuusviranomaisesta	129
3 luku	Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto.....	129
1.13	Joukkorahoituslaki	130
1 luku	Yleiset säännökset	130
1.14	Kaupparekisterilaki	130
1.15	Laki varojen arvostamisesta verotuksessa	130

HE 243/2018 vp

1.16	Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta.....	130
1.17	Laki verotusmenettelystä.....	130
1.18	Laki holhustoimesta.....	130
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	130
2.1	Tarkemmat säännökset.....	131
2.2	Tarkemmat määräykset.....	132
3	VOIMAANTULO.....	134
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	134
4.1	Omaisuuksensuoja.....	134
4.2	Asetuksenanto- ja määräystenantovaltuudet.....	135
4.3	Hallinnolliset seuraamukset.....	136
	LAKIEHDOTUKSET.....	138
1.	Sijoitusrahastolaki.....	138
2.	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta.....	232
3.	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	241
4.	Laki lahjanlupauslain 3 ja 4 §:n muuttamisesta.....	247
5.	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta.....	248
6.	Laki sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n ja 11 luvun 15 §:n muuttamisesta.....	249
7.	Laki kiinteistörahastolain 1 ja 15 §:n muuttamisesta.....	250
8.	Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta.....	251
9.	Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta.....	252
10.	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta.....	252
11.	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	253
12.	Laki rahoitusvakaussäädöksistä annetun lain 3 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	254
13.	Laki joukkorahoituslain 2 §:n muuttamisesta.....	254
14.	Laki kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta.....	255
15.	Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	255
16.	Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta.....	256
17.	Laki verotusmenettelystä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta.....	257
18.	Laki holhustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta.....	258
	LIITE.....	260
	RINNAKKAISTEKSTIT.....	260
2.	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta.....	260
3.	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	276
4.	Laki lahjanlupauslain 3 ja 4 §:n muuttamisesta.....	286
5.	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta.....	287
6.	Laki sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n ja 11 luvun 15 §:n muuttamisesta.....	289
7.	Laki kiinteistörahastolain 1 ja 15 §:n muuttamisesta.....	290
8.	Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta.....	291
9.	Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta.....	292
10.	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n ja 18 §:n muuttamisesta.....	293
11.	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	294

HE 243/2018 vp

12. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 3 luvun 6 §:n muuttamisesta.....	295
13. Laki joukkorahoituslain 2 §:n muuttamisesta	296
14. Laki kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta.....	296
15. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	297
16. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta.....	298
17. Laki verotusmenettelystä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta.....	299
18. Laki holhustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta	301

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sijoitusrahastotoiminta on ollut useiden muutosten kohteena viimeisen 15 vuoden aikana erisyistä. Yhtenä vaikuttajana on ollut Euroopan unionin (EU) sijoitusrahastosääntelyn muutokset, joiden taustalla on ollut tavoite kehittää eurooppalaista säänneltyä yhteisen sijoittamisen instrumenttia, UCITS-rahastoa (eng. *undertaking for collective investment in transferable securities*), tuotteena kilpailukykyiseksi vastaamaan globaaliin kilpailuun ja sijoittajien kehittyviin tarpeisiin sekä Euroopassa että maailmanlaajuisesti. Vuoden 2008 kansainvälinen finanssikriisi jätti jälkensä myös rahastosääntelyyn muun muassa tiukentuneina sijoittajansuojan ja riskienhallinnan vaatimuksina. Viimeisimpinä suurina kehitystä muokkaavina tekijöinä on nyt nähtävissä finanssiteknologian kehitys ja sen mukanaan tuomat uudet mahdollisuudet toiminnan järjestämiselle. Euroopan komissio on pääomamarkkinaunionihankkeen yhteydessä pyrkinyt poistamaan rajat ylittävän sijoittamisen esteitä ja edistämään samassa yhteydessä myös sijoitusrahastojen rajat ylittävää markkinointia.

Rahastotoiminta on kehittynyt voimakkaasti 2000-luvulle tultaessa sekä maailmanlaajuisesti että Euroopassa. EU-sääntelyn rinnalla kehitystä on tapahtunut myös monen jäsenvaltion kansallisessa sääntelyssä erityisesti EU:n keskeisissä rahastomaissa, kuten Luxemburgissa ja Irlannissa. Kansallisella sääntelyllä on varmistettu ja tuettu rahastotoiminnan kilpailukykyä muun muassa erilaisilla yhtiömuodoilla ja joustavalla toiminnan järjestämistä koskevalla sääntelyllä EU-sääntelyn ulkopuolelle jäävien osa-alueiden kohdalla. Euroopassa onkin havaittavissa rahastojen keskittymistä juuri niihin maihin, joissa on panostettu erilaisiin toiminnan järjestämismahdollisuuksiin, kuten eri yhtiömuotojen valikoimaan, ja mahdollisimman joustavaan kansalliseen sääntelyyn EU-sääntelyn sallimissa rajoissa, unohtamatta tässä kuitenkaan verotuksellisten ratkaisujen vaikutusta. Rahastotoiminnan liiketoimintaympäristön muutos ja rajat ylittävän toiminnan odotettavissa oleva kasvu luovat tarvetta myös Suomessa kansallisen sijoitusrahastosääntelyn kokonaistarkastelulle toimijoiden kilpailukykyisyyden säilyttämiseksi. Kilpailukykyisyys liittyy muun muassa erikokoisten ja erilaisilla toimintaedellytyksillä toimivien rahastoyhtiöiden toiminnan mahdollistamiseen ja uusien toimijoiden alalle tulon mahdollisuuksiin. Muutoksilla on vaikutusta siihen, mihin maahan uusia rahastoja on toimijoiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista perustaa. Sijoittajan näkökulmasta erilaisia sijoitusmahdollisuuksia tarjoavia rahastoja on tarjolla paitsi kotimaasta myös muista Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvista valtioista, jäljempänä *ETA-valtio*. Työllisyyden ja verotulojen kannalta on kuitenkin eduksi, jos Suomessa on vahva kotimainen rahastosektori.

Sijoitusrahastolaissa (48/1999) säädetään sopimusoikeudellisten säännösten nojalla toimivasta rahastosijoittamisesta. Laissa säännellään sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston ohella myös erikoissijoitusrahaston hoitamista ja sijoittamista. Sijoitusrahastolakiin on sen voimaantulon jälkeen tehty yli 30 muutosta ja osittaisuudistusta, minkä lisäksi sen rinnalle on syntynyt yksittäisiä erillislakeja. Viimeisimmät keskeiset muutokset sijoitusrahastolakiin ovat johtuneet uuden EU-sääntelyn kansallisesta täytäntöönpanosta. Siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi* tai *UCITS IV*, on pantu täytäntöön sijoitusrahastolakia muuttamalla vuonna 2011. Sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta säilytystoimintojen, palkka- ja palkkiopolitiikan sekä seuraamusten osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/91/EU, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivi* tai *UCITS V*, on pantu täytäntöön sijoitusrahastolakia muuttamalla vuonna 2016.

Yhteistä sijoittamista koskevan sääntelyn rakenne muuttui vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU, jäljempänä *AIFM-direktiivi*, täytäntöönpanon yhteydessä. Viimeksi mainitun direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2014 säädettiin uusi laki vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014). Vaihtoehtorahastosääntelyn myötä myös muu kuin sijoitusrahastodirektiivissä säännelty yhteinen sijoittaminen on tullut sääntelyn piiriin. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetusta laista huolimatta sijoitusrahastolakiin jäi kuitenkin edelleen sopimusmuotoista vaihtoehtorahastoa, erikoissijoitusrahastoa, koskeva sääntely. Muutoksen myötä erikoissijoitusrahastoa koskevaa sääntelyä on nykyään sekä sijoitusrahastolaissa että vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

Useiden muutosten johdosta sijoitusrahastolaki on muuttunut vaikeaselkoiseksi sääntelykokonaisuudeksi. Sijoitusrahastolaki sisältää monimutkaisia viittauksia erityisesti erikoissijoitusrahastojen osalta, eikä lain kirjoitustapa ole enää säilynyt yhdenmukaisena, minkä vuoksi sijoitusrahastolain kokonaistarkastelulle on myös lakitekniisiä selkeyttämistarpeita. Sijoitusrahastosääntelyn kokonaiskuvaa monimutkaistaa yksittäisten säännösmuutosten lisäksi sääntelyn monikerroksinen rakenne. Euroopan unionin laajuinen yhtenäinen sääntelykehikko on luotu sijoitusrahastodirektiivissä, minkä lisäksi sijoitusrahastodirektiivin sisällöstä on annettu komission delegoituja asetuksia ja direktiivejä. EU-sääntelyä täydentävät myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, jäljempänä *ESMA*, antamat ohjeet ja sääntelytulkinnat (Q&A). Kansallisesti on vielä voimassa lakia alemman asteisia valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetuksia sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

2 Nykytila

2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö

2.1.1 Sijoitusrahastolaki

Sijoitusrahastolain soveltaminen

Sijoitusrahastolaki on annettu 29 päivänä tammikuuta 1999, ja se on tullut voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999. Sijoitusrahastolaila kumottiin sitä edeltänyt samanniminen laki (480/1987). Sijoitusrahastodirektiivi ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset on pantu kansallisesti täytäntöön sijoitusrahastolaissa.

Sijoitusrahastolakia sovelletaan 1 §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön harjoittamaan toimintaan sekä yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinoimiseen yleisölle. Pykälässä säädetään lisäksi rahastoyhtiön oikeudesta hoitaa myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastoa edellyttäen, että sillä on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tätä toimintaa varten tai että se on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan siten kuin mainitussa laissa säädetään. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ulkoisesti hoidettujen vaihtoehtorahastojen hoitaja saa hallinnoida sijoitusrahastoja edellyttäen, että sillä on rahastoyhtiön toimilupa tätä toimintaa varten.

Sijoitusrahasto, erikoissijoitusrahasto ja yhteissijoitusyritys

Sijoitusrahastolla tarkoitetaan sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja sekä Suomessa vahvistettujen sääntöjen ja sijoitusrahastolain 11 luvun mukaan sijoitettuja varoja sekä niistä aiheutuvia velvoitteita. Lain 11 luvussa säädetään sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta sijoitusrahastodirektiivin vaatimukset täyttäviin sijoituskohteisiin. Sijoitusrahasto ei ole itsenäinen oikeus-

henkilö vaan varojen kokonaisuus, jonka omistavat siihen varojaan sijoittaneet rahasto-osuudenomistajat. Sijoitusrahaston varojen on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa, ja sillä on oltava ainakin 50 rahasto-osuudenomistajaa.

Sijoitusrahastolaissa säädetään myös erikoissijoitusrahastosta, jolla tarkoitetaan sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja sekä erikoissijoitusrahaston sääntöjen ja sijoitusrahastolain 12 luvun mukaan sijoitettuja varoja sekä niistä johtuvia velvoitteita. AIFM-direktiivin voimaansaattamisen myötä kansalliseen sääntelyyn perustunut erikoissijoitusrahasto on nykyään yksi vaihtoehtorahaston oikeudellisista muodoista. Sijoitusrahastolain 3 a §:ssä säädetään siitä, mitä sijoitusrahastoa koskevia säännöksiä sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoihin. Erikoissijoitusrahasto voi poiketa sijoitusrahastolaissa tarkemmin säädetyllä tavalla 11 luvun mukaisista varojen sijoittamista koskevista velvoitteista, rahasto-osuuksien jatkuvasta liikkeeseenlaskusta, jatkuvasta lunastusvelvollisuudesta sekä arvonlaskentaa koskevista säännöksistä. Rahastoyhtiöön, joka hoitaa erikoissijoitusrahastoa tai muuta vaihtoehtorahastoa, sovelletaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia siten kuin siitä säädetään kyseisen lain 1 luvun 5 §:ssä.

Yhteissijoitusyrityksellä tarkoitetaan sijoitusrahastolaissa sellaista muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saanutta yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset.

Rahastoyhtiö ja sen tehtävät

Rahastoyhtiön liiketoiminnan ala on rajoitettu sijoitusrahastotoimintaan, jolla tarkoitetaan laissa varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista pääasiallisesti rahoitusvälineisiin tai kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin sekä sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston hallintoa ja rahasto-osuuksien markkinointia. Sijoitusrahastotoimintaa saa harjoittaa vain rahastoyhtiö, joka on saanut Finanssivalvonnalta toimiluvan tätä toimintaa varten. Rahastoyhtiö saa sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen lisäksi harjoittaa siihen olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua. Rahastoyhtiö saa erikseen laajennetulla toimiluvalla tarjota sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettua omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa sekä rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta.

Sijoitusrahastolaissa säädetään rahastoyhtiön toimiluvan edellytyksistä ja sen hakemisesta (2 luku) sekä rahastoyhtiön toiminnan järjestämistä (4 luku), vakavaraisuutta ja riskien hallintaa (4 a luku) sekä palkitsemisjärjestelmää koskevista vaatimuksista (4 b luku). Lisäksi laissa säädetään rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Rahastoyhtiöitä koskevia säännöksiä on myös lain 2 a §:ssä tarkoitetuissa komission asetuksissa sekä sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetuissa komission delegoiduissa säädöksissä ja komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

Sijoitusrahaston säännöt

Rahasto-osuudenomistajan oikeudet ja velvollisuudet sijoitusrahastossa sekä suhteessa rahastoyhtiöön, joka hallinnoi sijoitusrahaston varoja ja edustaa rahasto-osuudenomistajia, määräytyvät sijoitusrahastolain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä rahaston sääntöjen mukaan. Tarkemmat säännökset sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston säännöistä sisältyvät lain 7 lukuun. Finanssivalvonta vahvistaa rahastoyhtiön hakemuksesta sijoitusrahaston säännöt sekä niiden muutokset. Erikoissijoitusrahastojen säännöt on toimitettava Finanssivalvonnalle tiedoksi, ja sääntömuutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon. Finanssivalvonta voi kuitenkin laissa tarkemmin

säädetyissä tilanteissa vaatia erikoissijoitusrahaston sääntöjen muuttamista tai asettaa valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja edellytyksiä.

Rahasto-osuus ja rahasto-osuudenomistaja

Sijoitusrahastoon varojaan sijoittaneella on oikeus rahasto-osuuteen. Sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahasto-osuus tai muu siihen rinnastettava yhteissijoitusyrityksen osuus on arvopaperimarkkina-laissa (746/2012) tarkoitettu arvopaperi. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että rahastolla on sekä tuotto- että kasvuosuuksia. Rahastossa voi olla myös eri osuussarjoja, jotka poikkeavat toisistaan muun muassa siinä, paljonko rahastoyhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hallinnoinnista.

Rahastoyhtiön on pidettävä rahasto-osuuksista rahasto-osuusrekisteriä. Rahasto-osuusrekisteriin on merkittävä ainakin rahasto-osuudenomistajan nimi ja postiosoite sekä muut 53 §:n 1 momentissa edellytetyt tiedot. Lain 56 §:ssä säädetään rahasto-osuudensaajan oikeudesta käyttää rahasto-osuudenomistajille sijoitusrahastolaissa säädetyjä oikeuksia. Osuudensaajalla ei ole tätä oikeutta ennen kuin rahasto-osuus on rekisteröity tai saanto on ilmoitettu ja sitä koskeva selvitys esitetty rahastoyhtiölle. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista oikeutta, jota käytetään esittämällä tai luovuttamalla osuustodistus tai siihen kuuluva osinkolippu.

Rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan pyynnöstä annettava rahasto-osuudesta osuustodistus, jonka allekirjoittaa rahastoyhtiön hallituksen jäsen tai sen valtuuttama henkilö. Osuustodistus voidaan asettaa vain nimetyille rahasto-osuusrekisteriin merkityille henkilölle, yhteisölle tai säätiölle. Rahasto-osuudesta annetun osuustodistuksen luovutukseen ja panttaukseen sovelletaan velkakirjalain (622/1947) säännöksiä juoksevista velkakirjoista.

Ulkomaalaisen tai ulkomaisen yhteisön tai säätiön omistamat rahasto-osuudet voidaan lain 9 a luvussa säädetyin edellytyksin merkitä rahasto-osuusrekisteriin siten, että siihen merkitään rahasto-osuudenomistajan sijasta rahasto-osuudenhoitaja, joka hallitsee rahasto-osuuksia rahasto-osuudenomistajan lukuun toimeksiannon nojalla. Rahasto-osuuden hoitajan hallinnoimien rahasto-osuuksien nojalla ei ole oikeutta osallistua rahasto-osuudenomistajien kokoukseen eikä kyseisistä rahasto-osuuksista anneta osuustodistusta.

Sijoitusrahastolain 10 luvussa säädetään erikseen myös arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista rahasto-osuuksista.

Rahasto-osuudenomistajien kokous ja edustajisto

Sijoitusrahastolla on rahasto-osuudenomistajien kokous, jonka tehtävistä säädetään laissa ja määrätään sijoitusrahaston säännöissä. Sijoitusrahastolain 19 §:n 1 momentin mukaan rahasto-osuudenomistajien yhteisesti kyseisen lain tai sijoitusrahaston sääntöjen mukaan päätettävät asiat ratkaistaan rahasto-osuudenomistajien kokouksessa, joka on pidettävä säännöissä määrätynä aikana. Rahasto-osuudenomistajien kokouksen tehtävänä on valita rahastoyhtiön hallituksen jäsenistä vähintään yksi kolmasosa sekä vähintään yksi tilintarkastaja ja tälle varamies huolehtimaan rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilintarkastuksesta. Lisäksi sijoitusrahastoa kohdanneesta vahingosta johtuvan vahingonkorvauskanteen nostamisesta päättää pääsäännön mukaan rahasto-osuudenomistajien kokous. Rahasto-osuudenomistajien kokoukseen sovelletaan soveltuvin osin yhdistyksen kokoukseen sovellettavaa menettelyä, jollei sijoitusrahaston säännöissä tai sijoitusrahastolaissa ole muuta määrättyä.

Sijoitusrahaston säännöissä voidaan lisäksi määrätä, että rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuudenomistajien kokoukset valitsevat edustajiston, jonka tehtävänä on päättää kysymyksessä olevia sijoitusrahastoja koskevista yhteisistä asioista. Säännöissä on tuolloin mainittava edustajiston tehtävät, valintatapa ja vaalikausi. Edustajiston tehtäviin on kuulunut ainakin rahasto-osuudenomistajien valitsemien rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja tilintarkastajan valinta silloin, kun rahastoyhtiön hallitukseen valittavien jäsenten tai tilintarkastajien määrä alittaa rahastoyhtiön hallinnoitavana olevien sijoitusrahastojen määrän.

Rahasto-osuuksien arvonmääritys, liikkeeseenlasku ja lunastaminen

Rahasto-osuuksien arvonmäärityksestä, liikkeeseenlaskusta ja lunastamisesta säädetään sijoitusrahastolain 8 luvussa. Sijoitusrahastolain 45 §:n mukaan rahastoyhtiön on vaadittaessa laskettava liikkeeseen hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan kuitenkin sijoitustoiminnan luonteesta johtuvasta tai muusta erityisestä syystä määrätä, että osuuksia on laskettava liikkeeseen vain rahaston säännöissä tarkemmin määritellyinä ajankohtina. Sijoitusrahastot ovat luonteeltaan avoimia, jolloin lähtökohtaisesti jokaisella on jatkuvasti oikeus sijoittaa sijoitusrahastoihin. Tämän estämättä Finanssivalvonta voi arvopaperimarkkinoita tai kiinteistömarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun keskeytettäväksi. Lisäksi rahastoyhtiö voi sijoitusrahaston säännöissä mainitulla painavalla perusteella kieltäytyä liikkeeseenlaskusta ja rahasto-osuuden merkinnän hyväksymisestä.

Rahastoyhtiön on lain 49 §:n mukaan lunastettava hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuus rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrättyllä tavalla ja määrättyinä ajankohtina. Pykälässä säädetään tarkemmin myös lunastusarvosta ja lunastuksessa noudatettavasta menettelystä. Erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä poiketa siitä, mitä 49 §:ssä on säädetty. Rahastoyhtiö voi väliaikaisesti keskeyttää lunastamisen sijoitusrahaston säännöissä mainituissa tilanteissa ja ainoastaan, jos rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuus tai muu painava etu sitä erityisesti vaatii. Lisäksi Finanssivalvonnalla on tietyin laissa säädettyin edellytyksin oikeus määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi.

Rahastoyhtiön on laskettava pääasiallisesti rahoitusvälineisiin varojaan sijoittavan sijoitusrahaston arvo jokaisena pankkipäivänä. Rahasto-osuuden arvo on sijoitusrahaston varallisuuden arvo jaettuna liikkeessä olevien rahasto-osuuksien lukumäärällä. Sijoitusrahaston varoille määritellään arvo niiden markkina-arvojen mukaan. Tilintarkastajan on vähintään kuusi kertaa vuodessa tarkistettava rahasto-osuuden arvonlaskennan oikeellisuus.

Rahasto-osuuksien markkinoiminen ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus

Rahastoyhtiön velvollisuutena on tiedottaa yleisölle harjoittamastaan sijoitustoiminnasta. Rahastoyhtiön on julkaistava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta esite (*rahastoesite*), lyhyt asiakirja, joka sisältää sijoittajalle annettavat avaintiedot (*avaintietoesite*), puolivuotiskatsaus ja vuosikertomus. Sijoitusrahaston säännöt on liitettävä rahastoesitteeseen.

Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista sekä muista ominaisuuksista, sijoitusrahastoa hallinnoivasta rahastoyhtiöstä sekä sijoitusrahaston käyttämästä säilytysyhteisöstä, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä.

Säilytysyhteisö ja sen tehtävät

Sijoitusrahastolain 31 §:n mukaan sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä huolehtii säilytisyhteisö, jolla tarkoitetaan laissa säilytisyhteisötoimintaa harjoittavaa yhteisöä. Säilytisyhteisötoiminnalla puolestaan tarkoitetaan sijoitusrahastojen varojen säilyttämistä sekä sen valvontaa, että toiminnassa noudatetaan lakia, muita säännöksiä ja määräyksiä sekä rahaston sääntöjä. Säilytisyhteisöä ei saa vaihtaa ilman Finanssivalvonnan lupaa.

Säilytisyhteisötoimintaa saa harjoittaa vain säilytisyhteisö, jolla on Finanssivalvonnan myöntämä toimilupa toimintaa varten. Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, joka täyttää sijoitusrahastolaissa toimiluvan saamiselle säädetyt omistajien ja johdon luotettavuutta, toiminnan järjestämistä ja taloudellisia toimintaedellytyksiä koskevat vaatimukset. Lisäksi säilytisyhteisönä voi toimia luottolaitos tai ETA-luottolaitos, jolla on sivuliike Suomessa. Yhtiö ei saa toimia sekä rahastoyhtiönä että säilytisyhteisönä.

Säilytisyhteisön tehtävä on varmistaa, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskuissa ja lunastuksissa noudatetaan lakia ja rahaston sääntöjä, että rahasto-osuuksien arvo lasketaan ja sijoitusrahaston tuotto käytetään lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten ja rahaston sääntöjen mukaisesti, ja että sijoitusrahaston varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan sijoitusrahastolle yleisesti käytössä olevassa määräajassa. Säilytisyhteisön on myös noudatettava rahastoyhtiön antamia toimeksiantoja, jolleivät ne ole lain tai rahastoyhtiön toimintaa koskevan muun lain tai sijoitusrahaston sääntöjen vastaisia.

Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla ja yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinointi Suomessa

Sijoitusrahastolain 20 luvussa säädetään rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamisesta toiseen ETA-valtioon ja muuhun valtioon kuin ETA-valtioon sekä rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa toisen valtion alueella ilman sivuliikettä. Laissa säädetään lisäksi sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoinnista muualla kuin Suomessa sekä yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinoinnista Suomessa.

Lisäksi laissa säädetään ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa sekä Finanssivalvonnan tälle myöntämästä luvasta perustaa sijoitusrahasto Suomeen.

2.1.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annettiin 7 päivänä maaliskuuta 2014, ja se tuli voimaan 15 päivänä maaliskuuta 2014. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetulla lailla pantiin kansallisesti täytäntöön AIFM-direktiivin säännökset ja laajennettiin rahoitusmarkkinasääntely koskemaan myös siihen asti elinkeinovapauden nojalla harjoitettua omaisuudenhoitoon rinnastettua kommandiittiyhtiömuotoista pääomasijoittamista ja kiinteistösijoittamista. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia sovelletaan oikeushenkilöihin, joiden säännöllistä liiketoimintaa on vaihtoehtorahastojen hoitaminen. Lisäksi lakia sovelletaan vaihtoehtorahaston osuuksien tarjoamiseen asiakkaalle sekä vaihtoehtorahaston säilytisyhteisötoimintaan.

Vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan lain 2 luvun 1 §:n mukaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi ja jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa. Vaihtoehtorahastojen hoitajalla puolestaan tarkoitetaan oikeushenkilöä, jonka säännöllistä liiketoimintaa on 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaminen. Vaihtoehtorahastojen hoitajalla tulee olla toimilupa, joka voidaan myöntää osakeyhtiölle ja eurooppayhtiölle, tai sen tulee rekisteröityä Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Lain 1 luvun 2 §:ssä asetetaan edellytykset, joiden täytyessä vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava lain mukainen toimilupa (toimilupavelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja). Sen sijaan

vaihtoehtorahastojen hoitajan, jonka hoitamien vaihtoehtorahastojen yhteenlasketut varat alittavat pykälässä säädetyt rajat, on rekisteröidyttävä siten kuin lain 5 luvussa säädetään (rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja).

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajien toimintaedellytyksistä, toiminnan järjestämisestä, riskienhallinnasta sekä arvonnäilytyksestä ja toiminnan ulkoistamisesta. Vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa edellyttää toiminnan organisointia luotettavasti ja riittävin resurssein, jotta tehtävät voidaan eriyttää ja eturistiriidat välttää. Sääntelyssä on painotettu arvonnäilytyksen luotettavaa järjestämistä ja säilytysyhteisön tehtäviä. Toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset eivät kuitenkaan pääsääntöisesti koske rekisteröitynyttä vaihtoehtorahastojen hoitajaa.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään myös tiedonantovelvollisuuksista sijoittajia kohtaan. AIFM-direktiivi sääntelee lähtökohtaisesti ammattimaisille sijoittajille tarjottavien vaihtoehtorahastojen hoitamista ja hoitajille asetettuja vaatimuksia toisin kuin sijoitusrahastodirektiivi, joka tarkasti määrittelee sijoitusrahaston sijoitustoiminnan rajat ja vähimmäishajautusvaatimuksen. AIFM-direktiivi mahdollistaa kansallisen valinnan sallia vaihtoehtorahastojen markkinointi myös ei-ammattimaisille sijoittajille. Suomessa on valittu tällainen mahdollisuus sääntelyssä. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 13 luvussa säädetään edellytyksistä, joiden tulee täytyä, jotta vaihtoehtorahastoa voidaan markkinoida myös ei-ammattimaiselle asiakkaalle. Tällaisia edellytyksiä ovat muun muassa toimilupa ja rahastosta laadittu avaintietoesite tai avaintietoasiakirja. Rekisteröitymisvelvolliselle vaihtoehtorahastojen hoitajalle Finanssivalvonta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää oikeuden markkinoida vaihtoehtorahastoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa. Suomessa erikoissijoitusrahastomuotoisia vaihtoehtorahastoja on voinut markkinoida ei-ammattimaisille asiakkaille jo ennen AIFM-direktiivin antamista. Erikoissijoitusrahastojen sijoittamista ja aukioloa koskeva sääntely on seurannut läheisesti sijoitusrahastoille sallittuja rajoja.

AIFM-direktiivin lisäksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa on otettu huomioon myös direktiiviin kiinteässä yhteydessä olevien EU:n rahastoasetusten mukainen sääntely. Tällaisia asetuksia ovat erityisesti eurooppalaisista riskipääomarahastoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 345/2013, jäljempänä *EuVECA-asetus*, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 346/2013, jäljempänä *EuSEF-asetus*, sekä eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/760, jäljempänä *ELTIF-asetus*.

2.1.3 Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä, hallinnosta ja valvontavaltuuksista. Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan.

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa. Tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta muun muassa myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia, rekisteröi niitä ja vahvistaa niiden toimintaa koskevia sääntöjä sekä valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia sääntöjä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä. Finanssivalvonnalla on käytössään hallinnollisia seuraamuksia, jos valvottava tai

muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata tämän toimintaa koskevia säännöksiä. Hallinnollisia seuraamuksia ovat rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu.

2.2 EU-lainsäädäntö

2.2.1 Sijoitusrahastodirektiivi

Sijoitusrahastodirektiivi annettiin 13 päivänä heinäkuuta 2009. Sijoitusrahastodirektiivillä kumottiin yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta vuonna 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/611/ETY, jäljempänä *vanha sijoitusrahastodirektiivi*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Sijoitusrahastodirektiivi on pantu täytäntöön pääasiassa sijoitusrahastolain muuttamisesta annetulla lailla (1490/2011) ja Finanssivalvonnasta annetussa lain muuttamisesta annetulla lailla (1493/2011) (HE 113/2011 vp).

Sijoitusrahastodirektiiviin on kodifioitu vanha sijoitusrahastodirektiivi ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset sekä samassa yhteydessä annetut uudet säännökset sijoitusrahaston perustamisesta muuhun jäsenvaltioon kuin rahastoyhtiön kotijäsenvaltioon, sijoitusrahaston kansallista ja rajat ylittävää sulautumisesta, sijoitusrahastojen muodostamasta syöttöraho-kohderahasto-rakenteesta, sijoittajille annettavista avaintiedoista, rahasto-osuuksien markkinointia muussa jäsenvaltiossa kuin yhteissijoitusyrityksen kotijäsenvaltiossa koskevasta ilmoitusmenettelystä sekä toimivaltaisten viranomaisten valvontayhteistyön tehostamisesta.

Sijoitusrahastodirektiiviä sovelletaan siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoitaviin yrityksiin (yhteissijoitusyritykset), jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioiden alueelle. Sijoitusrahastodirektiivin tavoitteena on ollut yhteissijoitusyrityksiä koskevien jäsenvaltioiden kansallisten lainsäädäntöjen yhteensovittaminen, jotta voidaan lähentää yhteissijoitusyritysten kilpailuedellytyksiä yhteisön tasolla ja taata samalla tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja osuudenomistajille. Yhteensovittamisella on pyritty helpottamaan sellaisten rajoitusten poistamista, jotka haittaavat yhteissijoitusyritysten osuuksien vapaata liikkuvuutta. UCITS IV:n yhteydessä uusilla säännöksillä pyrittiin parantamaan EU:n sijoitusrahastomarkkinoiden toimintaa antamalla yhteissijoitusyrityksille uusia toimintamahdollisuuksia sekä tehostamalla tietojen julkistamisvelvollisuutta ja yhteissijoitusyritysten osuuk-sien rajat ylittävää markkinointia koskevien säännösten toimivuutta.

Sijoitusrahastodirektiiviä uudistettiin vuonna 2014, jotta voitiin ottaa huomioon markkinoiden kehitys ja markkinatoimijoiden ja valvontaviranomaisten senhetkiset kokemukset. Lisäksi uudistuksen tarkoituksena oli puuttua jäsenvaltioiden kansallisten säännösten välisiin eroihin, joita esiintyi säilytysyhteisöjen tehtävissä ja vastuussa sekä palkka- ja palkkiopolitiikassa ja seuraamuksissa. Sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivi, UCITS V, annettiin 23 päivänä heinäkuuta 2014.

Sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivin tarkoituksena oli sijoittajien yhteissijoitusyrityksiä kohtaan tunteman luottamuksen lisääminen tiukentamalla säilytysyhteisöjen tehtäviä ja vastuuta koskevia vaatimuksia, parantamalla rahastoyhtiöiden ja sijoitusyhtiöiden palkka- ja palkkiopolitiikkaa sekä ottamalla käyttöön sellaisia seuraamuksia koskevat yhteiset normit, joita sovelletaan sijoitusrahastodirektiivin tärkeimpiin rikkomuksiin.

Sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset oli hyväksyttävä viimeistään 18 päivänä maaliskuuta 2016. Sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivi pantiin kansallisesti täytäntöön sijoitusrahastolain muuttami-

HE 243/2018 vp

sesta annetulla lailla (175/2016) ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (176/2016) (HE 3/2016 vp).

2.2.2 Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettu direktiivi

AIFM-direktiivi annettiin 8 päivänä kesäkuuta 2011. Direktiivillä vahvistettiin yhdenmukaiset säännöt, jotka koskevat sellaisten vaihtoehtorahastojen hoitajien toimilupia, toimintaa ja avoimuutta, jotka hoitavat tai markkinoivat vaihtoehtorahastoja ETA-valtioissa. Direktiiviä sovelletaan ETA-alueelle sijoittautuneisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin sekä sellaisiin ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin, jotka hoitavat ETA-valtioon sijoittautunutta vaihtoehtorahastoa tai markkinoivat vaihtoehtorahastoa ETA-valtiossa. Direktiivillä ei sen sijaan säännellä vaihtoehtorahastoa itsessään.

Direktiivissä vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joka hankkii pääomaa useammalta kuin yhdeltä sijoittajalta sijoittaakseen ne määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti kyseisten sijoittajien eduksi ja jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan mukaista toimilupaa. Vaihtoehtorahastoja ei saa hoitaa ilman direktiivin mukaista toimilupaa, ellei poikkeusedellytyksistä muuta johdu.

Direktiivi sisältää yleisten säännösten ohella säännökset vaihtoehtorahastojen toimiluvista, toimintaedellytyksistä, tiedonantovelvollisuuksista sijoittajaa kohtaan, raportointivelvollisuuksista valvovalle viranomaiselle sekä velvollisuuksista tietäntyyppisten vaihtoehtorahastojen hoitamisessa. Edelleen direktiivi sisältää säännöksiä toimiluvan saaneiden vaihtoehtorahastojen hoitajien oikeuksista markkinoida ja hoitaa ETA-valtioon sijoittautuneita vaihtoehtorahastoja ETA-valtiossa, kolmansia maita koskevia erityissäännöksiä, markkinointia vähittäissijoittajille koskevia säännöksiä sekä toimivaltaista viranomaista koskevia säännöksiä.

2.2.3 Rahamarkkinarahastoasetus

Säätelyn tausta

Rahamarkkinarahastot tarjoavat lyhytaikaista rahoitusta finanssilaitoksille, yrityksille ja valtioille. Samanaikaisesti nämä yhteisöt käyttävät sijoituksiaan rahamarkkinarahastoissa tehokkaana keinona jakaa luottoriskiä ja vastuuta sen sijaan, että ne turvautuisivat yksinomaan pankkitalletuksiin. Kansainvälisen finanssikriisin aikaiset tapahtumat vuonna 2008 osoittivat kuitenkin rahamarkkinarahastoissa olevan sellaisia piirteitä, jotka tekevät ne haavoittuviksi finanssimarkkinoiden stressikausien aikana. Kun finanssimarkkinoilla esiintyy ongelmia, rahamarkkinarahastot saattavat levittää tai kasvattaa riskejä koko rahoitusjärjestelmässä. Rahamarkkinarahaston omaisuuserien hintojen laskiessa rahamarkkinarahaston saattaa olla vaikea pystyä lupaustensa mukaisesti lunastamaan heti sijoittajien merkitsemät osuudet ja samanaikaisesti säilyttämään osuuden arvo. Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän (*Financial Stability Board*, jäljempänä *FSB*) ja kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien yhteisön (*International Organisation of Securities Commissions*, jäljempänä *IOSCO*) mukaan tilanne voi olla erityisen vakava niin sanotuissa kiinteän tai vakaan nettoarvon rahamarkkinarahastoissa, sillä tilanne voisi johtaa äkillisiin merkittäviin lunastustoimeksiantoihin, joista voisi aiheutua myös laajempia makrotaloudellisia seurauksia.

Komissio julkaisi 4 päivänä syyskuuta 2013 ehdotuksen rahamarkkinarahastoja koskevaksi säätelyksi (COM(2013) 615 final). Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1131 rahamarkkinarahastoista, jäljempänä *rahamarkkinarahastoasetus*, annettiin 14 päivänä kesäkuuta 2017. Asetus on tullut voimaan 20 päivänä heinäkuuta 2017, ja sitä sovelle-

taan 21 päivästä heinäkuuta 2018, lukuun ottamatta eräitä delegoitujen säädösten antamista koskevia valtuuksia, jotka tulivat sovellettavaksi jo 20 päivänä heinäkuuta 2017.

Soveltamisala

Asetuksessa vahvistetaan unioniin sijoittautuneita taikka siellä hoidettavia tai markkinoitavia rahamarkkinarahastoja varten yhdenmukaistetut säännöt. Nämä säännöt koskevat rahoitusvälineitä, joihin rahamarkkinarahasto voi sijoittaa, rahamarkkinarahaston sijoitussalkkua ja varojen arvostamista sekä raportointivaatimuksia (1 artiklan 1 kohta). Asetuksen tavoitteena on parantaa rahamarkkinarahastojen kestäkykyä, luoda korkeatasoinen sijoittajansuoja sekä ehkäistä häiriöiden leviämriskejä, joita saattaa aiheutua rahamarkkinarahastoihin kohdistuvien sijoittajapakojen vuoksi (asetuksen johdanto-osan 6 ja 9 kappale). Jäsenvaltioita kielletään asettamasta lisävaatimuksia asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Rahamarkkinarahastoasetuksen säännökset perustuvat sijoitusrahastodirektiiviin ja AIFM-direktiiviin ja täydentävät näillä direktiiveillä perustettua voimassa olevaa oikeudellista sääntelykehystä. Asetus kattaa sekä sijoitusrahastodirektiivissä säännellyt yhteissijoitusyritykset että AIFM-direktiivin mukaiset vaihtoehtorahastot, jotka sijoittavat lyhytaikaisiin varoihin ja joiden erillisinä tai kumulatiivisina tavoitteina on tarjota rahamarkkinakorkoja vastaavaa tuottoa tai säilyttää sijoituksen arvo (1 artiklan 1 kohta). Lyhytaikaiset varat määritellään asetuksessa rahoitusvaroiksi, joiden jäljellä oleva maturiteetti on enintään kaksi vuotta (2 artiklan 1 kohta).

Asetuksen 2 artiklan 11 kohdassa määritellään myös asetuksen säännösten kannalta keskeinen julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittava kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahasto (jäljempänä *julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittava CNAV-rahamarkkinarahasto*, eng. *public debt constant net asset value MMF* tai *public debt CNAV MMF*). Julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittava CNAV-rahamarkkinarahasto pyrkii pitämään osuus- tai osakekohtaisen nettoarvon muuttumattomana. Kyseisen rahamarkkinarahaston on sijoitettava vähintään 99,5 prosenttia varoistaan asetuksen 17 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuihin julkisen sektorin velkainstrumentteihin tai takaisinmyyntisopimuksiin, joiden vakuutena on julkisen sektorin velkainstrumentti, sekä käteisrahaan.

Toimilupa ja markkinointi

Asetuksen I luku sisältää määritelmien lisäksi säännökset rahamarkkinarahastojen tyypeistä, toimiluvan myöntämisestä rahamarkkinarahastolle, nimityksen ”rahamarkkinarahasto” käytöstä sekä asetuksen suhteesta sijoitusrahastodirektiivin ja AIFM-direktiivin vaatimukseen (1—7 artikla).

Asetuksen 4 artiklassa edellytetään, että kaikkien unioniin perustettavien, markkinoitavien tai hoidettavien rahamarkkinarahastojen on hankittava asetuksen mukainen rahamarkkinarahaston toimilupa. Yhteissijoitusyrityksellä tai vaihtoehtorahastolla ei myöskään saa olla ilman asetuksen mukaista lupaa sellaisia ominaisuuksia, jotka olisivat huomattavassa määrin samanlaisia kuin asetuksessa tarkoitettujen rahamarkkinarahastojen ominaisuudet. Tältä osin asetus eroaa viimeisimmistä EU:n rahastoasetuksista, kuten EuVECA- ja EuSEF-asetuksista, joissa asetuksen piiriin hakeutuminen on ollut toimijoille vapaaehtoista.

Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavalle yritykselle, joka hakee ensimmäistä kertaa sijoitusrahastodirektiivin nojalla lupaa toimia yhteissijoitusyrityksenä ja asetuksen nojalla lupaa toimia rahamarkkinarahastona, myönnetään rahamarkkinarahaston toimilupa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen toimilupamenettelyn yhteydessä. Sen sijaan jo aiemmin toimiluvan saanut yh-

teissijoitusyritys voi hakea erikseen lupaa toimia rahamarkkinarahastona asetuksen 4 artiklan 4 ja 5 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti.

Vaihtoehtorahastolle myönnetään lupa toimia rahamarkkinarahastona asetuksen 5 artiklassa säädetyn toimilupamenettelyn yhteydessä. Vaihtoehtorahastolle myönnetään toimilupa vain, jos rahamarkkinarahaston toimivaltainen viranomainen hyväksyy vaihtoehtorahastojen hoitajan jättämän hakemuksen, rahaston säännöt ja säilytysyhteisön valinnan. Vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee jo tätä ennen olla saanut AIFM-direktiivin nojalla lupa hoitaa rahamarkkinarahastoa, joka on vaihtoehtorahasto (5 artikla).

Rahamarkkinarahastoille myönnettävä toimilupa on voimassa kaikissa jäsenvaltioissa, ja nimityksen ”rahamarkkinarahasto” (eng. *money market fund*, MMF) sekä siihen viittaavan nimityksen käyttö on rajattu vain asetuksen mukaisen toimiluvan saaneille (4 artiklan 1 kohta ja 6 artikla). Rahamarkkinarahaston toimiluvassa on mainittava rahamarkkinarahaston tyyppi. Rahamarkkinarahaston tyyppinä voi olla jokin seuraavista: vaihtuvan nettoarvon rahamarkkinarahasto, julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittava kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahasto tai alhaisen volatiliiteetin nettoarvon rahamarkkinarahasto (3 artikla). ESMA pitää asetuksessa tarkoitetuista rahastoista sekä niiden hoitajista ja toimivaltaisista viranomaisista julkista keskusrekisteriä.

Rahamarkkinarahaston ja sen hoitajan on aina noudatettava rahamarkkinarahastoasetusta. Jollei rahamarkkinarahastoasetuksessa toisin säädetä, niiden on lisäksi aina noudatettava joko sijoitusrahastodirektiivin tai AIFM-direktiivin vaatimuksia riippuen siitä, onko kyseessä yhteissijoitusyritys vai vaihtoehtorahasto (7 artiklan 1—3 kohta).

Rahamarkkinarahastojen sijoituspolitiikkaa koskevat velvoitteet

Asetuksen II luku sisältää säännökset rahamarkkinarahastojen hyväksyttävistä omaisuuseristä, varojen hajautusvaatimuksista sekä keskittymiä koskevista rajoituksista (8—18 artikla). Hyväksyttäviä omaisuuseriä ovat asetuksessa tarkemmin säädetyn edellytyksin rahamarkkinainstrumentit, hyväksyttävät arvopaperistamiset ja lyhytaikaiset omaisuusvakuudelliset rahamarkkinavelkakirjat (jäljempänä *ABCP-instrumentit*, eng. *asset-backed commercial paper*), luottolaitoksissa olevat talletukset, johdannainstrumentit, takaisinosto- ja takaisinmyyntisopimukset sekä muiden rahamarkkinarahastojen osuudet tai osakkeet (9 artiklan 1 kohta). Kelpoisuusvaatimukset näille omaisuuseräluokille on määritelty tarkemmin asetuksen 10—16 artiklassa. Rahamarkkinarahaston on kiellettyä sijoittaa muihin kuin edellä mainittuihin omaisuuseräluokkiin tai myydä lyhyeksi rahamarkkinainstrumentteja, arvopaperistamisia, ABCP-instrumentteja taikka muiden rahamarkkinarahastojen osuuksia tai osakkeita. Rahasto ei myöskään saa ottaa osakkeisiin tai hyödykkeisiin suoraan tai epäsuorasti liittyviä vastuuta eikä tehdä arvopapereiden lainaksi antamista tai lainaksi ottamista koskevia sopimuksia tai muita sopimuksia, jotka rasittaisivat rahamarkkinarahaston omaisuuseriä. Se ei myöskään saa ottaa tai antaa lainaksi käteisvaroja (9 artiklan 2 kohta).

Yhteissijoitusyritysten osalta edellä mainitut säännökset tarkoittavat sitä, että tiettyjä sijoitusrahastodirektiivissä vahvistettuja yhteissijoitusyrityksen sijoituspolitiikkaa koskevia velvoitteita ei sovelleta rahamarkkinarahastoihin, ellei asetuksessa nimenomaisesti toisin säädetä (8 artiklan 2 kohta).

Rahamarkkinainstrumenttien, arvopaperistamisten ja ABCP-instrumenttien luottolaatu

Rahamarkkinarahastoasetuksella pyritään välttämään sitä, että rahamarkkinarahastot käyttäisivät luottoluokituslaitosten antamia luokituksia mekaanisesti ja yksinomaisesti. Rahamarkkina-

rahaston hoitajalle asetetaan velvollisuus ottaa käyttöön varovainen sisäinen luottolaadun arviointimenettely rahamarkkinainstrumenttien, arvopaperistamisten ja ABCP-instrumenttien luottolaadun määrittämistä varten (19 ja 23 artikla). Asetuksen 19 ja 21 artiklassa säädetään nimenomaisista vaatimuksista, jotka arviointimenettelyn on täytettävä. Arviointimenettelyn perusteella instrumentin liikkeeseenlaskijalle on annettava sisäinen arviointi asetuksen 20 artiklan mukaisesti. Myönteinen luottolaadun arviointi toimii puolestaan yhtenä edellytyksenä sille, saako rahamarkkinarahasto sijoittaa kyseiseen instrumenttiin. Komissio antaa delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään luottolaadun arviointia koskevia vaatimuksia (22 artikla).

Riskienhallinta

Asetuksen III lukuun sisältyvät säännökset rahamarkkinarahastojen riskienhallintaa koskevista velvoitteista (24—28 artikla). Asetuksen 24 ja 25 artiklassa asetetaan erikseen sijoitussalkkua koskevat säännöt niin sanotuille lyhyille rahamarkkinarahastoille ja tavanomaisille rahamarkkinarahastoille. Artikloissa säädetään rajoituksista rahamarkkinarahaston sijoitussalkun painotetulle keskimääräiselle maturiteetille ja painotetulle keskimääräiselle elinajalle riippuen siitä, onko rahamarkkinarahasto lyhyt vai tavanomainen. Lisäksi säädetään sijoitussalkun päivän ja viikon kuluessa eräänntyviä omaisuuseriä koskevista vähimmäismääristä eri rahamarkkinarahastotyypeille.

Rahamarkkinarahaston hoitajalle asetetaan yksittäiseen sijoittajaan liittyviä selonottovelvollisuuksia, jotta se voi ennakoida useiden sijoittajien samanaikaisten lunastusten vaikutuksen sekä hallita asianmukaisesti likviditeettiä ja sijoittajien keskittymistä rahamarkkinarahastossa (27 artikla). Jokaisella rahamarkkinarahastolla on myös oltava asianmukaiset stressitestimenetelmät, joilla voidaan havaita taloudellisen toimintaympäristön mahdolliset tapahtumat tai tulevat muutokset, jotka voivat vaikuttaa rahamarkkinarahastoon epäsuotuisasti. Lisäksi rahamarkkinarahaston hoitajan on tarvittaessa toteutettava toimia, joilla vahvistetaan rahamarkkinarahaston häiriönsietokykyä (28 artikla).

Arvostaminen

Asetuksen IV lukuun sisältyvät säännökset rahamarkkinarahastojen arvostamisesta, osuus- tai osakekohtaisen nettoarvon laskemisesta sekä liikkeeseenlasku- ja lunastushinnasta (29—33 artiklat). Rahamarkkinarahastojen omaisuuserät on arvostettava vähintään kerran päivässä sekä käyttäen markkinahintaan arvostamista aina, kun se on mahdollista (29 artiklan 1 ja 2 kohta). Ainoastaan julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittavat CNAV-rahamarkkinarahastot ja alhaisen volatiliteetin nettoarvon rahamarkkinarahastot voivat tietyin edellytyksin arvostaa omaisuuserät myös jaksotettuun hankintamenuun perustuvalla arvostusmenetelmällä (29 artiklan 6 ja 7 kohta).

Julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittavia CNAV-rahamarkkinarahastoja ja alhaisen volatiliteetin nettoarvon rahamarkkinarahastoja koskevat erityisvaatimukset

Rahamarkkinarahastoasetus kattaa sekä kiinteän että vaihtuvan nettoarvon rahamarkkinarahastot. Kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahastojen on kuitenkin järjestelmäriskin vähentämiseksi toimittava unionissa ainoastaan julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittavina kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahastoina (3 artiklan 1 kohta ja asetuksen johdanto-osan 10 kappale).

Asetuksen V luvussa asetetaan julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittaville CNAV-rahamarkkinarahastoille ja alhaisen volatiliteetin nettoarvon rahamarkkinarahastoille erityisiä likviditeetin hallintaa koskevia vaatimuksia. Kyseisille rahamarkkinarahastoille asetetaan

muun muassa velvollisuus seurata viikkokohtaisten likviditeettikynnysten noudattamista ja ryhtyä tiettyihin toimenpiteisiin, kuten likviditeettimaksujen perimiseen, lunastusrajoituksiin ja lunastusten keskeyttämiseen, jos kynnys alitetaan. Jos keskeyttämisen kokonaiskesto on 90 päivän pituisena kautena yli 15 päivää, rahamarkkinarahasto lakkaa automaattisesti olemasta julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittava CNAV-rahamarkkinarahasto tai alhaisen volatiliteetin nettoarvon rahamarkkinarahasto (34 artikla).

Ulkopuolinen tuki

Asetuksen VI luvussa asetetaan rahamarkkinarahastoille kielto ottaa vastaan ulkopuolista tukea (35 artikla).

Avoimuusvaatimukset

Asetuksen VII lukuun sisältyvät säännökset rahamarkkinarahastojen mainostamisesta sijoittajille sekä toimivaltaisille viranomaisille tapahtuvasta raportoinnista (36 ja 37 artikla). Rahamarkkinarahastojen hoitajien on annettava rahamarkkinarahaston toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot jokaisesta hoitamastaan rahamarkkinarahastosta pääsääntöisesti neljännesvuositain. Tiedot on toimitettava pyynnöstä myös rahamarkkinarahaston hoitajan toimivaltaiselle viranomaiselle (37 artiklan 1 kohta).

Valvonta

Asetuksen VII lukuun sisältyvät säännökset rahamarkkinarahaston ja sen hoitajan toimivaltaisten viranomaisten suorittamasta valvonnasta ja toimivaltaisille viranomaisille annettavista valtuuksista sekä seuraamuksista, erityistoimenpiteistä, ESMA:n valtuuksista ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (38—43 artiklat).

Loppusäännökset

Olemassa olevien yhteissijoitusyritysten tai vaihtoehtorahastojen, jotka kuuluvat asetuksen piiriin, on viimeistään 21 päivänä tammikuuta 2019 toimitettava toimilupahakemus rahamarkkinarahaston toimivaltaiselle viranomaiselle (44 artikla).

Asetuksen 45—47 artiklassa säädetään säädösvallan siirrosta komissiolle, asetuksen uudelleentarkastelun määräajasta sekä voimaantulosta.

2.2.4 Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus (SFTR)

Säätelyn tausta

Vuoden 2008 kansainvälinen finanssikriisi osoitti tarvetta lisätä läpinäkyvyyttä ja valvontaa paitsi perinteisellä pankkialalla myös niillä aloilla, joilla harjoitetaan pankkitoiminnan kaltaista luotonvälitystä eli niin sanottua varjopankkitoimintaa (eng. *shadow banking*), sillä mahdolliset puutteet kyseisessä toiminnassa voivat vaikuttaa myös rahoitusalan muihin osiin. Finanssikriisin jälkeen FSB käynnisti kattavan selvityksen varjopankkijärjestelmään liittyvien keskeisten riskien kartoittamiseksi. Yhtenä ongelmana nähtiin se, että läpinäkyvyyden puute arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista on käytännössä estänyt sääntely- ja valvontaviranomaisia sekä sijoittajia arvioimasta oikein pankkitoiminnan kaltaisen toiminnan riskejä ja keskinäisiä kytköksiä rahoitusjärjestelmässä. Arvopapereilla toteutettaville rahoitustoimille, kuten arvopaperilainaus- ja takaisinostosopimuksille, on tyypillistä, että vastapuolelle kuuluvia varoja käytetään rahoituksen hankkimiseen. Kyseiset rahoitustoimet tuovat markkinoille

lisää likviditeettiä ja helpottavat markkinatoimijoiden rahoituksensaantia, mutta samalla ne voivat kerryttää velkaantuneisuuden vipuvaikutusta ja keskinäisiä kytköksiä finanssimarkkinoilla. Elokuussa 2013 FSB hyväksyi poliittisen toimintakehyksen varjopankkitoiminnan valvonnan ja sääntelyn lujittamiseksi (*”Strengthening Oversight and Regulation of Shadow Banking”*), jossa korostettiin tarvetta läpinäkyvyysvaatimuksille viranomaisia ja sijoittajia kohtaan. Toimintakehys sisälsi myös monia muita suosituksia toimenpiteiksi, kuten muun muassa tiukempien vaatimusten asettamista vakuutena saatujen varojen edelleenpanntaukselle. G20-maiden johtajat vahvistivat FSB:n suositukset syyskuussa 2013.

FSB:n työn rinnalla myös komissio on tutkinut varjopankkitoimintaan liittyviä riskejä. Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2014 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportoinnista ja läpinäkyvyydestä (COM(2014) 40 final). Ehdotuksessa noudatettiin pääpiirteissään FSB:n toimintakehystä tasa-
puolisten kilpailuolosuhteiden ja sääntelyn kansainvälisen lähentymisen varmistamiseksi.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365 arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus* tai *SFTR-asetus*, annettiin 25 päivänä marraskuuta 2015. Asetus on tullut voimaan 12 päivänä tammikuuta 2016, ja sitä sovelletaan pääosin 12 päivästä tammikuuta 2016. Kuitenkin säännöksille, joiden rikkominen voi johtaa toimivaltaisen viranomaisen myöntämiin seuraamuksiin, on määritelty asetuksessa myöhemmät soveltamisajankohdat. Asetuksen 4 artiklan 1 kohtaa sovelletaan asetuksessa tarkemmin määrittelemällä tavalla 12—21 kuukauden kuluttua säännöksessä tarkoitettujen komission delegoitujen säädösten voimaantulopäivästä. Asetuksen 13 artiklaa sovelletaan 13 päivästä tammikuuta 2017, 14 artiklaa 13 päivästä heinäkuuta 2017 ja 15 artiklaa 13 päivästä heinäkuuta 2016.

Soveltamisala

Asetuksessa asetetaan arvopapereilla toteutettaviin rahoitustoimiin sovellettavat, sitovat läpinäkyvyys- ja raportointivaatimukset, joilla pyritään lisäämään tällaisten rahoitustoimien markkinoiden ja siten koko rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Asetuksessa luodaan oikeudellinen kehys, jonka puitteissa arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevat tiedot on ilmoitettava asetuksen mukaisille kauppatietorekistereille ja jossa arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevat tiedot ilmoitetaan rahastosijoittajille. Rahastoyhtiöille ja vaihtoehtorahastojen hoitajille asetetaan tämän johdosta kyseisiin rahoitustoimiin ja kokonaistuoton vaihtosopimukseen liittyviä erityisiä tiedonantovelvollisuuksia. Läpinäkyvyyden puute vakuudeksi annettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytön laajuudesta ja siihen liittyvistä riskeistä mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa voivat vähentää luottamusta vastapuoliin ja lisätä rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä. Tämän johdosta asetuksessa vahvistetaan myös vastapuoliin sovellettavat tiukemmat vaatimukset ja tiedonantovelvollisuudet vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytölle.

Arvopapereilla toteutettavalla rahoitustoimella (eng. *securities financing transaction*, SFT) tarkoitetaan asetuksessa takaisinostotransaktiota, arvopapereiden tai hyödykkeiden lainaksi antamista ja ottamista, osto-myynti-transaktiota, myynti-osto-transaktiota sekä vakuudellista limiittiluotonantoa (3 artiklan 11 kohta).

Asetusta sovelletaan arvopapereilla toteutettavan rahoitustoimen vastapuoleen, joka on sijoitautunut unioniin tai kolmanteen maahan, jos rahoitustoimi tehdään osana kyseisen vastapuolen unionissa sijaitsevan sivuliikkeen toimintaa. Lisäksi asetusta sovelletaan yhteissijoitusyri-

tysten rahastoyhtiöihin ja sijoitusyhtiöihin sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti sekä AIFM-direktiivin mukaisen toimiluvan saaneisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin. Asetusta sovelletaan myös uudelleenkäyttöön osallistuvaan vastapuoleen, joka on sijoittautunut unioniin tai kolmanteen maahan, jos kyseessä on jompikumpi seuraavista tapauksista: uudelleenkäyttö toteutetaan osana kyseisen vastapuolen unionissa sijaitsevan sivuliikkeen toimintaa tai se koskee rahoitusvälineitä, jotka unioniin sijoittautunut vastapuoli tai kolmanteen maahan sijoittautuneen vastapuolen unionissa sijaitseva sivuliike on antanut vakuusjärjestelyn nojalla (2 artiklan 1 kohta).

Tietyt toimijat on nimenomaisesti suljettu pois asetuksen soveltamisalasta. Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuutta ja vakuutena saatujen rahoitusvälineiden uudelleenkäyttöä koskevia edellytyksiä ei sovelleta Euroopan keskuspankkijärjestelmän jäseniin, muiden jäsenvaltioiden elimiin, jotka harjoittavat vastaavaa toimintaa, eikä muihin unionin julkisiin elimiin, joiden vastuulla on julkisen velan hoito tai jotka osallistuvat sen hoitoon unionissa. Kyseisiä säännöksiä ei myöskään sovelleta Kansainväliseen järjestelypankkiin. Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuutta ei lisäksi sovelleta sellaisiin rahoitustoimiin, jossa vastapuolena on Euroopan keskuspankkijärjestelmän jäsen (2 artiklan 2 ja 3 kohta).

Vastapuolen määritelmä asetuksessa kattaa sekä finanssialalla toimivat että finanssialan ulkopuoliset vastapuolet (3 artiklan 2 kohta). Finanssialalla toimivalla vastapuolella tarkoitetaan asetuksessa sijoituspalveluyritystä, luottolaitosta, vakuutus- tai jälleenvakuutusyritystä, yhteis-sijoitusyritystä ja tilanteen mukaan sen rahastoyhtiötä, vaihtoehtorahastoa, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavaa laitosta, keskusvastapuolta, arvopaperikeskusta tai kolmannen maan yhteisöä, joka tarvitsee a—h alakohdassa tarkoitettua lainsäädännön mukaisen toimiluvan tai rekisteröinnin, jos se on sijoittautunut unioniin (3 artiklan 3 kohta). Finanssialan ulkopuolisella vastapuolella sen sijaan tarkoitetaan muuta unioniin tai kolmanteen maahan sijoittautunutta yritystä kuin finanssialalla toimivaa vastapuolta, jolloin käytännössä finanssialan ulkopuolisten vastapuolten määritelmään kuuluvien yritysten määritelmä on hyvin laaja (3 artiklan 4 kohta).

Ilmoitusvelvollisuus kauppatietorekisteriin

Asetuksessa edellytetään sekä finanssialalla toimivien että finanssialan ulkopuolisten vastapuolten ilmoittavan arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevat tiedot asetuksen mukaisesti rekisteröityyn tai tunnustettuun kauppatietorekisteriin. Jos kauppatietorekisteriä ei ole käytettävissä, tiedot on ilmoitettava ESMA:lle (4 artiklan 5 kohta). Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa määritellään ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet. Asetuksessa sallitaan myös ilmoitusvelvollisen vastapuolen siirtävän tietojen ilmoittamisen toiselle. Lisäksi finanssialalla toimiva vastapuoli vastaa molempien vastapuolten tietojen ilmoittamisesta silloin, kun rahoitustoimi tehdään sellaisen finanssialan ulkopuolisen vastapuolen kanssa, jolla ei ylitä kaksi kolmesta tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU, jäljempänä *tilinpäätösdirektiivi*, 3 artiklan 3 kohdassa vahvistetusta raja-arvosta (4 artiklan 3 kohta). Kyseiset raja-arvot liittyvät tilinpäätösdirektiivin mukaisen keski-suuren yrityksen kriteereihin.

Ilmoitettavien tietojen sisältövaatimuksia täsmennetään ESMA:n luonnostelemissa ja komission hyväksymissä teknisissä sääntelystandardeissa (4 artiklan 9 kohta). Ilmoitusvelvollisuuden lisäksi vastapuolille asetetaan velvollisuus pitää kirjaa kaikista arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista vähintään viiden vuoden ajan rahoitustoimen päättymisen jälkeen (4 artiklan 4 kohta).

Kauppatietorekisterin rekisteröinti ja valvonta

Kauppatietorekisterin rekisteröinnistä ja valvonnasta säädetään asetuksen III luvussa. Kauppatietorekisterin on haettava rekisteröintiä ESMA:lta. Kauppatietorekisteriksi voidaan SFTR-asetuksen nojalla rekisteröidä unioniin sijoittautunut oikeushenkilö, joka soveltaa menettelyjä sille 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettujen tietojen täydellisyyden ja oikeellisuuden tarkistamiseksi ja joka täyttää OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012, jäljempänä *EMIR-asetus*, 78, 79 ja 80 artiklassa säädetty vaatimukset. Kauppatietorekisterin rekisteröinti on voimassa koko unionin alueella. Jos kyse on EMIR-asetuksen VI osaston 1 luvun mukaisesti jo rekisteröidystä kauppatietorekisteristä, sen on esitettävä hakemus rekisteröinnin laajentamiseksi.

Jos kauppatietorekisteri on saanut toimiluvan tai rekisteröinnin joltakin jäsenvaltiolta, ESMA:n on 6 artiklan mukaan ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle ja kuultava tätä ennen rekisteröintiä. Rekisteröinti voidaan peruuttaa, jos kauppatietorekisteri nimenomaisesti luopuu rekisteröinnistä tai ei ole tarjonnut palveluja kuuden edellisen kuukauden aikana, on saanut rekisteröinnin virheellisten tietojen perusteella tai muilla epärehellisillä keinoilla taikka ei enää täytä rekisteröinnin edellytyksiä (10 artikla).

ESMA:lle EMIR-asetuksen 61—68, 73 ja 74 artiklan mukaisesti annettuja valtuuksia sovelletaan myös SFTR-asetuksen osalta (9 artikla). Kauppatietorekisterit ovat 11 artiklan nojalla velvollisia maksamaan ESMA:lle valvontamaksuja.

Asetuksen 12 artiklassa säädetään kauppatietorekisterin tietojen läpinäkyvyydestä ja saatavuudesta. Kauppatietorekisterin on julkistettava sille ilmoitettujen arvopapereilla toteutettujen rahoitustoimien kokonaispositiot sekä varmistettava artiklassa luetelluille yhteisöille suora pääsy arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskeviin yksityiskohtaisiin tietoihin.

Läpinäkyvyys sijoittajia kohtaan

Asetuksen IV luvussa asetetaan rahastoyhtiöille, yhteissijoitusyritysten sijoitusyhtiöille sekä vaihtoehtorahastojen hoitajille velvollisuus antaa määräaikaikaiskatsauksissaan sijoittajille tiedot siitä, miten ne käyttävät arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia (13 artikla). Lisäksi yhteissijoitusyrityksen tarjousesitteessä ja vaihtoehtorahastojen hoitajan sijoittajalle antamissa tiedoissa on määriteltävä käytettävät arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja kokonaistuoton vaihtosopimukset (14 artikla). Kyseisten säännösten rikkomisiin sovelletaan sijoitusrahastodirektiivissä ja AIFM-direktiivissä vahvistettuja seuraamuksia ja muita toimenpiteitä (28 artikla).

Vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäyttö

Asetuksen V luvussa asetetaan edellytykset, joiden täytyessä vastapuolella on oikeus käyttää vakuutena saatuja rahoitusvälineitä uudelleen. Uudelleenkäyttö määritellään vastaanottavan vastapuolen vakuusjärjestelyssä saamien rahoitusvälineiden käyttämiseksi omissa nimissä tai omaan lukuun tai toisen vastapuolen, myös luonnollisen henkilön, lukuun (3 artiklan 12 kohta). Asetuksen mukaan tällainen käyttö koostuu omistusoikeuden siirtämisestä tai määräämis-oikeuden käyttämisestä rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/47/EY, jäljempänä *rahoitusvakuusdirektiivi*, 5 artiklan mukaisesti, mutta siihen ei kuulu rahoitusvälineen realisointi vakuuden asettavan vastapuolen maksukyvyttömyystapauksessa.

Asetuksessa tarkoitettu uudelleenkäyttö edellyttää muun muassa erityisten tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä sellaisista riskeistä ja seuraamuksista, jotka liittyvät määräämisoikeuden myöntämiseen panttioikeuteen perustuvassa vakuusjärjestelyssä annettuun rahoitusvakuuteen tai omistusoikeuden siirtävän vakuusjärjestelyn tekemiseen. Vakuuden asettavalle osapuolelle on vähintään ilmoitettava kirjallisesti vastaanottavan vastapuolen maksukyvyttömyyteen liittyvistä mahdollista riskeistä ja seurauksista. Uudelleenkäytön edellytyksenä on lisäksi vakuuden asettavan vastapuolen antama etukäteinen nimenomainen suostumus tällaiseen panttioikeuteen perustuvaan vakuusjärjestelyyn tai nimenomainen sopiminen vakuuden asettamisesta omistusoikeuden siirtävässä vakuusjärjestelyssä (15 artikla).

Valvonta ja toimivaltaiset viranomaiset

Asetuksen VI lukuun sisältyvät säännökset toimivaltaisista viranomaisista ja niiden valtuuksista, toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä sekä salassapitovelvollisuudesta (16—18 artikla).

Suhteet kolmansiin maihin

Asetuksen VII luvussa säädetään kolmansien maiden kauppatietorekisterien vastaavuudesta ja tunnustamisesta, viranomaisten välisestä epäsuorasta pääsystä tietoihin sekä raportoinnin vastaavuudesta (19—21 artikla).

Hallinnolliset seuraamukset ja loppusäännökset

Asetuksen VIII luvussa säädetään hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollista toimenpiteistä, joita sovelletaan ainakin asetuksen 4 ja 15 artiklan rikkomisiin. Lisäksi luvussa säädetään rikkomisista ilmoittamisesta, tietojenvaihdosta ESMA:n kanssa, päätösten julkistamisesta ja oikeudesta muutoksenhakuun (22—28 artikla).

Loppusäännökset

Asetuksen 29—31 ja 33 artiklassa säädetään asetuksen uudelleentarkastelun määräajasta, säädösvallan siirrosta komissiolle, komiteamenettelystä sekä voimaantulosta.

Asetuksen 32 artikla koskee EMIR-asetukseen tehtäviä muutoksia. Asetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukainen OTC-johdannaisen tai OTC-johdannaissopimuksen määritelmä muutetaan sen varmistamiseksi, että samantyyppiset johdannaissopimukset määritellään joko OTC-johdannaisiksi tai pörssilistatuiksi johdannaisiksi riippumatta siitä, käydäänkö noilla sopimuksissa kauppaa unionissa vai kolmansien maiden markkinoilla. Lisäksi asetukseen lisätään uusi artikla vastaavuutta koskevista päätöksistä OTC-johdannaisten määrittelemiseksi. Avoimuutta ja tietojen saatavuutta koskevan 81 artiklan 3 kohtaa myös muutetaan.

2.2.5 EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetus

Säätelyn tausta

Vuonna 2013 annetuissa EuVECA- ja EuSEF-asetuksissa säädetään yhtenäisistä vaatimuksista ja ehdoista, jotka koskevat sellaisia rahastonhoitajia, jotka haluavat käyttää unionin alueella EuVECA-nimitystä (eng. *European venture capital fund*) markkinoidessaan vaatimukset täyttäviä riskipääomarahastoja ja EuSEF-nimitystä (eng. *European social entrepreneurship fund*) markkinoidessaan vaatimukset täyttäviä yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja. Asetuksen mukainen säätely ei ole pakottavaa vaan valinnainen niille toimijoille, joiden

on rekisteröidyttävä AIFM-direktiivin mukaisesti. Eurooppalaisten riskipääomarahastojen ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen rakenteet luotiin siinä tarkoituksessa, että markkinatoimijat saisivat uusia mahdollisuuksia hankkia pääomaa ja investoida sitä innovatiivisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä yhteiskunnallisiin yrityksiin koko Euroopassa. Asetukset sisältävät säännöksiä vaatimukset täyttävistä sijoituksista ja salkkuyrityksistä, kelpoisuusehdot täyttävistä sijoittajista ja tiedonantovelvollisuuksista.

Komissio käynnisti vuonna 2016 kummankin asetuksen uudelleentarkastelun, jossa havaittiin useita rahastojen kehitystä haittaavia tekijöitä. Tällaisiksi tekijöiksi havaittiin muun muassa rahastojen omaisuuseriä määrittelevät säännöt, asetusten vuorovaikutus muun voimassa olevan rahastosäätelyn kanssa ja vaatimukset, jotka rahastojen on täytettävä voidakseen käyttää rahastopassia. Uudelleentarkastelun pohjalta komissio antoi 14 päivänä syyskuuta 2016 ehdotuksen EuVECA- ja EuSEF-asetusten muuttamisesta (COM(2016) 461 final).

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 25 päivänä lokakuuta 2017 asetuksen (EU) 2017/1991 eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 345/2013 ja eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun asetuksen (EU) N:o 346/2013 muuttamisesta, jäljempänä *EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetus* tai *muutosasetus*. Muutosasetus on tullut voimaan 30 päivänä marraskuuta 2017, ja sitä sovelletaan 1 päivästä maaliskuuta 2018.

Sovelтамisala

Muutosasetuksessa annetaan AIFM-direktiivin nojalla toimiluvan saaneille vaihtoehtorahastojen hoitajille mahdollisuus käyttää EuVECA- ja EuSEF-nimityksiä markkinoidessaan vaatimukset täyttäviä riskipääomarahastoja tai yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja. Aiemmin EuVECA- ja EuSEF-nimityksiä saivat asetusten nojalla käyttää ainoastaan sellaiset rahastojen hoitajat, joiden hallinnoimien sijoituskohteiden yhteisarvo ei ylittänyt AIFM-direktiivissä määriteltyä toimilupapalvelullisuuden rajaa. Toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajien on jatkossa rekisteröitävä eurooppalaiset riskipääomarahastonsa ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneet rahastonsa sekä noudatettava tiettyjä EuVECA- ja EuSEF-asetusten säännöksiä. Näihin säännöksiin kuuluvat muun muassa muita kuin vaatimukset täyttäviä sijoituksia koskeva 30 prosentin kynnysarvo sekä kohderyhmänä olevia sijoittajia ja tiedonantovaatimuksia koskevat säännökset (muutosasetuksen 1 artiklan 1 kohta ja 2 artiklan 1 kohta).

Muutosasetuksen 1 artiklan 2 kohdassa ja 2 artiklan 2 kohdassa muutetaan EuVECA- ja EuSEF-asetusten 3 artiklassa säädettyjä kotijäsenvaltion, toimivaltaisen viranomaisen ja vaatimukset täyttävän salkkuyrityksen määritelmiä sekä lisätään isäntjäsenvaltion määritelmä. Muutokset liittyvät yhtäältä siihen, että eurooppalaisia riskipääomarahastoja ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja voi jatkossa hoitaa myös toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja, sekä toisaalta siihen, että muutosasetuksella laajennetaan sellaisten kelpoisuusehdot täyttävien yritysten valikoimaa, joihin kyseiset rahastot voivat sijoittaa.

EuVECA- ja EuSEF-nimitysten käytön ehdot

Muutosasetuksessa asetetaan sekä sisäisesti hoidetulle EuVECA- ja EuSEF-rahastolle että rahaston ulkopuoliselle hoitajalle 50 000 euron perustamispääomavaatimus. Lisäksi muutosasetuksessa vahvistetaan rekisteröityneisiin hoitajiin sovellettavat erityiset omia varoja koskevat säännökset, jotka poikkeavat AIFM-direktiivin mukaisesta omien varojen sääntelystä (muutosasetuksen 1 artiklan 4 kohta ja 2 artiklan 3 kohta).

Valvonta ja hallinnollinen yhteistyö

Eurooppalaisen riskipääomarahaston ja eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahaston hoitajan rekisteröintiä koskevaan EuVECA-asetuksen 14 artiklaan ja EuSEF-asetuksen 15 artiklaan on lisätty säännökset toimivaltaisen viranomaisen käsittelyajoista sekä rekisteröinnin suhteesta AIFM-direktiivissä tarkoitettuun rekisteröintiin. Toimivaltaisen viranomaisen olisi käsiteltävä hoitajan rekisteröintiä koskeva hakemus viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun hoitaja on toimittanut kaikki tarvittavat tiedot. Rekisteröinti katsotaan AIFM-direktiiviä sovellettaessa rekisteröinniksi vaatimukset täyttävien riskipääomarahastojen ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hallinnoinnin osalta (muutosasetuksen 1 artiklan 7 kohta ja 2 artiklan 6 kohta).

EuVECA-asetukseen lisätyssä uudessa 14 a artiklassa ja EuSEF-asetukseen lisätyssä 15 a artiklassa säädetään AIFM-direktiivin nojalla toimiluvan saaneen vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta rekisteröidä hoitamansa riskipääomarahasto ja yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistunut rahasto, jos se aikoo käyttää EuVECA- tai EuSEF-nimitystä. Lisäksi artikloissa säädetään rahaston rekisteröintihakemuksen sisältöä koskevista vaatimuksista sekä toimivaltaiselle viranomaiselle asetetuista vaatimuksista käsitellä ja rekisteröidä hakemus määräajassa (muutosasetuksen 1 artiklan 8 kohta ja 2 artiklan 7 kohta). Muutosasetuksella EuVECA- ja EuSEF-asetuksiin on lisätty myös säännökset rekisteröinnistä kieltäytymistä koskevista perustelu- ja ilmoitusvelvollisuudesta sekä muutoksenhakuoikeudesta (muutosasetuksen 1 artiklan 8 kohta ja 2 artiklan 7 kohta).

Muutetussa EuVECA-asetuksen 16 artiklassa ja EuSEF-asetuksen 17 säädetään toimivaltaisen viranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta toisilleen ja ESMA:lle. Lisäksi isäntäjäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia kielletään asettamasta markkinointia koskevia lisävaatimuksia ja hallinnollisia menettelyjä sekä perimästä palkkioita tai muita maksuja (muutosasetuksen 1 artiklan 9 kohta ja 2 artiklan 8 kohta).

Asetuksiin on lisätty säännökset toimivaltaisen viranomaisten velvollisuudesta asettaa vertaisarviointien suorittamiseksi ESMA:n saataville rekisteröinnin myöntämisen perusteena olleet tiedot. ESMA suorittaa vertaisarviointeja parantaakseen toimivaltaisen viranomaisten asetusten nojalla toteuttamien valvonta- ja tutkintavaltuuksiin liittyvien prosessien johdonmukaisuutta. ESMA voi laatia tekniset sääntelystandardit, joissa määritellään yksityiskohtaisemmin ESMA:n saataville asetettavat tiedot, sekä tekniset täytäntöönpanostandardit vakiolomakkeista, -malleista ja -menettelyistä (muutosasetuksen 1 artiklan 10 kohta ja 2 artiklan 9 kohta).

EuVECA-asetuksen 17 artiklassa ja EuSEF-asetuksen 18 artiklassa säädetään ESMA:n velvollisuudesta pitää keskitettyä tietokantaa kaikista EuVECA- ja EuSEF-rahastojen hoitajista ja niiden markkinoinnista rahastoista (muutosasetuksen 1 artiklan 11 kohta ja 2 artiklan 10 kohta).

EuVECA-asetuksen 18 artiklaan ja EuSEF-asetuksen 19 artiklaan tehdyillä muutoksilla täsmennetään toimivaltaisen viranomaisten välistä työnjakoa sellaisten EuVECA- ja EuSEF-rahastojen valvonnan osalta, joita hallinnoi toimiluvallinen vaihtoehtorahastojen hoitaja (muutosasetuksen 1 artiklan 12 kohta ja 2 artiklan 11 kohta).

Hallinnollisia seuraamuksia koskevaan EuVECA-asetuksen 20 artiklaan ja EuSEF-asetuksen 21 artiklaan on lisätty säännökset EuVECA- ja EuSEF-rahastojen hoitajan vastuusta sellaisista tappioista ja vahingoista, jotka johtuvat asetusten rikkomisesta (muutosasetuksen 1 artiklan 14 kohta ja 2 artiklan 13 kohta).

EuVECA-asetuksen 21 artiklassa ja EuSEF-asetuksen 20 artiklassa on täsmennetty toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksia ryhtyä toimenpiteisiin säädösteknisesti vastaamaan asetukseen tehtyjä muutoksia. Lisäksi asetuksiin on lisätty säännökset siitä, että toimivaltaisille viranomaisille AIFM-direktiivin mukaisesti annettuja valtuuksia, mukaan lukien seuraamuksiin liittyvät valtuudet, on käytettävä myös AIFM-direktiivin nojalla toimiluvan saaneiden vaihtoehdorahastojen hoitajien osalta (muutosasetuksen 1 artiklan 15 ja 16 kohta sekä 2 artiklan 14 ja 15 kohta).

Loppusäännökset

EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen 3 artiklaan sisältyvät säännökset asetuksen voimaantulosta. Asetuksessa säädetään erikseen siitä, että tiettyjä EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutettuja säännöksiä ei sovelleta muutosasetuksen soveltamisen alkamishetkellä olemassa olevien EuVECA- ja EuSEF-rahastojen hoitajiin kyseisten rahastojen olemassaoloaikana.

2.2.6 Muu EU-sääntely

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi ja -asetus

Sijoituspalvelujen tarjoamista, sijoittajansuojaa ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiä koskeva sääntely on viime vuosina ollut laajan muutoksen kohteena. Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 15 päivänä toukokuuta 2014 asetuksen (EU) N:o 600/2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä *MiFIR*, ja direktiivin 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta, jäljempänä *MiFID II*. Kyseisillä säädöksillä kumottiin aiempi rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi 2004/39/EY, joka saatettiin Suomessa kansallisesti voimaan vuonna 2007. *MiFIR*:n ja *MiFID II*:n oli tarkoitus, tiettyjä siirtymäsäännöksiä lukuun ottamatta, tulla sovellettavaksi 3 päivänä tammikuuta 2017, mutta koko lainsäädäntökehityksen soveltamista lykättiin myöhemmin vuodelle. *MiFIR* ja *MiFID II* tulivat lopulta sovellettavaksi 3 päivänä tammikuuta 2018.

MiFIR ja *MiFID II* yhdessä muodostavat oikeudellisen kehyksen, jolla säännellään sijoituspalveluyrityksiä, sijoituspalveluita tarjoavia luottolaitoksia, kauppapaikkoja, raportointipalvelujen tarjoajia sekä kolmansien maiden yrityksiä, jotka tarjoavat sijoituspalveluja tai harjoittavat sijoitustoimintaa ETA-alueella. Säädösten tavoitteena on lisätä kaupankäynnin läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja luotettavuutta kaikkien rahoitusvälineiden osalta. *MiFID II* -sääntelyllä on muutettu sijoituspalveluyritysten toimilupaa ja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia sijoittajansuojan varmistamiseksi. Sääntelyn keskeisimmät muutokset kohdistuvat muun muassa kannustimien käyttöä koskeviin rajoituksiin, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen tiedonantovelvollisuutta laajentamalla sekä tuotehallintaprosesseja ja tuotteen kohdemarkkinan määrittelyä koskeviin säännöksiin.

Rahastojen rajat ylittävää markkinointia koskeva lainsäädäntöehdotus

Komissio antoi 12 päivänä maaliskuuta 2018 pääomamarkkinaunionin syventämiseen tähtäävän toimenpidepaketin sekä tiedonannon ”Toimien vauhdittaminen pääomamarkkinaunionin toteuttamiseksi vuoteen 2019 mennessä” (COM(2018) 114 final). Paketti sisältää myös ehdotuksen direktiiviksi sijoitusrahastodirektiivin ja AIFM-direktiivin muuttamiseksi sekä ehdotuksen asetukseksi yhteissijoitusyritysten rajat ylittävästä markkinoinnista ja EuVECA-asetuksen sekä EuSEF-asetuksen muuttamiseksi (COM(2018) 92 final, COM(2018) 110 final, U 20/2018 vp). Komissio ehdottaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, jotta voitaisiin vähentää

sääntelyesteitä rahastojen rajat ylittävissä markkinoinnissa EU:ssa. Näiden uusien toimenpiteiden odotetaan pienentävän kustannuksia, joita rahastonhoitajille koituu rajat ylittävän toiminnan aloittamisesta, ja niillä pyritään tukemaan rahastojen rajat ylittävän markkinoinnin lisäämistä.

Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistus

Komissio antoi 20 päivänä syyskuuta 2017 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi Euroopan valvontaviranomaisten perustamisesta annettujen asetusten ja eräiden muiden asetusten muuttamisesta sekä direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettujen direktiivien muuttamisesta (COM(2017) 536 final, COM(2017) 537 final, COM(2017) 538 final ja COM(2017) 539 final, U 62/2017 vp). Komissio ehdottaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla pyritään vahvistamaan eurooppalaista finanssimarkkinoiden valvontaa sekä Euroopan valvontaviranomaisten ja järjestelmäriskikomitean asemaa. Yhtenäisemmän finanssivalvonnan avulla pyritään edistämään pääomamarkkinaunionia ja yhteismarkkinoiden toimivuutta sekä finanssimarkkinoiden yhdentymistä ja rajat ylittävää rahoitustoimintaa.

Euroopan valvontaviranomaisten toiminnan tarkistuksen lisäksi komissio lisäisi ESMA:lle useita suoria arvopaperimarkkinoihin liittyviä valvontavaltuuksia. ESMA:lle ehdotetaan suoria valvontatehtäviä esimerkiksi eurooppalaisiin riskipääomarahastoihin, eurooppalaisiin yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen perustuviin rahastoihin ja eurooppalaisiin pitkäaikaissijoitusrahastoihin liittyen. MiFIR-asetusta koskevalla muutoksella rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat ehdotetaan lisättäväksi ESMA:n tuoteinterventio-oikeuksien piiriin.

Kestävä rahoitus

Komissio antoi maaliskuussa 2018 kestävän kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman (COM(2018) 97 final) ja näihin liittyvät ensimmäiset lainsäädäntöehdotukset (COM(2018) 353 final, COM(2018) 354 final, COM(2018) 354 final) toukokuussa 2018, joissa sivutaan kestävyysteemoja myös rahastosektorin osalta. Toimintasuunnitelmasta on annettu E-kirje (E 26/2018 vp) ja lainsäädäntöehdotuksista U-kirjelmä (U 56/2018 vp).

2.3 Sijoitusrahastosektori

Suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääoma oli vuoden 2017 lopussa noin 120 miljardia euroa, joista noin 80 prosenttia oli suomalaisten sijoittamaa varallisuutta. Suomesta sijoitetaan myös ulkomaisiin rahastoihin. Kesäkuussa 2017 suomalaisilla oli saamia ulkomaisista rahastoista 110 miljardia euroa. Kuitenkin tästä 110 miljardista arviolta ainakin 50 miljardia on suomalaisten työeläkelaitosten sijoituksia. Lisäksi suomalaiset sijoitusrahastot sijoittavat ulkomaisiin rahastoihin. Täten todellisuudessa pieni osa 110 miljardin sijoitusvarallisuudesta on yksittäisten henkilöiden suoria sijoituksia.

Suomalainen sijoitusrahastojen sijoitusvarallisuus on moneen muuhun EU:n jäsenvaltioon verrattuna melko pieni. Jos kuitenkin sijoitusrahastojen sijoitusvarallisuudet suhteutetaan maiden väkilukuun, niin suomalainen rahastosektori sijoittautuu melko lailla keskikastiin EU:n jäsenvaltioiden kesken, joilla ovat kehittyneet rahoitusmarkkinat.

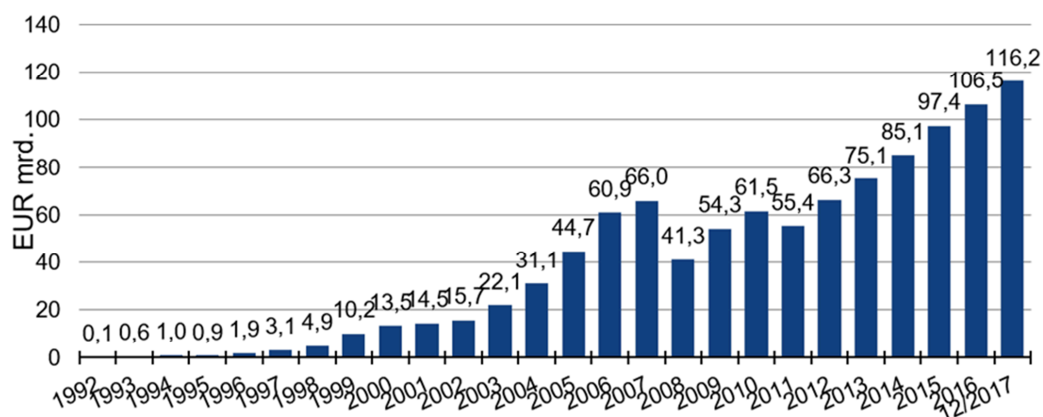
2.3.1 Suomalaiset sijoitusrahastot

Vuoden 2017 lopussa suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääoma Finanssiala ry:n mukaan oli 116,2 miljardia euroa. Suomen Pankin tilastojen mukaan sijoitusrahastojen (sisältäen eri-

koissijoitusrahastot) rahasto-osuusvelka eli rahastopääoma oli tosin noin 5 miljardia enemmän kuin Finanssiala ry:n ilmoittama rahastopääoma. Marraskuussa 2017 suomalaisia rahastoyhtiöitä oli 26.

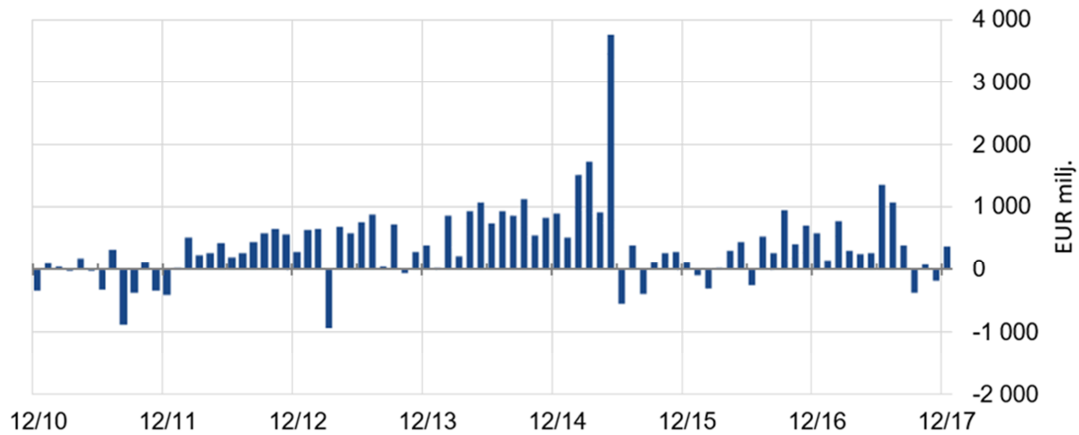
Sijoitusrahastosektori on kasvanut moninkertaiseksi 1990-luvun alusta lähtien. Viimeisimmän kuuden vuoden aikana sijoitusrahastosektorin koko on kaksinkertaistunut. (Kuvio 1.) Sijoitusrahastosektorin kasvuun vaikuttaa niin rahaston sijoituskohteiden arvonmuutos kuin rahastoihin tehdyt uudet sijoitukset. Viimeisimmän viiden vuoden aikana sijoitusrahastoihin kohdistuvat nettomerkinnot ovat olleet pitkälti positiivisia (Kuvio 2). Myös sijoituskohteiden arvonnousu on kasvattanut sektorin kokoa.

Kuvio 1. Rahastopääoma suomalaisissa sijoitusrahastoissa

Lähde: Finanssiala ja Suomen Sijoitustutkimus

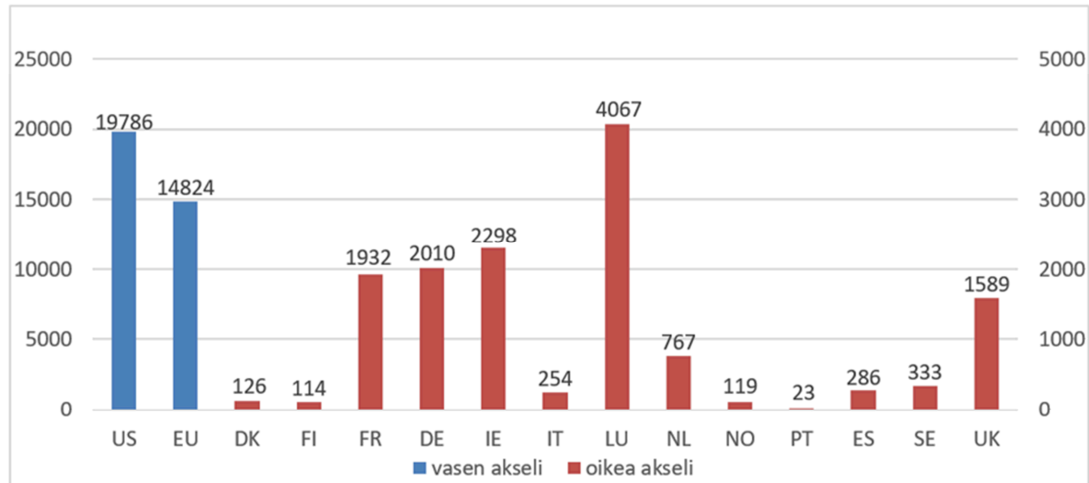
Kuvio 2. Suomalaisen sijoitusrahastojen nettomerkinnot

Lähde: Finanssiala ja Suomen Sijoitustutkimus

Vaikka sijoitusrahastojen rahastopääoma on kasvanut Suomessa paljon viime vuosina, Suomen sijoitusrahastosektorin sijoitusvarallisuus on pieni verrattaessa keskeisiin rahastomaihin Euroopassa. Suomen rahastotalous on kuitenkin melko samankokoinen kuin muissa Pohjoismaissa, lukuun ottamatta Ruotsia, jonka rahastosektori on melkein kolminkertainen verrattuna muiden Pohjoismaiden rahastosektoreihin. Ruotsin eläkejärjestelmä tukee kansalaisten rahastosijoittamista, mikä on edesauttanut Ruotsin rahastosektorin kasvua. Euroopan suurissa rahastomaissa rahastosektorin koko liikkuu tuhansissa miljardeissa, kun se Suomessa on reilussa sadassa miljardissa. Toisaalta Euroopan valtioiden rahastosektorit ovat kokoluokaltansa vain murto-osia Yhdysvaltain lähes 20 000 miljardin euron rahastosektorista. Yhteenlaskettunakin EU:n rahastosektori on pienempi kuin Yhdysvaltojen rahastosektori. (Kuvio 3.)

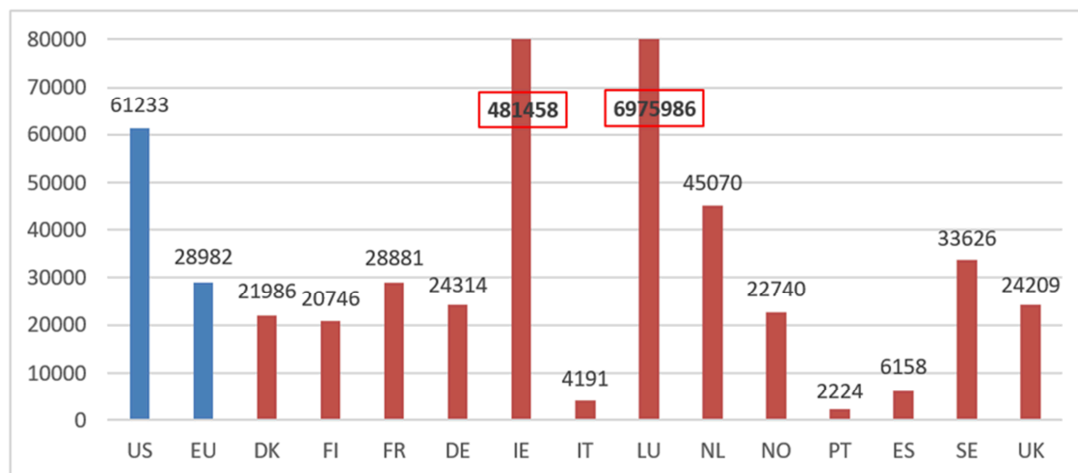
Kuvio 3. Sijoitusrahastojen sijoitusvarallisuus valituissa maissa lokakuussa 2017 (miljardia euroa)

Lähde: EFAMA

Jos vertailussa olevien maiden rahastosektorin sijoitusvarallisuus jaetaan maiden väkiluvulla, niin Suomen rahastosektori näyttyy melko keskikokoisena EU:n mittakaavalla. Tällaisessa vertailussa Suomi osoittautuu myös melko samankokoiseksi kuin muut Pohjoismaat. Irlannin ja Luxemburgin kaltaisten rahastomaiden piirteet korostuvat, kun sijoitusvarallisuus on jaettu väkiluvulla. Keskimäärin rahoitusmarkkinoiltaan kehittyneissä EU:n jäsenvaltioissa sijoitusvarallisuus jaettuna väkiluvulla oli 20 000–50 000 euroa, kun taas Luxemburgissa se oli vajaa seitsemän miljoonaa euroa ja Irlannissa vajaa 0,5 miljoonaa euroa. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Sijoitusrahastojen sijoitusvarallisuus lokakuussa 2017 jaettuna väkiluvulla maittain (euroa)

Lähde: EFAMA

Suomessa on 26 rahastoyhtiötä. Suomen sijoitusrahastosektori on hyvin keskittynyt samalla lailla kuin muukin finanssisektori Suomessa. Finanssivalvonnan tilastojen mukaan vuoden 2017 lopussa suomalaisten sijoitusrahastojen sijoitusrahastopääomasta 70 prosenttia oli sijoitettuna kolmen suurimman luottolaitoskonsernin rahastoyhtiöiden kautta. Nordea Funds:lla oli 39 prosentin osuus markkinoista, OP-Rahastoyhtiöllä 21 prosentin osuus ja Danske Invest rahastoyhtiöllä kymmenen prosentin osuus. Seuraavaksi suurimmat markkinaosuudet ovat Evli-Rahastoyhtiöllä kuusi prosenttia ja FIM Varainhoidolla viisi prosenttia. Loppujen 20 rahastoyhtiön markkinaosuudet olivat alle viiden prosentin ja keskimääräisesti melko pieniä.

Suomalaisiin sijoitusrahastoihin sijoittavat pitkälti kotimaiset toimijat. Suomen Pankin tilastojen mukaan vuoden 2017 lopussa suomalaisten rahastojen sijoitusvarallisuudesta 79 prosenttia tuli Suomesta. Suurin sijoittajasektori suomalaisiin sijoitusrahastoihin on vakuutusyhtiöt 25 prosentin osuudellaan. Suuri osa vakuutusyhtiöiden kautta sijoitettavasta varallisuudesta on kuitenkin välillisesti suomalaisten kotitalouksien sijoituksia. Seuraavaksi suurin sijoittajasektori on ulkomaat 21 prosentin osuudellaan, josta 17 prosenttiyksikön osuus on Ruotsista tulevia sijoituksia. Kolmanneksi suurin sijoittajasektori on kotitaloudet 18 prosentin osuudellaan ja muut rahoituslaitokset ovat neljänneksi suurin 16 prosentin osuudellaan.

Selvästi suurin osa suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääomasta on sijoitettuna joko osake- tai korkorahastoihin. Suomen Pankin tilastojen mukaan vuoden 2017 lopussa korkorahastoihin oli sijoitettuna 44 prosenttia rahastopääomasta ja osakerahastoihin 40 prosenttia. 16 prosenttia sijoitusrahastojen pääomasta oli sijoitettuna muunlaisiin rahastoihin. Sijoitustutkimuksen luvut eroavat hieman Suomen Pankin vastaavista. Sijoitustutkimuksen mukaan 38 prosenttia oli sijoitettuna osakkeisiin ja 40 prosenttia korkorahastoihin. Raportoitujen ero johtuu pitkälti siitä, että tahot raportoivat yhdistelmärahastoja eri tavoin. Suomen Pankin mukaan yhdistelmärahastoihin oli sijoitettuna 9 prosenttia, kun taas Sijoitustutkimuksen mukaan sijoitettu varallisuus 19 prosenttia.

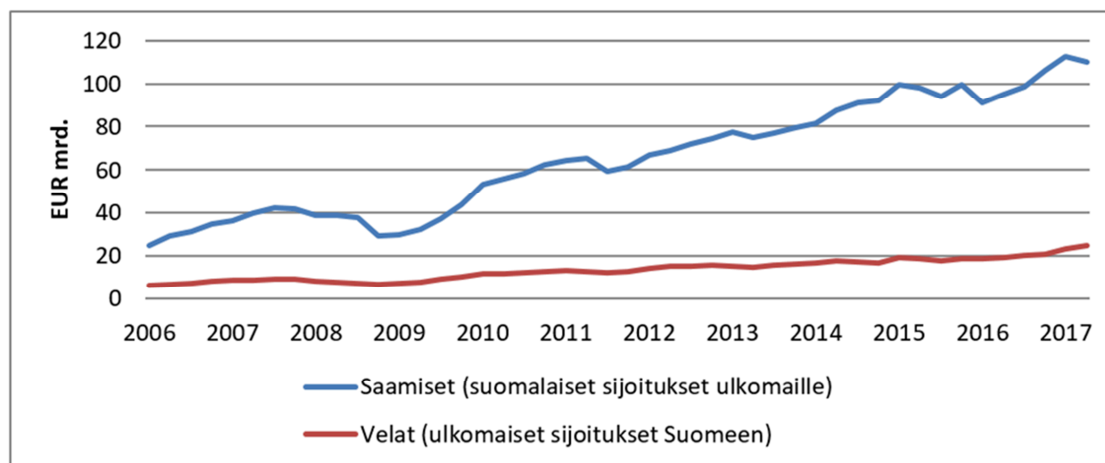
Suomalaisissa sijoitusrahastoissa rahastopääoma on hajautettu EU-keskeisesti. Suomen Pankin tilastojen mukaan vuoden 2017 lopussa sijoitusrahastojen rahastopääomasta 29 prosenttia eli reilu 33 miljardia euroa oli sijoitettuna Suomeen. Suuri osa rahastopääomasta 44 prosenttia eli noin 50 miljardia euroa oli sijoitettuna muualle EU:hun. EU:n ulkopuolisiin maihin oli sijoitettuna 27 prosenttia eli noin 32 miljardia euroa. Tarkasteltaessa pelkästään suomalaisten sijoitusrahastojen osakesijoituksia, joita oli yhteensä vuoden 2017 lopussa 44 miljardia euroa, jakauma kohdealueittain muuttuu. Suurin osa sijoitusrahastojen osakesijoituksista 48 prosenttia ohjautuu EU-alueen ulkopuolelle, kun taas Suomeen ohjautuu 22 prosenttia osakkeisiin ohjautuvasta sijoituspääomasta ja muualle EU:hun 30 prosenttia.

2.3.2 Suomalaisten sijoittaminen ulkomaisiin rahastoihin

Suomalaiset voivat suomalaisten sijoitusrahastojen lisäksi sijoittaa ulkomaisiin rahastoihin ja toisin päin. Tilastokeskuksen maksutasetilastojen mukaan kesäkuussa 2017 suomalaisilla oli 110 miljardia saamia ulkomaisilta rahastoilta. Vastaavasti ulkomaiset sijoittajat olivat sijoittaneet suomalaisiin sijoitusrahastoihin 25 miljardia euroa. (Kuvio 5.)

Suomalaiset sijoittavat ulkomaisiin rahastoihin enemmän kuin suomalaisiin sijoitusrahastoihin, koska ainoastaan noin 80 prosenttia suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääomasta on suomalaista sijoittamista, eli suomalaiset ovat sijoittaneet noin 90 miljardia euroa suomalaisiin sijoitusrahastoihin. Vastaavasti luku ulkomaisiin rahastoihin on 110 miljardia euroa. Yksi syy suuriin ulkomaisiin rahastosijoituksiin on Suomen työeläkevakuutusyhtiöiden suuri sijoitusomaisuus. Esimerkiksi työeläkeyhtiöiden vuoden 2016 tilinpäätösten perusteella niillä on vajaan 50 miljardin arvosta sijoituksia ulkomaisiin korko- ja osakerahastoihin. Lisäksi ulkomaisiin rahastoihin suomalaista varallisuutta ohjaavat suomalaiset rahastoyhtiöt, jotka toimivat jakelijoina saman konsernin ulkomaisiin rahastoihin.

Kuvio 5. Rahastosaamiset ja -velat maksutasetilastossa.

Lähde: Tilastokeskus

2.3.3 Sijoitusrahastojen kustannustehokkuus

Morningstarin vuonna 2017 tekemässä selvityksessä¹ eri valtioiden rahastosektoreista sijoittajat ovat kokeneet suomalaisten sijoitusrahastojen asiakkailtaan perimät kustannukset korkeammiksi kuin vertailumaissa keskimäärin. Selvityksen mukaan suomalaisten sijoitusrahastojen kustannustehokkuus on heikompaa kuin muissa Pohjoismaissa. Tanskassa ja Norjassa kustannukset ovat keskitasoa, kun taas Ruotsissa on yksi kustannustehokkaimmista rahastosektoreista. Selvityksen mukaan Ruotsin sijoitusrahastot ovat sijoittajille kustannustehokkaampia kuin esimerkiksi Yhdistyneessä Kuningaskunnassa.

Finanssivalvonta kerää vuosittain rahastoyhtiöiden ja toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajien tilinpäätöstietoja. Näiden tietojen mukaan rahastoyhtiöiden kulujen suhde tuottoon - luvun mediaani oli vuoden 2016 lopussa 93,6 prosenttia ja vuoden 2015 lopussa 88,6 prosenttia. Toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajien, joilla ei ollut myös rahastoyhtiön toimilupaa, vastaava suhdeluku oli vuoden 2016 lopussa 82,4 prosenttia ja vuoden 2015 lopussa 83,1 prosenttia. Tilinpäätöstietojen mukaan selvästi suurin kuluerä rahastoyhtiöissä on palkkiokulut, kun taas toimiluvallisilla vaihtoehtorahastojen hoitajilla hallintokulut ovat selvästi suurin kuluerä.

2.3.4 Rahastotoiminnan rakenteiden muuttuminen

Sijoitusrahastodirektiivi (UCITS IV) tehosti entisestään rahastojen rajat ylittävää markkinointia. Jo aiemmin oli mahdollista markkinoida rahastoja koko EU:n laajuisesti. Tämä muutos mahdollisti eri maissa olevien rahastojen fuusioimisen keskenään sekä myös eri maissa olevien rahastoyhtiöiden fuusioimisen keskenään.

Monet toimijat ovat käyttäneet hyväkseen tätä mahdollisuutta tehostaa toimintaansa. Esimerkiksi eri Pohjoismaissa olevia samalla sijoituspolitiikalla olevia rahastoja on yhdistetty niin, että rahastojen hallinnointi on yksittäisen toimijan osalta keskittynyt entistä harvalukuisempiin paikkoihin. Valitusta sijoittumispaikasta rahastoja hoidetaan ja markkinoidaan siten laajemmalla alueella. Suomen osalta rahastoja on sekä lähtenyt että tullut.

2.4 Nykytilan arviointi

2.4.1 Sijoitusrahastolaki

Lakitekninen laatu ja rakenne

Sijoitusrahastolain kokonaistarkastelun tarve on ollut esillä jo pitkään. Sijoitusrahastolaki on useiden muutosten ja osittaisuudistusten myötä muuttunut vaikeaselkoiseksi, rakenteeltaan monimutkaiseksi ja laajaksi kokonaisuudeksi. Sijoitusrahastolaki sisältää runsaasti vaikeaselkoisia viittauksia erityisesti erikoissijoitusrahastojen osalta, eikä lain kirjoitustapa ole enää säilynyt yhdenmukaisena. Lain rakenteen ja sisällön hahmottamista vaikeuttaa lisäksi säännösten otsikoimisen puuttuminen.

Vuonna 2009 annetulla sijoitusrahastodirektiivillä yhdenmukaistettiin merkittävästi sijoitusrahastoja koskevaa sääntelyä. Kymmenen vuotta aiemmin annettuun sijoitusrahastolakiin oli jo tuossa vaiheessa lain voimaantulon jälkeen tehty useita muutoksia, minkä johdosta sijoitusrahastodirektiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä sijoitusrahastolain kokonaistarkastelua pidettiin tarpeellisena. Kyseisessä esityksessä ehdotettiin kuitenkin sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanon toteuttamista pelkästään sijoitusrahastolain muuttamisella, sillä siinä vai-

¹Morningstar Global Fund Investor Experience Study, 2017

heessa AIFM-direktiivi oli jo hyväksytty ja AIFM-direktiivin täytäntöönpanosta katsottiin aiheutuvan merkittäviä muutoksia myös sijoitusrahastolakiin (HE 113/2011 vp, s. 42).

AIFM-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä rahastosääntelyn laajamittaisen selkeyttämisen katsottiin kuitenkin olevan mahdollista vain panemalla direktiivi täytäntöön erilliseen lakiin, sillä direktiivin ja sitä täydentävien suoraan sovellettavien asetusten edellyttämä täytäntöönpano sijoitusrahastolakiin olisi heikentänyt edelleen lain selkeyttä. Käytännössä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain säätäminen merkitsi sitä, että sijoitusrahastolainsäädännön uudistus tuli jatkumaan edelleen osittaisena siten kuin silloin vireillä olleet sijoitusrahastodirektiiviä koskeneet EU-säädöshankkeet edellyttivät. Sijoitusrahastolain kokonaisuudistuksen katsottiin olevan mahdollista vasta sijoitusrahastodirektiivin muutosdirektiivin (UCITS V) valmistumisen jälkeen (HE 94/2013 vp, s. 86). UCITS V:n täytäntöönpanon yhteydessä sijoitusrahastolakiin tehtiin kuitenkin lähinnä vain välttämättömät direktiivistä johtuneet muutokset (HE 3/2016 vp).

Sijoitusrahastolain teknisen laadun parantaminen vaatii lain korvaamista uudella sijoitusrahastolaille, jolloin havaitut epäselvyydet ja tekniset epä johdonmukaisuudet voidaan korjata. Sijoitusrahastolain rakenteen selkeyttäminen on tarpeellista lisäksi sen vuoksi, että samoja toimijoita koskevia säännöksiä sisältyy myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin esimerkiksi niiltä osin kuin rahastoyhtiö hoitaa sijoitusrahaston lisäksi myös vaihtoehtorahastoa. Näiden lakien keskinäiset eroavaisuudet tulisivat selkeämmin ilmi, jos lakirakenteet muistutaisivat enemmän toisiaan.

Soveltamisala

Sijoitusrahastolakia sovelletaan 1 §:n mukaan rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön harjoittamaan toimintaan sekä yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen yleisölle. Pykälää on muutettu AIFM-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä siten, että siinä säädetään rahastoyhtiön oikeudesta hoitaa myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastoa edellyttäen, että sillä on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tätä toimintaa varten tai että se on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan siten kuin mainitussa laissa säädetään. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ulkoisesti hoidettujen vaihtoehtorahastojen hoitaja saa hallinnoida sijoitusrahastoja edellyttäen, että sillä on rahastoyhtiön toimilupa tätä toimintaa varten. Vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tätä toimintaa varten tai joka on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan siten kuin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa säädetään, saa hoitaa erikoissijoitusrahastoa siten kuin sijoitusrahastolain 3 a §:ssä säädetään. Pykälässä säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovellettavista muista sijoitusrahastolain säännöksistä. Pykälässä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain soveltamisesta rahastoyhtiöihin ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen oikeudesta markkinoida osuuksiaan Suomessa.

Sijoitusrahastolaki koskee keskeisesti rahastoyhtiöitä, jotka hallinnoivat sijoitusrahastodirektiivin vaatimukset täyttäviä sijoitusrahastoja, ja sijoitusrahaston varojen säilyttämistä säilytisyhteisössä. Laissa säädetään sijoitusrahastojen lisäksi myös erikoissijoitusrahastoista, joiden sijoitusrahastoista poikkeava sääntely on laajentunut huomattavasti viime vuosina. Erikoissijoitusrahastoista säädetään nykyisin myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa, jossa säädetään esimerkiksi erikoissijoitusrahaston varojen säilyttämisestä. Erikoissijoitusrahastoa saa hoitaa vain vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on toimilupa tähän toimintaan tai joka on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan.

Sijoitusrahastolaissa rahastoyhtiöllä tarkoitetaan sijoitusrahastotoimintaa harjoittavaa osakeyhtiötä. Sijoitusrahastolain soveltamisalasäännöksestä tulisi nykyistä selkeämmin ilmetä liike-toiminta, johon lakia sovelletaan. Laissa on pantu täytäntöön sijoitusrahastodirektiivi, joten sen perusteella voidaan katsoa, että lain tulisi koskea sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua toimintaa vastaavaa toimintaa. Sijoitusrahastodirektiivissä säädetään siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavista yrityksistä. Sijoitusrahastotoiminnan määritelmää tulisi täsmentää, ettei esimerkiksi erikoissijoitusrahaston hoitaminen kuulu sijoitusrahastotoimintaan.

Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavista yrityksistä säädetään sijoitusrahastolain lisäksi myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa sekä kiinteistörahastolaissa (1173/1997). Näiden lisäksi on annettu EU-tasoisia asetuksia rahamarkkinarahastoista sekä eurooppalaisista riskipääomarahastoista, yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista ja pitkäaikaisijoitusrahastoista. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia sovelletaan oikeushenkilöihin, joiden säännöllistä liiketoimintaa on vaihtoehtorahastojen hoitaminen, sekä vaihtoehtorahaston osuuksien tarjoamiseen ammattimaiselle asiakkaalle ja vaihtoehtorahaston säilytysyhteisötoimintaan. Vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi ja jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua toimilupaa.

Lisäksi toiminnasta, jossa yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin kiinteistöinvestointeihin, säädetään myös kiinteistörahastolaissa. Kiinteistörahastotoimintaa voidaan harjoittaa siten, että yleisö osallistuu sijoittamiseen merkitsemällä, ostamalla tai muutoin hankkimalla julkisen osakeyhtiön osakkeita tai kommandiittiyhtiön osuuksia, ja yhtiö sijoittaa yleisöltä hankkimansa varat edelleen pääasiallisesti kiinteistöihin sekä kiinteistöarvopapereihin muussa kuin rakentamisen tai kiinteistönjalostustoiminnan tarkoituksessa. Osakeyhtiömuotoisesta kiinteistörahastosta ja siihen rinnastettavasta kommandiittiyhtiöstä säädetään lisäksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

Sijoitusrahastotoiminta kytkeytyy nimenomaisesti sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetun yhteistä sijoittamista harjoittavan rahaston hoitamiseen. Suomessa sijoitusrahastodirektiivin mukainen sijoittaminen on mahdollista toistaiseksi vain sijoitusrahastolain mukaisesti perustetussa sijoitusrahastossa. Erikoissijoitusrahasto on yksi vaihtoehtorahastolle mahdollisista juridisista toteutusmuodoista. Sääntelyn selkeyttämisen kannalta erikoissijoitusrahastosääntely kuuluisi luontevasti vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

Keskeiset käsitteet

Sijoitusrahastolain 2 §:ssä määritellään laissa käytetyt käsitteet. Keskeisiä ovat sijoitusrahastotoiminnan, sijoitusrahaston, erikoissijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen, rahastoyhtiön, rahasto-osuudenomistajan ja säilytysyhteisön käsitteet. Lain voimassaoloaikana näitä käsitteitä on tarkistettu ja lakiin on lisätty uusia sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta johtuvia määritelmiä.

Sijoitusrahastolaissa yhteissijoitusyrityksen käsite on varattu koskemaan ainoastaan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saanutta yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset (2 §:n 1 momentin 10 kohta). Tällainen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saanut yhteissijoitusyritys on voitu perustaa joko sopimusoikeudellisten säännösten (rahastoyhtiöiden hoidossa olevat sijoitusrahastot), trusteja koskevien säännösten (*unit trust*) tai yhtiöjärjestyksen (sijoitusyhtiöt) nojalla. Suomalainen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto on

asiallisesti sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettu yhteissijoitusyritys, vaikka laissa siitä ei tätä nimitystä käytetä.

Ei-ammattimaisen sijoittajan kannalta sijoitusrahastosääntelyssä käytetyt rahastonimikkeet ja termit voivat tuntua vaikeasti hahmotettavilta. Kansainvälisissä yhteyksissä erotetaan rahastotyyppit usein viittaamalla joko sijoitusrahastodirektiiviin tai AIFM-direktiiviin riippumatta siitä, mikä on rahaston oikeudellinen muoto. Suomessa sääntelytaustasta johtuen sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston nimet viittaavat nimenomaisesti rahaston juridiseen muotoon. Suomessa viitataan usein esimerkiksi kommandiittiyhtiömuotoiseen vaihtoehtorahastoon erotuksena erikoissijoitusrahastosta, vaikka molempia voidaan nimittää vaihtoehtorahastoksi. Toki erikoissijoitusrahasto poikkeaa muista vaihtoehtorahastoista laissa tarkemmin säännellyn sijoitustoiminnan suhteen sekä juridisen rakenteen ja verokohtelun puolesta, sillä Suomessa verotus määrittynyt oikeudellisen muodon perusteella. Vaihtoehtorahastojen sijoitustoiminnan sääntely on muutoin hyvin niukkaa ja sääntely kohdistuu ensisijaisesti rahaston hoitajaan.

Sijoitusrahaston rahasto-osuudet on voitu jakaa osuussarjoihin ja osuuslajeihin. Osuussarjoja on käytetty muun muassa sijoittajilta perittävien palkkioiden hallinnointiin. Esimerkiksi sijoitusrahaston perimät hallinnointipalkkiot ovat voineet vaihdella osuussarjoittain. Osuudenomistajien yhdenvertaisen kohtelun kannalta on tällöin ollut tärkeää, että perusteet, joiden nojalla sijoittajat ovat voineet merkitä eri osuussarjoja, on kerrottu avoimesti. Osuuslaji on voinut olla joko tuotto- tai kasvuosuus sijoittajan valinnan mukaan.

Sijoitusrahaston arvon ilmoittamistarkkuutta voidaan lisätä jakamalla rahasto-osuudet murtoosiin. Murto-osiin jakamisesta tulee ottaa määräys sijoitusrahaston sääntöihin ja samalla tulee ilmoittaa käytettävä jakaja.

Rahaston avoimuus ja osuudenomistajien määrä

Sijoitusrahastolain mukaan sijoitusrahaston varojen on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa ja sijoitusrahastolla on oltava ainakin 50 rahasto-osuudenomistajaa. Sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä arvopaperimarkkinoita tai kiinteistömarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi tai rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi myöntää poikkeuksen edellä mainitusta määräajasta enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Sijoitusrahaston vähimmäispääomaa ja rahasto-osuudenomistajien määrää koskeva säännös on kansallinen. Sijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärävaatimus ei perustu suoraan sijoitusrahastodirektiiviin, mutta sen tavoitteena on ollut varmistaa se, että sijoitusrahastotoiminnassa on kysymys aidosta yhteissijoittamisesta ja että rahastosijoittaminen on luonteeltaan yleisöltä kerättyjen varojen yhteistä sijoittamista (HE 59/1996 vp, s. 22). Vaatimuksen taustalla on nähtävissä myös veropoliittisia tavoitteita, sillä lain esitöiden mukaan toimintaa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi estää silloin, kun voitiin osoittaa, ettei toiminnan yksinomaisena tarkoituksena ollut esimerkiksi verotuksen kiertäminen. Alun perin osuudenomistajien vähimmäismäärää koskeva vaatimus ei ollut ehdoton, vaan siihen voitiin vuoteen 2004 saakka myöntää valvontaviranomaisen päätöksellä poikkeus. Vastaavia yleisön vähimmäismäärävaatimuksia ei ole säädetty sijoitusrahastolainsäädännössä muissa Pohjoismaissa ja Euroopassakin vaatimuksia esiintyy vain harvoissa muissa jäsenvaltioissa. Esimerkiksi Espanjassa vaatimuksena on 100 osuudenomistajan määrä. Euroopassa sen sijaan on yleisenä vaatimuksena myös sijoitusrahastodirektiivissä ilmaistu yhteinen sijoittaminen ja sijoitusrahaston avoimuus yleisölle.

Eräissä tilanteissa tiukka osuudenomistajien vähimmäismäärävaatimus voi vaikeuttaa aloittavan sijoitusrahaston toimintaa tarpeettomasti. Sijoittajat haluavat usein sijoituspäätöksensä tuki nähdä myös sijoitusrahaston tuottohistoriaa, jota ei aloittavan sijoitusrahaston osalta ole vielä tarjolla. Rahastoyhtiön paine markkinoida aloittavaa sijoitusrahastoa voimakkaasti vähimmäismäärävaatimuksen täyttämiseksi ei palvele myöskään sijoittajan etua. Osuudenomistajamäärät vaihtelevat sijoitusrahaston elinkaaren aikana, eikä sijoitusrahaston sijoituspolitiikka aina osu yksiin senhetkisten sijoitustrendien kanssa. Sijoitusrahastoja on lakkautettu ja sulautettu toisiinsa myös johtuen osuudenomistajamäärän laskemisesta alle laissa säädetyn rajan. Vaatimus vaikeuttaa tältä osin erityisesti pienempien rahastoyhtiöiden toimintaa.

Rahastoihin sijoittavat myös institutionaaliset sijoittajat. Sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan rajaukset on direktiivissä määritelty ja tunnustetaan koko EU-alueella. Lisäksi ne usein sopivat myös vakavaraisuussäätelyn piirissä olevien instituutioiden sijoitustoimintaan. Institutionaalinen sijoittaja arvostaa sijoitusrahaston toiminnan jatkuvuutta, pitkäjänteisyyttä ja ennakoitavuutta. Siltä kannalta sijoitusrahastot, joissa tapahtuu paljon merkintöjä ja lunastuksia ja niiden myötä sijoitusrahaston salkussa välttämättömiä ostoja myyntitapahtumia, saattavat näyttäytyä vähemmän ennakoitavalta kuin sellainen sijoitusrahasto, jossa sijoittajia ja samoin liikehdintää on vähemmän. Myös tästä syystä olisi tarpeen voida perustaa sijoitusrahastoja, joiden osuudenomistajien vähimmäismäärää ei olisi asetettu 50:een.

Rahasto-osuudenomistajan asema ja rahasto-osuudenomistajien kokous

Rahasto-osuudenomistajien aktiivisuus osallistua osuudenomistajakokouksiin on ollut vähäistä ja kokouksen merkitys on jäänyt vähäiseksi. Sijoitusrahastossa kontrollioikeutta sijoitusrahastossa olevaan omaisuuteen käyttää ensisijaisesti rahastoyhtiö, ja rahasto-osuudenomistajien kokouksen päätösvalta poikkeaa merkittävästi esimerkiksi osakeyhtiöiden, osuuskuntien tai muiden yhteisöjen yhtiö- ja muiden vastaavien kokousten päätösvalasta. Rahasto-osuudenomistajilla ei ole oikeutta vaihtaa sijoitusrahastoa hallinnoivaa rahastoyhtiötä tai muuttaa sijoitusrahaston sijoituspolitiikkaa, eivätkä rahasto-osuudenomistajat hyväksy rahastoyhtiön taikka sijoitusrahaston tilinpäätöstä. Lisäksi usein rahastoyhtiön ehdottamat jäsenet rahastoyhtiön hallitukseen ja edustustoon ovat tulleet valituiksi, joten osuudenomistajien kokouksen todellinen vallankäyttö on jäänyt vähäiseksi. Osuudenomistajakokoukselle kuuluvasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja tilintarkastajan nimittämisoikeudesta huolimatta rahastosijoittajan pääsiallisena vaikutuskeinona rahastoyhtiön päätöksentekoon on pidetty tämän oikeutta vaatia rahasto-osuuden lunastamista. Erityistilanteita varten on kuitenkin edelleen tarpeen säilyttää osuudenomistajakokouksen järjestämismahdollisuus kaikkia osuudenomistajia yhteisesti kohdanneen vahingon käsittelemiseksi.

Rahastoyhtiön verkkosivustolla voidaan nykyisellään jakaa vähintään yhtä tehokkaasti osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston tilinpäätöstiedot, puolivuotiskatsaukset ja toimintakerromukset sekä muu sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kehitystä kuvaava informaatio, joten rahasto-osuudenomistajien kokouksen säilyttämiselle ei enää ole entisen kaltaista tarvetta osuudenomistajien suoran tiedonsaannin näkökulmasta. Sijoittajat myös toimivat lisääntyvässä määrin sähköisten palvelujen välityksellä, mikä osaltaan puoltaa myös tiedonvälityksen järjestämistä sähköisesti internetsivuille. Säätelyssä on tarpeen kuitenkin varmistaa osuudenomistajien keskinäinen tiedonsaanti tilanteissa, joissa ilmenee tarvetta rahasto-osuudenomistajakokouksen koolle kutsumiseen.

Osuustodistus

Sijoitusrahastolain 54 §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiö on velvollinen antamaan rahasto-osuusrekisteriin merkitylle rahasto-osuudenomistajalle tämän pyynnöstä osuustodistuksen osuudenomistajan omistamista osuuksista. Lain 55 §:ssä säädetään osuustodistuksen sisällöstä, joka pääosin vastaa osakeyhtiölain (624/2006) säännöstä osakekirjan sisällöstä. Osuustodistusta ei anneta rahasto-osuuden hoitajan nimiin merkityistä rahasto-osuuksista (57 e §).

Osuustodistus voi koskea useita rahasto-osuuksia tai niiden murto-osia, ja se voidaan lain 54 §:n mukaan asettaa vain nimetyille, rahasto-osuusrekisteriin merkityille henkilölle, yhteisölle tai säätiölle. Lain esitöiden mukaan säännös vastaa vuoden 1987 sijoitusrahastolain 29 §:n 1 ja 2 momenttia, jonka perusteluissa rahasto-osuuden oikeudellinen asema on rinnastettu osakkuuteen osakeyhtiössä eli osuus voidaan luovuttaa toiselle. Perustelujen mukaan rahasto-osuus, kuten myös osuustodistus, voidaan myydä tai pantata toiselle (HE 202/1998 vp).

Rahasto-osuuksien luovutuksia toteutetaan erittäin harvoin verrattuna lunastustapahtumien määrään. Valtaosa osuusrekisteriin kirjattavista tapahtumista on merkintä- tai lunastustoimiksiantoja. Oikeustoimen osapuolina ovat tällöin sijoittaja ja rahastoyhtiö, joka vastaa myös osuusrekisterin kirjanpidosta. Sijoitusrahaston osuusrekisteriin kohdistuvat luotettavuusvaatimukset poikkeavat siten selkeästi esimerkiksi arvo-osuusjärjestelmälle ja arvo-osuusrekisterin tilinhoitajalle asetettavista vaatimuksista. Arvo-osuusrekisterin tilinhoitaja kirjaa pääsääntöisesti kolmansien osapuolten oikeustoimien perusteella tapahtumia arvo-osuusjärjestelmään sille esitettyjen selvitysten pohjalta.

Sijoitusrahastolain mukaan osuustodistuksen luovutukseen ja panttaukseen sovelletaan, mitä velkakirjalain 13, 14 ja 22 §:ssä on säädetty juoksevista velkakirjoista. Mainittuja säännöksiä sovellettaessa on se, jolla on osuustodistus hallussaan ja joka rahastoyhtiön osuustodistukseen tekemän merkinnän mukaan on rahasto-osuudenomistajana merkitty rahasto-osuusrekisteriin, rinnastettava siihen, jolla velkakirjalain 13 §:n 2 momentin mukaan edellytetään olevan velkakirjan osoittama oikeus (57 §:n 1 momentti). Säännös vastaa vuoden 1987 sijoitusrahastolain 32 §:n 1 momenttia, joka sisältää säännöksiä osuustodistuksesta arvopaperina. Perusteluissa todetaan, että näillä säännöksillä pyritään ensisijaisesti turvaamaan osuustodistuksen ostajan tai muun luovutuksensaajan asemaa samalla tavalla kuin velkakirjalaisissa turvataan velkakirjan luovutuksensaajan asemaa (HE 238/1986 vp).

Jos rahasto-osuudesta ei ole annettu osuustodistusta, rahasto-osuusrekisteriin on merkittävä rahastoyhtiölle ilmoitettu rahasto-osuutta vastaava panttioikeus tai muu oikeus (57 § 4 momentti).

Rahasto-osuudenomistajalla on oikeus saada rahastoyhtiöltä lunastus rahasto-osuudestaan luovuttamalla osuustodistuksensa rahastoyhtiölle (56 §). Rahasto-osuuden lunastus osuustodistusta vastaan ei edellytä ensin tapahtuvaa rekisteröintiä.

Kun sijoittajien keskinäiset rahasto-osuuksien luovutukset ovat jääneet harvinaisiksi ja rahasto-osuuden panttauksesta ilman osuustodistusta on jo säädetty voimassa olevassa sijoitusrahastolaissa, näyttää rahastoyhtiön velvoittaminen osuustodistuksen antamiseen tarpeettomaksi jääneeltä menneeltä toimintamallilta.

Rahasto-osuuden arvonlaskenta ja sen oikeellisuus

Sijoitusrahaston varojen arvonmäärittäystä sekä sen osuuksien liikkeeseenlaskuhintaa ja lunastushintaa koskevista säännöksistä on sijoitusrahastodirektiivin 85 artiklan mukaan säädettävä kansallisesti tai määrättävä rahaston säännöissä tai sijoitusyhtiön perustamisasiakirjoissa.

Sijoitusrahastolain 48 §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiön on laskettava rahasto-osuuden arvo kunakin sellaisena päivänä (pankkipäivä), jolloin talletuspankit ovat yleisesti auki. Edellä mainittu vaatimus ei kuitenkaan koske pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaa erikoissijoitusrahastoa, jonka arvo on laskettava ja julkistettava kuukausittain kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Sijoitusrahastolaissa asetetaan rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä sekä sijoitusrahaston säilytysyhteisölle että sen tilintarkastajalle. Säilytysyhteisön on sijoitusrahastolain 31 a §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla varmistettava, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien arvo lasketaan sijoitusrahastolain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti. Tämän lisäksi sijoitusrahastolain 38 §:n 1 momentissa edellytetään, että ainakin yhden 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan on vähintään kuusi kertaa vuodessa tarkastettava rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus siten, että tarkastusten väli on vähintään yksi kuukausi ja enintään kolme kuukautta. Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavalla erikoissijoitusrahastolla riittää kuitenkin, että rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus tarkastetaan vuosittain tilintarkastuksen yhteydessä. Tilintarkastajan on laadittava kirjallinen tarkastuskertomus ja toimitettava se rahastoyhtiölle (38 §:n 2 momentti).

Säilytysyhteisön velvollisuuksista säädetään tarkemmin komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2016/438 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täydentämisestä säilytysyhteisöjen velvollisuuksien osalta. Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään osuuksien arvonmäärittämisestä koskevista säilytysyhteisön tehtävistä. Sen mukaan säilytysyhteisön on otettava käyttöön menettelyjä:

a) todentaakseen jatkuvasti, että yhteissijoitusyrityksen varojen arvon määrittämiseksi otetaan käyttöön ja sovelletaan asianmukaisia ja johdonmukaisia menettelyjä sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kuten sijoitusrahastodirektiivin 85 artiklassa säädetään, samoin kuin yhteissijoitusyrityksen sääntöjen tai perustamisasiakirjojen mukaisesti;

b) varmistaakseen, että arvonmäärittämispolitiikat ja -menettelyt pannaan tehokkaasti täytäntöön ja että niitä tarkastellaan säännöllisesti uudelleen.

Saman artiklan 2 kohdan mukaan säilytysyhteisön on suoritettava 1 kohdassa tarkoitetut varmennukset tiheydellä, joka vastaa sijoitusrahastodirektiivin 85 artiklan mukaisesti annetussa kansallisessa lainsäädännössä sekä yhteissijoitusyrityksen säännöissä tai perustamisasiakirjoissa määriteltyä yhteissijoitusyrityksen varojen arvonmäärittämisväliä. Jos säilytysyhteisö katsoo, että yhteissijoitusyrityksen osuuksien arvon laskentaa ei ole suoritettu sovellettavan lainsäädännön tai yhteissijoitusyrityksen sääntöjen tai perustamisasiakirjojen mukaisesti, sen on ilmoitettava asiasta rahastoyhtiölle tai sijoitusyhtiölle sekä varmistettava yhteissijoitusyrityksen sijoittajien parhaan edun mukaisen korjaustoimen oikea-aikainen toteutus (5 artiklan 3 kohta).

Sijoitusrahastolain 38 §:n säännöstä tilintarkastajan velvollisuudesta tarkastaa rahaston arvonlaskennan oikeellisuus vähintään kuusi kertaa vuodessa on pidetty tarpeettomana vaatimuksena, joka tulisi kumota. Kyseessä on kansallinen säännös, jonka on katsottu lisäävän toimintaan kohdistuvia kustannuspaineita. Vaatimus on nähty päällekkäisenä ja osin ristiriitaisena komission delegoidun asetuksen 5 artiklan mukaisesti säilytysyhteisön velvollisuuksiin nähden. Asia nostettiin viimeksi esille keväällä 2016 UCITS V -direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen (HE 3/2016 vp) käsittelyn yhteydessä.

Eduskunnan talousvaliokunta on mietinnössään TaVM 2/2016 vp todennut valiokuntakäsittelyn yhteydessä ehdotetusta sijoitusrahastolain 38 §:n kumoamisesta seuraavasti: ”Talousvaliokunta toteaa, että sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti (85 artikla) sijoitusrahaston arvonmäärittystä koskevat säännöt ja näin myös kumottavaksi esitetty 38 § kuuluvat kansallisen sääntelyn alaan. Komission asetuksen voi tulkita näin kohdistuvan erityisesti sellaisten asianmukaisten prosessien luomiseen, jotka tukevat kansallisen sääntelyn mukaisesti suoritettua arvonmäärittystä. Valiokunta ei tämän vuoksi pidä perusteltuna kumota ehdotettua säännöstä. Sen sijaan valiokunta pitää aiheellisena jatkoselvittää, onko voimassa oleva sääntely, joka velvoittaa tilintarkastajat tarkastamaan rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden vähintään kuusi kertaa vuodessa, tarkoituksenmukainen sääntelyn tavoitteiden saavuttamiseksi. Sääntelyn jatkokehittämiseen liittyviä kysymyksiä ovat esimerkiksi, voitaisiinko tarkastus toteuttaa normaaliolosuhteissa neljännesvuosittain ja markkinaolosuhteiden niin edellyttäessä tätä useammin.”

Edellä mainittua komission delegoidun asetuksen 5 artiklan mukaista sääntelyä säilytysyhteisön suorittamasta valvonnasta ei ole tulkittava päällekkäiseksi suhteessa sijoitusrahastolain 38 §:n säännöksiin, jotka ovat osa sijoitusrahastodirektiivin 85 artiklassa edellytettyä kansallista sääntelyä. Komission delegoidussa asetuksessa säilytysyhteisölle asetettujen velvoitteiden ei voida katsoa korvaavan 38 §:n mukaista tilintarkastajan suorittamaa rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden tarkistamista, sillä kyseisessä tarkastuksessa otetaan huomioon tositteiden ja kirjausten yhdenmukaisuus ja laskennan lopputuloksen oikeellisuus sekä todennetaan ulkopuolisen tilintarkastuksen toimesta, että laskentaprosessia on asianmukaisesti noudatettu. Sijoitusrahaston arvonlaskennan virheettömyydellä ja laskentaprosessien luotettavuudella on myös rahastosijoittajien kannalta erityistä merkitystä, minkä johdosta säännös linkittyy myös sijoittajien aseman ja keskinäisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen. Arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastamisesta maksetut tilintarkastuspalkkiot kuitenkin lisäävät osaltaan sijoitusrahaston hallinnointikuluja ja aiheutuvat kansallisesta sääntelystä, minkä johdosta tarkastustiheyttä on syytä harventaa

Rahasto-osuuksien lunastus

Sijoitusrahastojen avoimeen luonteeseen on kuulunut oikeus vaatia periaatteessa milloin tahansa sijoitusrahastoa hallinnoivaa rahastoyhtiötä lunastamaan rahasto-osuudet. Periaate ilmenee sijoitusrahastolain 49 §:stä, jonka 1 momentin mukaan rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrättyllä tavalla ja määrättyinä ajankohtina lunastettava hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuus. Rahasto-osuus on lunastettava välittömästi sijoitusrahaston varoista rahasto-osuuden 48 §:n mukaan määräytyvästä lunastuspäivän arvosta. Lunastukset on toteutettava vaatimusten esittämisjärjestyksessä. Lunastuksen edellytyksenä on osuustodistuksen luovuttaminen rahastoyhtiölle, jos sellainen on annettu.

Laissa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä edellä mainitusta pääsäännöstä voidaan poiketa. Sijoitusrahastolain 50 §:n 1 momentin mukaan rahastoyhtiö voi väliaikaisesti keskeyttää hallinnoimansa sijoitusrahaston osuuksien lunastamisen tilanteissa, jotka on mainittu sijoitusrahaston säännöissä. Rahasto-osuuksien lunastaminen voidaan keskeyttää ainoastaan, jos rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuus tai rahasto-osuudenomistajien muu painava etu sitä erityisesti vaatii. Tällaiseksi syyksi on nähty esimerkiksi se, että rahaston sijoituskohteiden päämarkkinapaikoilla tai olennaisella osalla niistä ei ole saatavilla luotettavia markkinatietoja, jolloin rahasto-osuuden arvo ei ole laskettavissa päivittäin. Tällöin on perusteltua keskeyttää rahasto-osuuksien lunastaminen ja liikkeeseenlasku rahasto-osuudenomistajien tasavertaisen kohtelun turvaamiseksi (HE 113/2011 vp, s. 81). Säännös perustuu sijoitusrahastodirektiivin 84 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

Vuonna 2008 levinnyt kansainvälinen finanssikriisi nosti maailmanlaajuisesti esille erilaisten likviditeetin hallintakeinojen tarpeellisuuden sekä makro- että mikrovakauden näkökulmasta. Rahastoyhtiön mahdollisuudet järjestää sijoitusrahaston likviditeetti eli lunastusten ja merkintöjen hoitaminen joustavalla tavalla on nähty useissa kansainvälisissä esityksissä tarpeelliseksi markkinoiden vakaan toiminnan varmistamiseksi. Myös rahastoyhtiöllä tulisi olla riittävän laajat keinovalikoimat käytössään voidakseen reagoida erilaisiin markkinatilanteisiin, joihin tulisivat ne yksittäisen sijoitusrahaston sijoituspolitiikasta, yksittäisen sijoittajan toimista tai yleisestä taloustilanteesta. ESMA on myös kiinnittänyt huomiota riittäviin likviditeetin hallintakeinoihin.

IOSCO julkaisi heinäkuussa 2017 konsultaatioraportin rahastojen likviditeetin ja riskien hallinnasta (*Open-ended Fund Liquidity and Risk Management — Good Practices and Issuer for Consideration*, CR05/2017). Raportissa likviditeetin hallintatyökalut jaotellaan kolmeen pääryhmään:

- 1) keinot, joilla tavoitellaan merkintä- ja lunastuskulujen siirtämistä sijoittajalle (esimerkiksi *swing pricing* ja *redemption in kind*);
- 2) keinot, jotka rajoittavat sijoitusvarojen jakamista (esimerkiksi lunastusten lykkääminen ja *side pockets*); ja
- 3) muut keinot, joilla hidastetaan tai pysäytetään lunastukset (esimerkiksi lunastusten rajoittaminen ja lunastusten keskeyttäminen).

Voimassa oleva sijoitusrahastolaki kattaa hyvin yleisimmät sijoitusrahaston merkintöjen ja lunastusten hallintatyökalut. Sijoitusrahastolaissa ei kuitenkaan ole säännöksiä lunastusten rajoittamisesta. Lunastusten rajoittaminen on nähty tarpeelliseksi keinoksi tilanteissa, joissa esimerkiksi yksittäinen suuri lunastus voisi jähmettää sijoitusrahaston muiden kooltaan tavansa omaisten tai jopa pienten lunastusten toteuttamisen. Likviditeetin hallintatyökalujen käyttöön liittyy kuitenkin paljon kysymyksiä esimerkiksi sen osalta, millaisessa markkinatilanteessa niitä tulisi käyttää, mikä olisi niiden ensisijaisuusjärjestys ja miten ne kohtelevat eri sijoittajaryhmiä.

Lunastusten rajoittamista koskevia säännöksiä sisältyy esimerkiksi rahamarkkinarahastoasetukseen. Rahamarkkinarahastoasetuksessa asetetaan julkisen sektorin velkainstrumentteihin sijoittavien CNAV-rahamarkkinarahastojen ja alhaisen volatilititeetin nettoarvon rahamarkkinarahastojen hoitajille velvollisuus ylläpitää likviditeetin hallinnan menettelyjä rahastoille asetettujen viikkokohtaisten likviditeettikynnysten noudattamisen varmistamiseksi. Asetuksen 34 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan aina, kun asetuksessa vahvistettu viikon kuluessa erääntyvien omaisuuserien osuus laskee alle 30 prosentin tällaisen rahamarkkinarahaston kokonaisvaroista ja päiväkohtaiset nettolunastukset ylittävät yksittäisen työpäivän kuluessa 10 prosenttia rahaston kokonaisvaroista, rahamarkkinarahaston hoitajan hallituksen on päätettävä, sovelletaanko yhtä tai useampaa seuraavista toimenpiteistä: lunastuksesta perittävät likviditeettimaksut, lunastusrajoitukset tai lunastusten keskeyttäminen. Rahamarkkinarahastoasetuksessa lunastusrajoituksella tarkoitetaan yhden työpäivän aikana lunastettavien osakkeiden tai osuuksien määrän rajoittamista 10 prosenttiin rahamarkkinarahaston osakkeista tai osuuksista minä tahansa enintään 15 työpäivän pituisena kautena. Rahamarkkinarahaston likviditeetin hallinnan menettelyt on kuvattava selkeästi rahaston säännöissä tai perustamisasiakirjoissa sekä esitteessä.

Alarahasto

Suomessa sijoitusrahasto voi jakaantua osuussarjoihin, mutta Suomen lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista sijoitusrahaston jakautuvan alarahastoihin. Euroopassa sateenvarjorahastoksi (eng. *umbrella fund*) kutsuttu rahastorakenne, jossa sijoitusrahasto koostuu kymmenistä tai jopa sadoista alarahastoista (eng. *sub-fund*) on mahdollinen useassa EU:n jäsenvaltiossa sekä vaihtuvapääomaisissa että sopimusmallisissa rahastoissa. Sateenvarjomallissa rahasto koostuu alarahastoista, joiden sijoituspolitiikat voivat vaihdella yhtä lailla kuin itsenäisten sijoitusrahastojen. Lisäksi alarahastojen varat ovat erilliset. Sateenvarjorahastossa rahastosijoittaja merkitsee suoraan valitsemansa alarahaston osuuksia ja todennäköisesti vielä tarkemmin sanottuna valitsemansa alarahaston tiettyä osuussarjaa. Sateenvarjorahastomalliin liittyvää sääntelyä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole Pohjoismaissa.

Sijoitusrahastodirektiivi ei suoraan sääntelee sateenvarjorahastorakennetta. Direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa säädetään, että yhteissijoitusyritys voidaan perustaa joko sopimusoikeudellisten säännösten (rahastoyhtiöiden hoidossa olevat sijoitusrahastot), trusteja koskevien säännösten (*unit trust*) tai yhtiöjärjestyksen (sijoitusyhtiöt) nojalla. Direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetään myös, että jäsenvaltiot voivat sallia, että yhteissijoitusyritys koostuu useasta alarahastosta. Muutoin sijoitusrahastodirektiivissä mainitaan erikseen alarahastot seuraavissa yhteyksissä: 2 artiklan 1 kohdan p alakohdan sulautumisen määritelmässä, 37 artiklassa (sulautuminen), 49 artiklassa (sijoituspolitiikka), 58 artiklassa (*master-feeder*-rakenne), 78 artiklassa (sijoittajan avaintiedot) ja 91 artiklassa (markkinointi toisessa jäsenvaltiossa) sekä direktiivin liitteessä I A luettelon kohdassa 1.13 (lunastus- ja vaihtokustannukset).

Myös *legal entity identifier* -tunnus eli LEI-tunnus voidaan myöntää alarahastokohtaisesti. Lähtökohtaisesti tunnus myönnetään oikeushenkilölle, jotta se voidaan yksilöidä arvopaperikaupankäynnissä. Eurooppalaisessa oikeustulkinnassa on kuitenkin hyväksytty LEI-tunnuksen käyttö alarahastokohtaisesti.

2.4.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Vaihtoehtorahaston markkinoinnin aloitusilmoitus

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 12 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston markkinoinnin Suomessa saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen. Saman lain 21 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonnan on saatuaan markkinoinnin aloittamista koskevan ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoehtorahastojen hoitaja lakia hoitaessaan vaihtoehtorahastoa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä vaihtoehtorahastojen hoitajalle 20 päivän kuluttua täydellisen ilmoituksen saapumisesta. Erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtämisen yhteydessä on tarpeen päivittää ilmoitusmenettelysäännöstä. Käytännössä toimijoiden oikeusvarmuuden kannalta on noussut esille tarve selventää päätösprosessia ja säätää valituskelpoisen päätöksen antamisesta tilanteissa, joissa osapuolet eivät ole yhtä mieltä ilmoituksen täydellisyydestä tai siihen liittyvistä seikoista ja vaatimusten oikeutuksesta erityisesti, kun kyse on 13 luvussa tarkoitettusta ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavasta vaihtoehtorahastosta.

AIFM-direktiivissä vaihtoehtorahastojen markkinointi vähittäissijoittajille ja sille asetettavat lisävaatimukset on jätetty kansallisen harkinnan varaan. AIFM-direktiivin 43 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat antaa vaihtoehtorahastojen hoitajien markkinoida hoitamiensa vaihtoehtorahastojen osuuksia tai osakkeita vähittäissijoittajille. Jäsenvaltiot voivat kyseisissä tapauksissa asettaa vaihtoehtorahastojen hoitajille tai vaihtoehtorahastoille tiukempia vaatimuksia kuin ne, joita sovelletaan ammattimaisille sijoittajille niiden alueella direktiivin mukaisesti markkinoitaviin vaihtoehtorahastoihin.

AIFM-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä valittiin sääntelyratkaisu, jossa ei-ammattimaisten asiakkaiden suoja varmistetaan lähtökohtaisesti toimilupavalvonnan, tiedonantovelvollisuuden ja vertailukelpoisuuden kautta (HE 94/2013 vp, s. 92). Vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan myöntämisen edellytykset keskittyvät kuitenkin vaihtoehtorahaston rakenteen ja toiminnan sijaan enemmän sen arviointiin, täyttääkö vaihtoehtorahastojen hoitaja toiminnan järjestämiselle 6—11 luvussa ja 12 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetyt vaatimukset. Vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen ei voida vielä itsessään katsoa tarkoittavan myös sitä, että markkinoitava vaihtoehtorahasto olisi lähtökohtaisesti aina myös ei-ammattimaisille sijoittajille sopiva.

2.4.3 Rahamarkkinarahastoasetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet

Rahamarkkinarahastoasetus on asetuksena sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa jäsenvaltioissa, eikä asetuksen täytäntöönpano pääsääntöisesti edellytä erillisiä lainsäädäntötoimenpiteitä kansallisella tasolla. Täytäntöönpanotoimenpiteitä tarvitaan kuitenkin silloin, jos voimassa oleva kansallisen lainsäädäntö olisi ristiriidassa asetuksen säännösten kanssa taikka jos asetus sisältää säännöksiä, joissa jäsenvaltio velvoitetaan antamaan säännöksiä asetuksen sääntelyn tehokkuuden varmistamiseksi. Rahamarkkinarahastoasetuksen vuoksi ei ole tarvetta merkittävästi muuttaa voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, vaan siihen tehtäisiin lähinnä asetuksen edellyttämiä tarkennuksia. Lisäksi asetuksen eräitä säännöksiä koskeva yksityiskohdainen sääntely on jätetty jäsenvaltioiden kansallisesti ratkaistavaksi, miltä osin nimenomaiset täytäntöönpanotoimet ovat tarpeen.

Rahamarkkinarahastoasetus sisältää erityissääntelyä rahastotyypistä, jota sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettujen toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajat voivat hoitaa. Rahamarkkinarahastoihin sovellettaisiin asetuksen säännösten lisäksi sijoitusrahastodirektiivin tai AIFM-direktiivin nojalla vahvistettuja säännöksiä rahaston hoidosta, markkinoinnista, palvelujen rajat ylittävistä tarjoamisesta ja sijoittautumisvapaudesta sen perusteella, onko kyseinen rahamarkkinarahasto sijoitusrahasto vai vaihtoehtorahasto (asetuksen johdanto-osan 12. kappale). Rahamarkkinarahastoasetuksen mukainen uusi sääntely on siten nähtävä kansallista sijoitusrahastolainsäädäntöä ja vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevaa lainsäädäntöä täydentävänä sääntelynä.

Rahamarkkinarahastoasetuksen tultua sovellettavaksi rahamarkkinarahastoihin sovellettaisiin kansallisen sääntelyn ohella asetuksen tyhjentäviä säännöksiä muun muassa rahamarkkinarahaston toimilupavaatimuksista, rahamarkkinarahastolle sallituista rahoitusvälineistä, sijoitusalkusta sekä arvostamisesta. Tältä osin asetuksen säännökset voidaan nähdä pitkälti voimassa olevaa sääntelyä täydentävinä erityisesti vaihtoehtorahastojen osalta. Toisin kuin sijoitusrahastolaki, joka sisältää sekä rahastoyhtiöitä että sijoitusrahastoja koskevaa sääntelyä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu laki ei juurikaan koske itse vaihtoehtorahastoja. Siinä ei säännellä esimerkiksi vaihtoehtorahaston mahdollisia sijoituskohteita, eikä sen sijoitustoimintaa muutoinkaan. Finanssivalvonta ei myöskään tällä hetkellä erikseen hyväksy vaihtoehtorahastojen sääntöjä.

Rahamarkkinarahastoasetuksen säännökset myös korvaavat eräiltä osin voimassa olevat kansalliset säännökset. Rahamarkkinarahastoasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa todetaan, ettei yhteissijoitusyrityksenä toimiluvan saaneisiin rahamarkkinarahastoihin sovelleta yhteissijoitusyrityksen sijoituspolitiikkaa koskevia velvoitteita, jotka vahvistetaan sijoitusrahastodirektiivin 49—50 a artiklassa, 51 artiklan 2 kohdassa ja 52—57 artiklassa, jollei asetuksessa nimenomaisesti toisin säädetä. Kyseiset sijoitusrahastodirektiivin artikkelit on pantu kansallisesti täytäntöön voimassa olevan sijoitusrahastolain 11 luvussa. Sijoitusrahastodirektiivin säännöksiä vastaavia kansallisia säännöksiä sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta ei siten suoraan

asetuksen nojalla sovellettaisi sijoitusrahastoon, joka on saanut luvan toimia rahamarkkinarahastona. Rahamarkkinarahastoasetuksen muiden säännösten osalta sijoitusrahastolain ja asetuksen välinen suhde ratkeaisi EU-oikeuden yleisen etusijaperiaatteen mukaisesti siten, että asetuksen säännöstä sovellettaisiin ensisijaisesti suhteessa sen kanssa mahdollisesti ristiriidassa olevaan kansalliseen säännökseen.

Rahamarkkinarahastoasetuksen, sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain osittain päällekkäisten soveltamisalojen johdosta kansallisiin lakeihin olisi syytä lisätä selventävä viittaus rahamarkkinarahastoasetukseen siltä osin, että kyseisessä asetuksessa on erityisiä säännöksiä rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista.

Rahamarkkinarahastoasetuksessa rahamarkkinarahaston toimivaltainen viranomainen määritellään yhteissijoitusyrityksen osalta sijoitusrahastodirektiivin 97 artiklan mukaisesti nimetyksi yhteissijoitusyrityksen kotijäsenvaltion toimivaltaiseksi viranomaiseksi (2 artiklan 17 kohdan a alakohta). Unioniin sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osalta rahamarkkinarahaston toimivaltainen viranomainen on AIFM-direktiivin 4 artiklan 1 kohdan p alakohdassa määritellyssä vaihtoehtorahaston kotijäsenvaltiossa oleva toimivaltainen viranomainen (2 artiklan 17 kohdan b alakohta). Unionin ulkopuolelle sijoittautuneen vaihtoehtorahaston osalta toimivaltainen viranomainen määritellään myös AIFM-direktiivin nojalla toimivaltaisesta viranomaisesta. Se, minkä jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on vastuussa, riippuu siitä, kuinka rahaston markkinoiminen tapahtuu ja hoitaako rahastoa unioniin sijoittautunut vaihtoehtorahastojen hoitaja (2 artiklan 17 kohdan c alakohta).

Suomessa Finanssivalvonta on määritelty sekä sijoitusrahastodirektiivin että AIFM-direktiivin tarkoittamaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi sijoitusrahastolain 4 §:n 1 momentissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 50 f §:n 1 momentissa. Tämän seurauksena Finanssivalvonta olisi myös rahamarkkinarahastoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa. Vastaavasti Finanssivalvonnan tehtävänä olisi suorittaa asetuksessa toimivaltaiselle viranomaiselle määrätty tehtävät, kuten myöntää rahamarkkinarahaston toimilupa, valvoa rahamarkkinarahastoja ja niiden hoitajia sekä tarvittaessa perua rahamarkkinarahaston toimilupa, jos asetusta ei ole noudatettu (41 artiklan 2 kohdan b alakohta). Finanssivalvonnan olisi myös seurattava, etteivät Suomeen sijoittautuneet tai Suomessa markkinoitavat sijoitusrahastot, yhteissijoitusyritykset tai vaihtoehtorahastot käytä nimitystä rahamarkkinarahasto tai anna ymmärtää olevansa rahamarkkinarahasto, jolleivät ne noudata asetusta (38 artiklan 5 kohta).

Rahamarkkinarahastoasetuksen tietyt säännökset edellyttävät kuitenkin myös nimenomaisia kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä, sillä niissä jäsenvaltiot veloitetaan antamaan asetusta täydentäviä kansallisia säännöksiä. Näitä säännöksiä ovat asetuksen 39 artikla toimivaltaitten viranomaisten valtuuksista ja 40 artikla seuraamuksista ja muista toimenpiteistä.

Asetuksen 39 artiklassa edellytetään jäsenvaltioiden antavan kansallista lainsäädäntöä noudattaen toimivaltaisille viranomaisille kaikki valvonta- ja tutkintavaltuudet, jotka ovat tarpeen niille uskottujen asetukseen liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Artikla sisältää myös luettelon valtuuksista, jotka toimivaltaisille viranomaisille on erityisesti annettava. Asetuksen 39 artiklan a—f kohdan säännökset toimivaltaitten viranomaisten valtuuksista eivät edellytä kansallista täytäntöönpanoa, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 lukuun sisältyvät jo nykyisin asetuksen edellyttämät valvonta- ja tutkintavaltuudet. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädetään Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista, kuten tietojensaantioikeuksista ja erinäisistä toimenpiteistä, joihin Finanssivalvonta voi ryhtyä, mikäli valvottava on laiminlyönyt noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimiluvan ehtoja taikka muita näiden toimintaa koskevia sääntöjä. Rahastoyhtiöt ja toimiluvalliset vaihtoehtorahastojen hoitajat ovat jo Finanssivalvonnan valvottavia Finanssivalvonnasta anne-

tun lain 4 §:n nojalla. Vastaavia toimenpiteitä, kuten valvottavan toiminnan rajoittamista tai tämän toimiluvan peruuttamista, sovellettaisiin jatkossa myös suhteessa rahamarkkinarahastoasetuksen säännösten rikkomisiin. Osa Finanssivalvonnan valtuuksista perustuisi lisäksi asetuksen valvonnan osalta suoraan asetukseen. Asetuksen 41 artiklan 2 kohdassa säädetään erityistoimenpiteistä, joihin toimivaltaisen viranomaisen on tarpeen mukaan ryhdyttävä, jos rahamarkkinarahasto tai sen hoitaja ei ole noudattanut tiettyjä asetuksen säännöksiä. Finanssivalvonnalla olisi siten suoraan asetuksen 41 artiklan 2 kohdan b kohdan nojalla oikeus perua rahamarkkinarahastolle myönnetty lupa kyseisen artiklan 1 kohdassa säädettyissä rikkomistilanteissa.

Asetuksen 40 artiklan 1 kohdassa edellytetään jäsenvaltioiden säätävän asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä sekä toteuttavan kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten ja muiden toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Asetuksen johdosta Finanssivalvonnan määräämien hallinnollisten seuraamusten alaa tulisi laajentaa kattamaan myös tiettyjen asetuksen säännösten rikkominen. Seuraamusmaksu tulisi kuitenkin säätää seuraamukseksi vain asetuksen keskeisimpien säännösten rikkomisesta, jotka ovat omiaan vaarantamaan rahamarkkinarahastojen vakaan ja luotettavan toiminnan tai joista toimija voi saavuttaa merkittävää sääntöjenvastaista hyötyä verrattuna sääntöjä noudattaviin toimijoihin. Asetuksen muiden säännösten tehokkaaseen valvontaan katsottaisiin riittävän jo nykyiset Finanssivalvonnan valvontavaltuudet.

2.4.4 SFTR-asetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet

Voimassa olevaan kansalliseen lainsäädäntöön ei sisälly vastaavanlaista velvollisuutta raportoida arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet kuin mistä säädetään SFTR-asetuksessa. SFTR-asetus koskee osittain sellaisia toimijoita, joiden toimintaa säännellään jo tällä hetkellä muussa finanssimarkkinoita koskevasta lainsäädännössä ja jotka ovat jo tuon sääntelyn nojalla Finanssivalvonnan valvottavia, sekä osittain sellaisia toimijoita, joita Finanssivalvonta ei ennen SFTR-asetusta ole muutoin valvonut. SFTR-asetus on suoraan sovellettavaa sääntelyä, mutta asetuksen kansallinen täytäntöönpano edellyttää asetusta täydentävän sääntelyn antamista, jotta toimivaltainen viranomainen kykenee suorittamaan valvontatehtävänsä tehokkaasti ja jotta asetuksen noudattaminen varmistetaan.

SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään erityisistä läpinäkyvyysvaatimuksista yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaville yrityksille niiden määräaikaiskatsauksissa ja sopimusten laatimista edeltävissä asiakirjoissa. Asetuksen 13 artiklan mukaan rahastoyhtiöiden, sijoitusyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien on annettava sijoittajille tiedot siitä, miten ne käyttävät arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia sijoitusrahastodirektiivin 68 artiklassa tarkoitetuissa puolivuotiskatsauksissa ja vuosikertomuksissa sekä AIFM-direktiivin 22 artiklassa tarkoitetuissa vuosikertomuksissa. Lisäksi asetuksen 14 artiklan mukaan sijoitusrahastodirektiivin 69 artiklassa tarkoitettuun yhteissijoitusyritysten tarjousesitteeseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajan AIFM-direktiivin 23 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti sijoittajille antamissa tiedoissa on määriteltävä ne arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja kokonaistuoton vaihtosopimukset, joita ne saavat käyttää, sekä mainittava selkeästi, että näitä rahoitustoimia ja välineitä käytetään. Puolivuotiskatsauksiin ja vuosikertomuksiin on sisällyttävä SFTR-asetuksen liitteessä olevassa A jaksossa säädetty tiedot ja tarjousesitteeseen ja sijoittajille annettaviin tietoihin liitteen B jaksossa säädetty tiedot. Tietojen sisältöä täsmennetään edelleen tarvittaessa komission hyväksymillä teknisillä sääntelystandardeilla.

SFTR-asetuksen säännökset täydentävät sijoitusrahastodirektiivin (68—82 artikla) ja AIFM-direktiivin (22 ja 23 artikla) säännöksiä sijoittajille annettavia tietoja koskevista velvoitteista. Sijoitusrahastodirektiivin säännökset tarjousesitteestä, puolivuotiskatsauksesta ja vuosikertomuksesta on pantu kansallisesti täytäntöön sijoitusrahastolain 13 luvussa. Sijoitusrahastodirektiivin 69 artiklassa säädetty tarjousesite vastaa voimassa olevan sijoitusrahastolain 92 §:ssä tarkoitettua rahastoesitettä, ja sijoitusrahastodirektiivin 68 artiklassa tarkoitettua puolivuotiskatsauksesta ja vuosikertomuksesta puolestaan säädetään sijoitusrahastolain 94 ja 96 §:ssä. Vastaavasti AIFM-direktiivin säännökset vuosikertomuksesta on pantu kansallisesti täytäntöön vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 11 luvussa, jossa säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta asettaa vaihtoehtorahastosta saataville tilinpäätös ja toimintakertomus sekä niihin sisällyttämät 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaiset tiedot. AIFM-direktiivin 23 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti sijoittajille annettavista tiedoista puolestaan säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 12 luvun 4 §:ssä. Sääntelykokonaisuuden hahmottamiseksi sijoitusrahastolakiin ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin olisi siten tarpeen lisätä maininta siitä, että SFTR-asetuksessa säädetään tarkemmin arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta edellä mainituissa asiakirjoissa.

SFTR-asetus edellyttää lisäksi, että 13 ja 14 artiklan rikkomisiin sovelletaan sijoitusrahastodirektiivin ja AIFM-direktiivin mukaisesti vahvistettuja seuraamuksia ja muita toimenpiteitä. Direktiivien nojalla vahvistetuista seuraamuksista säädetään voimassa olevan sijoitusrahastolain 144 b §:ssä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1—3 §:ssä. Kyseisiä säännöksiä olisi täydennettävä, jotta hallinnollinen seuraamus voitaisiin määrätä myös SFTR-asetusten säännösten rikkomisista.

SFTR-asetuksen 15 artiklassa säädetään vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäyttöä koskevista edellytyksistä. Asetuksen säännöksillä on yhteys rahoitusvakuusdirektiivissä tarkoitettuun omistusoikeuden siirtävään vakuusjärjestelyyn sekä panttioikeuden perustavan rahoitusvakuuden määräämisoikeuteen. SFTR-asetuksen soveltamisala on laajempi rahoitusvakuusdirektiivin nähden, sillä SFTR-asetuksen 15 artiklan tiedonantosaännöksiä sovelletaan kaikkiin vakuusjärjestelyihin osallistuviin vastapuoliin. Asetuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole muuttaa rahoitusvakuusdirektiivin soveltamisalaa. Asetuksen 15 artiklan 4 kohdassa todetaan myös, ettei artiklalla ole vaikutusta kansallisen lainsäädännön säännöksiin, jotka koskevat rahoitustoimen voimassaoloa tai seurauksia. Tällaisia kansallisia säännöksiä on vakuusoikeuksien osalta erityisesti rahoitusvakuuslain (11/2004) 4 §:ssä omistusoikeuden siirtoon perustuvasta vakuudesta eli niin sanotusta vakuusluovutuksesta ja 5 §:ssä panttioikeudesta, johon liittyy pantinsaajan määräysoikeus. Asetuksen 15 artiklan 3 kohdan mukaan artikla ei myöskään rajoita tiukempaa alakohtaista lainsäädäntöä, etenkin sijoitusrahastodirektiiviä tai MiFID II -direktiiviä, eikä kansallista lainsäädäntöä, jonka tarkoituksena on varmistaa vakuuden asettavien vastapuolten korkeatasoinen suoja. Sen vuoksi asetukseen sisältyviä uudelleenkäyttöä koskevia sääntöjä sovelletaan esimerkiksi sijoitusrahastoihin ja säilytysyhteisöihin tai sijoituspalveluyrityksen asiakkaisiin ainoastaan siinä määrin kuin vakuuksien uudelleenkäyttöä koskevia tiukempia säännöksiä ei sisälly voimassa oleviin sijoitusrahastoja tai asiakkaan varojen suojaamista koskeviin säännöksiin. SFTR-asetuksen 15 artiklan johdosta kansalliseen lainsäädäntöön ei siten olisi tarpeen tehdä muita muutoksia kuin artiklan rikkomisesta määrättävien hallinnollisten seuraamusten säätämisen osalta.

SFTR-asetuksessa toimivaltaiset viranomaiset määrittellään usean muun EU-sääntelyn nojalla nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten avulla. Asetuksessa toimivaltaisia viranomaisia ovat ensinnäkin finanssialalla toimivien vastapuolten osalta EMIR-asetuksessa; luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetussa neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1024/2013 (niin sanottu *Y/M-*

asetus); arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 909/2014 (jäljempänä *arvopaperikeskusasetus*); ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/41/EY (niin sanottu *lisäeläkedirektiivi*); sijoitusrahastodirektiivissä; AIFM-direktiivissä; oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/36/EU (niin sanottu *CRD IV*) ja MiFID II -direktiivissä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset sekä vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/138/EY (niin sanottu *Solvenssi II*) tarkoitetut valvontaviranomaiset (16 artiklan 1 kohdan a alakohta).

Finanssialan ulkopuolisten vastapuolten osalta toimivaltainen viranomainen on EMIR-asetuksen 10 artiklan 5 kohdan mukaisesti nimetyt toimivaltaiset viranomaiset (16 artiklan 1 kohdan b alakohta). Toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä niille edellä mainituissa säännöksissä annettuja valtuuksia ja valvottava SFTR-asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamista (16 artiklan 2 kohta).

Suomessa Finanssivalvonta on nimetty edellä mainituissa säädöksissä tarkoitetuksi kansalliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi ja valvontaviranomaiseksi, joten Finanssivalvonta olisi siten myös SFTR-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa. Asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamisen valvomisen lisäksi Finanssivalvonnan olisi muun muassa määrättävä hallinnollisia seuraamuksia asetuksen rikkomisista (22, 23 ja 28 artikla), tehtävä yhteistyötä ja vaihdettava tietoja ESMA:n ja muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa (17 artikla), ilmoitettava todellisista ja mahdollisista rikkomisista muille toimivaltaisille viranomaisille (24 artikla) ja julkistettava seuraamusten määräämistä koskevat päätökset (26 artikla). Kansallisessa lainsäädännössä ei ole erikseen säännelty kauppatietorekisterin toimintaa. Jos tällainen palveluntarjoaja päättäisi aloittaa toiminnan Suomessa, Finanssivalvonnan olisi tehtävä tarpeellisilta osin valvontayhteistyötä ESMA:n kanssa, joka myöntäisi kauppatietorekisterille toimiluvan ja valvoisi sen toimintaa.

Asetuksessa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus kansallisen lainsäädännön mukaisesti antaa toimivaltaisille viranomaisille valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä ainakin 4 ja 15 artiklan rikkomisista rajoittamatta asetuksen 28 artiklan soveltamista ja jäsenvaltioiden oikeutta säätää ja määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia (22 artiklan 1 kohta). Näiden hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia (2 kohta).

Asetuksen 22 artiklan 4 kohta sisältää luettelon niistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava valtuudet määrätä tai toteuttaa. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luku sisältää jo nykyisin pääosin asetuksen edellyttämät valtuudet. Artiklan 4 kohdan a alakohdan valtuus kieltomääräyksen antamiseen sisältyy jo Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ään, ja b alakohdan mukainen valtuus julkisesta ilmoituksesta sisältyy lain nykyiseen 39 §:ään. Säännöksen c alakohdan mukaisesta valtuudesta toimiluvan peruuttamiseen ja keskeyttämiseen säädetään jo nykyisin lain 26 ja 27 §:ssä. Säännöksen d alakohdassa tarkoitettu väliaikainen kieltomääräys johtotehtävissä toimimiselle edellyttää kuitenkin tätä koskevan nimenomaisen säännöksen lisäämistä Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ään johdon toiminnan rajoittamisesta. Samoin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n mukaista luetteloa muista finanssimarkkinoilla toimivista olisi tarpeen laajentaa, jot-

ta se kattaa kaikki asetuksessa tarkoitetut vastapuolet, joihin Finanssivalvonnan on tarvittaessa käytettävä valvontavaltuuksiaan.

Asetuksen 22 artiklan 4 kohdan e—g alakohdassa on säädetty niistä hallinnollisista enimmäis-seuraamuksista, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava oikeus määrätä. Finanssivalvonnasta annetun lain 40 ja 41 a §:ään olisi lisättävä Finanssivalvonnalle valtuus määrätä asetuksen mukaisia seuraamuksia eräiden asetuksen säännösten rikkomisista.

Asetuksen 23 artikla sisältää säännöksiä hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden määräämistä koskevien valtuuksien käytöstä. Artikla ei edellyttäisi kansalliseen lainsäädäntöön tehtäviä muutoksia, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 41 § sisältää jo nykyisin artiklan säännöksiä vastaavat seikat, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksua määrättäessä.

Asetuksen 26 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus varmistaa, että toimivaltaiset viranomaiset julkaisevat verkkosivuillaan kaikki 4 ja 15 artiklan rikkomisista määrättäviä hallinnollisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä koskevat päätöksensä. Kyseinen säännös ei edellyttäisi muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 43 §:n säännökset hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamisesta vastaavat jo nykyisin kyseisen artiklan säännöksiä.

Asetuksen 27 artikla sisältää säännökset muutoksenhakuoikeudesta. Säännös ei edellyttäisi kansallista täytäntöönpanoa, sillä Finanssivalvonnan päätöksistä voidaan jo nykyisin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n nojalla valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen.

2.4.5 EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen edellyttämät kansalliset täytäntöönpanotoimet

EuVECA- ja EuSEF-asetukset pantiin Suomessa kansallisesti täytäntöön AIFM-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2014. EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen vuoksi ei sinänsä ole tarvetta merkittävästi muuttaa voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, sillä muutokset ovat lähtökohtaisesti suoraan sovellettavia.

EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa muutetaan toimivaltaisen viranomaisen määritelmää siten, että toimivaltainen viranomainen määritellään suoraan AIFM-direktiivin 3 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisen kautta. Aiemmin toimivaltainen viranomainen määriteltiin asetuksissa kansalliseksi viranomaiseksi, jonka kotijäsenvaltio nimeää lailla tai asetuksella ottamaan tehtäväkseen asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteissijoitusyritysten hoitajien rekisteröinnin. Määritelmän johdosta Finanssivalvonnasta annetun lain 50 f §:n 2 ja 3 momentissa on säädetty Finanssivalvonnan toimimisesta EuVECA- ja EuSEF-asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Koska Finanssivalvonta on määritelty myös AIFM-direktiivissä tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi Suomessa, ei määritelmämuutos tältä osin aiheuta muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön.

Kansallista lainsäädäntöä olisi muutettava muutosasetuksen 1 artiklan 8 kohdan ja 2 artiklan 7 kohdan johdosta. Kyseisissä kohdissa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus varmistaa muutoksenhakuoikeus kansalliselta oikeus-, hallinto- tai muulta viranomaiselta, jos EuVECA- tai EuSEF-rahaston taikka niiden hoitajan rekisteröinti evätään tai jos rekisteröintipäätöstä ei ole annettu asetuksessa säädettyssä määräajassa. Finanssivalvonnasta annetussa laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään jo kattavasti muutoksenhakuprosessista Finanssivalvonnan tekemään päätökseen. Hallintolainkäyttölain mukaiset oikeussuojakeinot ovat kuitenkin

kin ensisijaisesti käytettävissä silloin, kun viranomainen on tehnyt asiasta hallintopäätöksen. Jos viranomainen laiminlyö hallintopäätöksen tekemisen tai hallintopäätöksen tekeminen viivästyy, asianosaisella ei ole yleensä mahdollisuutta saattaa tällaista asiaa tuomioistuimen käsiteltäväksi ilman asiaa koskevaa erityislain säännöstä. Erityissäännöksen nojalla tosin myös viranomaisen toimimattomuus voi saada aikaan valituskelpoisen päätöksen. Esimerkiksi vaihtoehtorahastojen hoitajan tai rahastoyhtiön toimilupahakemus on ratkaistava laissa säädetyssä määräajassa siitä, kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Jos tällaiseen hakemukseen ei ole annettu päätöstä määräajassa, hakemuksen tekijä voi tehdä valituksen ja valituksen katsotaan kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen (vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 4 luvun 2 §:n 5 momentti ja sijoitusrahastolain 5 b §:n 2 momentti). Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa olisi siten tarpeen säätää EuVECA- ja EuSEF-asetusten edellyttämästä muutoksenhakumahdollisuudesta rekisteröinnin osalta vielä erikseen.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on osaltaan edistää suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan kilpailukykyisyyden säilymistä. Sijoitusrahastotoiminta on globaalisti kasvava liiketoimintamalli ja on tärkeää, että Suomi säilyy mukana kilpailussa. On myös tärkeää saada kansainväliset sijoittajat kiinnostumaan suomalaisista sijoituskohteista ja siten ohjata investointeja suomalaisiin yrityksiin. Sijoitusrahastot voivat toimia tällaisina rahoituskanavina. Sijoitusrahastot tarjoavat erityyppisille sijoittajaryhmille mahdollisuuksia sijoittaa välillisesti sekä kotimaisiin että ulkomaisiin kohteisiin ja päästä hyödyntämään suurten sijoituserien tarjolla olevia tuotto- ja hajautusmahdollisuuksia. Pohdittaessa rahastomarkkinoiden menestystekijöitä ja kilpailukykyä nousevat esille toistuvasti seuraavat teemat: jakelukanavien saavutettavuus, määrä ja toimintamalli sekä kustannustehokkuus ja skaalaedut. Suomalaisen rahastoliiketoiminnan harjoittajien kilpailukykyyn varmistaminen toimintaympäristön kehityksen mukana edellyttää myös sijoitusrahastolain päivittämistä. Tällaisia liiketoimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ovat erityisesti finanssitekniologian kehitys ja EU-tason hankkeet rajat ylittävän tarjonnan lisäämiseksi Euroopassa. Mainitut seikat korostavat tarvetta päivittää sijoitusrahastolakia siten, että se vastaa entistä paremmin EU:n muissa jäsenvaltioissa annettua sääntelyä ja mahdollistaa tasavertaisen kilpailun.

Sijoitusrahastolakiin on kansallisesti sisällytetty säännöksiä, joiden toimivuutta ja tarpeellisuutta on syytä arvioida uudelleen. Tällaisia säännöksiä ovat rahasto-osuudenomistajien kokous, tilintarkastajan suorittama sijoitusrahaston arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus kuusi kertaa vuodessa ja osuudenomistajien vähimmäismäärä. Purkamalla kansallista lisäsääntelyä edistettäisiin sijoittajansuojaa loukkaamatta suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan kustannustehokkuutta ja kilpailukykyä sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Suomessa sijoitusrahastojen hallinnointi sekä säilytysyhteisöpalvelun tarjonta ovat keskittyneitä. Suomessa uuden sijoitusrahaston on saavutettava ensimmäisenä toimintavuotenaan vähintään 50 rahasto-osuudenomistajan määrä, mikä saattaa osoittautua haasteelliseksi, vaikka vähimmäispääoma kaksi miljoonaa euroa olisikin saavutettu. Lain esitöiden mukaan sijoitusrahastolaissa säädetyin 50 osuudenomistajan vähimmäisvaatimuksen tavoitteena on ollut kuitenkin varmistaa se, että sijoitusrahastotoiminnassa on kysymys aidosta yhteissijoittamisesta ja että rahastosijoittaminen on luonteeltaan yleisöltä kerättyjen varojen yhteistä sijoittamista (HE 59/1996 vp, s. 22). Vaatimuksen taustalla on nähtävissä myös veropoliittisia tavoitteita, sillä lain esitöiden mukaan toimintaa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi estää silloin, kun voitiin osoittaa, ettei toiminnan yksinomaisten tarkoituksena ole esimerkiksi verotuksen kiertäminen.

Alun perin osuudenomistajien vähimmäislukumäärää koskeva vaatimus ei ollut ehdoton, vaan siihen voitiin vuoteen 2004 saakka myöntää valvontaviranomaisen päätöksellä poikkeus. Osuudenomistajien vähimmäismäärästä on poikkeuksellisesti Suomessa säädetty lain tasolla, ja vaatimus voi nostaa alalle tulokynnystä tarpeettomasti. Toisaalta on edelleen tarpeen lainsäädännössä varmistaa se, että sijoitusrahastotoiminnassa on kysymys aidosta yhteissijoittamisesta ja että rahastosijoittaminen on luonteeltaan yleisöltä kerättyjen varojen yhteisestä sijoittamisesta. Ei kuitenkaan ole sijoittajan edun mukaista, jos rahastoyhtiöllä on paine aggressiivisesti markkinoida vasta perustettua sijoitusrahastoa, jotta tarvittava osuudenomistajamäärä saavutetaan määräajassa.

Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen lisäksi esityksen tavoitteena on myös täyttää rahamarkkinarahastoasetuksessa, SFTR-asetuksessa sekä EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksessa jäsenvaltioille suoraan kohdistetut sääntelyvelvoitteet.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

3.2.1 Termistö

Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä sijoitusrahastotermistöä on harkittu uudistaa siten, että sijoitusrahastotoiminnan määritelmässä viitattaisiin selkeämmin sijoitusrahastodirektiivin mukaiseen sijoituspolitiikkaan enemmän kuin rahaston valittuun juridiseen muotoon. Tällä täsmennyksellä on haluttu korostaa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen ja AIFM-direktiivin mukaisen toiminnan eroa, vaikka kummassakin on kyse yhteisen sijoitus-toiminnan hoitamisesta.

Yhteissijoitusyrityksen termistä luopumista on harkittu tarkoin, sillä sen on useissa yhteyksissä katsottu olevan vaikeasti ymmärrettävä ilmaisu. Sijoitusrahastolaisissa valitulla termistöllä on kuitenkin suoria heijastusvaikutuksia myös muuhun lainsäädäntöön, muun muassa verolainsäädäntöön. Termistön muuttamisesta saattaisi aiheutua epävarmuutta sijoitusrahastojen verokohteluun kotimaisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Termistön muuttaminen voisi myös tahattomasti muuttaa verolainsäädännössä tarkoitetun sijoitusrahaston käsitettä muun muassa suhteessa ulkomaisiin toimijoihin, mikä ei kuitenkaan ole sijoitusrahastolakia koskevan muutosehdotuksen tarkoituksena. Tämän johdosta sijoitusrahastolain termistöön ei esityksessä tältä osin ehdoteta muutoksia. Yhteissijoitusyritys viittaisi edelleen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa perustettuun sijoitusrahastodirektiivin mukaiseen rahastoon sen juridisesta muodosta riippumatta. Sijoitusrahaston määritelmässä korostettaisiin kuitenkin entistä selkeämmin sijoitusrahaston tarkoittavan juuri sijoitusrahastodirektiivin mukaista rahastoa, mikä on jäänyt voimassa olevassa yhdistetyssä sääntelyssä helposti vaille huomiota, vaikka erikoissijoitusrahasto on ollut erikseen määritelty jo vuodesta 2011, jolloin sijoitusrahastolakiin lisättiin erikoissijoitusrahaston määritelmä. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan nimenomaisesti: ”Sijoitusrahaston määritelmä muutettaisiin koskemaan yksinomaan lain 11 luvun vaatimukset täyttävää sijoitusrahastodirektiivin mukaista sijoitusrahastoa. Sijoitusrahastolla tarkoitettaisiin sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja sekä Suomessa vahvistettujen sääntöjen ja 11 luvun mukaisesti sijoitettuja varoja sekä niistä johtuvia velvoitteita.” (HE 113/2011 vp, s. 57)

3.2.2 Rahasto-osuusrekisteri

Rahasto-osuusrekisterin pitoa koskevan sääntelyn uudistamisella olisi toimialan arvion mukaan erityisen suuri merkitys. Rahasto-osuusrekisterin pitäminen sähköisissä järjestelmissä hajautetusti mahdollistaisi joustavasti myös rajan yli markkinoinnin. Ulkomaisissa rahastoissa tällainen menettely on mahdollista ja yleinen toimintatapa. Osuusrekisterin pitoa koskevilla säännöksillä on selkeä yhteys Verohallinnon tiedonsaannin toimivuuteen ja toisaalta interne-

tyhteyksien ja muiden digitaalisten sovellusten käytettävyyteen. Käytettyjen järjestelmien tulisi mahdollistaa joustavasti muun muassa rajat ylittävässä markkinoinnissa asiakkaiden asiointi ja yhteydenpito. Nykyisen sääntelyn heikkoutena on pidetty joustamattomuutta. Osuusrekisterisääntelyn uudistaminen on tärkeä tavoite, jonka toteuttaminen vaatii kuitenkin vielä lisäpohdintaa. Edellytyksenä on myös kansainvälisen verosääntelyn arvioiminen erityisesti ilmoitusvelvollisuuden kattavuuden varmistamiseksi sekä tiedonsaannin varmistaminen verotuksen toimittamiseksi. Koska sääntelyratkaisulla on huomattavan suuri merkitys toiminnan järjestämisen kannalta, on osuusrekisterisääntelyn uudistamista koskevaa keskustelua jatkettava kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Rahasto-osuusrekisterin pitoa koskeviin säännöksiin ei kuitenkaan nyt ehdoteta muutoksia.

3.2.3 Vaihtuvapääomainen sijoitusyhtiö

Sääntelyn uudistamishankkeen yhteydessä on pohdittu myös muiden yhtiömuotojen lisäämistä sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteisen sijoittamisen muodoksi. Yhtenä vaihtoehtona olisi vaihtuvapääomaista sijoitusyhtiötä (*société d'investissement à capital variable*, SICAV) koskeva sääntely. Vaihtuvapääomaisen sijoitusyhtiön mahdollistaminen perustuu sijoitusrahastodirektiiviin, jossa säädetään, että yhteissijoitusyritys voidaan perustaa joko sopimusosakeidellisten säännösten, trusteeja koskevien säännösten tai yhtiöjärjestyksen nojalla. Vaihtuvapääomaista sijoitusyhtiötä koskevaa sääntelyä on tällä hetkellä esimerkiksi Luxemburgissa, Irlannissa, Isossa-Britanniassa ja Ranskassa. Yhtiömuotoisen UCITS-rahastomallin mahdollistaminen voisi parantaa suomalaisten sijoitusrahastojen asemaa kilpailulla kansainvälisillä markkinoilla.

Luxemburgin rahastosääntely tarjoaa rahaston perustamiseen vaihtoehtoisesti käyttöön sopimusmallin (*fonds commun de placement*, FCP) ja yhtiömallin vaihtuvapääomaisena (SICAV) tai kiinteäpääomaisena (*société d'investissement à capital fixe*, SICAF). Irlannissa rahastosääntelyä on kehitetty viimeksi vuonna 2015 säädetyin uudentyypin rahastoinstrumentin muodossa (*Irish collective asset management vehicle*, ICAV). ICAV rinnastuu yhtiömuotoiseen rahastomalliin, mutta sen rekisteröinti ja valvonta on molemmat sijoitettu muun rahastovalvonnan tavoin Irlannin keskuspankin alaisuuteen, mikä nopeuttaa rahaston perustamista. Lisäksi ICAV on yhtiömuotona suunniteltu nimenomaan rahastoinstrumentiksi, joten siihen sovelletaan vain osaa muita yhtiömuotoja koskevasta yhtiölainsäädännöstä. Jo ennen viimeisintä kehityshanketta Irlannissa on ollut mahdollista perustaa sekä sopimusmallilla, trustimuotoisena että vaihtuva- tai kiinteäpääomaisena yhtiönä toimivia rahastoja.

Ruotsin hallitus päätti vuonna 2014 nimittää selvitysmiehen pohtimaan, miten parantaa ruotsalaisen rahastotoimialan kilpailukykyä ja modernisoida kansallista rahastolainsäädäntöä. Selvitystä koskeva loppumietintö (*En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad*, SOU 2016:45) valmistui kesäkuussa 2016, ja siinä ehdotettiin muun muassa, että kilpailukyvyn lisäämiseksi tulisi Ruotsissa sallia yhtiömuotoiset rahastot (*associationsrättsliga fonder*). Loppumietinnössä ehdotettiin, että Ruotsissa säädettäisiin uusi laki sijoitusyhtiöstä. Tällaista vaihtuvapääomaista sijoitusyhtiötä voisi hoitaa joko rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvalla. Koska selvitys ei käsittänyt verokysymyksiä, ehdotukset jätettiin vielä jatkovalmisteluun muun muassa veroehdotusten osalta.

Sijoitusrahastolain uudistuksen yhteydessä on käyty myös alustavasti läpi ratkaisuvaihtoehtoja vaihtuvapääomaista sijoitusyhtiötä koskevaksi sääntelyksi. Sijoitusrahastolain kokonaisuudistusta valmistelleen työryhmän yhtenä vaihtoehtoisena mallina lähtökohdaksi otettaisiin osakeyhtiölain säännökset, joista muokattaisiin suppea sääntely vaihtuvapääomaisesta yhtiöstä. Suomen osakeyhtiölaissa on jo siirrytty osakkeen nimellisarvosta nimellisarvottomaan vaihtoehtoon, joka soveltuisi helpommin myös vaihtuvapääomaisen sijoitusyhtiön sääntelyyn. Vaiht-

toehtoisina tutkittavina malleina voisivat olla ainakin osakeyhtiölainsäädäntöpohjaisen sääntelyn rinnalla sijoitusrahastolain pohjalta kirjoitettu erillislaki tai sijoitusrahastolakiin kirjoitettava lisäys vaihtuvapääomaisesta sijoitusyhtiöstä. Erillislakia puoltaisi tarve mahdollistaa uusi yhtiö rakenne sekä sijoitusrahastoille että vaihtoehtorahastoille. Yhtiömuotoa koskevan sääntelyn sijoittaminen sijoitusrahastolakiin voisi jälleen vaikeuttaa rahastotyyppejä koskevan sääntelyn hahmottamista.

Esityksessä ehdotetaan kuitenkin toistaiseksi pitäytymistä vielä sopimusmallisen sijoitusrahaston rakenteessa, sillä vaihtuvapääomaisen sijoitusyhtiön osalta kyse on oikeudellisesti monimutkaisesta asiakokonaisuudesta, joka edellyttää vielä huolellista lisäselvitystä suhteessa nykyiseen yhtiösääntelyyn.

3.2.4 Ulkoistaminen

Sijoitusrahastolain kokonaisuudistuksen yhteydessä on nostettu esille myös sijoitusrahastolain ulkoistamissääntelyn muutostarpeita. Ulkoistamissäännöksissä ei ole kuitenkaan havaittu merkittäviä kansallisia rajoitteita suhteessa sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksiin. Ottaen lisäksi huomioon ulkoistamiseen liittyvät muun muassa Ison-Britannian eroamisesta Euroopan unionista koskevat sääntelypainet nähdään sääntelyn muuttaminen tässä tilanteessa tarpeelltomana ja ennenaikaisena.

3.2.5 Säilytysyhteisöt

Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä on arvioitu myös säilytysyhteisöpalvelujen tarjonnan riittävyyden varmistamiseksi tarpeellisia toimenpiteitä. Säilytysyhteisöpalvelujen osalta palvelujen saatavuuteen liittyvien ongelmien on nähty kohdistuvan pikemminkin vaihtoehtorahastoihin. Sijoitusrahastojen osalta esitystä valmisteltaessa ei ole havaittu sellaista ongelmaa nykytilanteessa, joka edellyttäisi sääntelyyn muutoksia. Lisäksi sijoitusrahastodirektiivistä tulevat erityiset säilytysyhteisövaatimukset, jotka rajaavat sijoitusrahaston säilytysyhteisöjen potentiaalista joukkoa. Tämän johdosta esityksessä ei ehdoteta muutoksia säilytysyhteisöpalvelujen osalta.

3.3 Keskeiset ehdotukset

3.3.1 Sijoitusrahastolaki

Lain rakenne ja soveltamisala

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi sijoitusrahastolaki, jolla kumottaisiin vuoden 1999 sijoitusrahastolaki. Ehdotettu sijoitusrahastolaki perustuisi rakenteeltaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa omaksuttuihin ratkaisuihin. Kyseistä lakia on pidettävä hyvänä rakenteellisena esikuvana uudelle sijoitusrahastolaille, sillä kyse on uudehkosta rahoitusmarkkinalainsäädännöstä, jossa on samankaltaista sääntelyä sijoitusrahastolakiin nähden. Sijoitusrahastolain luettavuuden ja selkeyden parantamiseksi lakiin ehdotetaan pykälien otsikointia. Lisäksi uudessa laissa siirryttäisiin uuteen rakenteeseen ja pykälien luvuittain numerointiin, jota voidaan pitää tarkoituksenmukaisena laajahkossa ja EU-sääntelystä aiheutuville muutoksille alttiissa esityksessä. Lakiin ehdotetaan useita muitakin täsmennyksiä lain luettavuuden parantamiseksi ja säännösten ajantasaistamiseksi vastaamaan paremmin nykyistä lainkirjoitustapaa.

Sijoitusrahastolain muutoshistoriasta ja sijoitusrahastodirektiivin sekä AIFM-direktiivin yhteensovitetuista säännöksistä johtuvaa sijoitusrahastolain vaikealukuisuutta on tarkoitus sel-

keyttää lisäksi siten, että sijoitusrahaston ja erikoissijoitusrahaston sääntely erotettaisiin toisistaan.

Sijoitusrahastolain termistöä yhdenmukaistettaisiin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa ja sijoitusrahastodirektiivissä omaksutun termistön kanssa siten, että sijoitusrahaston hallinnoimisen sijasta laissa siirryttäisiin yleisesti puhumaan sijoitusrahaston hoitamisesta. Ruotsinkielistä ilmaisua ”förvaltning av placeringsfonder” ei muutettaisi.

Alarahastot

Suomalaisten rahastojen kansainvälistä kilpailukykyä pyrittäisiin parantamaan yhdenmukaistamalla suomalaisia rahastosäännöksiä muissa EU:n jäsenvaltioissa käytössä olevien rahastosäännösten kanssa. Tämän johdosta sijoitusrahastolakiin ehdotetaan lisättäväksi alarahastorakenteet salliva sääntely. Suomessa sijoitusrahasto voi jakaantua osuussarjoihin, mutta voimassa oleva lainsäädäntö ei nykyisellään ole mahdollistanut sijoitusrahaston jakautuvan alarahastoihin. ESMA on 30 päivänä tammikuuta 2017 julkaissut lausunnon (*Share classes of UCITS*, ESMA31-43-296), jossa osuussarjojen mahdollisuudet poiketa toisistaan muutoin kuin rajatusti esimerkiksi valuuttasuojauksen osalta rajataan pois. Alarahastojen osalta vastaavaa kantaa ei ole otettu, ja niissä on mahdollista perustaa sijoituspolitiikaltaan toisistaan poikkeavia alarahastoja. Jotta suomalaisilla sijoitusrahastoilla olisi mahdollisuus tarjota sijoitusrahastovaihtoehtoja samassa laajuudessa kuin useissa muissa EU:n jäsenvaltioissa, on perusteltua sallia alarahastorakenteen käyttöönotto myös Suomessa.

Sijoitusrahastolakiin esitetään nyt alarahasto-käsitteen lisäämistä. Sijoitusrahasto voisi koostua yhdestä tai useammasta alarahastosta säännöissä tarkemmin kuvatulla tavalla, ja kyseiset alarahastot voisivat jälleen jakautua osuussarjoihin ja osuuslajeihin. Uudistuksen jälkeen olisi siten mahdollista, että rahasto-osuudenomistaja omistaa sijoitusrahasto X:n alarahasto A:n osuussarja 1:stä ja on valinnut kasvu-osuuden. Kyseisen alarahaston arvo voitaisiin vielä ilmoittaa murto-osan tarkkuudella. Alarahastokäsitteen käyttöönotto palvelisi erityisesti rajat ylittävää sijoitusrahastotoimintaa, mutta myös kotimaassa voitaisiin hyödyntää käsitteeseen liittyvää mahdollisuutta harjoittaa alarahastoissa toisistaan poikkeavaa sijoituspolitiikkaa toisin kuin osuussarjojen osalta on mahdollista. Muun muassa erilaisten inflaatio- tai indeksisuojausten käyttäminen tulisi mahdolliseksi alarahastorakenteissa.

Alarahastorakenteessa sijoitusrahasto koostuisi siten yhdestä tai useammasta alarahastosta, joilla kullakin voisi olla toisistaan poikkeava sijoituspolitiikka, ja vastaavasti kuin yhden sijoitusrahaston rakenteessa alarahastossa voisi olla tuotto- tai kasvuosuuksia ja osuussarjoja. Ehdotetussa alarahastomallissa alarahastot yhdessä muodostaisivat sijoitusrahaston varat, mutta alarahastojen varat tulisi säilyttää ja pitää kirjanpidossa erillään toisistaan. Alarahastoon sovellettaisiin lähtökohtaisesti vastaavasti mitä on säädetty sijoitusrahastosta. Alarahastoista esitetään kuitenkin laadittavaksi tilinpäätös alarahastokohtaisesti, kuitenkin niin, että tällaisen sijoitusrahaston kaikista alarahastoista tulisi esittää myös yhdistetty tulos- ja tase-laskelma. Alarahastoista olisi mahdollista tehdä myös yhdistetty rahastoesite, jossa alarahastojen yhteiset ja alarahastokohtaiset tiedot voitaisiin esittää yhdessä esitteessä. Mahdollisena säilyisi kuitenkin tehdä täysimittainen rahastoesite myös alarahastokohtaisesti. Sen sijaan avaintietoesite tulisi julkistaa aina alarahastokohtaisesti.

Alarahastojen sääntöihin sovellettaisiin vastaavasti mitä sijoitusrahaston säännöistä on säädetty. Alarahastorakenteessa sijoitusrahasto olisi niin sanottu sateenvarjorahasto. Useissa rahastoyhtiöissä sijoitusrahaston säännöt on jo nykyisin esitetty yhdistelmänä, joka on koostunut rahastoyhtiön kaikkia sijoitusrahastoja koskevista yhteisistä säännöistä ja yksittäistä sijoitusrahastoa koskevista niin sanotuista rahastokohtaisista säännöistä. Edellä kuvattu käytäntö on

helpottanut rahastoyhtiötasolla sijoitusrahastojen sääntöjen ja sääntömuutosten hallintaa. Sääntöjen esittäminen sateenvarjorahaston yhteisten sääntöjen ja alarahastokohtaisten sääntöjen yhdistelmänä toimii samaan tapaan. Sääntely ei kuitenkaan estä haluttaessa kirjoittamasta sääntöjä täydellisen kattavasti jokaiselle alarahastolle erikseen. Sääntöjen ja sääntörakenteiden tulisi ensisijaisesti kuitenkin olla selkeitä. Finanssivalvonta vahvistaa sijoitusrahaston säännöt, mikäli se katsoo, että ne ovat lain mukaiset ja selkeät.

Rahasto-osuudenomistajien kokous

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi vuotuisesta säännöllisestä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta. Säännökset osuudenomistajien kokouksesta ovat kansallisia, eivätkä ne perustu sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksiin. Rahasto-osuudenomistajien kokouksella ei nähdä olevan suurta lisäarvoa enää myöskään tiedonvälityksen kannalta, koska rahastoyhtiöt julkaisevat nykyään puolivuotiskatsaukset, vuosikertomukset ja muun ajankohtaisen tiedon rahastoistaan internetsivuillaan.

Rahasto-osuudenomistajan aseman turvaamiseksi esitetään edelleen säilytettäväksi mahdollisuus rahasto-osuudenomistajien kokouksen koollekutsumiseen tarvittaessa rahasto-osuudenomistajan, rahastoyhtiön hallituksen, riippumattoman hallituksen jäsenen tai tilintarkastajan aloitteesta. Kokouksen koollekutsumiseen sovellettaisiin, mitä voimassa olevan sijoitusrahastolain 21 §:ssä on säädetty ylimääräisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen koollekutsumisesta sillä muutoksella, että myös hallituksen riippumattomalle jäsenelle annettaisiin itsenäinen oikeus kokouksen koollekutsumiseen. Rahasto-osuudenomistaja tai osuudenomistajien joukko voisi kutsua kokouksen koolle, kun sillä on yksin tai yhteensä vähintään viiden prosentin osuus liikkeessä olevista rahasto-osuuksista. Ehdotus tarkoittaisi korotettua vähemmistönsuojaa. Myös vuotuinen säännöllinen rahasto-osuudenomistajien kokous olisi mahdollista edelleen järjestää, jos rahastoyhtiössä näin päätetään menetellä ja kokouksen koollekutsumisesta on määrätty sijoitusrahaston säännöissä. Osuudenomistajien kokoukseen sovellettaisiin edelleen soveltuvin osin yhdistyslakia (503/1989).

Rahasto-osuudenomistajan tulisi ilmoittaa rahastoyhtiölle aloitteensa osuudenomistajien kokouksen järjestämiseksi. Aloite voisi koskea esimerkiksi kaikkia rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan kanteen nostamista. Rahastoyhtiö olisi tällöin velvollinen tiedottamaan tehdystä kokousaloitteesta muille rahasto-osuudenomistajille sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin ilmoitetulla tavalla. Muilla rahasto-osuudenomistajilla olisi mahdollisuus yhtyä aloitteeseen ja tarvittava viiden prosentin osuus voitaisiin näin koota, jollei aloitteentekijällä itsellään olisi vielä tarvittavaa omistusta. Rahastoyhtiöllä olisi kuitenkin oikeus perustellusta syystä kieltäytyä tiedottamasta aloitteesta. Tällainen syy voisi olla esimerkiksi tilanne, jossa osuudenomistaja toistuvasti ilman laissa mainittua perustetta esittää osuudenomistajakokouksen koollekutsumista taikka jos samasta asiasta on jo päätetty osuudenomistajien kokouksessa, eikä uusia perusteita ole ilmennyt.

Säännöllisestä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta luopumisesta seuraisi lisäksi, että sijoitusrahastosääntelyssä luovuttaisiin myös rahasto-osuudenomistajien valitsemien rahastoyhtiön hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan nimeämisestä. Lisäksi sijoitusrahastolaissa ei enää säädettäisi voimassa olevan lain 22 §:n mukaisesta edustajistosta.

Rahastoyhtiön hallituksen riippumaton jäsen

Esityksessä ehdotetaan muutoksia rahastoyhtiön hallituksen jäsenten valintaan. Rahasto-osuudenomistajien valitseman hallituksen jäsenen sijaan laissa edellytettäisiin jatkossa, että vähintään kolmanneksen hallituksen jäsenistä tulisi täyttää laissa säädetyt riippumattomuuden

edellytykset. Kyseisiltä hallituksen jäseniltä vaadittavilla riippumattomuuden kriteereillä pyritäisiin turvaamaan jäsenen riippumattomuutta rahastoyhtiöstä, sen määräysvallankäyttäjistä ja muista rahastoyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvista yhteisöistä, rahastoyhtiön käyttämästä säilytisyhteisöstä, salkunhoidosta vastaavasta sijoituspalveluyrityksestä sekä yleisesti muista rahastoyhtiöistä ja säilytisyhteisöistä. Riippumattomuuden määrittelyssä lähtökohtana olisivat UCITS V -direktiivin 25 artiklan 2 kohdassa ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/438 21 artiklassa säädetyt kriteerit rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön hallituksen jäsenten riippumattomuudesta.

Riippumattomuuden lisäksi hallituksen riippumattomalta jäseneltä edellytettäisiin lain 3 luvun 2 §:ssä ehdotetun mukaista yleistä sijoitusrahastotoiminnan tuntemusta sekä yleistä sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta, mikäli rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa omaisuudenhoitoon. Nykyisiin rahasto-osuudenomistajien valitsemiin rahastoyhtiön hallituksen jäseniin verrattuna ehdotettuun riippumattomaan jäseneseen sovellettaisiin tiukempia osaamisvaatimuksia, sillä voimassa olevan lain mukaan rahasto-osuudenomistajien valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei ole edellytetty sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Osuudenomistajien vähimmäismäärä

Voimassa olevan sijoitusrahastolain 27 §:ssä on säädetty osuudenomistajien vähimmäismääräksi 50. Säännös on perustunut kansalliseen tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Lainsäädännössä on edelleen tarpeen varmistaa se, että sijoitusrahastotoiminnassa on kysymys aidosta yhteissijoittamisesta ja että rahastosijoittaminen on luonteeltaan yleisöltä kerättyjen varojen yhteistä sijoittamista. Ottaen kuitenkin huomioon tarve helpottaa aloittavien sijoitusrahastojen toimintaa ja institutionaalisten sijoittajien sijoitusrahastosijoittamista esityksessä ehdotetaan osuudenomistajien vähimmäislukumäärän alentamista 30 osuudenomistajaan. Esityksessä ehdotetaan myös nykyisen 27 §:n 2 momentin mukaisen vaatimuksen muuttamista siten, että määräaika vähimmäispääoman ja osuudenomistajien määrän saavuttamiseksi nostettaisiin yhteen vuoteen ja Finanssivalvonnan poikkeuslupamahdollisuudesta luovuttaisiin. Sijoitusrahaston vähimmäispääomavaatimukseen (2 MEUR) ei ehdoteta muutoksia. Samoin sijoitusrahastolaissa säilyisi edelleen voimassa olevan sijoitusrahastolain 45 §:n säännös, jossa todetaan jatkuvan liikkeeseenlaskun periaatteen mukainen pääsääntö siitä, että rahastoyhtiön on vaadittaessa laskettava liikkeeseen hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Periaate on johdettu sijoitusrahaston yleisöavoimuudesta, mutta säännös ei suoraan perustu sijoitusrahastodirektiiviin.

Tilintarkastajien suorittaman arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus

Esityksessä ehdotetaan, että voimassa olevan sijoitusrahastolain 38 §:ssä säädettyä tilintarkastajan suorittamaa arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastustiheyttä harvennettaisiin merkittävästi nykyisestä kuudesta kerrasta vuodessa. Nykyinen säännös on kansallinen, ja se on lisännyt sijoitusrahaston hallinnointikustannuksia. Sijoitusrahaston arvonlaskennan virheettömyys ja laskentaprosessien luotettavuus ovat kuitenkin sijoittajan kannalta tärkeitä, minkä johdosta uuden sijoitusrahastolain 7 luvun 3 §:ssä ehdotetaan, että tilintarkastaja tarkistaisi vähintään vuosittain rahasto-osuuden arvonlaskennan oikeellisuuden sekä tarkistaisi vuodenvaihteen arvojen oikeellisuuden. Säännös olisi joustava ja mahdollistaisi edelleen sen, että erityistilanteissa tilintarkastajat voisivat tarkistaa rahasto-osuuden arvonlaskennan oikeellisuuden myös useammin. Erityisesti verovalvontaan liittyvät tarpeet puoltavat vuodenvaihteen arvon oikeellisuuden vahvistamista.

Lunastusten rajoittaminen

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uudesta likviditeetin hallintakeinosta sijoitusrahaston lunastusten keskeyttämisen lisäksi. Sijoitusrahastolakiin lisättäisiin mahdollisuus määrätä sijoitusrahaston säännöissä edellytyksistä, joiden täytyessä rahastoyhtiö voisi toteuttaa lunastukset sijoitusrahaston aukioloaikojen mukaisesti usean eri päivän aikana esimerkiksi silloin, kun yksittäinen lunastusvaatimus ylittää säännöissä määrätyn rajan sijoitusrahaston arvosta. Tällainen lunastusten rajoittaminen voisi estää yksittäisen suuren lunastuksen heikentävän vaikutuksen sijoitusrahaston likviditeettiin ja mahdollistaa myös pienempien lunastusten jatkumisen suuren lunastuksen rinnalla. Jos lunastusten rajoitusta ei ole käytössä, joudutaan lunastukset hoitamaan periaatteessa niiden saapumisjärjestyksessä. Tämä saattaa kohtuuttomasti lykätä pienten lunastusten toteuttamista niissä tilanteissa, joissa suuri osuudenomistaja haluaisi lunastaa merkittävän osan tai kaikki rahasto-osuutensa sijoitusrahastossa. Lunastusten rajoittamiseen voi esiintyä tarvetta myös lunastusten ruuhkautuessa siten, että kaikkien toimeksiantojen toteutus ei ole mahdollista samanaikaisesti. Sijoittajan kannalta keskeistä on, että erilaiset lunastustilanteissa mahdollisesti eteen tulevat vaihtoehdot on riittävän selkeästi kuvattu ja että ne eivät tule täytenä yllätyksenä.

Rahastoyhtiön oikeus lunastaa rahasto-osuudenomistajan rahasto-osuudet ilman suostumusta

Sijoitusrahastolakiin esitetään lisättäväksi rahastoyhtiölle oikeus lunastaa rahasto-osuudet myös laissa ja sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määritellyissä tilanteissa ilman rahasto-osuudenomistajan toimeksiantoa tai suostumusta. Säännöksellä pyritään varmistamaan rahastoyhtiön reagointimahdollisuudet sellaisissa mahdollisesti esiintyvissä tilanteissa, joissa sijoitusrahaston kaikkien osuudenomistajien edun mukaista on rajoittaa yksittäiseen sijoittajaan liittyvistä velvoitteista aiheutuvien ennakoimattomien kustannusten syntyminen.

Osuustodistus

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi voimassa olevan lain pakottavasta sääntelystä, joka on velvoittanut rahastoyhtiön antamaan osuudenomistajan pyynnöstä rahasto-osuudesta fyysisen osuustodistuksen. Säännös jättäisi kuitenkin edelleen rahastoyhtiölle mahdollisuuden jatkaa nykyisen lain mukaista menettelyä niin halutessaan. Säännös mahdollistaisi myös rahastoyhtiölle joustavan siirtymisen osuustodistuksettomaan tilaan siten, että rahastoyhtiö voisi päättää lopettaa uusien osuustodistusten antamisen. Rahastoyhtiöllä ei olisi, ellei se toisin päättäisi, velvollisuutta kerätä jo liikkeeseen laskemiaan osuustodistuksia määräaikaan mennessä takaisin, vaan osuustodistusten poistuminen voisi tapahtua luontevasti normaalien lunastustoimien yhteydessä.

Osuustodistusta koskevien säännösten muuttamista esitetään sijoitusrahastosääntelyn ajanmukaisuuden lisäämiseksi. Lisäksi osuustodistussääntelyn muuttamisella pyritään lisäämään sijoitusrahaston hoitamisen kustannustehokkuutta sähköisessä toimintaympäristössä ja omistustietojen luotettavuutta siten, että kaikki tiedot ovat luettavissa rahasto-osuusrekisteristä. Teknologian kehittyessä ja rahastopalveluiden sähköistyessä fyysisen osuustodistuksen antamista koskeva velvoite voidaan nähdä vanhentuneena. Hyvin harva rahasto-osuudenomistaja pyytää fyysistä osuustodistusta. Kuitenkin rahastoyhtiöiden tulee pitää mahdollisena antaa fyysinen osuustodistus, mistä aiheutuu turhaa hallinnollista taakkaa rahastoyhtiöille.

Fyysisestä osuustodistuksesta luopumisella ei olisi vaikutusta rahasto-osuuden luovutuksen ja panttauksen esineoikeudelliseen sivullissuojaan. Rahasto-osuuden luovutuksen ja panttauksen esineoikeudellinen sivullissuoja toteutuisi rahastoyhtiölle tehdyn ilmoituksen ja osuusrekisterimerkinnän perusteella voimassa olevan lain säännöksiä vastaavalla tavalla. Sijoitusrahastolain 57 §:n 4 momentissa on jo nykyisellään säädetty panttausmerkinnän tekemisestä osuusrekisteriin silloin, kun rahasto-osuudesta ei ole annettu osuustodistusta.

Rahasto-osuudenomistajan kanneoikeus ja kaikkien osuudenomistajien puolesta nostettava kanne

Sijoitusrahastolain 139 §:ssä on säädetty kaikkia rahasto-osuudenomistajia yleisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan korvausvaatimuksen esittämisestä ja kanteen nostamisesta päättävästä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta. Tällaisesta korvausvaatimuksesta aiheutuneet kulut ja asiamiehen palkkio suoritetaan sijoitusrahaston varoista. Sijoitusrahastolain 140 §:ssä on säädetty menettelystä tilanteissa, joissa osuudenomistajakokous ei ole päättänyt kannetta nostaa. Voimassa olevan lain mukaan tällöinkin kanteen voivat nostaa määrävähemmistöä edustavat osuudenomistajat laissa määrätyn edellytyksin. Kanteen nostaneet osuudenomistajat vastaavat oikeudenkäyntikuluista, jotka korvataan sijoitusrahaston varoista siltä osin kuin sijoitusrahastolle oikeudenkäynnillä voitettavat varat siihen riittävät. Koska säännöllisestä osuudenomistajien kokouksesta ehdotetaan luovuttavaksi, on katsottu tarpeelliseksi säätää erityisestä menettelystä niitä tilanteita varten, joissa osuudenomistaja tekee aloitteen osakkeenomistajien kokouksen koolle kutsumiseksi, mutta hänellä ei ole vaadittavaa määrävähemmistöomistusta itsellään. Kun sijoitusrahaston osuusrekisterin omistajatiedot eivät ole julkisia, osuudenomistajan voisi muutoin olla kohtuuttoman hankalaa saada yhteys muihin osuudenomistajiin.

EU-sääntelyn kansallinen täytäntöönpano

Sijoitusrahastolaisissa ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisten seuraamusten määräämisestä SFTR-asetuksen niiden säännösten rikkomisesta, joihin on sovellettava sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti vahvistettuja seuraamuksia. Muilta osin asetuksen rikkomiseen sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista ja Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädettäisiin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Lisäksi sijoitusrahastolakiin lisättäisiin tarvittavat viittaussäännökset rahamarkkinarahastoasetukseen sekä SFTR-asetukseen.

3.3.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Erikoissijoitusrahastosääntelyn siirtäminen vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin

Erikoissijoitusrahastoja koskeva sääntely sisällytettäisiin kokonaisuudessaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin siten, että lakiin lisättäisiin tarvittavin osin säännösviitaukset sijoitusrahastolakiin. Erikoissijoitusrahastot ovat yksi vaihtoehtorahastojen juridisista muodoista, minkä johdosta niitä koskeva sääntely sopisi luontevasti vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Erikoissijoitusrahastosääntelyn siirtämisen yhteydessä on tarve vähäiseltä osin karsia erikoissijoitusrahastoihin sovellettavaa päällekkäistä tai kumottavaa sijoitusrahastosääntelyä, kuten liiketoimien kirjaustapahtumien säilyttämiseen tai tilintarkastukseen liittyvää sääntelyä. Muita erityisesti erikoissijoitusrahastoja koskevia sääntelyn sisältömuutoksia ei ehdoteta tehtäväksi. Erikoissijoitusrahastojen sijoituspolitiikkaa, vähimmäispääomaa tai tuotonjakovelvollisuutta koskevaa sääntelyä ei esitetä muutettavaksi. On kuitenkin huomattava, että sikäli kuin sijoitusrahastolain sellaisiin aineellisiin säännöksiin, joihin viitataan erikoissijoitusrahastosääntelyssä, on esitetty uuden lain säätämisen yhteydessä muutoksia, tulisivat nämä muutokset koskemaan myös erikoissijoitusrahastoja. Tällaisia muutoksia olisivat muun muassa osuudenomistajien vähimmäismäärän laskeminen 50 osuudenomistajasta 30 osuudenomistajaan, osuudenomistajakokoukseen ehdotetut muutokset sekä uudet säännökset lunastusten rajoittamisesta.

Erikoissijoitusrahaston hoitajaan ei sovellettaisi enää rahastoyhtiön hallituksen kokoonpanoa ja riippumattomuutta koskevaa sääntelyä. Jos kyseessä olisi kaksoistoimiluvalla toimiva sekä

sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö että erikoissijoitusrahastoa hoitava vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolloin toimijalla olisi sekä sijoitusrahastolain että vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen toimilupa, tulisi rahastoyhtiön hallituksen jäsenten täyttää joka tapauksessa sijoitusrahastolaissa säädetyt edellytykset. Jos kyseessä olisi pelkästään erikoissijoitusrahastoa hoitava vaihtoehtorahastojen hoitaja, voidaan sen hallinnon järjestämistä verrata muiden vaihtoehtorahastojen hoitajien hallintoon ja soveltaa tällöin, mitä siitä on säädetty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

Vaihtoehtorahaston markkinoinnin aloitusilmoitus ja tuotehallinta

Erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtämisen yhteydessä esityksessä ehdotetaan muutoksia myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 4 §:ssä säädettyyn ilmoitusten käsittelyyn. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 12 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston markkinoinnin Suomessa saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 21 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä 20 päivän kuluessa tällöin ilmoituksen saapumisesta.

Käytännössä toimijoiden oikeusvarmuuden kannalta on noussut esille tarve selventää päätösprosessia ja säätää valituskelpoisen päätöksen antamisesta tilanteissa, joissa osapuolet eivät ole yhtä mieltä ilmoituksen täydellisyydestä tai siihen liittyvistä seikoista ja vaatimusten oikeutuksesta erityisesti, kun kyse on 13 luvussa tarkoitettusta ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavasta vaihtoehtorahastosta. Esityksessä ehdotetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin uutta säännöstä, joka velvoittaisi Finanssivalvonnan antamaan asiassa valituskelpoisen päätöksen määräajassa, mikäli se ei voi hyväksyä vaihtoehtorahastojen hoitajan tekemää markkinoinnin aloitusilmoitusta.

Finanssivalvonta voisi kieltää markkinoinnin aloittamisen ei-ammattimaiselle asiakkaalle, mikäli se katsoisi, että vaihtoehtorahaston hoitamisessa tai sen tuotehallintaan liittyvissä järjestelyissä ei ole riittävällä tavalla otettu huomioon ei-ammattimaisen asiakkaan etua. Käytännössä tämä tarkoittaisi lähinnä sen arvioimista, että suunniteltu vaihtoehtorahasto soveltuisi vaihtoehtorahastojen hoitajan selvitysten ja näkemyksen mukaan muun muassa riskiprofiililtaan aiotulle kohderyhmälle. Säännös antaisi Finanssivalvonnalle harkintavaltaa sijoittajien aseman turvaamiseksi. Säännös soveltuisi toimiluvallisiin vaihtoehtorahastojen hoitajiin, joihin muutoinkin soveltuvat vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan olisi kuitenkin aina yksilöitävä päätöksensä perusteet. Rekisteröitymisvelvollisten vaihtoehtorahastojen hoitajien osalta Finanssivalvonta voi jo voimassa olevan sääntelyn puitteissa ottaa kantaa vaihtoehtorahaston soveltuvuuteen aiotulle asiakaskohderyhmälle poikkeuslupan käsittelyn yhteydessä.

Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan johdolle ja omistajille asetettavat luotettavuusvaatimukset

Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan johdolle ja merkittäville omistajille ehdotetaan asetettavaksi samat luotettavuusvaatimukset kuin mitä voimassa olevassa lain mukaan edellytetään toimiluvallisilta vaihtoehtorahastojen hoitajilta. Monille muille rekisteröitymistä vaativille toiminnoille on jo asetettu vastaavia vaatimuksia, kuten joukkorahoituksen välittäjille ja asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjille. Sijoittajien aseman turvaamiseksi on tarpeen ulottaa omistajien luotettavuusvaatimukset koskemaan myös näitä toimijoita.

EU-sääntelyn kansallinen täytäntöönpano

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisten seuraamusten määräämisestä SFTR-asetuksen niiden säännösten rikkomisesta, joihin on sovellettava AIFM-direktiivin mukaisesti vahvistettuja kansallisia seuraamuksia. Muilta osin asetuksen rikkomiseen sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista ja Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädettäisiin sijoitusrahastolaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa. EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen johdosta vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin lisättäisiin säännökset asetuksen edellyttämästä muutoksenhakumahdollisuudesta. Lakiin lisättäisiin myös tarvittavat viittaussäännökset rahamarkkinarahastoasetukseen sekä SFTR-asetukseen.

3.3.3 Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnan oikeutta saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös rekisteröityneiden vaihtoehtorahastojen hoitajien omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämistä. Ehdotus liittyy vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ehdotettuihin muutoksiin rekisteröityneen vaihtoehtorahastojen hoitajan johdon ja merkittävien omistajien luotettavuusvaatimuksista.

Esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnasta annettua lakia muutettavaksi lisäksi siten, että Finanssivalvonnalla olisi oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia rahamarkkinarahastoasetuksen ja SFTR-asetuksen keskeisimpien säännösten rikkomisesta. Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettäisiin myös Finanssivalvonnan toimimisesta kyseisissä asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

3.3.4 Muut esitykseen sisältyvät lait

Lahjanlupauslakia (625/1947) ehdotetaan selvennettäväksi rahasto-osuuden lahjoittamista koskevien kysymysten osalta. Samalla niin sanottua notariaattilahjaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan ajantasaisistettavaksi.

Edellä mainitut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset vaativat myös teknisluonteisia ja uudesta laista johtuvia lakiviittauksia koskevia muutoksia. Tästä syystä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi edellä mainittujen lakien lisäksi seuraavia lakeja:

- laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta (879/2008)
- sijoituspalvelulaki
- kiinteistörahastolaki
- laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä (1183/2009)
- rahoitusvakuuslaki
- laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004)
- laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (348/2017)
- laki rahoitusvakuusviranomaisesta (1195/2014)
- joukkorahoituslaki (734/2016)

- kaupparekisterilaki (129/1979)
- laki varojen arvostamisesta verotuksessa (1142/2005)
- laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta (1346/1999)
- laki verotusmenettelystä (1558/1995)
- laki holhoustoimesta (442/1999).

3.4 Arviointi suhteessa EU:n tietosuojasetukseen

3.4.1 Rahasto-osuusrekisteri

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, jäljempänä *tietosuoja-asetus*. Tietosuoja-asetuksella vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt, jotka koskevat henkilötietojen vapaata liikkuvuutta. Tietosuoja-asetus on tullut sovellettavaksi 25 päivänä toukokuuta 2018.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 9 luvun 4 §:ssä säädettäisiin rahasto-osuuksista pidettävästä rahasto-osuusrekisteristä. Lakiehdotuksen mukaan rahasto-osuusrekisterin rekisterinpitäjänä olisi voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti rahastoyhtiö.

Esityksen 1. lakiehdotuksen säännökset rahasto-osuusrekisteristä kuuluvat tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan, mutta niissä on hyödynnetty asetuksen sallimaa kansallista liikkumavaraa. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa luetellaan perusteet, joiden nojalla henkilötietojen käsittely on lainmukaista. Vähintään yhden kohdassa tarkoitettun edellytyksen on täytyttävä. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettun käsittelyn perustasta on säädettävä joko a) unionin oikeudessa tai b) rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä.

Käsittelyn tarkoitus määritellään kyseisessä käsittelyn oikeusperusteessa tai, 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettussa käsittelyssä, sen on oltava tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Kyseinen käsittelyn oikeusperuste voi sisältää erityisiä säännöksiä, joilla mukautetaan tietosuoja-asetuksen sääntöjen soveltamista, muun muassa: yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta; käsiteltävien tietojen tyyppiä; asianomaisia rekisteröityjä, yhteisöjä, joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa; käyttötarkoitussidonnaisuutta; säilytysaikoja; sekä käsittelytoimia ja -menettelyjä, mukaan lukien laillisen ja asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitettut toimenpiteet, kuten toimenpiteet muita IX luvussa esitettyjä erityisiä tietojenkäsittelytilanteita varten. Unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaisesti pidettävään rahasto-osuusrekisteriin kerättävien ja siinä yhteydessä käsiteltävien tietojen käsittely on perusteltua tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käsittelyn perustasta on säädetty rekisterinpitäjään sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä. Rahasto-osuusrekisteriin liittyvän henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena olisi laissa nimenomaisesti määritelty rahasto-osuudenomistajan omistuksen kirjaaminen. Ajantasaisen rahasto-osuusrekisterin ylläpitäminen on keskeistä sen selvittämiseksi, kuka omistaa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ja missä suhteessa. Myös rahasto-osuudenomistajan laissa säädettyjen oikeuksien käyttö perustuu lähtökohtaisesti siihen, että rahasto-osuus on rekisteröity. Rahasto-osuusrekisteriä koskevan sääntelyn voidaan katsoa täyttävän yleisen edun mukaisen tavoitteen ja olevan oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun päämäärään nähden.

Käsittelyn oikeusperuste sisältäisi lisäksi 1. lakiehdotuksen 9 luvun 4 §:ssä erityisiä säännöksiä käsiteltävistä tiedoista, rekisteröitävistä tahoista sekä viranomaisista, joille tietoja voidaan luovuttaa.

Rahastoyhtiöllä olisi velvollisuus antaa rekisterin tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Luovutusperusteesta säädettäisiin viranomaisten toimintaa koskevissa erillislaeissa. Rahasto-osuusrekisteri olisi lisäksi pidettävä rahasto-osuudenomistajien kokouksen nähtävänä.

Koska rahasto-osuusrekisteriin kerättäviä tietoja voitaisiin 1. lakiehdotuksen 3 luvun 9 §:n mukaan käyttää myös rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin muodostamisessa rahastoyhtiön osakkeenomistajien osalta, on mahdollista, että rekisterinpitäjä käsitelisi henkilötietoja edelleen muuhun tarkoitukseen kuin siihen, johon henkilötiedot kerättiin.

Rahasto-osuusrekisteriin rekisteröitävät tiedot olisivat pitkälti voimassa olevaa lakia vastaavasti:

- 1) rahasto-osuudenomistajan nimi ja postiosoite;
- 2) omistettujen rahasto-osuuksien määrä;
- 3) erilajisten ja erisarjaisten rahasto-osuuksien erittely;
- 4) rahasto-osuuden rekisteröintipäivämäärä; sekä
- 5) rahasto-osuusmerkinnän järjestysnumero.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittelystä. Artiklan 1 kohdan mukaan sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiin liittyvä jäsenyys sekä geneettisten tai biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä. Erityisten henkilötietoryhmien osalta jonkin asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetyn käsittelyperusteen tulisi täytyä.

Rahasto-osuusrekisteriin kerättävät tiedot eivät olisi tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiä koskevia tietoja.

3.4.2 Sisäpiirirekisteri

Esityksen 1. lakiehdotuksen 3 luvun 9 §:ssä säädettäisiin sisäpiiri-ilmoituksista ylläpidettävästä rahastoyhtiön sisäpiirirekisteristä. Lakiehdotuksen mukaan sisäpiirirekisterin rekisterinpitäjänä olisi voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti rahastoyhtiö.

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaisesti pidettävään sisäpiirirekisteriin kerättävien tietojen käsittely on perusteltua tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti käsittelyn perustasta on säädetty rekisterinpitäjään sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä. Sisäpiirirekisteriin liittyvän henkilötietojen käsittelyn tarkoituksiksi olisi laissa nimenomaisesti määritelty markkinoiden väärinkäytön ehkäiseminen.

Käsittelyn oikeusperuste sisältäisi 1. lakiehdotuksen 3 luvun 7—9 §:ssä erityisiä säännöksiä käsiteltävistä tiedoista, rekisteröitävistä tahoista, tietojen säilytysajoista ja tietojen luovuttamisesta.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 3 luvun 9 §:n mukaan muulla kuin rekisteröidyllä on oikeus kuluja korvaamista vastaan saada otteita sisäpiirirekisterin sisällöstä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen ja rahastoyhtiön osakkeenomistajan nimi eivät kuitenkaan olisi julkisia.

Rahastoyhtiöitä ja eräitä muita markkinaosapuolia koskeva velvoite julkisen sisäpiirirekisterin ylläpitoon on kansallista sääntelyä. Arvopaperimarkkinoiden omistuksen julkisuudella ja läpinäkyvyydellä on kuitenkin Suomessa pitkä perinne ja viimeksi julkisen sisäpiirirekisterin merkitystä ja asemaa on käsitelty kattavasti MIFID II -direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä (HE 151/2017 vp, s. 99—102). Julkiset sisäpiirirekisterit ja niihin kohdistettava laajan yleisön valvonta ovat omiaan ehkäisemään markkinoiden väärinkäyttöä. Sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä omistuksen ja kaupankäynnin läpinäkyvyyden edistäminen parantavat sijoittajien tiedonsaantia sekä laajan yleisön markkinoita kohtaan tuntemaa luottamusta. Lainsäädännön arvioidaan tältä osin täyttävän yleisen edun mukaiset tavoitteet ja olevan oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 3 luvun 10 §:n mukaisesti sisäpiirirekisteriin yksityiskohtainen tietosisältö ja tietojen merkintätapa määriteltäisiin tarkemmin Finanssivalvonnan määräyksellä. Sisäpiirirekisterin piirissä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteeseen kuuluisi siten myös edellä mainittu Finanssivalvonnan määräys.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 3 luvun 9 §:n mukaan sisäpiirirekisteriin rekisteröitävät tiedot olisivat pitkälti voimassa olevaa lakia vastaavasti:

1) kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaan osakkeenomistajan ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut rahasto-osuudet, osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset;

2) kunkin 8 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan omistamat rahasto-osuudet ja niiden omistuksen muutokset.

Lisäksi, jos sisäpiiri-ilmoitukset tehdään 3 luvun 7 §:n 6 momentin mukaisesti, rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista (3 luvun 9 §:n 2 momentti).

Sisäpiirirekisteriin kerättävät tiedot eivät olisi tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiä koskevia tietoja.

3.4.3 Muut säännökset

Esityksen 1. lakiehdotuksen 26 luvun 2 §:ään ja 27 luvun 7 §:ään (voimassa olevan sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §) ehdotettavat muutokset tietosuoja-asetuksen johdosta sisältyvät valtiovarainministeriössä valmisteltuun hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2018 vp).

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

4.1.1 Vaikutukset yrityksiin

Rahastoyhtiöt

Ehdotetuilla muutoksilla olisi rahastoyhtiöille kustannuksia keventäviä vaikutuksia. Lisäksi ehdotetut muutokset helpottaisivat suomalaisten rahastoyhtiöiden toimimista kansainvälisillä markkinoilla kansallisen lisäsääntelyn vähentyessä. Vuoden 2017 lopussa suomalaisia rahastoyhtiöitä oli 26.

Rahasto-osuudenomistajien kokouksen muuttaminen vain erikoistilanteissa kutsuttavaksi

Rahasto-osuudenomistajien kokouksen muuttaminen vain erikoistilanteessa koolle kutsuttavaksi pienentää rahastoyhtiöille sääntelystä aiheutuvaa taakkaa. Osuudenomistajakokouksen järjestämisestä aiheutuu kustannuksia rahastoyhtiölle. Osuudenomistajakokous koetaan myös turhaksi, koska siellä harvoin käytetään todellista valtaa.

Nykyisen lainsäädännön mukaan rahastoyhtiön on vuosittain järjestettävä rahasto-osuudenomistajien kokous. Osuudenomistajien osallistuminen osuudenomistajakokouksiin on jäänyt viime vuosina melko vähäiseksi. Esimerkiksi osuudenomistajakokoukseen on saattanut osallistua vajaa sata osuudenomistajaa kymmenistä tuhansista tai jopa sadoista tuhansista osuudenomistajista. Lisäksi osuudenomistajakokouksen todellinen päätösvalta on jäänyt vähäiseksi, sillä yleensä jo ennakoon suunnitellut ehdokkaat hallituksen jäseniksi ja tilintarkastajiksi ovat tulleet valituiksi.

Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät rahastoyhtiön rakennetta kansainvälisestä näkökulmasta. Rahastoyhtiöiden kansainvälistyessä ja perustettaessa rahastoja ulkomaille nykyinen sääntely on voinut osoittautua haasteelliseksi sen sisältäessä eroavia piirteitä verrattuna muihin Suomen kaltaisiin maihin. Suomessa rahastoyhtiö usein olettaa, että rahasto-osuudenomistajien kokouksen valitsevat hallituksen jäsenet ovat riippumattomia, ja jos näin ei tosiasiaassa ole johtaa se ristiriitaan EU-lainsäädännön kanssa.

Sijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärän alentaminen

Nykyisen lainsäädännön mukaan sijoitusrahaston osuudenomistajien määrän tulee olla vähintään 50. Esityksessä ehdotetaan osuudenomistajien vähimmäismäärän laskemista 30 osuudenomistajaan. Osuudenomistajien vähimmäismäärävaatimuksen laskeminen voi madaltaa markkinoille tulon kynnyistä pieniltä toimijoilta ja helpottaa sijoitusrahaston perustamista. Sijoitusrahastolla voi olla hankalaa saada 50 osuudenomistajan vaatimusta täyteen, etenkin jos kyse

sijoitusrahastosta, jolla on erikoisempi sijoituspolitiikka. Lisäksi 50 osuudenomistajan vaatimus voi tuottaa ongelmia tapauksissa, joissa esimerkiksi hyvin toimivan sijoitusrahaston osuudenomistajien määrä tippuu lunastusten myötä alle osuudenomistajien vähimmäismäärän. Osuudenomistajien vähimmäismäärän alentaminen 20 osuudenomistajalla helpottaa sijoitusrahaston perustamista ja toimintaa tällaisissa tapauksissa.

Mikäli osuudenomistajien vähimmäismäärää ei voimassa olevan lain mukaan saavuteta kuuden kuukauden tai siihen saatavan kuuden kuukauden lisäajan jälkeen, sijoitusrahasto täytyisi lopettaa tai sulauttaa toiseen sijoitusrahastoon. Esityksessä ehdotetaan, että kuuden kuukauden aikarajaa nostettaisiin vuoteen, mikä helpottaisi entisestään osuudenomistajien ja vähimmäispääoman keruuta.

Lunastusten rajoittaminen

Ehdotetuissa säännöksissä tuotaisiin rahastoyhtiölle uusi mahdollisuus porrastaa lunastukset useammalle päivälle, jos yksittäinen lunastusvaatimus tai lunastusten suuri määrä ylittäisi rahaston säännöissä määrätyn rajan sijoitusrahaston arvosta. Lunastusten rajoittaminen suojelisi sijoitusrahaston likviditeettiä ja pienempiä osuudenomistajia. Jos lunastusten rajoittamismahdollisuutta ei ole, lunastukset hoidetaan saapumisjärjestyksessä, jolloin yksittäisen suuren osuudenomistajan lunastus voi vaarantaa sijoitusrahaston likviditeetin, jolla voi olla vaikutusta myös sijoitusrahaston arvoon. Lunastusten rajoittamismahdollisuus lisäisi rahastoyhtiölle liikkumavaraa suurten lunastusten, mutta myös lunastusten ruuhkautumisien yhteydessä.

Osuustodistus

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi rahastoyhtiön velvollisuudesta antaa fyysinen osuustodistus osuudenomistajan sitä pyytäessä. Nykyisin harvoin enää pyydetään rahasto-osuuksista osuustodistuksia, mutta velvoittavan sääntelyn poisto helpottaa rahastoyhtiön tarvetta tuottaa ja hallinnoida osuustodistuksia. Panttaus- ja muut merkinnät voidaan tälläkin hetkellä toteuttaa sähköisesti ilman fyysistä osuustodistusta.

Alarahastot

Esityksessä ehdotetaan säännöksiä, joiden perusteella sijoitusrahastoihin voitaisiin perustaa alarahastoja. Suomessa on voitu aikaisemmin perustaa sijoitusrahastoon osuussarjoja ja osuuslajeja. Käytännössä alarahastorakenne mahdollistaa sijoitusrahaston sijoituspolitiikan eriyttämisen tehokkaammin kuin osuussarjoilla. ESMA:n kannan mukaisesti osuussarjat eivät voi poiketa samalla tavoin kuin alarahastot toisistaan sijoituspolitiikaltaan ja osuussarjojen erot voivat liittyä lähinnä valuuttasuojaukseen tai hallinnointipalkkioiden eroihin. Lisäksi alarahastorakenteen käyttäminen voi keventää rahastoyhtiöiden hallinnollista taakkaa sen mahdollistaessa yhden sijoitusrahaston alarahastot ja niiden osuussarjat.

Tilintarkastajan suorittama arvonlaskennan tarkastus

Esityksessä ehdotetaan, että tilintarkastajan arvonlaskennan tarkastustiheyttä vähennettäisiin kuudesta vuosittaisesta tarkastuksesta vähintään yhteen. Arvonlaskennan tarkastustiheyden harventamisen nähdään vähentävän rahastoyhtiöille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa nostamatta kuitenkaan riskiä arvonlaskennan oikeellisuudesta. Arvonlaskentaa koskeneet virheet ovat yleensä tulleet esille säilytysyhteisön valvonnassa eivätkä tilintarkastusten yhteydessä.

Vaikutukset rahamarkkinarahastoja hoitaviin rahastoyhtiöihin

EU:n rahamarkkinarahastoasetus koskee rahamarkkinarahastoja. Suomessa oli vuoden 2017 lopussa kymmenen rahamarkkinarahastoa, joista kaikki olivat sijoitusrahastumuotoisia rahastoja. Näiden rahastojen pääoma oli noin 3,5 miljardia euroa. Ehdotetuilla säännöksillä luotaisiin toimilupavaatimus rahamarkkinarahastoille.

Rahamarkkinarahastoasetuksessa määritellään tarkkaan esimerkiksi, millaisiin kohteisiin rahamarkkinarahasto saa sijoittaa, miten se voi hajauttaa sijoituksiaan, millä tavoin sijoitukset ja rahamarkkinarahasto pitää arvostaa sekä miten rahamarkkinarahaston tulee sisäisesti valvoa toimiaan. Lisäksi rahamarkkinarahastojen riskienhallinnan osalta rahastojen hoitajille asetetaan muun muassa yksittäisiin sijoittajiin liittyviä selonottovelvollisuuksia. Osaa näistä vaatimuksista rahamarkkinarahasto joutuu jo nyt käytännössä toteuttamaan. Kuitenkin osa vaatimuksista voi olla uusia tai sijoittamisen osalta rajoittavampia, mistä rahamarkkinarahastolle voi aiheutua kustannuksia.

Vaihtoehtorahastojen hoitajat

Suomessa toimi vuoden 2017 lopussa 34 toimiluvallista ja 73 rekisteröitymisvelvollista vaihtoehtorahastojen hoitajaa. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnalle velvollisuus antaa valituskelpoinen päätös, jos se katsoo, että vaihtoehtorahaston hoitamisessa tai tuotehallintaan liittyvissä järjestelyissä ei ole riittävällä tavalla otettu huomioon ei-ammattimaisen sijoittajan etua. Ei-ammattimaisen sijoittajan asemaa parannettaisiin ehdotetuilla säännöksillä samoin kuin toimijoiden oikeusvarmuutta, kun Finanssivalvonnan tulisi antaa määräajassa kielteinen päätös markkinoinnin aloittamisesta. Ehdotetuista muutoksista voi aiheutua hallinnollista taakkaa vaihtoehtorahastojen hoitajille. Toisaalta esimerkiksi jakelukanavina toimivien sijoituspalveluyritysten tuotehallinnan järjestämisestä koskevat vaatimukset heijastuvat epäsuorasti myös vaihtoehtorahastojen hoitajilta edellytettyihin tietoihin, vaikka vaihtoehtorahastojen hoitajille ei olisi asetettu suoria velvoitteita. Lisäksi Finanssivalvonnalle annettaisiin oikeus tarkistaa myös rekisteröintihakemuksen yhteydessä keskeisten henkilöiden rikosrekisteri.

Erikoissijoitusrahastojen sääntelyn siirtämisestä sijoitusrahastolaista vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin voi aiheutua epävarmuutta erikoissijoitusrahastojen verokohtelusta. Tältä osin tarkemmin osiossa 4.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen. Erikoissijoitusrahastojen verotukseen mahdollisesti liittyvät epävarmuustekijät voivat heijastua vaihtoehtorahastojen hoitajien halukkuuteen perustaa uusia erikoissijoitusrahastoja ja myös jo perustettujen erikoissijoitusrahastojen markkinointiin asiakkaille. Sijoitusrahastoihin liittyviä verokysymyksiä on tarkasteltu yksityiskohtaisemmin valtiovarainministeriön 2 päivänä kesäkuuta 2017 asettamassa eri sijoitusmuotojen verotusta arvioivassa työryhmässä ja sen 4 päivänä toukokuuta 2018 julkaisemassa työryhmäraportissa ”*Eri sijoitusmuotojen verokohtelu*” (valtiovarainministeriön julkaisu 14/2018, VM070:00/2017).

EuVECA- ja EuSEF-rahastojen hoitajat

Suomessa toimii tällä hetkellä kaksi rekisteröitynyttä EuVECA-rahaston hoitajaa ja yksi rekisteröitynyt EuSEF-rahaston hoitaja. Yhteensä EuVECA-rahastoja on kolme ja EuSEF-rahastoja kaksi.

EuVECA- ja EuSEF -asetusten muutokset ovat tulleet jo noudatettaviksi maaliskuussa 2018. Asetuksissa kevennetään EuVECA- ja EuSEF-rahastoihin kohdistuvia vaatimuksia. Esimerkiksi vaatimuksia sijoituskohteiden suhteen väljennetään ja myös toimiluvalliset vaihtoehtorahastojen hoitajat voivat jatkossa ryhtyä hoitamaan EuVECA- ja EuSEF-rahastoja. Asetuksen mukainen sääntely ei ole pakottavaa, mutta hakeutumalla asetusten piiriin vaihtoehtorahastojen hoitajat saavat oikeuden markkinoida hallinnoimaansa rahastoa Euroopassa rajan yli kevy-

emmin vaatimuksin kuin AIFM-direktiivin nojalla. Tällä hetkellä EuVECA- ja EuSEF-rahaston hoitajiksi ovat voineet hakeutua vain rekisteröitymisvelvolliset vaihtoehtorahastojen hoitajat. Muutosten pitkälti keventäessä EuVECA- ja EuSEF-toimijoiden kehikkoa ja parantamalla niiden oikeusturvaa toimijoille ei pitäisi aiheutua merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Muut yritykset

Vaikutukset sijoittajina toimiviin yrityksiin

Rahastot tarjoavat sijoittajille helpon tavan hajauttaa sijoituksia. Suomessa yritykset toimivat sijoittajina myös rahastoihin. Erityisesti rahamarkkinarahastot ovat yrityksille tärkeitä, koska useat yritykset sijoittavat kassavaransa hetkellisesti niihin. Sijoittajina toimiviin yrityksiin kohdistuvat muutokset muistuttavat rahastosijoittajina toimivien kotitalouksien vaikutuksia.

Vaikutukset yritysrahoitukseen

Rahastot sijoittavat varojaan myös suomalaisiin yrityksiin. Vuoden 2016 lopussa kolmella suurimmalla suomalaisella rahastoyhtiöllä oli sijoitettuna 3,5 miljardia euroa suomalaisiin pörssiyhtiöihin. Näiden lisäksi sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastot sijoittavat suomalaisiin yrityksiin niin pieniin kuin suuriinkin. Useampi vaihtoehtorahasto sijoittaa riskipääomaa kasvaviin start-up-yrityksiin. Rahastoilla on näin välillistä vaikutusta yritysrahoitukseen. Rahastosektorin kasvaessa rahastojen kautta ohjautuu entistä enemmän rahoitusta yrityksille.

Vaikutukset tilintarkastajiin

Esityksessä ehdotetaan, että tilintarkastajan suorittaman arvonlaskennan tarkastustiheyttä vähennettäisiin nykyisestä kuudesta kerrasta vähintään yhteen kertaan vuodessa, millä on vaikutusta tilintarkastajien työmäärän. Suomessa on noin 500 sijoitusrahastoa, joten niiden arvonlaskennan tarkastustiheyden vähentämisellä on tilintarkastusyriyten työmäärään pienentävä vaikutus.

SFTR-asetuksen vaikutukset rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin

SFTR-asetuksen voimaantulo on porrastettu ja se on ollut osaksi jo voimassa tammikuusta 2016 alkaen. Viimeiset asetuksen säännökset tulevat voimaan 21 kuukautta sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt delegoidun säädöksen koskien asetuksen 4 artiklan 9 kohtaa. Vaikuuksien uudelleenkäyttöä koskeva sääntely on tullut jo voimaan heinäkuussa 2016 sekä säännökset sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen tiedonantovelvollisuuksista sijoittajia kohtaan ovat tulleet voimaan tammikuussa 2017. Koska sääntelyä on tullut noudattaa kummassakin tapauksessa yli vuoden ajan, ei näiltä osin asetuksen sääntelyllä tulisi olla vaikutuksia muuten kuin siten, että Finanssivalvonta saa sanktioiden määräämisoikeuden kyseessä olevan sääntelyn rikkomisesta.

Suurimmat vaikutukset SFTR-asetuksen voimaantulosta tulee aiheutumaan arvopaperikauppaa käyville toimijoille. Arvopapereilla kauppaa käyville toimijoille tulee aiheutumaan hallinnollisia kustannuksia ja järjestelmäkustannuksia, kun ne joutuvat raportoimaan arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevat tiedot kauppatietorekistereille. Osa arvopaperikauppaa käyvistä toimijoista on jo Finanssivalvonnan valvonnan piirissä olevia toimijoita, kun taas osa tulisi ehdotettujen säännösten myötä Finanssivalvonnan valvonnan piiriin. Käytännössä raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävät kuitenkin sellaiset finanssialan ulkopuoliset toimijat, jotka ovat kooltaan pieniä tai keskisuuria yrityksiä, sillä tällöin molempien tietojen ilmoittamisesta vastaa finanssialalla toimiva vastapuoli. SFTR-asetuksessa on sääntelyä myös kauppa-

tietorekistereille, mutta säännöksillä ei ole suoranaista vaikutusta Suomessa, koska Suomessa ei tällä hetkellä sijaitse kauppätietorekistereitä.

4.1.2 Vaikutukset kotitalouksiin

Sijoitusrahastot ovat hyvä sijoituskohde kotitalouksille, koska ne mahdollistavat pienenkin sijoitusvarallisuuden hajautuksen useampaan kohteeseen pienentäen näin riskiä. Lisäksi ne mahdollistavat kotitalouksille mahdollisuuden sijoittaa sellaisiin kohteisiin, joihin se ei muutoin olisi mahdollista tai kannattavaa. Kotitaloudet omistivatkin suomalaisia sijoitusrahastoja 21 miljardin euron arvosta lokakuussa 2017.

Esityksessä ehdotetaan vuosittain koolle kutsuttavan osuudenomistajakokouksen muuttamista vain tarpeen tullen koolle kutsuttavaksi. Rahasto-osuudenomistajien osallistuminen osuudenomistajakokouksiin on ollut heikkoa, joten ehdotuksen vaikutukset kotitalouksiin koskevat vain hyvin pientä osaa suomalaisiin sijoitusrahastoihin sijoittaneista kotitalouksista. Kuitenkin osuudenomistajakokouksen ollessa yksi tärkeä tekijä osuudenomistajien oikeusaseman suhteen nähdään tarve säilyttää sen koolle kutsuminen erityistilanteissa. Vuosittaisissa osuudenomistajakokouksissa osuudenomistajat ovat saaneet myös tietoja sijoitusrahastoista. Vastaavat tiedot pitkälti löytyvät rahastoyhtiöiden internetsivuilta, joten kotitalouksien tiedonsaannin ei arvioida huonontuvan. Lisäksi ehdotetut muutokset lunastusten rajoittamiseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajia koskeviin säännöksiin lisäävät piensijoittajan sijoittajansuojaa.

4.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Ehdotetuilla muutoksilla on välillisiä vaikutuksia julkiseen talouteen.

Eräiltä osin sijoitusrahastolainsäädäntöön ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lainsäädäntöön ehdotetuilla muutoksilla on heijastusvaikutuksia myös verotukseen. Osittain vaikutukset ovat välillisiä. Sijoitusrahastot ovat tuloverotuksessa yhteisöjä, jotka on kuitenkin säädetty tuloverosta vapaiksi tuloverolain 20 §:n 1 momentin 2 kohdassa. Sijoitusrahaston jakamat tuotto-osuudet ovat osuudenomistajalle pääomatulona verotettavaa tuloa. Sijoitusrahastojen kasvuosuuksien lunastukset verotetaan yleisten myyntivoittoverotusta koskevien säännösten mukaisesti. Rahastosijoittamisessa tuloverotus ei siten kohdistu rahastoon vaan sen osuudenomistajaan.

Sijoitusrahaston käsitettä ei ole määritelty verolainsäädännössä, vaan käsitteen sisältö määräytyy sijoitusrahastolain perusteella. Esityksessä ehdotetaan sijoitusrahastolain osuudenomistajien vähimmäislukumäärävaatimuksen alentamista nykyisestä 50 osuudenomistajasta 30 osuudenomistajaan. Tällä on suora vaikutus sijoitusrahaston käsitteeseen verotuksessa. Ehdotettu muutos laajentaa vastaavalla tavalla tuloverosta vapaan sijoitusrahaston käsitettä. Ehdotus alentaisi vastaavasti myös erikoissijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärän, kun se on sääntelyssä sidottu sijoitusrahastossa käytettyyn osuudenomistajien vähimmäismäärään.

Ehdotetuilla erikoissijoitusrahastoja koskevilla muutoksilla ei ole tarkoitus muuttaa erikoissijoitusrahastojen vähimmäispääomavaatimusta, osuudenomistajien lukumäärää muutoin kuin yleisen osuudenomistajien vähimmäismäärän laskun osalta, sijoituspolitiikkaa ja siihen liittyviä vähimmäissijoitusvaatimuksia, taikka tuotonmaksuvelvollisuutta koskevia säännöksiä. Oikeus- ja verotuskäytännön mukaan sekä sijoitusrahastodirektiivin tarkoittamaa sijoitusrahastoa että kansalliseen sääntelyyn perustuvaa erikoissijoitusrahastoa on pidetty tuloverolain tarkoittamana sijoitusrahastona. Jatkossa sijoitusrahastolla ja sijoitusrahastotoiminnalla tarkoitettaisiin vain sijoitusrahastodirektiivin mukaista sijoitusrahastotoimintaa. Vaikka erikoissijoitusrahaston siirtämisellä vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ei ole tarkoitus tehdä sisäl-

öllisiä, erikoissijoitusrahaston toimintaan vaikuttavia muutoksia, katkaisee se kuitenkin yhteyden sijoitusrahastolain mukaiseen sijoitusrahastotoiminnan käsitteeseen. Erikoissijoitusrahastojen sääntelyn siirtämisellä sijoitusrahastolaista voi siten olla vaikutusta siihen, pidetäänkö erikoissijoitusrahastoa enää tuloverolain tarkoittamana sijoitusrahastona. Erikoissijoitusrahasto on käsitteellisesti ollut erikseen määriteltynä sijoitusrahastolaissa jo vuodesta 2011.

Ehdotuksen mukaan jatkossa sijoitusrahasto voisi muodostua yhdestä tai useammasta alarahastosta. Alarahastorakenteessa varsinainen sijoitusrahasto toimisi eräänlaisena kuorena ja kaikki varat kohdistuisivat alarahastoihin. Alarahasto olisi sijoitusrahaston osa, jonka sijoitustoiminta voisi poiketa saman sijoitusrahaston muiden alarahastojen sijoitustoiminnasta ja sijoitusrahaston yleisestä sijoituspolitiikasta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin kuvatulla tavalla. Alarahasto voisi lisäksi jakautua osuussarjoihin ja osuuslajeihin, kuten sijoitusrahastokin. Oikeuskäytännön mukaan luxemburgilaisen SICAV-alarahaston osakkeiden vaihtamista toisen alarahaston osakkeisiin pidettiin luovutuksena, kun saadut osakkeet kohdistuivat eri rahastovarallisuuteen kuin aikaisemmin omistetut osakkeet (KHO 24.7.2009 taltio 1010). Suomalaisen sijoitusrahaston osuussarjojen vaihtamista saman sijoitusrahaston sisällä ei ole katsottu veronalaiseksi luovutukseksi. Eri sijoitusrahastojen osuussarjojen vaihtamista on pidetty kuitenkin luovutuksena. Näin myös siinä tapauksessa, että sijoitusrahastot ovat saman rahastoyhtiön hallinnoimia (KHO 10.5.2000 taltio 862). Jos jatkossa eri rahastoyhtiöiden hallinnoimien sijoitusrahastojen osalta rakenne järjestetään siten, että sijoitusrahastot ovat alarahastorakenteessa, on tällä mahdollisesti vaikutusta verotusasioihin, riippuen siitä, pidetäänkö alarahasto-osuuksien vaihtamista luovutuksena verotuksessa vai ei.

4.1.4 Kokonaiskuva taloudellisista vaikutuksista ja kansantaloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla selkeytetään rahoitusmarkkinoiden rahastosektoria koskevaa lainsäädäntöä. Koska ehdotetut muutokset ovat ennemmin rahastolainsäädännön selkeyttämistä tai päivittämistä nykypäivään, ei ehdotetuilla muutoksilla arvioida olevan merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia. Verovaikutuksetkin ovat vain välillisiä, eikä vaikutuksilla pitäisi olla merkittävää vaikutusta valtion budjettitalouteen. Yhtenä ehdotettujen muutosten tarkoituksena on suomalaisten rahastojen kilpailukyvyyn parantaminen niin kotimaisilla kuin kansainvälisilläkin markkinoilla. Kilpailukyvyyn parantuessa ja rahastojen rahastopääoman kasvaessa entistä enemmän varallisuutta voi ohjautua suomalaiseen yritysrahoitukseen.

Ehdotetuilla muutoksilla on rahastoyhtiöiden kustannuksia keventäviä vaikutuksia, kun taas ehdotetut muutokset lisäävät vaihtoehtorahastojen hoitajille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa jonkin verran. Kuitenkin muutosten nähdään yleisesti tukevan rahoitusmarkkinoilla tarvittavaa luottamusta, sijoittajansuojaa ja oikeusvarmuutta. Ehdotetuilla säännöksillä pyritäisiin selkeyttämään rahastolainsäädäntöä siirtämällä erikoissijoitusrahastoja koskeva lainsäädäntö vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Kyseinen siirto voi mahdollisesti lisätä epävarmuutta erikoissijoitusrahaston verokohtelusta, vaikka ehdotettujen säännösten tarkoituksena olisi säilyttää nykyinen verokohtelu.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnalle lisää valtuuksia. Ehdotetuissa säännöksissä esimerkiksi vahvistetaan Finanssivalvonnan mahdollisuuksia valvoa vaihtoehtorahastojen hoitajia erityisesti niiden tarjotessa vaihtoehtorahastoja ei-ammattimaisille sijoittajille. Työmäärän lisääntyminen yksittäisen tehtävän osalta voi olla vähäistä, minkä takia Finanssivalvonta pystyy hoitamaan ehdotetut tehtävät ja valtuudet arvion mukaan jo nykyisillä resursseilla. Kokonaiskuva Finanssivalvonnan työmäärän muutoksista arvioidessa on otettava kuitenkin huomioon finanssisektorin lisääntynyt sijoittajansuojasääntely ja sen täytäntöönpano lähivuosina.

SFTR-asetuksen noudattamisen valvonta lisää Finanssivalvonnan tehtäviä nykyisestä, koska valvonnan kohteena ovat aiempaa laajemmin arvopapereilla toteutettavat rahoitustoimet ja vakuusjärjestelyjen nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäyttö. Asetuksessa tarkoitetut raportointi- ja tiedonantovelvollisuudet tulevat koskemaan laajaa joukkoa toimijoita. Asetuksen noudattamisen valvonta asettaa haasteita valvontaviranomaisen toiminnalle, koska sääntely kohdistuu näin ollen myös muihin kuin jo nykyään finanssimarkkinoilla säänneltyihin varsinaisiin Finanssivalvonnan valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin. Asetuksen noudattamisen valvonta ja sen viranomaisiin kohdistuvien velvollisuuksien soveltaminen tulee mahdollisesti edellyttämään Finanssivalvonnalta henkilöstön ja tietojärjestelmien lisäresursointia.

Myös rahamarkkinarahastoasetuksen noudattamisen valvonta lisää Finanssivalvonnan tehtäviä, sillä Finanssivalvonnan on jatkossa myönnettävä asetuksen johdosta lupa toimia rahamarkkinarahastona ja seurattava Suomeen sijoittautuneita tai Suomessa markkinoitavia rahastoja muun muassa rahamarkkinarahasto-nimityksen käytön osalta. Toimilupamenettely koskee myös jo nykyisin olemassa olevia sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja, jotka sijoittavat lyhytaikaisiin varoihin ja joiden tavoitteena on tarjota rahamarkkinakorkojen mukaista tuottoa tai säilyttää sijoituksen arvo. Rahamarkkinarahastojen hoitajat ovat kuitenkin jo nykyisin Finanssivalvonnan valvottavia, ja uusien valvontatehtävien voidaan katsoa vastaavan hyvin pitkälle jo olemassa olevaa Finanssivalvonnan valvontatyötä.

EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosten valvonta tulee myös mahdollisesti lisäämään Finanssivalvonnan työmäärää, sillä asetusten piiriin voi jatkossa hakeutua yhä enemmän toimijoita.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä on vaikutuksia rahastosijoittajina toimivien oikeuksiin ja oikeusvarmuuteen. Rahastosijoittajat voivat vaikuttaa sijoitusrahastoissa osuudenomistajakokouksen kautta. Kuitenkin osuudenomistajakokouksen todellinen vaikutusvalta on pieniä ja esimerkiksi ehdotetut tilintarkastajat ja hallituksen jäsenet tulevat yleensä valituiksi. Täten konkreettiset ehdotettujen muutosten vaikutukset rahastosijoittajan oikeusvarmuuteen ovat pieniä etenkin, kun osuudenomistajakokous voidaan kutsua tarpeen tullen koolle. Vaihtoehtorahastosektorin oikeusvarmuutta pyritään taas vahvistamaan ehdotetuilla muun muassa tuotehallintamenettelyjä ja kelpoisuusvaatimuksia koskevilla muutoksilla.

Esityksellä on pieniä vaikutuksia rikostorjuntaan rahoitusmarkkinoilla. Ehdotettujen muutosten johdosta Finanssivalvonta saisi oikeuden tarkastaa rekisteröidyn vaihtoehtorahastojen hoitajan keskeisten henkilöiden rikosrekisterin.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

5.1.1 Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistus

Valtiovarainministeriö asetti 21 päivänä joulukuuta 2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotukset tarvittaviksi lakien ja asetusten muutoksiksi ja lisäyksiksi sijoitusrahastolain muuttamiseksi. Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi 31 päivään tammikuuta 2018 mennessä. Työryhmälle myönnettiin 12 päivänä joulukuuta 2017 kuukauden lisäaika 28 päivään helmikuuta 2018 saakka työnsä viimeistelyä varten.

HE 243/2018 vp

Työryhmän tehtävänä oli arvioida, miten sijoitusrahastolainsäädäntöä tulisi uudistaa toimialan kotimaisen ja kansainvälisen kilpailukyvyn edistämiseksi, toiminnan tehokkuuden ja uusien toimijoiden alalle tulon mahdollisuuksien lisäämiseksi sekä toimialan kotimaisen keskittyneisyyden vähentämiseksi, kuitenkin vähentämättä osuudenomistajan suojaa tai asemaa nykyisestäään. Työryhmän tuli laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän oli työssään otettava huomioon erityisesti seuraavat tavoitteet: 1) sääntelyn selkiyttäminen ja norminpurku; 2) sääntelyn kirjoittaminen sellaiseen muotoon, että se ei ole esteenä finanssitekniikan sovellusten hallitulle käyttöönotolle; 3) rahastoyhtiöiden ja sijoitusrahastojen kotimaisen ja kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen; 4) osuudenomistajan aseman turvaaminen, sijoittajansuoja; 5) rahastotoiminnan järjestäminen vastaamaan muissa jäsenvaltioissa säädettyjä rakenteita ja mahdollisimman joustavaksi; sekä 6) kustannustehokkuuden lisääminen ja alalle tulon kynnyksen madaltaminen.

Työryhmässä olivat edustettuina valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, Itä-Suomen yliopisto, Finanssivalvonta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja Kuluttajaliitto. Työryhmä kutsui pysyviksi asiantuntijoiksi edustajat valtiovarainministeriöstä, OP Ryhmästä, Finanssiala ry:stä sekä Vaikutus- ja rahoitusneuvonnasta.

Työryhmä kokoontui toimikautensa aikana 25 kertaa.

Työryhmä järjesti ehdotuksistaan kaksi kuulemistilaisuutta. Ensimmäinen kuulemistilaisuus järjestettiin työryhmän toimikauden puolivälissä, 14 päivänä kesäkuuta 2017. Toinen laajempi kuulemistilaisuus järjestettiin 30 päivänä lokakuuta 2017.

Työryhmä laati ehdotuksensa toimeksiantonsa mukaisesti hallituksen esityksen muotoon. Työryhmä luovutti esityksensä valtiovarainministeriölle 28 päivänä helmikuuta 2018.

Työryhmän laatima *Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistus* -työryhmämuistio, joka sisältää myös luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle sijoitusrahastolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (valtiovarainministeriön julkaisu 5/2018, lainsäädäntöhanke VM111:00/2016) lähetettiin laajalle julkiselle lausuntokierrokselle 15 päivänä maaliskuuta 2018. Työryhmämuistio julkaistiin myös valtiovarainministeriön internetsivuilla. Lausuntoaika asiassa päättyi 4 päivänä toukokuuta 2018.

Esityksen jatkovalmistelu on suoritettu valtionvarainministeriössä virkatyönä työryhmän ehdotuksesta järjestetyn lausuntokierroksen perusteella ja yhteistyössä muiden toimivaltaisten ministeriöiden ja valvojien kanssa. Eräitä keskeisimpiä sidosryhmiä on kuultu kohdennetusti näiden lausunnoissa esitettyjen huomioiden perusteella tarkempien kysymysten esittämiseksi.

Lahjanlupauslakia koskeva muutosehdotus on laadittu virkatyönä oikeusministeriössä.

5.1.2 Eräiden EU-asetusten kansallinen täytäntöönpano

Komission 4 päivänä syyskuuta 2013 julkaisemasta tiedonannosta neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Varjopankkitoiminta — Finanssialan uusien riskien torjuminen” on annettu selvitys eduskunnalle (E 125/2013 vp) 9 päivänä lokakuuta 2013.

Rahamarkkinarahastoasetusta koskevasta komission ehdotuksesta on annettu eduskunnalle U-kirjelmä (U 70/2013 vp) 17 päivänä lokakuuta 2013.

SFTR-asetusta koskevasta komission ehdotuksesta on annettu eduskunnalle U-kirjelmä (U 17/2014 vp) 17 päivänä huhtikuuta 2014.

HE 243/2018 vp

EuVECA- ja EuSEF-asetusten muuttamista koskevasta komission ehdotuksesta on annettu eduskunnalle U-kirjelmä (U 47/2016 vp) 1 päivänä syyskuuta 2016.

Valtiovarainministeriössä valmisteltiin virkатыönä luonnos hallituksen esitykseksi rahamarkkinarahastoasetuksen, SFTR-asetuksen sekä EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen edellyttämistä kansallisista lainsäädäntötoimenpiteistä (lainsäädäntöhanke VM001:00/2018). Esitysluonnos sijoitusrahastolain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta lähetettiin laajalle julkiselle lausuntokierrokselle 3 päivänä toukokuuta 2018. Esitysluonnos julkaistiin myös valtiovarainministeriön internetsivuilla. Lausuntoaika asiassa päättyi 14 päivänä kesäkuuta 2018.

Jatkovalmistelussa esitysluonnos päätettiin yhdistää sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistukseen, sillä esityksissä oli osittain päällekkäisiä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Esitysten yhdistämistä ennen niiden lopullisesta antamista pidettiin tästä syystä tarkoituksenmukaisena.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

5.2.1 Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistus

Sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistusta koskevaan lausuntopyyntöön vastasi yhteensä 22 viranomaista tai yhteisöä. Lausunnon antoivat oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Finanssivalvonta, Harmaan talouden selvitysyksikkö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Rahoitusvakausvirasto, Suomen Pankki, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finanssiala ry, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Keskuskauppakamari, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry, OP Ryhmä, Osakesäästäjien Keskusliitto ry, PricewaterhouseCoopers Oy, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Asianajajaliitto ry, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Suomen Pörssisäätiö, Suomen Tilintarkastajat ry ja Suomen Yrittäjät ry.

Valtiovarainministeriössä valmisteltiin lausuntopalautteesta yhteenvetomuistio, joka julkaistiin valtiovarainministeriön internetsivuilla.

Lausunnonantajat pitivät esitysluonnosta pääosin onnistuneena. Työryhmän tavoitteita pidettiin tarpeellisina ja kannatettavina. Lisäksi lausunnoissa toivottiin muun muassa työryhmämuistiossa ehdotettua jatkovalmistelua osuusrekisteriä koskevasta sääntelystä ja vaihtuvapääomaisesta sijoitusyhtiöstä. Monissa sijoitusrahastolakiin ehdotettuja muutoksia koskevissa lausunnoissa työryhmän ehdotuksia lain sisällöstä pidettiin kannatettavana. Lausunnoissa nostettiin erityisesti esiin osuudenomistajakokouksesta luopuminen, osuudenomistajien vähimmäismäärään ehdotetut muutokset, arvolaskennan oikeellisuutta koskevat säännökset, alarahastorakenteen lisääminen sekä osuustodistuksesta luopumiseen liittyvät näkökohdat.

Osuudenomistajakokouksen asemaan ja tarpeeseen otettiin kantaa muutamissa lausunnoissa. Suurin osa osuudenomistajakokouksesta lausuneista kannatti ehdotusta kokouksesta luopumisesta (muun muassa Finanssivalvonta, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän keskusliitto ja OP Ryhmä). Asianajajaliitto kannatti myös työryhmämuistion ehdotusta, mutta katsoi kokouksen toimivallan ja sille kuuluvien päätöksiä jättävän työryhmämuistiossa epämääräiseksi. Oikeusministeriö katsoi, että määrävähemmistön oikeus vaatia yhtiö- tai muun vastaavan kokouksen koolle kutsumista on yleinen oikeussuojakeino sellaisissakin yhteisöissä, joiden on pidettävä vuosittain varsinainen yhtiökokous tai vastaava kokous. Ehdotuksen perusteluissa olisi suositeltavaa perustella poikkeaminen yleisestä yhtiö- ja yhteisölainsäädännöstä sekä selvittää, miten mainitut poikkeamat vaikuttavat rahasto-osuudenomistajien sijoittajansuojaan.

Osakesäästäjien Keskusliitto ja Pörssisäätiö nostivat lausunnossaan esille huolen säännöllisen osuudenomistajakokouksen poistamisesta. Lausunnonantajien mielestä pelkästään sille seikalle, että kokouksiin osallistuminen on ollut vähäistä, ei pitäisi antaa painoarvoa, vaan ennemmin arvioida tarvetta periaatteellisesti osuudenomistajien oikeuksien säilyttämisen kannalta. Osakesäästäjien Keskusliitto näki osuudenomistajakokouksen sijoittajien vaikuttamismahdollisuutena ja suoran informaation sekä julkisuuden välineenä.

Sijoitusrahaston sijoitustoiminnan säännöt määrittävät sijoitusrahaston sijoituspolitiikan rajat. Sijoitusrahaston säännöistä päättää rahastoyhtiö sijoitusrahastolain puitteissa. Säännöt ja sääntömuutokset tulevat voimaan tiedoksi antamisen jälkeen, kun Finanssivalvonta on ne ensin hyväksynyt. Osuudenomistajalla ei ole päätösvaltaa sijoitusrahaston sijoituspolitiikkaan. Osuudenomistajan vaikutusmahdollisuus sijoitustoimintaan nähden rajoittuu sijoitusrahaston valintaan ja sijoitusrahaston vaihtamiseen. Osuudenomistajakokouksessa rahastoyhtiö esittää sijoitusrahaston tilinpäätöksen, mutta osuudenomistajat eivät voi päättää sen hyväksymisestä. Osuudenomistajat valitsevat edustajansa rahastoyhtiön hallitukseen ja yhden tilintarkastajan ja mahdollisen edustajiston jäsenet. Valinnat ovat voineet sujua hyvin rutiininomaisesti kokouksen järjestäjien valmistelujen pohjalta. Edellä luetelluista syistä esityksen jatkovalmistelussa on säilytetty ehdotus säännöllisen osuudenomistajakokouksen järjestämisvelvollisuuden poistamisesta. Ehdotuksen perusteluja on kuitenkin täsmennetty saatujen kommenttien perusteella.

Osakesäästäjien Keskusliiton ja Pörssisäätiön ehdotus yksittäiselle riippumattomalle hallituksen jäsenelle annettavasta kokouksen koollekutsumisoikeudesta on lisätty esitykseen. Koska osuudenomistajan kokouksen koollekutsumisehdotuksen tiedottamisesta kieltäytyminen voisi liittyä vain perusteltuun syyhyn, ei esitykseen ole arvioitu tarpeelliseksi lisätä Osakesäästäjien Keskusliiton ja Pörssisäätiön ehdottamaa julkistamisvelvollisuutta tai ilmoitusta Finanssivalvonnalle, kun tilanteita ei arvioida esiintyvän usein. Mikäli osuudenomistaja katsoisi saamansa kielteisen vastauksen perustelut riittämättömiksi tai lain vastaiseksi, voisi osuudenomistaja ottaa suoraan yhteyttä Finanssivalvontaan.

Pörssisäätiön ja Osakesäästäjien Keskusliiton lausuntojen perusteella rahastoyhtiön riippumattomalle jäsenelle asetettuja edellytyksiä on tarkennettu muun muassa rahastoyhtiön lähipiiri-yhteisöjen ja rahastoyhtiön johtoon kuuluvien henkilöiden lähipiiriin kuuluvien henkilöiden osalta.

Esitys osuudenomistajien vähimmäismäärän alentamisesta 50 osuudenomistajasta 30 osuudenomistajaan sai useissa lausunnoissa kannatusta (muun muassa Finanssivalvonta, Pörssisäätiö, Keskuskauppakamari, Finanssiala, Asianajajaliitto). Toisaalta Osakesäästäjien Keskusliitto olisi pitänyt erityisesti uusien toimijoiden alalle tulon edistämisen kannalta hyvänä rohkeampaa alentamista sekä osuudenomistajien että vähimmäispääoman vähimmäismääriin. Esimerkiksi siten, että osuudenomistajien vähimmäismäärä olisi yksi ja vähimmäispääomavaatimus 5 000 euroa (nykyinen 2 MEUR). Myös Asianajajaliitto ja OP Ryhmä olisivat kannattaneet vielä pienempää vähimmäismäärää.

Moni lausunnonantaja piti uuden alarahastorakenteen mahdollistamista kannatettavana. Keskuskauppakamari kannatti alarahastorakenteen mahdollistamista. Asianajajaliitto näki alarahastot joustavoittavina. Finanssivalvonta kannatti alarahastojen mahdollistamista, mutta piti myös tärkeänä säännösten tarkentamista edelleen sijoitusrahastotasolla ja toisaalta sijoitusrahaston sijasta alarahastotasolla. Osakesäästäjien Keskusliitto näki alarahastomallin ongelmallisena sikäli, että se on omiaan hämärtämään osuudenomistajan saamaa kuvaa rahaston toiminnasta ja sijoituskohteista. Oikeusministeriö ehdotti, että jatkovalmistelussa selvennettäisiin alarahastorakenteen suhdetta sulautumiseen. Finanssiala katsoi, että alarahastojen verotuksellista asemaa tulisi täsmentää. Verohallinnon mukaan verolainsäädäntöön tulisi säätää alarahas-

tokäsitteen lisäksi täsmälliset säännöt siitä, miten alarahastoa ja alarahaston vaihtoa toiseen alarahastoon verotetaan. Lausuntopalautteen perusteella ehdotettujen pykälämuutosten perusteluja on laajennettu ja täsmennetty. Fuusioiden osalta täsmennyksiä on lisätty sekä itse sulautumista koskeviin säännöksiin että niiden yksityiskohtaisiin perusteluihin. Alarahaston verokohtelua on käsitelty myös valtiovarainministeriön 2 päivänä kesäkuuta 2017 asettamassa eri sijoitusmuotojen verotusta arvioivassa verotyöryhmässä. Työryhmän raportti julkistettiin 4 päivänä toukokuuta 2018, ja verosääntelyn täsmentämistä jatketaan erillisenä lainsäädäntöhankkeena.

Työ- ja elinkeinoministeriö otti lausunnossaan kantaa rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätöksen rakenteeseen ja kiinnitti huomiota rahastosääntelyn poikkeavuuksiin suhteessa muuhun tilinpäätössääntelyyn. Tällaisia eroja ovat vertailutietojen ja rahoituslaskelman esittäminen.

Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätöstä koskeva esitys perustuu voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin täydennettynä alarahastoja koskevilla lisäedellytyksillä. Rahastoyhtiön ja erityisesti sijoitusrahaston toiminta poikkeaa jossain määrin keskimääräisen kirjanpitovelvollisen toiminnasta, mikä osaltaan selittää myös omaksuttuja sääntelyeroja. Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätöksen tarkemmasta sisällöstä ja tilinpäätöksen kaavasta on annettu erillinen asetus, Valtiovarainministeriön asetus rahastoyhtiön, sijoitusrahaston ja vaihtoehtorahaston tilinpäätökseen sisältyvän tuloslaskelman ja taseen kaavasta, tilinpäätökseen liitettävästä toimintakertomuksesta sekä sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksesta (231/2014). Asetuksen 3 §:n 5 ja 6 momentissa on säädetty seuraavasti: ”Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna rahastoyhtiön toimintakertomuksessa on esitettävä vakavaraisuuslaskelma, jossa annetaan tiedot rahastoyhtiön omien varojen määrästä ja omien varojen vähimmäismäärästä. Tunnusluvuista ja keskeisistä tuloslaskelma- ja tase-eristä on toimintakertomukseen sisällytettävä vähintään kolme viimeistä tilikautta käsittävä taulukko. Myös muista mahdollisista rahastoyhtiön liiketoiminnassa merkityksellisistä seikoista, kuten henkilöstöstä, on esitettävä niitä kuvaavia tunnuslukuja.”

Sijoitusrahaston toimintakertomuksessa ei sen sijaan edellytetä esitettävän edellä kuvattuja tietoja. Toisaalta sijoitusrahastosta annettavaan sijoittajainformaation vaatimuksiin kuuluu esittää tiedot, sijoitusrahastosta perittävistä kuluista ja palkkioista sekä sijoitusrahaston tuottohistoria kuluneilta kymmeneltä vuodelta tai vähintään sijoitusrahaston olemassa olon ajalta, mikäli sijoitusrahasto on ollut toiminnassa vähemmän aikaa. Sijoitusrahastosta on siten saatavilla muiden informaatiokanavien kuin tilinpäätöksen kautta sijoittajan kannalta merkityksellistä vertailutietoa. Hallituksen esitykseen ei edellä kuvattujen perusteiden nojalla ole arvioitu tarpeelliseksi sisällyttää voimassa olevaan sääntelyyn tarkennuksia. Lausunnossa esitetyt ilmaisulliset tarkennukset liittyen toimintakertomukseen ja luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin (610/2014) on pitkälti huomioitu.

Työ- ja elinkeinoministeriö ehdotti lausunnossaan, että myös toimintakertomukseen lisättäisiin vaatimus vastuuhenkilöiden tilinpäätöksestä antamasta lausumasta. Edellä viitatuilla perusteilla rahastotoiminnan erityispiirteisiin liittyen ei lisäystä on arvioitu tarpeelliseksi tässä yhteydessä, etenkin, kun lausunnossakin esitetyn mukaisesti lausumaa koskevat muotoilut myös muissa sektorisäännöksissä edellyttäisivät jatkovalmistelua.

Arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastusta koskevan muutosesityksen osalta Keskuskauppakamari kannatti ehdotusta ja Osakesäästäjien Keskusliitto piti ehdotusta ymmärrettävänä ja hyväksyttävänä. Pörssisäätiö ymmärsi tarpeen harventaa tarkastamista, mutta piti yhtä kertaa vuodessa liian vähäisenä. Suomen Tilintarkastajat ry ja PricewaterhouseCoopers Oy vastustivat arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastusta koskevaa muutosesitystä. Molemmissa lausun-

noissa esitettiin näkemys, ettei tilintarkastuksen työmäärä vähenisi nykyisestäään, vaikka siirryttäisiin voimassa olevan lain mukaisesta kuudesta tarkastuskerrasta esitettyyn yhteen. Tällä hetkellä tilintarkastajat soveltavat KHT-yhdistyksen suositusta arvonlaskennan tarkastuksesta ja suoritettu tarkastustyö ja työmäärä ovat vuositasoinen kokonaisuus, joskin tarkastus kohdistuu kuuteen ajankohtaan. Suomen Tilintarkastajien lausunnon mukaan siirtyminen yhteen vuotuisen tarkastuskertaan mitä todennäköisemmin lisää tilintarkastajan työmäärä sijoitusrahaston tilinpäätöksen tilintarkastuksen osalta, koska tilikauden aikana tehtävä arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus tukee myös tilinpäätöksen tilintarkastusta.

PricewaterhouseCoopers on puolestaan lausunnossaan perustellut arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastusta seuraavasti: ”Tarkastus tehdään kuusi kertaa vuodessa ja jokaisesta tarkastuksesta annetaan lausunto yleisluonteisesta tarkastuksesta (KHT-yhdistyksen suositus yleisluonteisesta tarkastuksesta). Yleisluonteinen tarkastus ei vastaa tilintarkastusta ja sen vuoksi tarkastuksesta ei anneta tilintarkastuskertomusta”. Edelleen lausunnossa jatketaan seuraavasti: ”Sijoitusrahaston tilintarkastaja tarkastaa vuosittain tilinpäätöksen ja antaa siitä tilintarkastuskertomuksen. PwC ei pidä sijoitusrahaston vuodenvaihteen arvon oikeellisuuden vahvistamisen lisäämistä tilintarkastajan velvollisuuksiin tarpeellisena, sillä tilintarkastaja antaa sijoitusrahastosta vuosittain tilintarkastuskertomuksen. Suoritettu tilintarkastus ja siitä annettu tilintarkastuskertomus kattavat jo nyt lisättäväksi ehdotetun työn kaikilta osin”.

Toisaalta PricewaterhouseCoopers on aiemmin lausunnossaan todennut seuraavasti: ”PwC ei pidä arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastamisen kertojen vähentämistä tarpeellisena. Jos yleisluonteisesti tehty tarkastus muutettaisiin kerran vuodessa tehtäväksi tilintarkastukseksi, tarkastustyö ja siitä syntyvä kustannus yhtiölle eivät tästä vähentyisi. Sen sijaan mahdollinen virheen ilmitulo saattaisi viivästyä, ainakin silloin, jos tarkastus suoritettaisiin vasta tilikauden päättymisen jälkeen. Rahaston arvonlaskennan oikeellisuudesta ei saataisi riittävästi koko tilikauden kattavaa tarkastusevidenssiä, jos yleisluonteisesti tehty tarkastus tehtäisiin vain kerran, ja sijoitusrahastojen tilinpäätöstarkastuksen työmäärä kasvaisi”.

Edellä kuvatuista lausunnoista ilmenee, että arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus ei nykyiselläänkään vastaa tilintarkastuksen tasoa, vaan on toteutettu niin sanottuna yleisluontoisena tarkastuksena, josta ei anneta lausuntoa. Lausunnoissa on osittain ristiriitaisesti arvioitu vuodenvaihteen tilinpäätöksen työmäärän muutosta, mikäli samassa yhteydessä edellytettäisiin arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastusta. Perusteluissa on viitattu myös virheiden havaitsemisen heikkenemiseen.

Esityksessä on säilytetty edelleen ehdotus arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastuskertojen vähentämisestä vähintään yhteen kertaan vuodessa. Sijoittajan aseman kannalta voidaan arvioida, että vähintään kerran vuodessa tehty mutta tilintarkastustasoinen arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus ei merkittävästi vähentäisi arvonlaskennan luotettavuutta verrattuna kuusi kertaa vuodessa tehtyyn yleisluonteiseen tarkastukseen. Muutos voisi jopa selkeyttää arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastuksen toteuttamista ja sijoittajien käsitystä tehtävästä työstä. Tilintarkastajien suorittaman valvonnan ohella on huomioitava myös säilytysyhteisön valvontavelvollisuudet, jotka sisältävät myös arvonlaskennan valvonnan.

PricewaterhouseCoopers kommentoi lausunnossaan myös tilintarkastussäätelyn selkeyttämisen tarpeesta rajat ylittävissä toiminnassa. Tältä osin sijoitusrahastolakiin ei ole lisätty uusia sijoitusrahastodirektiivin sisältöä täydentäviä säännöksiä. Sijoitusrahastolain 24 luvun 9 §:n perusteluihin on kuitenkin avattu selvennykseksi kansallisen säätelyn soveltumisesta sellaiseen sijoitusrahastoon, jota Suomessa hoitaa toiseen jäsenvaltioon perustettu rahastoyhtiö. Vastaavasti sijoitusrahastodirektiiviin perustuva toimivallan jako soveltuu suomalaisen rahastoyhtiön toisessa jäsenvaltiossa hoitamaan sijoitusrahastoon ja sen tilinpäätökseen.

Moni lausunnonantaja piti osuustodistuksista luopumista ajanmukaisena ja oikeasuhtaisena uudistuksena. Verohallinto ehdotti, ettei jatkossa sallittaisi osuustodistusten myöntämistä veronkierron ja harmaan talouden ehkäisemiseksi. Oikeusministeriö piti ehdotuksessa olevaa mahdollisuutta osuustodistuksen antamiseen tarvittaessa täsmentämistä vaativana erityisesti velkakirjalain soveltamisen osalta ja katsoi, että ehdotusta olisi syytä muuttaa vastaamaan säännöksen tarkoitusta. Asianajajaliitto ehdotti, että jatkovalmistelussa omaksuttaisiin osakeyhtiölain osakekirjattomien osakkeiden sääntelyä vastaava ratkaisu osuustodistuksettomien rahasto-osuuksien sääntelyn osalta, sillä se katsoi, että fyysisten velkakirjojen ja todistuksetoman rahasto-osuuden rinnastaminen olisi ongelmallista. Lausuntopalautteen johdosta sijoitusrahastolakiin on jatkovalmistelussa palautettu osuustodistuksia koskevat aineelliset säännökset, kuitenkin sillä muutoksella, ettei rahastoyhtiöllä olisi enää velvollisuutta antaa osuustodistusta osuudenomistajien pyynnöstä. Sen sijaan, että laissa esitettäisiin osuustodistuksista luopumista kokonaan tietyn siirtymäajan kuluessa, säännöksillä on pyritty mahdollistamaan joustava siirtyminen kohti täysin sähköistä rahasto-osuusrekisterimallia. Joustava siirtyminen palvelisi tältä osin myös rahastosijoittajien tarpeita.

Pörssisäätiö piti rahastoyhtiölle esitettyä uutta oikeutta lunastaa rahasto-osuudet ilman rahasto-osuudenomistajan toimeksiantoa tai suostumusta epätoivottavana. Pörssisäätiö ehdotti, että rahastoyhtiöltä tulisi vaatia asian tiedottamista selkeästi osuudenomistajille sekä merkintävaiheessa että lainsäädännön muutosvaiheessa. Pörssisäätiö esitti myös, että osuudenomistajalle annettaisiin siirtymäaika, jonka aikana osuudenomistaja voisi päättää lunastuksen tarkasta toteutumisaikasta sen sijaan, että pakkolunastus toteutettaisiin välittömästi ilman osuudenomistajan vaikutusmahdollisuutta. Rahastoyhtiön on sijoitusrahastolain ja sijoitusrahaston sääntöjen perusteella aina tiedotettava sijoitusrahaston sääntömuutoksista etukäteen kaikille osuudenomistajille. Sääntömuutos tulee voimaan pääsääntöisesti kuukauden kuluttua tiedoksi antamisen jälkeen. Sääntömuutoksen tiedoksi antamisen aikana osuudenomistajalla on mahdollisuus reagoida esimerkiksi vaatimalla rahasto-osuutensa lunastusta, mikäli hän ei voi muutosta hyväksyä. Esityksen jatkovalmistelussa on arvioitu edellä esitetyn tiedoksiantokäytännön antavan riittävät reagointimahdollisuudet osuudenomistajille Pörssisäätiön ehdottamaan siirtymäaikaan rinnastettavalla tavalla.

Oikeusministeriö ehdotti esityksen täydentämistä siltä osin, miten tällaisten lunastusehtojen ottaminen ennen lain voimaantuloa perustettujen rahastojen sääntöihin tarkoittaisi osuudenomistajan omaisuuden suojaamista kannalta ja miten ehdotus täyttäisi perusoikeuksien yleiset rajoittamisedellytykset. Esityksen jatkovalmistelussa on täydennetty omaisuuden suojaamista koskeva perustuslain mukaisuusarvio.

Finanssiala ehdotti rahasto-osuuden lunastamista koskevan säännöksen perusteluihin lisättäväksi esimerkkinä myös tilanne, jossa rahastoyhtiö ei ole saanut osuudenomistajalta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annettujen säännösten mukaisia tietoja. Jatkovalmistelussa sijoitusrahastolain perusteluja ei ole muutettu Finanssialan esittämällä tavalla, sillä rahastoyhtiön velvoitteet kyseisessä tilanteessa määrittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) sekä muun rahapesusääntelyn nojalla. Lisäksi muun muassa ESMA ja Euroopan pankkiviranomainen (EBA) ovat antaneet yhteiset ohjeet asiakkaan tuntemisesta sekä rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvistä riskitekijöistä (*Joint Guidelines under Articles 17 and 18(4) of Directive (EU) 2015/849 on simplified and enhanced customer due diligence and the factors credit and financial institutions should consider when assessing the money laundering and terrorist financing risk associated with individual business relationships and occasional transactions*”, JC 2017 23). Ohjeita sovelletaan 26 päivästä kesäkuuta 2018 alkaen.

Lunastusten rajoitusta koskevaa esitystä kannatettiin (muun muassa Finanssivalvonta, Keskukskauppakamari, Pörssisäätiö) ja pidettiin sijoittajien kannalta kannatettavana. OP Ryhmä kiinnitti lausunnossaan huomiota muotoiluun, joka antaa lukijalle rajoitetumman käsityksen lunastusten rajoittamisen soveltamisesta. Esityksen jatkovalmistelussa lain perusteluteksteissä on pyritty selkiyttämään sisältöä viittaamalla tilanteisiin, joissa yksittäisen suuren lunastuksen lisäksi voisi olla kyse suuresta joukosta ruuhkautuneita, sinänsä pieniä yksittäisiä lunastuksia, joita ei pystytä saman päivän aikana toteuttamaan.

Finanssiala ehdotti esitykseen lisättäväksi lakkautettavia erikoissijoitusrahastoja koskevan poikkeuksen julkistamisvelvollisuudesta, mikäli erikoissijoitusrahastossa on alle 30 osuudenomistajaa. Ehdotuksessa ei tarkemmin perusteltu, koskisiko ehdotus vain alle 30 osuudenomistajalle perustettua erikoissijoitusrahastoa vai myös tilannetta, jossa lakkautettaisiin erikoissijoitusrahasto, jossa sääntöjen mukaan kuuluisi olla yli 30 osuudenomistajaa, mutta jonka omistusmäärät olisivat pudonneet alle vaaditun rajan. Ehdotusta ei ole jatkovalmistelussa katsottu perustelluksi sisällyttää lakiesitykseen, kun sijoittajien kannalta arvioiden tiedolla erikoissijoitusrahaston lakkauttamisesta voi olla yleisen rahastoyhtiön toiminnan arvioinnin kannalta merkitystä, jolloin myös muilla kuin erikoissijoitusrahaston osuudenomistajilla voi olla intressi saada lakkauttamisesta tieto.

Finanssiala ehdotti myös voimassa olevan sijoitusrahastolain sijoitussääntöjen täsmentämistä samaa liikkeeseenlaskijaa ja OTC-johdannaisia koskevalta osalta sekä takaisinostosopimusten luoton määrän yhteenlaskusääntöjen osalta. Jatkovalmistelussa sijoitustoiminnan sääntelyä koskevan Finanssivalvonnan tulkintakäytännön on harkittu edelleen toimivan joustavammin kuin jos tulkinta kirjattaisiin lakiin.

Finanssiala kommentoi lausunnossaan sijoitusrahastolain 19 luvun 5 §:n lakkauttamista koskevan säännöksen soveltumista kaikkiin erikoissijoitusrahastoihin. Finanssialan kannan mukaan sellaisen erikoissijoitusrahaston, jossa olisi alle 30 osuudenomistajaa, lakkauttamisesta ei olisi tarpeen julkaista tietoa lehdessä. Komissio on maaliskuussa 2018 antanut lainsäädäntöehdotuksen rahastojen rajat ylittävän markkinoinnin helpottamisesta. Sääntely tulee käsittelemään myös sekä sijoitusrahastojen että vaihtoehdorahastojen markkinoinnin lopettamista. Vaikka lakkauttaminen on sinänsä eri prosessi, voi johdonmukaisten käytäntöjen varmistamiseksi olla hyvä arvioida myös lakkauttamista koskevaa ilmoitusmenettelyä samassa yhteydessä, kun markkinoinnin lopettamista koskevat säännökset tulevat implementoitavaksi. Edellä mainitusta syystä ei ehdotusta ole sisällytetty tähän esitykseen.

Finanssiala ehdotti sijoitusrahastolain 3 luvussa tarkoitettujen sisäpiirisäännösten poistamista kansallisena ja direktiiviin perustumattomana sääntelynä. Finanssialan mukaan sisäpiiri-ilmoituksen osalta tulisi harkita ilmoitusvelvollisuuden rajaamista vain rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin, mikäli sisäpiiri-ilmoituksesta luopumista ei pidetä mahdollisena. Sisäpiirirekistereitä ja sisäpiiri-ilmoituksia koskevan sääntelyn tarkoituksenmukaisuutta on viime aikoina arvioitu jo kattavasti MiFID II -direktiivin täytäntöönpanoa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 151/2017 vp, s. 99–102), eikä jatkovalmistelussa ole katsottu olevan tarvetta tehdä muutoksia sijoitusrahastolakiin kyseisessä esityksessä esitetyin perustein.

Esitykseen on edellä mainittujen huomioiden lisäksi tehty teknisluonteisia täsmennyksiä ja korjauksia sekä perustelujen tarkennuksia saadun lausuntopalautteen johdosta.

5.2.2 Eräiden EU-asetusten kansallinen täytäntöönpano

Rahamarkkinarahastoasetuksen, SFTR-asetuksen sekä EuVECA- ja EuSEF asetusten muutosasetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevaan lausuntopyyntöön vastasi yhteensä 18 viranomaista tai yhteisöä. Lausuntopyyntöön vastasi työ- ja elinkeinoministeriö, Finanssivalvonta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Rahoitusvakausvirasto, Suomen Pankki, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finanssiala ry, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Keskuskauppakamari, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry, Osakesäästäjien Keskusliitto ry, Suomen Pörssisäätiö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Asianajajaliitto ry, Suomen Tilintarkastajat ry, Suomen Yrittäjät ry ja Työeläkevakuuttajat TELA ry.

Valtiovarainministeriössä valmisteltiin lausuntopalautteesta yhteenvetomuistio, joka julkaistiin valtiovarainministeriön internetsivuilla.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla, Rahoitusvakausvirastolla, Keskuskauppakamarilla, Kuluttajaliitolla, Suomen Asianajajaliitolla, Suomen Tilintarkastajilla ja Työeläkevakuuttajat TELA:lla ei ollut asiaan lausuttavaa. Työ- ja elinkeinoministeriö piti esitysluonnosta perusteltuna, eikä sillä ollut esitykseen lisättävää. Suomen Pankki totesi, ettei sillä ole huomauttamista ehdotettuihin muutoksiin. Osakesäästäjien Keskusliitto ja Pörssisäätiö kannattivat valtiovarainministeriön esittämää tapaa tehdä asetuksen vaatimat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

Finanssivalvonta piti hyvänä ja selventävänä sijoitusrahastolakiin ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ehdotettuja selventäviä viittauksia rahamarkkinarahastoasetukseen. Finanssivalvonta piti myös hyvänä ja selventävänä sitä, että vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin on tehty tarvittavia lisäyksiä EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutoksista. Finanssivalvonta piti tärkeänä, että muutokset tulevat voimaan mahdollisimman pian.

FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta katsoi ehdotettujen muutosten parantavan sijoitusrahastotoiminnan läpinäkyvyyttä ja Finanssivalvonnan valtuuksia, mitä FINE piti tärkeänä ja kannatettavana sijoittajien ja asiakkaansuojan toteutumisen kannalta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK piti Finanssivalvonnan oikeutta asettaa hallinnollisia seuraamuksia rahamarkkinarahastojen hoitajille sääntörikkomuksista ja Finanssivalvonnan arvopapereita koskevien valvontaoikeuksien laajentamista hyödyllisinä uudistuksina.

Suomen Yrittäjät piti hyvänä sitä, että siltä osin kuin SFTR-asetusta pannaan täytäntöön raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävät käytännössä sellaiset finanssialan ulkopuoliset toimijat, jotka ovat kooltaan pieniä tai keskisuuria yrityksiä, koska näiden toimijoiden tietojen ilmoittamisesta vastaa finanssialalla toimiva vastapuoli. Muilta osion Suomen Yrittäjillä ei ollut kommentoitavaa esitysluonnokseen.

Finanssialan mukaan rahamarkkinarahastoasetuksen osalta kansallisen lainsäädännön täsmen-täminen olisi tarpeen, sillä asetuksessa mahdollistetaan tietyin edellytyksin niin sanotut kiinteän nettoarvon rahastot, joiden arvonlaskenta- ja arvostusperiaatteet poikkeavat sijoitusrahastolaista. Finanssialan mielestä ehdotetut säännökset tulisi yhdistää sijoitusrahastolain kokonaisuudistuksesta annettavaan hallituksen esitykseen. Jatkovalmistelussa sijoitusrahastolain 1 luvun 1 §:n perusteluja on täsmennetty Finanssialan kommenttien perusteella siten, että niissä tuodaan selkeämmin esille kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahastojen arvonlaskenta- ja arvostusperiaatteiden määräytyminen rahamarkkinarahastoasetuksen nojalla.

Elinkeinoelämän keskusliiton mukaan työekonomisesti esitetyt muutokset sijoitusrahastolainsäädäntöön olisi ollut perustellumpaa tehdä sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä, jota oli valmistelemassa toimialaedustettu asiantuntijaryhmä.

Verohallinnon mukaan esityksessä olisi hyvä kuvata tarkemmin ehdotuksen ja asetusten vaikutuksia Finanssivalvonnan lisäksi myös muiden viranomaisten, esimerkiksi veroviranomaisten, tietojensaantioikeuksiin. SFTR-asetuksessa on säädetty tarkemmin kauppätietorekisterin tietojen avoimuudesta ja saatavuudesta, joten hallituksen esitykseen ei jatkovalmistelussa ole lisätty suoraan sovellettavien EU-asetuksiin liittyvää kuvailua.

Esitykseen on edellä mainittujen huomioiden lisäksi tehty teknisluonteisia täsmennyksiä ja korjauksia sekä perustelujen tarkennuksia saadun lausuntopalautteen johdosta.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2018 vp). Kyseisen esityksen 10. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §:ää uuden tietosuojalainsäädännön johdosta. Kyseisessä esityksessä ehdotettavat muutokset olisi huomioitava myös tässä esityksessä säädettäväksi ehdotetussa uudessa sijoitusrahastolaissa, minkä vuoksi ehdotukset olisi tarpeen sovittaa yhteen.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on myös valtiovarainministeriössä valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 141/2018 vp). Kyseisellä esityksellä pannaan kansallisesti käytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yksinkertaisesta, läpinäkyvästä ja standardoidusta arvopaperistamisesta. Kyseisen esityksen 2. lakiehdotuksessa ehdotetaan sijoitusrahastolain 2 a ja 71 §:ään lisättäväksi uudet momentit, jotka tulisi huomioida myös tässä esityksessä säädettäväksi ehdotetussa uudessa sijoitusrahastolaissa. Lisäksi kyseisessä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä on ehdotettu, minkä vuoksi ehdotukset olisi tarpeen sovittaa yhteen.

Esityksellä on lisäksi yhteys valtiovarainministeriössä valmisteltuun hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 167/2018 vp). Kyseisessä esityksessä ehdotetuilla uudistuksilla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta. Kyseisen esityksen 4. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia osittain samoilta osin kuin mitä tässä esityksessä on ehdotettu, minkä vuoksi ehdotukset olisi tarpeen sovittaa yhteen.

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on myös hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvonta-tehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018 vp). Kyseisen esityksen 49. lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi sijoitusrahastolain 61 §:ää. Koska tässä esityksessä ehdotetaan voimassa olevan sijoitusrahastolain korvaamista uudella samannimisellä lailla, olisi ehdotukset tarpeen sovittaa tältä osin yhteen.

Valtiovarainministeriössä perustettiin kesäkuussa 2017 työryhmä, jonka tehtävänä oli arvioida eri sijoitusmuotojen ja kertamaksullisen eläkkeen verokohtelua Suomessa. Työryhmän toimikausi oli 2.6.2017—31.3.2018. Työryhmän selvityksen kohteena olivat erityisesti sijoitusrahastot ja niihin tehdyt sijoitukset, säästö- ja sijoitusvakuutukset sekä kapitalisaatiosopimukset. Työryhmän toimeksiantoon kuului myös kommandiitti-yhtiömuotoisten pääomarahastorakenteiden verokohtelun arviointi. Asettamiskirjeen mukaisesti työryhmä otti työssään huomioon

HE 243/2018 vp

myös sijoitusrahastolain uudistamista arvioivan työryhmän tulokset. Työryhmän raportti ”*Eri sijoitusmuotojen verokohtelu*” julkistettiin 4 päivänä toukokuuta 2018. Sijoitusrahastotoimintaan liittyvän verosääntelyn täsmentämistä on jatkettu valtiovarainministeriön vero-osastolla erillisenä lainsäädäntöhankkeena. Kyseisellä lainsäädäntöhankkeella on yhteys tässä esityksessä ehdotettuihin erikoissijoitusrahastojen sääntelyä koskeviin muutoksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Sijoitusrahastolaki

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala ja rahastoyhtiön sovellettava muu lainsäädäntö.* Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 1 §:ää vastaavasti lain soveltamisalasta sekä rahastoyhtiön sovellettavasta muusta lainsäädännöstä. Lakia sovellettaisiin voimassa olevaa sijoitusrahastolakia vastaavasti rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön harjoittamaan toimintaan sekä yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinoimiseen yleisölle. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevaa 1 ja 2 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön oikeudesta hoitaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastoa sekä ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta hoitaa sijoitusrahastoja. Momentissa ei enää säädettäisi voimassa olevaa 3 momenttia vastaavasti toimiluvallisen tai rekisteröityneen vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeudesta hoitaa erikoissijoitusrahastoa sekä kyseiseen hoitajaan sovellettavista sijoitusrahastolain säännöksistä. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan sijoitusrahastolain uudistamisen yhteydessä siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Terminologisena muutoksena laissa siirryttäisiin yleisesti puhumaan sijoitusrahaston hoitamisesta nykyisen hallinnon sijasta. Muutos vastaisi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa sekä sijoitusrahastodirektiivissä omaksuttua käytäntöä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa. Momentti vastaisi voimassa olevaa 4 momenttia sillä muutoksella, että siitä poistettaisiin viittaus voimassa olevan lain 12 luvun erikoissijoitusrahaston sijoitustoimintaa koskeviin säännöksiin, sillä kyseiset säännökset eivät enää sisältyisi sijoitusrahastolakiin.

Pykälän uusi 5 momentti sisältäisi selventävän viittaussäännöksen rahamarkkinarahastoasetukseen, jossa on lain säännöksiä täydentäviä tai niistä poikkeavia säännöksiä rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista. Rahamarkkinarahastoja koskevien uusien säännösten soveltaminen on pakollista sijoitusrahastoille, joiden tavoitteena on tarjota rahamarkkinakorkoja vastaavaa tuottoa tai säilyttää sijoituksen arvo ja jotka pyrkivät saavuttamaan nämä tavoitteet sijoittamalla lyhytaikaisiin varoihin. Rahamarkkinarahastoasetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan sijoitusrahastomuotoisen rahamarkkinarahaston sekä sen hoitajan on aina noudatettava sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia, jollei asetuksessa toisin säädetä. Näin ollen myös sijoitusrahastodirektiivin nojalla annetut tämän lain säännökset tulisivat lähtökohtaisesti sovellettavaksi sijoitusrahastomuotoiseen rahamarkkinarahastoon. Sijoitusrahastomuotoisiin rahamarkkinarahaston toimilupavaatimuksista. Rahamarkkinarahastoasetus sisältää erityisiä myös sijoitusrahastolain säännöksiä korvaavia säännöksiä muun muassa rahamarkkinarahaston sijoituspolitiikasta, arvostamisesta ja arvonnaskennasta. Rahamarkkinarahastoasetus sallii myös jaksotettuun hankintamenuun perustuvan arvostusmenetelmän käytön kiinteän nettoarvon rahamarkkinarahastossa poiketen lähtökohtaisesta markkinahintaan perustuvasta menetelmästä. Rahamarkkinarahastoasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa todetaan lisäksi, ettei yhteissijoitusyrityksenä toimiluvan saaneisiin rahamarkkinarahastoihin sovelleta yhteissijoitusyrityksen sijoituspolitiikkaa koskevia velvoitteita, jotka vahvistetaan sijoitusrahastodirektiivin 49—50 a artiklassa,

51 artiklan 2 kohdassa ja 52—57 artiklassa, jollei asetuksessa nimenomaisesti toisin säädetä. Kyseiset sijoitusrahastodirektiivin artiklat on pantu kansallisesti täytäntöön lain 13 luvussa. Koska rahamarkkinarahastoasetus on jäsenvaltioissa sellaisenaan suoraan sovellettavaa oikeutta, ei sijoitusrahastodirektiivin säännöksiä vastaavia kansallisia säännöksiä sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta sovellettaisi sijoitusrahastoon, jolle on myönnetty rahamarkkinarahaston toimilupa.

2 §. Määritelmät. Pykälä sisältäisi pääosin voimassa olevaa 2 §:ää vastaavasti keskeisten laissa käytettyjen termien määritelmät. Pykälän *1 momentin* määritelmäluettelon numerointi korjattaisiin juoksevaksi. Momentin *1 kohdan* sijoitusrahastotoiminnan määritelmästä poistettaisiin viittaukset erikoissijoitusrahastoihin ja lisättäisiin viittaus sijoitusrahastodirektiiviin. Määritelmän muutokset vastaisivat tarkemmin nykytilaa ja esitettyä erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn sijoittamista vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Vastaavasti nykyinen 2 a kohdan erikoissijoitusrahaston määritelmä ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

Momentin *2 kohdan* mukaiseen sijoitusrahaston määritelmään ehdotetaan alarahastorakenteen säätämisen johdosta lisättäväksi selventävä maininta siitä, että sijoitusrahasto voisi koostua yhdestä tai useammasta alarahastosta eli toimia niin sanottuna sateenvarjorahastona. Alarahaston määritelmästä ehdotetaan säädettäväksi momentin *uudessa 3 kohdassa*. Sijoitusrahasto voisi esityksen mukaisesti koostua yhdestä tai useammasta alarahastosta, joiden varat tulisi pitää erillään toisistaan sekä rahastoyhtiön varoista. Alarahastojen sijoituspolitiikat voisivat poiketa toisistaan ja sijoitusrahaston yleisestä sijoituspolitiikasta. Sijoitusrahasto tai alarahasto voisi lisäksi jakautua osuussarjoihin ja osuuslajeihin. Sijoitusrahaston säännöissä määriteltäisiin tällöin yleisellä tasolla sijoitusrahaston mahdolliset sijoituskohteet ja sijoitusrajoitukset. Sijoitustoiminnan tarkemmat rajaukset esitettäisiin alarahastokohtaisesti.

Momentin *4 kohdassa* säädettäisiin syöttörahaston määritelmästä pitkälti voimassa olevaa lakia vastaavasti. Määritelmään lisättäisiin maininta siitä, että syöttörahasto voisi poiketa myös 13 luvun 6 §:n 2 momentin mukaisesta kiellosta sijoittaa varoja sellaisen sijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen tai vaihtoehtorahaston osuuksiin, jonka varoista saadaan sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten tai vaihtoehtorahastojen osuuksiin. Lisäyksen tarkoituksena on saattaa syöttörahaston määritelmä vastaamaan paremmin sijoitusrahastodirektiivin 58 artiklan 1 kohdan sanamuotoa.

Alarahastorakenteen säätämisen johdosta momentin *13 kohdan* mukaiseen rahasto-osuuden määritelmään on tarpeen lisätä maininta siitä, että rahasto-osuus voi tarkoittaa myös samansuuruisia osuutta tai vähintään yhtä osuuden murto-osaa alarahaston varoista. Voimassa olevassa 13 a kohdassa säädetyistä poiketen sijoitusrahastolain määritelmässä ei enää esitettäisi säädettäväksi kiinteistön ja kiinteistöarvopaperin määritelmästä. Määritelmän poistaminen johtuu erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtämisestä vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Momentin *22 kohdan* rahoitusvälineen määritelmää täsmennettäisiin vastaamaan sijoituspalvelulaissa säädettyä määritelmää. *Uudeksi 34 kohdaksi* ehdotetaan lisättäväksi ulkoistamisen määritelmä, joka vastaisi voimassa olevan 4 b §:n määritelmää.

Pykälän *2 ja 3 momentti* vastaisivat nykyistä 2 ja 3 momenttia.

3 §. EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät. Pykälään koottaisiin laissa käytetyt EULainsäädännön määritelmät. Pykälä vastaisi voimassa olevaa 2 a §:ää täydennettynä eurooppayhtiöasetuksella (*uusi 8 kohta*), joka määriteltiin ennen 10 a §:ssä, sekä SFTR-asetuksella (*uusi 9 kohta*) myöhempien viittauksien johdosta.

4 §. *Komission asetukset ja delegoidut säädökset.* Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 2 b §:ää vastaavan luonteeltaan informatiivisen säännöksen rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä koskevasta muusta EU-sääntelystä.

5 §. *Valvonta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 4 §:ää vastaavasti lain noudattamista valvovasta viranomaisesta sekä sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua toimivaltaisesta viranomaisesta.

6 §. *Alarahastoon sovellettavat säännökset.* Pykälä olisi voimassa olevaan lakiin nähden sisältöään uusi. Pykälässä säädettäisiin alarahastoihin sovellettavista sijoitusrahastolain säännöksistä. Alarahastoihin sovellettaisiin pääsääntöisesti samoja säännöksiä kuin sijoitusrahastoon. Käsitteellisesti sijoitusrahasto voisi koostua yhdestä tai useammasta alarahastosta, jotka yhdessä muodostaisivat sijoitusrahaston. Tällöin sijoitusrahaston varoista pidettäisiin kirjaa alarahastokohtaisesti. Alarahastoon sovellettaisiin samoja vähimmäispääomaa ja rahastosuudenomistajien vähimmäismäärää koskevia vaatimuksia kuin sijoitusrahastoon. Sijoitusrahastosta, jossa olisi käytössä alarahastorakenne, tulisi alarahastokohtaisen tilinpäätöksen lisäksi esittää alarahastojen yhdistetty tuloslaskelma ja tase. Tilintarkastajat tarkastaisivat alarahaston tilinpäätöksen ja antaisivat lausunnon alarahaston arvon oikeellisuudesta, mutta sen lisäksi sijoitusrahastosta julkistettaisiin yhdistetty tuloslaskelma ja tase. Alarahastojen sijoittajainformaatio voitaisiin esittää yhdistetyssä rahastoesitteessä, toisin kuin avaintietoesite, joka olisi laadittava erikseen kustakin alarahastosta. Alarahasto voisi sulautua tai jakautua taikka sen hoito voitaisiin luovuttaa. Alarahasto voisi sulautua toiseen sijoitusrahastoon, alarahastoon tai yhteissijoitusyritykseen tai toimia vastaanottavana osapuolena edellä mainituissa sulautumisissa. Samoin alarahaston jakautumisessa voisi syntyä joko yksi tai useampi uusi alarahasto tai sijoitusrahasto.

II OSA OIKEUS TOIMIA RAHASTOYHTIÖNÄ

2 luku Rahastoyhtiön toimilupa

1 §. *Luvanvaraisuus.* Pykälä vastaisi osittain voimassa olevaa 3 §:n 1 momenttia. Pykälästä poistettaisiin säilytysyhteisöön viittaavat osuudet. Säilytysyhteisöistä ehdotetaan säädettäväksi erikseen 20 ja 21 luvussa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi luonteeltaan informatiivinen maininta siitä, että rahastoyhtiön toiminnasta ulkomailla säädetään 22 luvussa.

Voimassa olevan 3 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana sijoitusrahastolaisista, sillä sitä vastaava säännös ehdotetaan lisättäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 16 a lukuun.

2 §. *Rahastoyhtiölle sallittu toiminta.* Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 5 §:ää vastaavasti rahastoyhtiölle sallitusta toiminnasta. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säilytettäväksi sijoitusrahastodirektiiviin perustumaton kansallinen laajennus rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua. Kyseessä on vakiintunut säännös, sillä vastaava maininta sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvästä toiminnasta lisättiin jo vuoden 1987 sijoitusrahastolakiin muutoslailla 748/1993 (HE 309/1992 vp). Sijoitusrahastotoiminnan rinnalla siihen olennaisesti liittyvän toiminnan harjoittamista koskevien vaatimusten on katsottu riippuvan rahastoyhtiön toimiluvan laajuudesta sekä siitä, ettei liitännäistoiminnan katsota olevan omiaan vahingoittamaan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien etua. Lisäksi on korostettu sitä, ettei sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvän toiminnan kustannuksia saa vyöryttää rahastoyhtiön hoitamilta sijoitusrahastoilta perittäviin hallinnointipalkkioihin eikä rahastoyhtiön päätehtävän tulisi kärsiä tällaisesta muusta toiminnasta (HE

202/1998 vp, s. 10 ja 43). Säännöksessä tarkoitetuksi sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyväksi toiminnaksi voidaan katsoa esimerkiksi sellaisen arvonlaskentakapasiteetin tarjoaminen, jota voidaan hyödyntää myös muussa kuin sijoitusrahaston arvon laskennassa. Liitännäistoiminnan harjoittamisen sallimisen tarkoituksena ei ole kuitenkaan mahdollistaa muualla lainsäädännössä asetettavien toimilupavaatimusten kiertämistä, ellei kyseisen toiminnan harjoittamista ole rahastoyhtiöiden osalta erikseen sallittu. Esimerkiksi rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja sijoituspalveluja säädetään erikseen 2 momentissa sekä sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momentista esitetään kumottavaksi viittaus, joka on mahdollistanut voimassa olevan lain mukaan rahastoyhtiön toimimisen kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 5 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, ettei sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö voi olla kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies. Kiellon tarkoituksena on estää rahastoyhtiötä ottamasta sellaisia vastuita, jotka voisivat vaarantaa sen toiminnan sijoitusrahastojen hoitajana. Kommandiittiyhtiön vastuunalaisella yhtiömiehellä on rajoittamaton vastuu kommandiittiyhtiön vastuista.

Pykälän 4 ja 5 momentti vastaisivat voimassa olevaa lakia.

3 §. Toiminimi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 7 §:ää vastaavasti yksinoikeudesta rahastoyhtiön tai rahasto-osakeyhtiön nimityksen käyttöön.

4 §. Toimilupahakemus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 5 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toimiluvan myöntämisestä.

5 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Pykälä vastaisi voimassa olevan 5 b §:n 1 momenttia sillä muutoksella, että momentin sisältö jaettaisiin useampaan momenttiin säännöksen selkeyden parantamiseksi.

6 §. Toimilupapäätös. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 5 b §:n 2 ja 3 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta antaa toimilupaa koskeva päätös määräajassa.

7 §. Toimiluvan laajuus ja muuttaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 5 d §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toimiluvan ehdoista.

8 §. Toimiluvan rekisteröinti. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 5 c §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toimiluvan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi. Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin selvyyden vuoksi, että rekisteröinti tehdään kaupparekisteriin.

9 §. Toiminnan aloittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 5 b §:n 4 momenttia vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta aloittaa toimintansa välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu.

10 §. Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 29 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön kotipaikan siirrosta toiseen ETA-valtioon.

11 §. Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 29 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön osallistumisesta rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.

12 §. *Rahastoyhtiön kotipaikan siirtoon liittyvät erityiset säännökset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 29 c §:ää vastaavasti erityisistä säännöksistä, joita sovelletaan rahastoyhtiön kotipaikan siirtoon ja sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottavan yhtiön rekisteröintiin toiseen valtioon.

13 §. *Eurooppayhtiö rahastoyhtiönä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 10 a §:ää vastaavasti Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävästä toimiluvasta.

14 §. *Kielto omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita tai hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 30 §:ää vastaavasti kiellosta, jonka mukaan rahastoyhtiö ei saa omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita eikä hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Voimassa olevaa säännöstä täydennettäisiin kuitenkin viittauksilla ulkomaisiin ETA-valtioiden ja kolmansien valtioiden rahastoyhtiöihin ja yhteissijoitusyrityksiin.

III OSA RAHASTOYHTIÖN TOIMINTA

3 luku Toimintaedellytykset ja vähimmäispääoma

1 §. *Vähimmäispääoma.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 6 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön vähimmäispääomaa koskevista vaatimuksista.

2 §. *Johtaminen ja luotettavuus.* Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 5 e §:ää vastaavasti rahastoyhtiön johtoon kuuluvia henkilöitä koskevista luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista. Ehdotetussa pykälässä ei säädettäisi enää nykyistä säännöstä vastaavasti erikseen rahasto-osuudenomistajien valitsemia rahastoyhtiön hallituksen jäseniä koskevista vaatimuksista, sillä rahasto-osuudenomistajien valitsema rahastoyhtiön hallituksen jäsen ehdotetaan korvattavaksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitettulla riippumattomalla hallituksen jäsenellä. Kyseisiin riippumattomiin jäseniin sovellettaisiin samoja kelpoisuus- ja luotettavuusvaatimuksia kuin muihin rahastoyhtiön johtoon kuuluviin henkilöihin. Voimassa olevan 1 momentin mukaan rahasto-osuudenomistajien valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei ole edellytetty sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta. Hallituksen riippumattomien jäsenten osalta kyseiselle johdon yleisiä kelpoisuusvaatimuksia koskevalle poikkeukselle ei ole enää perustetta, sillä 3 §:ssä hallituksen kokoonpanoon ehdotettu muutos mahdollistaa myös sen, että tosiasiallisesti useampi kuin kolmannes rahastoyhtiön hallituksen jäsenistä täyttäisi laissa riippumattomuudelle asetetut edellytykset. Pykälässä esitettyjä johdon yleistä sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta koskevia vaatimuksia esitetään kuitenkin tarkennettavaksi liittymään nimenomaisesti rahastoyhtiön harjoittaman sijoituspalvelutoiminnan laatuun ja laajuuteen.

3 §. *Rahastoyhtiön hallitus.* Rahastoyhtiön hallituksesta säädettäisiin osin vastaavasti kuin voimassa olevan lain 8 §:ssä. Rahastoyhtiön hallituksessa tulisi edelleen *1 momentin* mukaan olla vähintään kolme jäsentä, joista jatkossa vähintään kolmanneksen tulisi olla riippumattomia.

Rahasto-osuudenomistajien valitseman hallituksen jäsenen sijasta pykälän *2 momentissa* määritettäisiin edellytykset, jotka hallituksen riippumattoman jäsenen tulee täyttää. Riippumattoman hallituksen jäsenen tulisi olla mahdollisimman riippumattomia sekä rahastoyhtiöstä että säilytisyhteisöstä, jotta vältettäisiin eri osapuolten kannalta hankalat eturistiriidat. Tämän vuoksi säädettäisiin, ettei riippumaton jäsen saisi olla kyseisen rahastoyhtiön tai sen käyttämän säilytisyhteisön palveluksessa (*1 kohta*). Riippumattomuuden edellytyksiä ei myöskään täyttäisi henkilö, joka käyttää kirjanpitolaian 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa rahastoyhtiössä. Jos määräysvallankäyttäjä olisi yhteisö, rajoitus koskisi myös sen edustajaa (*2 kohta*). Riippumaton jäsen ei myöskään saisi kuulua rahastoyhtiön kanssa samaan konserniin kuulu-

van yhteisön johtoon, eikä kuulu rahastoyhtiön hoitaman sijoitusrahaston salkunhoidosta vastaavan sijoituspalveluyrityksen johtoon tai toimivaan johtoon tai olla siihen työsuhteessa (3 ja 4 kohta). Jotta sääntely olisi tarkoitettulla tavalla tehokas, riippumaton jäsen ei lisäksi saisi olla muun rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen tai johtokunnan jäsen (5 kohta). Riippumaton jäsen ei saisi myöskään kuulua rahastoyhtiön johtoon kuuluvan henkilön lähipiiriin (6 kohta). Puolisoilla tarkoitettaisiin aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Riippumattomuus määrittelyn lähtökohtana ovat olleet UCITS V -direktiivin 25 artiklan 2 kohdassa ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/438 21 artiklassa säädetyt kriteerit rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön hallitusten jäsenen riippumattomuudesta. Vaadittavan riippumattomuuden lisäksi kyseisellä hallituksen jäsenellä tulisi olla yleinen sijoitusrahastotoiminnan sekä yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus siten kuin luvun 2 §:ssä säädetään rahastoyhtiön johtoon kuuluvan henkilön kelpoisuusvaatimuksista. Kuten hallituksen jäsenenä muutoin, riippumattomaan hallituksen jäsenenä soveltuisivat myös muut 2 §:ssä esitetyt vaatimukset toimintakelpoisuudesta ja luotettavuudesta.

4 §. Hallituksen varajäsen ja toimitusjohtajan sijainen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 §:ää vastaavasti säännösten soveltamisesta hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

5 §. Merkittävien omistajien luotettavuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 5 f §:ää vastaavasti rahastoyhtiön omistajia koskevasta luotettavuusvaatimuksesta.

6 §. Sisäpiirisäännökset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 99 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön sisäpiiriläisiin sovellettavista sisäpiirisäännöksistä. Pykälän 2 momentissa säädetyssä rahastoyhtiön sisäpiiriläisen määritelmässä huomioitaisiin se, ettei rahastoyhtiön hallitukseen kuuluisi enää rahasto-osuudenomistajien valitsemia jäseniä.

7 §. Sisäpiiri-ilmoitus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 100 §:ää vastaavasti sisäpiiri-ilmoituksen tekemisestä.

8 §. Rahastoyhtiön osakkeenomistajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 101 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön osakkeenomistajan velvollisuudesta ilmoittaa sisäpiirirekisteriin omistamansa rahasto-osuudet rahastoyhtiön hoitamissa sijoitusrahastoissa. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi rahastoyhtiölle mahdollisuus järjestää sisäpiirirekisteriin merkittävien tietojen kerääminen automaattisesti myös hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuusrekisteristä.

9 §. Sisäpiirirekisteri. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 101 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön sisäpiirirekisteristä ja sen ylläpidosta. Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin tietosuojasääntelyn edellyttämällä tavalla sisäpiirirekisteriin merkittyjen henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, joka olisi markkinoiden väärinkäytön ehkäiseminen. Asiallisesti sisäpiirirekisterin käyttötarkoitusta ei olisi tarkoitus muuttaa nykytilaan nähden, vaan tarkoituksena olisi ainoastaan määritellä käyttötarkoitus lain tasolla. Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 2 momenttia. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa 3 momenttia vastaavasti tietojen säilytysajoista ja luovuttamisesta. Momentista poistettaisiin vaatimus sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä luotettavalla tavalla, sillä tietosuoja-asetuksessa säädetään jo kattavasti rekisterinpitäjän velvollisuuksista. Myös rekisteröidyn itsensä oikeus saada jäljennös sisäpiirirekisterin tiedoista määräytyy tietosuojasääntelyn nojalla.

10 §. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 101 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudesta sisäpiiri-ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta sekä rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

11 §. *Kielto tehdä arvopaperikauppoja sisäpiiriläisen kanssa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 102 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön sisäpiiriläistä ja osakkeenomistajaa koskevasta kiellosta tehdä arvopaperikauppoja rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston kanssa ilman Finanssivalvonnan lupaa.

4 luku Toiminnan järjestäminen

1 §. *Hallinto- ja valvontajärjestelyt.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 8 a §:ää vastaavasti velvollisuudesta järjestää rahastoyhtiön toiminta luotettavalla tavalla.

2 §. *Eturistiriidat.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 26 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa huolellisesti, itsenäisesti, asiantuntevasti sekä rahasto-osuudenomistajien etujen mukaisesti ja eturistiriitoja välttäen.

3 §. *Palkitsemisjärjestelmää koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 30 d §:ää vastaavasti rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikan sekä palkka- ja palkkiokäytännöt kattavaa palkitsemisjärjestelmää koskevista yleisistä edellytyksistä. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin vastaamaan paremmin UCITS V -direktiivin 14 a artiklan 1 kohtaa ja 14 b artiklan 1 kohtaa viittaamalla yksittäisen sijoitusrahaston sijaan rahastoyhtiön hoitamiin sijoitusrahastoihin.

Pykälän *uudessa 3 momentissa* säädettäisiin valtiovarainministeriön valtuudesta antaa tarkemmat säännökset rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmää koskevista vaatimuksista UCITS V -direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Osa voimassa olevan lain rahastoyhtiön palkitsemisvaliokuntaa, palkan ja palkkioiden määräytymistä ja niiden muuttuvien osien maksamista sekä eläke-etuuksia koskevista säännöksistä (30 g—30 l §) ehdotetaan annettavaksi valtiovarainministeriön asetuksella niiden yksityiskohtaisen ja teknisen luonteen johdosta.

4 §. *Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 30 e §:ää vastaavasti rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvista rahastoyhtiön henkilöstöryhmistä sekä rahastoyhtiön maksamista korvauksista.

5 §. *Palkitsemisjärjestelmän hyväksyminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 30 f §:ää vastaavasti rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmän hyväksymisestä.

6 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 8 b §:ää vastaavasti henkilökohtaisista liiketoimista.

7 §. *Osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 16 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

8 §. *Osakkeiden hankinnan kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 17 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 7 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta. Pykälän 2 momenttia selkeytettäisiin kuitenkin siten, että sen muotoilu muutettaisiin vastaamaan muualla rahoitusmarkkinalainsäädännössä käytettyä muotoilua.

9 §. *Rahastoyhtiön varautumisvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 4 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön varautumisvelvollisuudesta.

10 §. Tietojen säilyttäminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 8 c §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta säilyttää tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto on osallisena.

11 §. Asiakasvalitusten käsittely. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 123 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja Suomessa sijoitusrahastoa hoitavan ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön asiakasvalitusten käsittelystä sekä velvollisuudesta varmistaa, että sijoitusrahastotoimintaa koskevat yksittäiset erimielisyydet voidaan saattaa ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi.

5 luku **Vakavaraisuus ja riskienhallinta**

1 §. Rahastoyhtiön riskienhallinta. Pykälässä sisältäisi voimassa olevaa 30 a §:ää vastaavat yleiset säännökset rahastoyhtiön riskienhallinnasta.

2 §. Rahastoyhtiön maksuvalmius. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 30 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön maksuvalmiuden turvaamisesta.

3 §. Omien varojen vähimmäismäärä. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 30 c §:ää vastaavasti rahastoyhtiön omien varojen vähimmäismäärää koskevista vaatimuksista sekä menettelystä, jota noudatetaan, jos rahastoyhtiön omat varat vähenevät alle vähimmäismäärän.

6 luku **Ulkoistaminen**

1 §. Rahastoyhtiön toiminnan ulkoistaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 26 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toiminnan ulkoistamisen ja asiamiehen käytön yleisistä perusteista.

2 §. Ulkoistamisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 26 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön asiamiehen käyttöä koskevista edellytyksistä.

7 luku **Tilinpäätös ja tilintarkastus**

1 §. Tilintarkastajan kelpoisuus. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 36 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja sen hoidettavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastusta varten valittavan tilintarkastajan kelpoisuutta koskevista vaatimuksista. Ehdotetussa pykälässä ei kuitenkaan enää nykyisen säännöksen tavoin säädettäisi rahasto-osuudenomistajien valitsemasta tilintarkastajasta ja tämän varamiehestä. Ehdotus liittyy säännöllisen vuosittaisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen järjestämisen pakottavuuden poistamista koskevaan ehdotukseen, minkä johdosta myös rahasto-osuudenomistajien valitsemasta tilintarkastajasta ehdotetaan luovuttavaksi.

2 §. Tilintarkastajan määrääminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 37 §:ää vastaavasti erityistilanteista, joissa Finanssivalvonnan on määrättävä kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja.

3 §. Arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastaminen. Pykälässä säädettäisiin pitkälti vastaavasti kuin voimassa olevan lain 38 §:ssä tilintarkastajan velvollisuudesta tarkastaa sijoitusrahaston arvonlaskennan oikeellisuus. Voimassa olevasta säännöksestä poiketen sijoitusrahaston arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus edellytettäisiin tehtäväksi vähintään vuosittain. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan tilintarkastajan tarkastettavaksi sijoitusrahaston vuoden viimeisen arvonlaskentapäivän arvo. Pykälän sanamuoto mahdollistaisi myös useammin tehdyn arvonlas-

kennan oikeellisuuden tarkastuksen tarpeen vaatiessa. Sijoitusrahaston arvonlaskennan tarkastamisen tiheyden tarpeen arvioinnissa voitaisiin huomioida esimerkiksi sijoitusrahaston sijoituspolitiikan erityispiirteet, kuten vaikeasti arvostettavat sijoituskohteet tai erityisen runsas tapahtumien määrän taikka sijoitusrahaston arvon laskennassa aiemmin ilmenneiden virheiden määrän. Pykälässä ei enää säädettäisi pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaa erikoissijoitusrahastoa koskevasta poikkeuksesta, sillä erikoissijoitusrahastoja koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

Pykälän 2 momentissa edellytettäisiin voimassa olevan 2 momentin mukaisesti tarkastusker-
tomuksen laatimista ja sen toimittamista rahastoyhtiölle.

4 §. Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätös ja toimintakertomus. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 39 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevista vaatimuksista. Pykälän 1 momentin termistöä selvennettäisiin liitetietojen osalta. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin täsmennyksenä viittaus myös toimintaker-
tomukseen. Lisäksi viittausta luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) säännöksiin täsmennettäisiin rahastoyhtiön omien varojen osalta, joista on säädetty nimenomaisesti sijoitusrahastolain 5 luvun 3 §:ssä. Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin erityisesti alarahastorakennetta käyttävissä sijoitusrahastoissa velvollisuudesta laatia alarahastokohtaisten tilinpäätösten lisäksi sateenvarjorahaston yhdistetty tulos- ja taselaskelma. Uuden 4 momentin johdosta pykälän nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyisivät 5 ja 6 momentiksi. Pykälän 5 momen-
tissa Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus ulotettaisiin selvennyksenä myös toimintaker-
tomukseen.

5 §. Sijoitusrahaston toimintakertomuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle. Pykälässä sää-
dettäisiin voimassa olevaa 40 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta toimittaa Finans-
sivalvonnalle sijoitusrahaston toimintakertomus, puolivuotiskatsaus sekä jäljennökset pykäläs-
sä luetelluista asiakirjoista.

IV OSA **SIOJITUSRAHASTON HOITOON LIITTYVÄT ERITYISET SÄÄNNÖK- SET**

8 luku **Sijoitusrahaston perustaminen, säännöt, vähimmäispääoma ja rahasto- osuudenomistajien vähimmäismäärä**

1 §. Perustamispäätös. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 23 §:ää vastaavasti sijoitusra-
haston perustamisesta. Pykälässä ei kuitenkaan säädettäisi voimassa olevan 23 §:n mukaisesti
rahastoyhtiön toiminnasta tilanteissa, joissa samalla yhtiöllä on sekä rahastoyhtiön että vaihto-
ehtorahastojen hoitajan toimilupa. Rahastoyhtiön ei tule toiminnassaan sitoutua vastuisiin, jot-
ka voisivat vaarantaa sen toiminnan vakauden sijoitusrahaston hoitamisessa. Esimerkiksi jos
rahastoyhtiö toimisi kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä, sille voisi aiheutua ra-
joittamattomia vastuita kommandiittiyhtiön toiminnasta. Vaihtoehtorahastojen hoitajista an-
nettussa laissa ehdotetaan säädettäväksi rahastoyhtiölle kielto toimia kommandiittiyhtiön vas-
tuunalaisena miehenä. Rahastoyhtiöt eivät ole aiemman sääntelyn voimassa ollessa myöskään
käyttäneet mahdollisuutta toimia kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä, vaan
vaihtoehtorahaston hoitaminen on järjestetty väliyhtiön kautta.

2 §. Sijoitusrahaston säännöt. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 41 §:n 1 momentin
mukaisesti sijoitusrahaston säännöissä vähintään edellytettävistä tiedoista. Sijoitusrahaston
alarahastorakenteen säätämisen myötä sijoitusrahaston sääntöihin olisi pykälän uuden 3 koh-
dan mukaan otettava mainita alarahastorakenteesta, mikäli sijoitusrahasto koostuu lain salli-

malla tavalla alarahastoista. Pykälän 4 kohdassa säädettäisiin voimassa olevan 41 §:n 2 momentin 4 kohtaa vastaavasti rahasto-osuuden jakamisesta murto-osiin. Pykälän 5 kohdassa täsmennettäisiin rahasto-osuuksien luonteella viitattavan osuuksien jakoon tuotto- ja kasvuosuuksiin.

Sijoitusrahaston arvon ja sijoittajalta perittävien kulujen ilmoittaminen selkeästi on sijoittajan kannalta keskeinen sääntöasia. Pykälän 6 kohdassa säädettäisiin rahastoyhtiön palkkioperusteista. Rahastoyhtiö voi periä muun muassa kiinteää ja tulokseen sidottua hoitopalkkiota ja merkintä- ja lunastuspalkkioita. Säännöissä rahastoyhtiön tulisi selkeästi ilmoittaa sijoitusrahastolta ja osuudenomistajalta veloitettavat palkkiot ja niiden laskentaperusteet. Pykälän 7 kohdassa säädettäisiin tarkemmin velvollisuudesta kuvata sijoitusrahaston säännöissä edellytykset, joiden nojalla asiakkaat voivat merkitä sijoitusrahaston tai alarahaston eri osuussarjoja. Esimerkiksi hallinnointipalkkiot voivat vaihdella osuussarjoittain. Pykälän 8 kohdassa edellytettäisiin myös muiden sijoitusrahastojen säännöllisten kulujen ilmoittamista. Pykälän 9 kohdassa edellytettäisiin kuvattavaksi sijoitusrahaston arvonlaskennan ja merkintä- ja lunastushinnan laskentaperusteet.

Pykälän 10 kohdassa veloitettaisiin kertomaan säännöissä rahasto-osuuksien merkintä- ja lunastustiedot, mukaan lukien mahdolliset merkintä- ja lunastusrajoitukset. Tyypillisesti kyseessä kohdassa tarkoitetut rajoitteet ja ehdot ovat ennakoitavissa. Tällaiset rajoitukset voivat liittyä esimerkiksi lunastustoimeksiannon kokoon tai merkintärajoitusten kyseessä olleen sijoittajan kotipaikkaan tai muuhun hyväksyttävään perusteeseen, jotka on todettu sijoitusrahaston säännöissä. Pykälän 11 kohdassa edellytettäisiin uutena säännöksenä esittämään perusteet, joiden nojalla rahastoyhtiö voisi lunastaa rahasto-osuudet, vaikkei osuudenomistaja ole jättänyt lunastustoimeksiantoa. Pykälän 12 kohdassa veloitettaisiin sijoitusrahaston säännöissä kerrottavaksi ne tilanteet, joissa poikkeuksellisista syistä esimerkiksi sijoitusrahaston kohde-markkinaan liittyen sijoitusrahaston merkinnät ja lunastukset joudutaan keskeyttämään joko rahastoyhtiön tai Finanssivalvonnan päätöksellä.

Pykälän 13 kohdassa säädettäisiin säännöissä määrättävän sijoitusrahaston arvon julkistamisesta. Pykälän 14 kohdassa edellytettäisiin kertomaan rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilikausi ja 15 kohdassa tuotonjaon perusteet. Pykälän 16 kohdassa edellytettäisiin kertomaan rahastoesitteen, avaintietoesitteen ja tilinpäätösinformaation saatavilla pidosta.

Säännöllisestä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta luopumisen johdosta pykälän 17 kohtaa (voimassa oleva 15 kohta) ehdotetaan muutettavaksi ja voimassa oleva 16 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän 18 kohdassa esitetään säädettäväksi voimassa olevan 41 §:n 2 momentin 3 kohtaa vastaavasti arvo-osuusjärjestelmään siirtymisestä.

3 §. *Sijoitusrahaston säännöissä esitettävät muut tiedot.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 41 §:n 2 momenttia vastaavasti säännöissä edellytettävistä seikoista, jos rahastoyhtiö on päättänyt hyödyntää tiettyjä laissa säädettyjä mahdollisuuksia, kuten sijoitusrahaston perustamista määräajaksi. Voimassa olevan 2 momentin 3 ja 4 kohta ehdotetaan siirrettäväksi 2 §:n 4 ja 18 kohdaksi ja 6 kohta ehdotetaan sisällöllisesti siirrettäväksi 2 §:n 10 kohdaksi. Momentin 8 kohta ehdotetaan kumottavaksi edustajistosta luopumisen johdosta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 41 §:n 4 momentin mukaisesti seikoista, jotka tulee sijoitusrahaston säännöissä todeta, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan hoitamisessa käytetään johdannaisia tai lainaus- tai takaisinostosopimuksia.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevan 41 §:n 5 ja 6 momenttia sillä muutoksella, että 3 momentin 3 kohdassa korjattaisiin voimassa olevaan lakiin sisältynyt virheellinen lakiviittaus viittaukseksi lainaus- ja takaisinostosopimuksia koskevaan 13 luvun 18 §:ään.

4 §. *Sijoitusrahaston nimeäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 42 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston nimeämisestä

5 §. *Sijoitusrahaston sääntöjen vahvistaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 43 §:ää vastaavasti siitä, että Finanssivalvonta vahvistaa sijoitusrahaston säännöt. Sijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset olisi vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset ja selkeät. Alarahastoista koostuvassa sijoitusrahastossa säännöt voitaisiin esittää sateenvarjorahaston yhteisten sääntöjen ja alarahastokohtaisten sääntöjen yhdistelmänä. Tämä käytäntö toimisi pitkälti samalla tavoin kuin miten nykyään useissa rahastoyhtiöissä sijoitusrahastojen säännöt on esitetty yhdistelmänä, joka on koostunut rahastoyhtiön kaikkia sijoitusrahastoja koskevista yhteisistä säännöistä ja yksittäistä sijoitusrahastoa koskevista niin sanotuista rahastokohtaisista säännöistä. Sääntely ei kuitenkaan estä haluttaessa kirjoittamasta sääntöjä täydellisen kattavasti jokaiselle alarahastolle erikseen. Sääntöjen ja sääntörakenteiden tulisi ensisijaisesti olla sijoittajille selkeitä. Jos sijoitusrahaston säännöt pyrittäisiin esittämään esimerkiksi vielä useampaan kerrokseen jaettuna siten, että ne muodostuisivat rahastoyhtiökohtaisten yhteisten sääntöjen ja sateenvarjorahaston yhteisten sääntöjen lisäksi alarahastokohtaisista säännöistä, voisi olla perusteltua katsoa, etteivät säännöt enää täyty niille asetettua selkeyden vaatimusta.

6 §. *Kielto muuttaa sijoitusrahasto erikoissijoitusrahastoksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 44 §:ää vastaavasti kiellosta muuttaa sijoitusrahasto erikoissijoitusrahastoksi.

7 §. *Sijoitusrahaston markkinoinnin aloittaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 24 §:ää vastaavasti siitä, ettei rahastoyhtiö saa aloittaa hoitamansa sijoitusrahaston osuuksien markkinointia ennen kuin sijoitusrahaston säännöt on vahvistettu.

8 §. *Sijoitusrahaston vähimmäispääoma ja avoimuus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sijoitusrahaston vähimmäispääomasta vastaavasti kuin voimassa olevan 27 §:n 1 momentissa. Pykälässä esitetään lisäksi säädettäväksi tarkemmin sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti sijoitusrahaston avoimuusvelvoitteesta. Avoimuuden lisäksi esitetään edelleen säädettäväksi sijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärästä. Osuudenomistajien vähimmäismäärä ehdotetaan kuitenkin laskettavaksi nykyisestä 50:stä 30:een. Pykälän erikoissijoitusrahastoja koskevat säännökset on esitetty siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Pykälässä esitetään säädettäväksi vuoden määräaika vähimmäisrajojen saavuttamiseen. Mikäli vähimmäisrajoja ei tähän mennessä olisi saavutettu, tulisi sijoitusrahasto lakkauttaa tai fuusoida toiseen sijoitusrahastoon. Voimassa olevan lain mukaisesta Finanssivalvonnan jatkoluvasta kuuden kuukauden jälkeen esitetään luovuttavaksi.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 3 momenttia.

9 §. *Sijoitusrahaston sijoitustoiminnan periaatteet.* Pykälä vastaisi voimassa olevaa 28 §:ää.

9 luku Sijoitusrahaston hoitaminen

1 §. *Rahastoyhtiön oikeus edustaa sijoitusrahastoa ja velvollisuus varojen erillään pitoon.* Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 25 §:n tapaan sijoitusrahaston hoitamiseen soveltuvista peruseriaateista. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi alarahaston varojen erillään pidosta vastaavasti kuin mitä sijoitusrahaston varojen erillään pidosta on säädetty. Alarahaston varojen erillään pidon juridiseen varmuuteen on kiinnitetty huomiota

rakennetta koskevassa valmistelussa. On esimerkiksi pohdittu sitä, voisiko yhden alarahaston vastuista seurata myös muiden alarahastojen sijoittajille vastuita, vaikka näin ei ole ollut tarkoitus tapahtua. Tämän vuoksi alarahastojen varojen erottelusta on katsottu tarpeen säätää laissa nimenomaisesti. Sijoitusrahaston muodostavat alarahastot voivat noudattaa toisistaan poikkeavaa sijoituspolitiikkaa ja ottaa siten eri tasolla riskiä. Sijoittajan aseman turvaamiseksi on tarpeen varmistaa kaikin tavoin sijoitusrahaston varojen ja niihin liittyvien tuottojen ja riskien erillisuus. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa 3 momenttia vastaavasti rahastoyhtiön edustusoikeudesta sillä muutoksella, että rahastoyhtiölle lisättäisiin oikeus edustaa myös alarahastoa.

2 §. Rahasto-osuudenomistajien kokous ja kokouksen koolle kutsuminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin pitkälti voimassa olevan 21 §:n mukaisesti rahasto-osuudenomistajien kokouksen koolle kutsumiseen oikeutetuista tahoista ja kutsumiseen liittyvästä menettelystä. Voimassa olevan lain säännöksestä poiketen pykälässä ei enää säädettäisi ylimääräisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen koolle kutsumisesta erikseen. Ehdotus liittyy säännöllisen vuosittaisen osuudenomistajakokouksen järjestämisen pakottavuudesta luopumiseen. Säännöllinen rahasto-osuudenomistajien kokous korvattaisiin tarvittaessa koolle kutsuttavalla kokouksella. Rahasto-osuudenomistajien kokous olisi voimassa olevaa säännöstä vastaavasti kutsuttava koolle, kun rahastoyhtiön hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka jos tilintarkastaja tai rahasto-osuudenomistajat, joilla on yhteensä vähintään yksi kahdeskymmenesosa kaikista liikkeessä olevista rahasto-osuuksista, kirjallisesti sitä vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Lisäksi rahastosijoittajien aseman turvaamiseksi säädettäisiin voimassa olevasta laista poiketen myös hallituksen riippumattomalle jäsenelle itsenäinen oikeus vaatia osuudenomistajakokouksen koolle kutsumista. Rahastoyhtiö voisi edelleen niin halutessaan ottaa sijoitusrahaston sääntöihin määräyksen säännöllisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen järjestämisestä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä, jota noudatettaisiin silloin, kun rahasto-osuudenomistajalla ei yksinään ole riittävää määrävähemmistöomistusta 26 luvun 9 §:ssä tarkoitettun rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan vahingonkorvausvaatimuksen esittämistä ja kanteen nostamista koskevan kokouksen koolle kutsumiseksi tai muusta syystä koolle kutsuttavan kokouksen esittämiseen. Sijoitusrahaston osuudenomistajakokouksessa ei edellä viitatus vahingonkorvausasian käsittelyn lisäksi olisi muita lakisäätöisiä asioita, kun osuudenomistajien valitsemista hallituksen jäsenistä ja tilintarkastajasta esitetään luovuttavaksi. Sääntely ei kuitenkaan estäisi osuudenomistajia tai muita kokouksen koolle kutsumiseen oikeutettuja tahoja tekemästä kokousaloitetta tärkeiksi katsomistaan aiheista. Jos kokouksen koolle kutsumista esittäneellä rahasto-osuudenomistajalla ei ole tarvittavaa määrävähemmistöosuutta, rahastoyhtiö olisi velvollinen tiedottamaan rahasto-osuudenomistajille saamastaan kokousaloitteesta. Kokousaloitteesta olisi tiedotettava sijoitusrahaston säännöissä määritellyllä tavalla. Säännöksen tarkoituksena on saattaa rahasto-osuudenomistajan tekemä kokousaloite myös muiden rahasto-osuudenomistajien tietoon kokouksen järjestämiseen vaadittavan määrävähemmistön saavuttamiseksi. Säännös on tarpeen sen vuoksi, että sijoitusrahaston rahasto-osuusrekisterin omistajatiedot eivät ole julkisia, joten ilman tiedottamista koskevaa velvoitetta rahasto-osuudenomistajan voisi olla kohtuuttoman hankalaa saada yhteys muihin rahasto-osuudenomistajiin määrävähemmistön saavuttamiseksi.

Rahastoyhtiöllä olisi perustellusta syystä oikeus kieltäytyä tiedottamisesta, jos se katsoo, ettei kokouksen järjestämiselle ole perustetta. Tällainen perusteltu syy voisi olla esimerkiksi tilanne, jossa rahasto-osuudenomistaja toistuvasti ilman laissa mainittua perustetta tai ilman muuta asiallista perustetta esittää rahasto-osuudenomistajien kokouksen kutsumista koolle taikka jos samasta asiasta on jo päätetty aiemmassa kokouksessa, eikä uusia perusteita ole ilmennyt. Ra-

hastoyhtiön kieltäytyminen ei saisi kuitenkaan perustua sijoitusrahastoa kohdanneesta vahingosta johtuvan kanteen menestymistä koskevaan arviointiin.

Pykälän 3 momentin mukaan rahasto-osuudenomistajien kokous olisi kutsuttava koolle viivytyksettä, jos osuudenomistajien määrävähemmistö on ilmoittanut kannattavansa kokouksen koollekutsumista.

3 §. Menettely rahasto-osuudenomistajien kokouksessa ja osuudenomistajatiedot. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 19 §:n 2 momenttia vastaavasti yhdistyslain soveltamisesta osuudenomistajakokoukseen. Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 19 §:n 3 ja 4 momenttia vastaavasti kokoukseen osallistumisesta ja asiamiehen käyttämisestä. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 20 §:n 1 momenttia vastaavasti rahasto-osuuden tuottamasta äänioikeudesta. Pykälän 5 ja 6 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 20 §:n 2 ja 3 momenttia vastaavasti äänestysrajoituksista.

4 §. Rahasto-osuusrekisteri. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 53 §:ää vastaavasti rahasto-osuusrekisteriä ja sen ylläpitämistä koskevista vaatimuksista. Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin tietosuojasääntelyn edellyttämällä tavalla rahasto-osuusrekisterin sisältämien henkilötietojen käsittelyn tarkoituksiksi rahasto-osuudenomistajan omistuksen kirjaaminen. Asiallisesti rahasto-osuusrekisterin käyttötarkoitusta ei olisi tarkoitus muuttaa nykytilaan nähden, vaan tarkoituksena olisi ainoastaan määritellä käyttötarkoitus lain tasolla. Rahasto-osuusrekisteriin merkittäviä tietoja koskevasta 1 momentin 5 kohdasta poistettaisiin viittaus osuustodistuksiin, joista ehdotetaan lain uudistamisen yhteydessä luovuttavaksi. Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 2 momenttia täydennettynä apportin käyttämisestä kohde-rahastomerkinän maksussa ja 3 ja 4 momentti vastaisi voimassa olevaa 4 ja 5 momenttia. Voimassa olevan 3 momentin mukaiset säännökset erikoissijoitusrahaston merkintähinnan maksusta apporttiomaisuudella ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

5 §. Osuustodistus. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 54 ja 55 §:ää vastaavasti rahasto-osuuksista annettavista osuustodistuksista. Voimassa olevasta laista poiketen rahastoyhtiöllä ei enää olisi velvollisuutta antaa osuustodistusta osuudenomistajan pyynnöstä. Fyysisten osuustodistusten käyttäminen digitalisoituvassa toimintaympäristössä ei enää tunnu ajankuvaiselta, minkä lisäksi osuustodistusten antaminen ja turvallinen säilyttäminen aiheuttavat toimijoille kustannuksia. Osuustodistus on osuudenomistajalle useimmiten tarpeeton, sillä osuudenomistajan oikeuden osoittamiseksi riittää se, että hänen omistuksensa on kirjattu rahastoyhtiön ylläpitämään rahasto-osuusrekisteriin. Rahastoyhtiö voisi edelleen pykälän 1 momentin nojalla antaa osuustodistuksen osuudenomistajan pyynnöstä, jos rahastoyhtiö arvioi sen tarpeelliseksi. Vastaavasti rahastoyhtiö voisi päättää, ettei se anna rahasto-osuuksista osuustodistuksia. Rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi on kuitenkin tärkeää, että rahastoyhtiö noudattaa johdonmukaisesti valitsemaansa linjaa. Mikäli yhtiö päättää luopua osuustodistusten antamisesta, tulee tätä päätöstä noudattaa kaikkien osuudenomistajien kohdalla.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 54 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa 55 §:ää vastaavasti osuustodistuksessa mainittavista tiedoista, mikäli osuustodistuksia vielä käytetään.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön hallituksen oikeudesta päättää, ettei sen hoitamien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksista anneta enää osuustodistuksia hallituksen tekemässä päätöksessä määrätystä ajankohdasta lukien. Sen sijaan, että laissa esitettäisiin osuusto-

distuksista luopumista kokonaan tietyn siirtymäajan kuluessa, säännöksellä mahdollistettu joustava siirtyminen kohti täysin sähköistä rahasto-osuusrekisterimallia. Joustava siirtyminen palvelisi myös rahastosijoittajien tarpeita, kun muutoksille ei asetettaisi ehdottomia aikarajoja. Osuudenomistajat ovat pyytäneet osuustodistuksia lähinnä enää niissä tapauksissa, joissa he ovat panttaamassa rahasto-osuuksiaan. Osuustodistuksettoman rahasto-osuuden panttaus on ollut mahdollista jo voimassa olevan sääntelyn nojalla, ja vakiintunut käsitys on ollut, että rahasto-osuuden panttaus voidaan julkivarmistaa denuntiaatiolla eli panttausilmoituksella siten, että panttauksesta ilmoitetaan rahastoyhtiölle. Asiaa on selostettu voimassa olevan 57 §:n 4 momentin esitöissä, joissa todetaan seuraavasti: ”rahasto-osuusrekisteriin tulisi muun ohessa merkitä rahastoyhtiölle ilmoitettu sellaista rahasto-osuutta, josta ei ole annettu osuustodistusta, rasittava panttioikeus tai muu vastaava oikeus. Ehdotus selventää oikeustilaa. Vakiintuneen käsityksen mukaan osakekirjattoman osakkeen panttaus tulee kolmansia sitovaksi yhtiölle tehtävällä panttausilmoituksella. Osakeyhtiölaissa vaaditun osakeluettelomerkinnän kaltaisen rahasto-osuusrekisterimerkinnän edellyttäminen on perusteltua, koska panttaus vaikuttaa muun ohessa siihen, kenelle osakkeeseen liittyvät suoritukset on tehtävä ja osakekirja annettava” (HE 113/2011 vp, s. 83).

6 §. *Rahasto-osuudenomistajan oikeuksien käyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 56 §:ää vastaavasti rahasto-osuudenomistajan oikeuksien käyttämisestä.

7 §. *Rahasto-osuuden luovutus ja panttaus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 §:ää vastaavasti rahasto-osuuden luovutukseen ja panttauksen sovellettavista säännöksistä, oikeudesta rahaston tuoton maksuun sekä panttioikeuden merkitsemisestä osuusrekisteriin.

8 §. *Sijoitusrahaston omistajaohjauksen periaatteet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 29 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston omistajaohjausta koskevista periaatteista.

10 luku **Sijoitusrahaston arvon laskeminen, liikkeeseenlasku ja lunastaminen**

1 §. *Rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 45 §:ää vastaavasti rahasto-osuuksien jatkuvaa liikkeeseenlaskua koskevasta periaatteesta sekä sitä koskevista poikkeuksista.

2 §. *Rahasto-osuuksien jakaminen murto-osiin.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 46 §:ää vastaavasti siitä, että sijoitusrahastoon varoja sijoittaneella on oikeus rahasto-osuuteen, sekä rahasto-osuuksien jakamisesta murto-osiin.

3 §. *Sijoitusrahaston alarahastot, osuuslajit ja osuussarjat.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sijoitusrahaston alarahastojen sijoituspolitiikan esittämisestä. Pykälässä 2–4 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 47 §:n mukaisesti sijoitusrahaston sarjoista ja lajeista.

4 §. *Rahasto-osuuksien arvon laskeminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 48 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta laskea rahasto-osuuden arvo. Pykälän 1 momentissa ei kuitenkaan enää ole tarpeen viitata pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavaan erikoissijoitusrahastoon.

5 §. *Rahasto-osuuden lunastaminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin pitkälti voimassa olevan 49 §:n 1 momentin mukaisesti lunastuksiin sovellettavasta pääsäännöstä, jonka mukaan rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta välittömästi säännöissä tarkemmin määrättyllä tavalla ja määrättyinä ajankohtina. Voimassa olevaan 1 momenttiin verrattuna ehdotetussa momentissa ei enää säädettäisi pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaa erikoissijoitusrahastoa koskevasta

poikkeuksesta lunastusvaatimukseen. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi voimassa olevan 49 §:n 2 momentin säännökset menettelystä, mikäli varat lunastukseen on hankittava arvopapereita myymällä, sekä Finanssivalvonnan mahdollisuudesta jatkaa kahden viikon enimmäismäärää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiölle ehdotetusta uudesta valtuudesta lunastaa laissa ja sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrätyissä tilanteissa rahasto-osuudet ilman rahasto-osuudenomistajan toimeksiantoa tai suostumusta. Lunastuspäätöstä voitaisiin käyttää vain poikkeuksellisissa tilanteissa, kun lunastukselle on olemassa osuudenomistajaan liittyvä painava peruste. Pykälässä tarkoitettu painava peruste voisi muodostua esimerkiksi silloin, kun rahasto-osuudenomistaja muuttaisi ETA-alueen ulkopuolelle valtioon, joka edellyttää huomattavaa lisäraportointia tai rahastoyhtiön liittymistä jäseneksi sellaisiin ulkomaisiin yhteisöihin, joihin sen ei muutoin olisi tarpeen liittyä. Päätöstä voidaan perustella myös rahasto-osuudenomistajille yhteisesti jakautuvan kustannustaakan hillitsemisellä, kun yksittäisen osuudenomistajan aiheuttamat kulut voidaan näin välttää.

Päätös ei olisi vastoin rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuutta silloin, kun rahastoyhtiö pystyy osoittamaan säännöissä määritellyn perusteen olemassaolon. Osuudenomistajien yhdenvertaisuutta on tulkittava nimenomaisesti samassa asemassa olevien osuudenomistajien kannalta, jolloin rahastoyhtiön tulee johdonmukaisesti käyttää lunastusoikeuttaan kaikkiin perusteet täyttäviin sijoittajiin. Osuudenomistajien yhdenvertaisuutta rikottaisiin esimerkiksi silloin, jos rahastoyhtiö ei päättäisi lunastaa kaikkien ETA-alueen ulkopuolelle samaan valtioon muuttaneiden osuudenomistajien rahasto-osuuksia, vaan lunastaisi vain osalta samassa asemassa olevilta osuudenomistajilta. Rahastoyhtiön tulisi kiinnittää huomiota myös lunastuksen ajoitukseen. Lunastus tulisi toteuttaa viipymättä sen jälkeen, kun lunastusperuste on tullut rahastoyhtiön tietoon. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 11 §:ssä on myös esitetty erilaisen kohtelun oikeuttamisperusteista siten, että erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia. Lunastuspäätöstä tehdessään rahastoyhtiön olisi arvioitava, onko päätös myös linjassa sijoitusrahaston aiemman markkinointistrategian kanssa. Rahastoyhtiö ei voisi vedota ennakkoimattomiin kulupaineisiin, mikäli se esimerkiksi on markkinoinut sijoitusrahastoa kohdevaltiossa, josta se on päättänyt sittemmin vetäytyä. Lunastuksesta ja sen perusteista tulisi ilmoittaa viipymättä rahasto-osuudenomistajalle.

Ennen kuin rahastoyhtiö voisi soveltaa lakiin ehdotettua uutta lunastusmahdollisuutta sen olisi päivitettävä sijoitusrahaston säännöt vastaavasti ja kirjattava sääntöihin laissa tarkoitettujen lunastusperusteiden. Lunastusoikeus olisi rahastoyhtiön käytettävissä sijoitusrahaston sääntömuutoksen tultua lain ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti voimaan, jolloin uusien sääntöjen voitaisiin katsoa sitovan kaikkia sijoitusrahaston osuudenomistajia ja myös jo ennen uusien sääntöjen vahvistamista sijoitusrahastoa merkinneitä osuudenomistajia.

6 §. *Lunastusten rajoittaminen ja väliaikainen keskeyttäminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 50 §:n 1 momentin mukaisesti sijoitusrahaston lunastusten väliaikaisesta keskeyttämisestä. Lisäksi momentissa ehdotetaan säädettäväksi uudesta sijoitusrahaston lunastusten hallintakeinosta, lunastusten rajoittamisesta. Sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrätyllä tavalla lunastukset voitaisiin jakaa osittain seuraavana lunastusajankohtana toteutettavaksi siltä osin kuin ne ylittävät päivittäin toteutettavissa olevien lunastusten määrän. Rahaston säännöissä voidaan esimerkiksi asettaa päivittäin toteutettaville lunastuksille salkun arvostas laskettava prosentuaalinen raja, jonka ylittävä osa lunastuksista siirretään seuraavaan lunastusajankohtaan. Menettelyllä olisi mahdollista vähentää suurista yksittäisistä lunastuksista tai runsaslukuisista yksittäisistä lunastuksista sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille

aiheutuvat lunastusten toteutusviiveet tilanteissa, joissa kaikkien lunastusten toteuttaminen säännönmukaisesti ei ole mahdollista.

Lain 10 luvun 5 §:n mukaisena pääsääntönä on, että rahastoyhtiön tulee toteuttaa sijoitusrahaston lunastustoimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä. Voimassa oleva laki on jo sallinut rahastoyhtiön keskeyttävän lunastusten toteuttamisen tilanteissa, joissa sijoitusrahaston käteisvarat ja varojen realisoinnista saatavat varat eivät riitä kyseisen päivän kaikkien lunastustoimeksiantojen maksamiseen. Uusi säännös lunastusten rajoittamisesta ei estäisi pienten lunastusten tai lunastusten osittaista toteuttamista säännönmukaisella tavalla toisin kuin lunastusten keskeyttäminen, joka tarkoittaa kaikkien toimeksiantojen toteutuksen siirtymistä myöhempään ajankohtaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 50 §:n 2 momenttia vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta keskeyttää rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahasto-osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, jos tilannetta ei ole korjattu säännöksessä määritellyssä määräajassa.

Pykälän uudessa 3 momentissa esitetään Finanssivalvonnalle määräystenantovaltuutta lunastusrajoituksen perusteista ja tilanteista, joissa lunastusrajoitusta voidaan käyttää. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus olisi tarpeen ottaen huomioon, että lunastusrajoitus voidaan sijoitusrahaston säännöissä määritellä useilla eri tavoilla. Tällöin on tarpeen, että Finanssivalvonta voi määräyksissään varmistaa tarkemmat edellytykset sille, etteivät sijoitusrahaston säännöt lunastusten rajoittamisesta kohtuuttomasti vaikeuta lunastusten toteutusta ja rahasto-osuudenomistajien etua.

7 §. *Finanssivalvonnan oikeus määrätä lunastusten keskeyttämisestä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 51 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi.

8 §. *Ilmoitus lunastusten keskeyttämisestä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 52 §:ää vastaavasti rahasto-osuuksien lunastusten keskeyttämistä koskevista ilmoitusvelvollisuuksista. Ilmoitusvelvollisuus koskisi edelleen vain lunastusten keskeyttämisistä, mutta ei lunastusten rajoittamisesta.

11 luku **Rahasto-osuuden hoitajan hallinnoimat rahasto-osuudet**

1 §. *Ulkomaalaisen omistamat rahasto-osuudet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 a §:ää vastaavasti rahasto-osuuden hoitajan merkitsemisestä rahasto-osuusrekisteriin ulkomaisen rahasto-osuudenomistajan sijasta.

2 §. *Rahasto-osuudenomistajan lukuun toimiva rahasto-osuuden hoitaja.* Pykälässä määriteltäisiin voimassa olevaa 57 b §:ää vastaavasti tahot, jotka voivat toimia rahasto-osuuden hoitajana.

3 §. *Rahastoyhtiön ja rahasto-osuuden hoitajan välinen kirjallinen sopimus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 c §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta tehdä rahasto-osuudenhoitajan kanssa kirjallinen sopimus hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien hoitamisesta.

4 §. *Rahasto-osuuden hoitajan ja tämän asiakkaan välinen kirjallinen sopimus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 d §:ää vastaavasti kirjallisesta sopimuksesta rahasto-osuudenhoitajan ja ulkomaisen rahasto-osuudenomistajan välillä.

5 §. *Rahasto-osuuksiin liittyvien oikeuksien käyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 e §:ää vastaavasti rahasto-osuuksiin liittyvien oikeuksien käyttämisestä.

6 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 f §:ää vastaavasti rahasto-osuudenhoitajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

7 §. *Tietojen antaminen viranomaisille.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 57 g §:ää vastaavasti rahasto-osuuden hoitajan velvollisuudesta ilmoittaa rahasto-osuudenomistajaa koskevia tietoja Finanssivalvonnalle.

12 luku **Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat rahasto-osuudet**

Luvussa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti menettelystä, jota tulee noudattaa rahastoyhtiön päättäessä siirtää rahasto-osuudet arvo-osuusjärjestelmään.

1 §. *Rahasto-osuuksien liittäminen arvo-osuusjärjestelmään.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 58 §:n mukaisesti rahasto-osuuksien arvo-osuusjärjestelmään liittämiseksi noudatettavasta menettelystä. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus alarahastoon, joka voidaan myös liittää erikseen arvo-osuusjärjestelmään.

2 §. *Yhteistili.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 59 §:ää vastaavasti yhteistilistä.

3 §. *Rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 60 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa arvo-osuusjärjestelmään siirtymisestä. Ilmoitus olisi annettava voimassa olevan 60 §:n 1 momentista poiketen kolme kuukautta ennen ilmoittautumispäivää vastaavasti kuin on säädetty ilmoituksen ajaksi osakeyhtiölain 3 luvun 14 b §:ssä. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin yleisemmin ilmoitusten antamistapaan, kun säännöllisestä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta ehdotetaan luovuttavaksi.

4 §. *Yhteistilillä olevien rahasto-osuuksien lunastaminen omistajien lukuun.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 61 §:ää vastaavasti yhteistilillä olevien rahasto-osuuksien lunastamisesta.

5 §. *Tuoton maksaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 62 §:ää vastaavasti tuoton maksamisesta arvo-osuusjärjestelmään siirretylle rahasto-osuudelle.

6 §. *Osuudenomistajatietojen ylläpito arvo-osuusjärjestelmässä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 63 §:ää vastaavasti osuudenomistajatietojen ylläpidosta arvo-osuusjärjestelmässä.

7 §. *Väliaikainen kirjaus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 64 §:ää vastaavasti väliaikaisen kirjauksen tekemisestä rahasto-osuudenomistajaluetteloon.

8 §. *Arvo-osuusjärjestelmään liitetyn sijoitusrahaston säännöt.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 65 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston sääntöjen lisäedellytyksistä, jos sijoitusrahasto on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

9 §. *Osuudenomistajaoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 66 §:ää vastaavasti rahasto-osuudenomistajan oikeuksien käyttämisen edellytyksistä arvo-osuusjärjestelmässä.

10 §. *Rahasto-osuuksien poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 67 §:ää vastaavasti menettelystä, jota tulee noudattaa poistettaessa rahasto-osuudet arvo-osuusjärjestelmästä. Kun rahastoyhtiöllä ei enää ole velvollisuutta antaa osuustodistusta osuudenomistajan pyynnöstä, pykälästä on poistettu voimassa olevan lain 67 §:n 2 ja 3 momentissa olevat viittaukset velvollisuuteen antaa osuustodistus.

V OSA **SIOJITUSRAHASTON VAROJEN SIOJITTAMINEN, SYÖTTÖRAHAS- TORAKENNE, TIEDONANTOVELVOLLISUUS JA MARKKINOINTI**

13 luku **Sijoitusrahaston sijoittaminen**

Ehdotettu 13 luku vastaisi voimassa olevan lain 11 lukua.

1 §. *Sijoitusrahaston varojen hajauttaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 68 §:ää vastaavasti sijoitustoiminnasta aiheutuvien riskien hajautusvaatimuksesta.

2 §. *Sallitut markkinapaikat.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 69 §:ää vastaavasti niistä markkinapaikoista, joihin sijoitusrahaston varoja saa sijoittaa.

3 §. *Vähimmäislikviditeetti.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 70 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston vähimmäislikviditeettivaatimuksesta.

4 §. *Rahamarkkinavälineet ja sijoittaminen muihin kuin sallituilla markkinapaikoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 71 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta muihin kuin 2 §:ssä tarkoitettuihin rahamarkkinavälineisiin ja arvopapereihin. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 4 kohdassa ollut viittaus kumottuun direktiiviin päivitetäisiin viittaukseksi tilinpäätösdirektiiviin.

5 §. *Talletukset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 71 a §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta talletuksiin luottolaitoksissa.

6 §. *Rahastosijoitukset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 72 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyriyten osuuksiin sekä vaihtoehtorahastojen osuuksiin. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan kuitenkin jaettavaksi kahdeksi eri momentiksi, jolloin nykyiset 2—6 momentti siirtyisivät 3—7 momentiksi.

7 §. *Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 73 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevista vähimmäishajautusvaatimuksista.

8 §. *Indeksirahasto.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 73 a §:ää vastaavasti sijoitusrajoituksista sijoitusrahastoille, joiden sijoitustoiminnan tavoitteena on jäljitellä tiettyä rahoitusmarkkinoilla yleisesti tunnettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä.

9 §. *Huomattavan vaikutusvallan käyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 74 §:ää vastaavasti huomattavan vaikutusvallan käytön rajoituksista.

10 §. *Erityisvakuudelliset joukkovelkakirjat.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 75 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta erityisvakuudellisiin joukkovelkakirjoihin.

11 §. *Julkisyhteisön liikkeeseen laskemat arvopaperit ja rahamarkkinavälineet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 76 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta pykälässä määriteltyjen julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin.

12 §. *Poikkeukset vähimmäishajautussäännöstä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 77 §:ää vastaavasti poikkeuksista luvussa säädettyihin sijoitusrajoituksiin.

13 §. *Poikkeus hajautusvaatimuksista sijoitusrahaston toiminnan alussa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 78 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta poiketa sijoitusrajoituksista sijoitusrahaston toiminnan alkuvaiheessa.

14 §. *Erityistilanteet sijoitettaessa Euroopan talousalueen ulkopuolelle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 79 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta sellaisen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevan yhtiön osakkeisiin tai muihin pääomaosuuksiin, joka sijoittaa varansa pääasiallisesti arvopapereihin, joiden liikkeeseenlaskijan kotipaikka sijaitsee yhtiön kotivaltiossa.

15 §. *Johdannaissopimukset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 80 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta johdannaissopimuksiin.

16 §. *Rahoitusindeksit johdannaissopimuksen kohteena.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 80 a §:ää vastaavasti luvussa säädettyjen sijoitusrajoitusten soveltumisesta silloin, kun sijoitusrahaston varoja sijoitetaan johdannaissopimuksiin.

17 §. *Johdannaissopimusten vähimmäishajautusvaatimus.* Pykälän sisältäisi voimassa olevaa 80 b §:ää vastaavat säännökset johdannaissopimuksiin liittyvän kokonaisriskin ja sijoitusten kokonaisriskin seuraamisesta ja siinä käytettävistä riskienhallintamenetelmistä.

18 §. *Lainaus- ja takaisinostosopimukset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 81 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- ja takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä.

19 §. *Kielto luovuttaa sijoitusrahaston arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia ilman katetta.* Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 82 §:ää vastaavan niin sanotun lyhyeksi myynnin kiellon arvopapereiden, rahamarkkinavälineiden ja johdannaissopimusten osalta.

20 §. *Luoton ottaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 83 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta ottaa sijoitusrahaston lukuun luottoa ja antaa sijoitusrahaston varoja luoton vakuudeksi.

21 §. *Luoton ja takauksen antaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 84 §:ää vastaavasta yleiskiellosta antaa sijoitusrahaston varoja pantiksi kolmannen sitoumuksista.

22 §. *Sijoitukset muihin rahastoyhtiöihin.* Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 85 §:ää vastaavan kiellon sijoittaa toisen rahastoyhtiön osakkeisiin.

23 §. Jalometallit. Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 86 a §:ää vastaavan kiellon sijoittaa jalometalleihin ja niihin oikeuttaviin todistuksiin.

24 §. Asetuksenantovaltuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 86 a §:ää vastaavasti valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudesta.

14 luku **Syöttörahasorakenne**

Ehdotettu *14 luku* vastaisi voimassa olevan lain syöttörahasoja ja kohderahasoja koskevaa 17 a lukua.

1 §. Syöttörahason varojen sijoittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 a §:ää vastaavasti syöttörahason varoja koskevista vaatimuksista.

2 §. Kohderahason avoimuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 b §:ää vastaavasti kohderahasoa koskevista poikkeuksista.

3 §. Finanssivalvonnan lupa ja syöttörahason sääntöjen vahvistaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 c §:ää vastaavasti syöttörahasoa hoitavan rahastoyhtiön velvollisuudesta hakea Finanssivalvonnan lupa kohderahasoon sijoittamiselle, kun sijoitettava määrä ylittää 13 luvun 6 §:n 6 momentissa säädetyn määrän. Finanssivalvonnan lupa käsittää myös syöttörahason sääntöjen vahvistamisen. Sääntökäsittely poikkeaa yksittäisen sijoitusrahaston sääntöjen vahvistamisesta sikäli, että säännös edellyttää myös kohderahasosta annettavien tietojen ja mahdollisten sopimusten toimittamisen Finanssivalvonnalle sääntelyn vaatimusten arvioimiseksi. Pykälän *2 momentin 5 ja 6 kohtaa* ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan tarkemmin direktiivin sanamuotoa.

4 §. Syöttörahasoa ja kohderahasoa koskevat yhteiset säännökset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 d §:ää vastaavasti syöttörahasoa ja kohderahasoa koskevista yhteisistä säännöksistä, kuten muun muassa tietojen toimittamisesta syöttörahasoa hoitavalle rahastoyhtiölle ja sisäisistä liiketoiminnan harjoittamista koskevista säännöistä.

5 §. Kohderahason lunastusten keskeyttäminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 e §:ää vastaavasti tilanteesta, jossa kohderahason rahasto-osuuksien lunastaminen tai liikkeenlasku väliaikaisesti keskeytetään.

6 §. Kohderahason lakkauttaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 f §:ää vastaavasti tilanteesta, jossa kohderahasoa lakkautetaan.

7 §. Syöttörahason lakkauttaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 g §:ää vastaavasti tilanteesta, jossa syöttörahason kohderahasoa sulautuu toisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen kanssa tai se jakautuu kahdeksi tai useammaksi sijoitusrahastoksi.

8 §. Syöttörahason ja kohderahason säilytysyhteisöt. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 h §:ää vastaavasti syöttörahason ja kohderahason säilytysyhteisöistä.

9 §. Syöttörahason ja kohderahason tilintarkastajat. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 i §:ää vastaavasti syöttörahason ja kohderahason tilintarkastajien velvollisuuksista.

10 §. Tarkemmat säännökset tiedonantovelvollisuudesta. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 j §:ää vastaavasti valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudesta sekä syöttörahasoa hoitavan rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuudesta ja syöttörahason markkinoinnista.

11 §. *Sijoitusrahaston muuttaminen syöttörahastoksi ja kohderahaston vaihtaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 k §:ää vastaavasti sijoitusrahaston muuttamisesta syöttörahastoksi ja kohderahaston vaihtamisesta sekä näihin liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta rahasto-osuudenomistajille.

12 §. *Rahastoyhtiön seurantavelvollisuus ja palkkiot.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 l §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta seurata hoitamansa syöttörahaston kohderahaston toimintaa sekä palkkioista.

13 §. *Kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 m §:ää vastaavasti kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuuksista.

14 §. *Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 n §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle.

15 luku **Rahasto-osuuksien markkinointi ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus**

1 §. *Markkinointiperiaatteet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 89 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinointia koskevista vaatimuksista.

2 §. *Riskikeskittymien ilmoittaminen rahastoesitteessä ja markkinointiaineistossa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 91 §:ää vastaavasti tiedoista, jotka 13 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetun sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on ilmoitettava.

3 §. *Rahastoesite.* Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 92 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston rahastoesitettä koskevista vaatimuksista. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi säännös alarahastojen yhdistetystä rahastoesitteestä. Täydellinen rahastoesite olisi edelleen tehtävissä myös alarahastokohtaisesti, mutta rahastoyhtiö voisi valita myös yhdistetyn rahastoesitteen, jossa alarahastokohtaisten tietojen ohella kaikkia alarahastoja yhteisesti koskevat tiedot voitaisiin esittää tehokkaasti yhteisesti. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös *uusi 6 momentti*. Ehdotetussa uudessa momentissa viitattaisiin SFTR-asetuksen 14 artiklaan, joka täydentää lain säännöksiä rahastoesitteen sisältövaatimuksista arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja kokonaistuoton vaihtoehtosopimusten määrittelyn osalta.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jossa säädettäisiin erityisesti yhdistettynä annettujen tietojen kattavuudesta ja selkeydestä.

4 §. *Avaintietoesite.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 93 §:ää vastaavasti avaintietoesitettä koskevista vaatimuksista.

5 §. *Avaintietoesitteen sisältö.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 93 a §:ää vastaavasti avaintietoesitteessä ilmoitettavia tietoja koskevista vaatimuksista.

6 §. *Sijoitusrahaston puolivuotiskatsaus.* Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 94 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta julkistaa jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta puolivuotiskatsaus ja puolivuotiskatsausta koskevista sisältövaatimuksista. Valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuus siirrettäisiin omaksi *3 momentiksi*. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 4 momentti*. Ehdotetussa uudessa momentissa viitattaisiin SFTR-asetuksen 13 artiklaan, jossa säädetään lain säännöksiä tarkemmin arvopapereilla toteutettavia

rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen antamisesta sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa.

7 §. *Sijoitusrahaston vuosikertomuksen ja muiden tietojen julkistaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 96 §:ää vastaavasti vuosikertomuksen ja sen oheen liitettävien tietojen julkistamisesta. Säännöstä täsmennettäisiin kuitenkin siten, että tiedot tulee julkistaa rahastoyhtiön verkkosivuilla. Julkistamisvelvollisuus koskisi viimeisintä vuosikertomusta. Säännös perustuu sijoitusrahastodirektiivin 69 artiklan 3 kohtaan, joka edellyttää laatimaan kustakin sijoitusrahastosta vuosikertomuksen, johon on sisällytettävä tase tai varoja ja velkoja koskeva selvitys, tilikauden tuloslaskelma, tilikauden toimintakertomus ja direktiivin liitteessä 1 olevassa B luettelossa mainitut muut tiedot. Pykälän 4 momentin viittausta valtiovarainministeriön asetukseen korjattaisiin siten, että viitattaisiin toimintakertomuksen sisältöön ja tietojen esittämiseen. Aiempi muotoilu viittasi virheellisesti vuosikertomukseen. Valtiovarainministeriön asetuksella on nimenomaisesti annettu tarkempia säännöksiä toimintakertomuksesta. Pykälään ehdotetaan myös lisättäväksi uusi 5 momentti, joka sisältäisi luonteeltaan informatiivisen viittauksen lain säännöksiä täydentävään SFTR-asetuksen 13 artiklaan.

8 §. *Rahastoesitteen, vuosikertomuksen ja puolivuotiskatsauksen antaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 97 §:ää vastaavasti rahastoesitteen, vuosikertomuksen ja puolivuotiskatsauksen antamisesta asiakkaalle.

9 §. *Sijoitusrahaston arvon julkistaminen ja arvon korjaaminen julkistamisen jälkeen.* Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 98 §:n 1 ja 2 momenttia vastaavasti rahastosuuden arvon sekä liikkeessä olevien rahasto-osuuksien määrän julkistamisesta. Pykälän 3 momenttia täsmennettäisiin epäselvyyksien välttämiseksi nykyisestä 3 momentista siten, että rahastoyhtiön oikaisuvelvollisuus koskisi julkistetun rahasto-osuuden arvon olennaista virhettä eikä julkistamisessa tapahtunutta olennaista virhettä. Julkistetun rahasto-osuuden virheestä olisi voimassa olevaa säännöstä vastaavalla tavalla tehtävä välittömästi ilmoitus Finanssivalvonnalle.

10 §. *Avaintietoesitteen toimittaminen sijoittajalle etukäteen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 98 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta toimittaa avaintietoesite sijoittajalle.

11 §. *Avaintietoesitteen pitäminen saatavilla.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 98 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta toimittaa avaintietoesite sijoittajalle pysyvällä tavalla tai siten, että se on saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla.

12 §. *Avaintietoesitteen toimittaminen Finanssivalvonnalle ja päivittäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 98 c §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta toimittaa avaintietoesite ja siihen tehdyt muutokset Finanssivalvonnalle tiedoksi.

VI OSA SIOJITUSRAHASTON SULAUTUMINEN, JAKAUTUMINEN, LAKKAUTTAMINEN JA TOIMINNAN LUOVUTTAMINEN

16 luku Sijoitusrahaston sulautuminen

1 §. *Sulautuminen.* Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevaa 107 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston sulautumisesta toisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen kanssa. Sääntelyn selkeyden lisäämiseksi pykälän 1 momenttiin lisättäisiin nimenomaiset säännökset myös alarahastojen sulautumisesta. Tällä on haluttu korostaa säännösten soveltuminen vastaavasti kuin niitä sovellettaisiin kahden erillisen sijoitusrahaston sulautumiseen. Alarahaston on siten mah-

dollista sulautua joko samaan sijoitusrahastoon kuuluvaan toiseen alarahastoon tai toisen sijoitusrahaston alarahastoon tai toiseen itsenäiseen sijoitusrahastoon. Sulautuminen on mahdollista toteuttaa myös päinvastaiseen suuntaan siten, että alarahasto toimii vastaanottavana osapuolena sijoitusrahastolle. Kun sateenvarjomallilla toimiva sijoitusrahasto muodostuu sen alarahastoista, ei sateenvarjomallilla toimivaa sijoitusrahastoa voida sulauttaa toiseen sijoitusrahastoon, ellei samalla päätetä sen alarahastojen sulauttamisesta. Sateenvarjomallilla toimivan sijoitusrahaston alarahastot eivät siten yleisseuraannon tapaan siirtyisi sijoitusrahaston fuusiossa kattona toimivan sijoitusrahaston mukana ilman erillistä päätöstä. Vastaavasti sateenvarjomallilla toimiva sijoitusrahasto ei voi suoraan toimia vastaanottavana sijoitusrahastona. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin nimenomainen kielto sateenvarjorahaston fuusiosta.

Mikäli sulautumiseen osallistuu useita sijoitusrahastoja tai sijoitusrahastoja ja alarahastoja yhtä aikaa, käsitellään sulautumista vastaavasti kuin useamman sijoitusrahaston sulautumista (kombinaatiofuusio). Tällöin tulee määritellä, mikä rahastoista toimii vastaanottavana ja mikä sulautuvana rahastona. Sateenvarjomallilla toimivan sijoitusrahaston sulautumisessa tulee ilmoittaa erikseen samassa yhteydessä sulautuvien alarahastojen tiedot ja kattorahastona toimivan sijoitusrahaston mahdollinen lakkaaminen, mikäli siihen ei fuusion jälkeen jäisi varoja, eikä sen toimintaa päätetä jatkaa. Mikäli tällaisen sulautumisen jälkeen sulautuvasta sijoitusrahastosta jäisi jälkeen vain yksi alarahasto, tulisi sitä hoitavan rahastoyhtiön päättää muodostetaanko siitä yksi sijoitusrahasto vai jatketaanko toimintaa sateenvarjomallilla. Sulautumisen yhteydessä on tärkeää aina tarkoin määritellä sulautuva ja vastaanottava osapuoli. Erityisen tärkeää on määritellä ja kuvata sijoittajille myös sulautumisen jälkeinen rahastorakenne.

2 §. Sulautumishakemus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 107 a §:ää vastaavasti sijoitusrahaston sulautumista varten tarvittavasta Finanssivalvonnan luvasta sekä lupahakemukseen liitettävistä tiedoista ja asiakirjoista.

3 §. Sulautumisen edellytysten arviointi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 107 b §:ää vastaavasti lupamenettelystä sijoitusrahaston sulautumisessa.

4 §. Luvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 107 c §:ää vastaavasti vaatimuksista, joiden täytyessä Finanssivalvonnan on annettava lupa sulautumiselle.

5 §. Sulautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 107 d §:ää vastaavasti yhteisestä sulautumissuunnitelmasta, joka sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön sekä vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön ja vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen on laadittava.

6 §. Yhteissijoitusyrityksen sulautuminen sijoitusrahastoon. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 107 e §:ää vastaavasti rajat ylittävästä sulautumisesta, jossa Suomeen sijoittautunut sijoitusrahasto on vastaanottavana yhtiönä.

7 §. Säilytysyhteisön velvollisuus tarkastaa sulautumisen tiedot. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 108 §:ää vastaavasti sulautumiseen osallistuvan sijoitusrahaston säilytysyhteisön velvollisuudesta tarkistaa, että sulautumissuunnitelmassa ilmoitettavat tiedot ovat tämän lain ja sulautumiseen osallistuvan sijoitusrahaston sääntöjen mukaiset.

8 §. Tilintarkastajan lausunto. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 108 a §:ää vastaavasti sulautumiseen liittyvistä ehdoista, jotka sulautuvaa tai vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön tilintarkastajan tai muun vastaavat edellytykset täyttävän tilintarkastajan on vahvistettava antamassaan lausunnossa.

9 §. *Rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen antaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 108 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta antaa hoitamansa sulautumiseen osallistuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille riittävät tiedot sulautumisesta.

10 §. *Rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen sisältö.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 108 c §:ää vastaavasti 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen sisällöstä.

11 §. *Rahastoyhtiön velvollisuus lunastaa rahasto-osuudenomistajan osuudet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 108 d §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta lunastaa sulautuvan ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien pyynnöstä näiden osuudet.

12 §. *Rajoitus periä eräitä sulautumiskustannuksia rahasto-osuudenomistajilta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 109 §:ää vastaavasti kiellosta periä eräitä sulautumiseen liittyviä kustannuksia sulautuvalta tai vastaanottavalta sijoitusrahastolta tai vastaanottavalta yhteissijoitusyrittäjästä taikka niiden rahasto-osuudenomistajilta.

13 §. *Jälkikäteen tehtävä ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 110 §:ää vastaavasti sulautumisen voimaantumisen ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle sekä täytäntöönpanon oikeusvaikutuksista. Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi vaatimus lopputilityksen liittämistä Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen. Säännös selkiyttäisi vallitsevaa käytäntöä.

17 luku **Sijoitusrahaston jakautuminen**

1 §. *Jakautuminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 112 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston jakautumisesta.

2 §. *Jakautumissuunnitelma.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 113 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön hallituksen velvollisuudesta laatia ja hyväksyä jakautumissuunnitelma sekä jakautumissuunnitelman sisältöä koskevista vaatimuksista.

3 §. *Hakemus jakautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 114 §:ää vastaavasti jakautumisen täytäntöönpanoa varten tarvittavasta Finanssivalvonnan luvasta sekä lupahakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

4 §. *Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 115 §:ää vastaavasti jakautumisen täytäntöönpanon ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle sekä täytäntöönpanon oikeusvaikutuksista. Pykälän 1 momenttiin esitetään lisättäväksi velvollisuus liittää laadittu lopputilitys Finanssivalvonnalle annettavaan ilmoitukseen. Säännös selkiyttäisi vallitsevaa käytäntöä.

18 luku **Sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen ja säilytisyhteisön vaihtaminen**

1 §. *Sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen ja luovutussuunnitelma.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 103 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston hoidon luovuttamisesta toisen rahastoyhtiön hoidettavaksi sekä hoidon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden velvollisuudesta laatia luovutussuunnitelma.

2 §. *Hakemus hoidon luovuttamisen täytäntöönpanemiseksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 104 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston hoidon luovuttamista varten tarvittavasta Finanssivalvonnan luvasta sekä lupahakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

3 §. *Tiedottaminen rahasto-osuudenomistajille ja ilmoitus hoidon luovuttamisen täytäntöönpanosta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 105 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa sijoitusrahaston hoidon luovuttamista koskevasta täytäntöönpanoluvasta osuudenomistajille sekä hoidon luovuttamisen täytäntöönpanosta Finanssivalvonnalle.

4 §. *Säilytisyhteisön vaihtaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 106 §:ää vastaavasti säilytisyhteisön vaihtamista varten tarvittavasta Finanssivalvonnan luvasta.

5 §. *Säännösten soveltaminen ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 106 a §:ää vastaavasti luvun säännösten soveltamisesta ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

19 luku **Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen**

1 §. *Rahastoyhtiön velvollisuus hakea toimiluvan peruuttamista.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 116 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta hakea Finanssivalvonnalta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei ole enää harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa.

2 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 117 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta.

3 §. *Toimiluvan peruuttamisen ilmoittaminen rekisteröitäväksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 117 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä toimiluvan peruuttamiseen liittyvistä muista ilmoitusvelvollisuuksista.

4 §. *Säilytisyhteisön velvollisuus vastata sijoitusrahaston hoidosta erityistilanteissa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 118 §:ää vastaavasti säilytisyhteisön velvollisuudesta ryhtyä hoitamaan sijoitusrahaston hallintoa tietyissä rahastoyhtiön toimintaa koskevissa erityistilanteissa. Pykälän 5 momenttiin lisättäisiin kuitenkin voimassa olevan lain 111 §:n säännös siitä, että säilytisyhteisön ryhdyttyä hoitamaan sijoitusrahastoa erityistilanteessa siihen sovelletaan, mitä rahastoyhtiöstä säädetään 16 luvussa.

5 §. *Sijoitusrahaston lakkauttaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 119 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston lakkauttamisesta.

6 §. *Säilytisyhteisön velvollisuudet erityistilanteissa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 120 §:ää vastaavasti säilytisyhteisön velvollisuudesta noudattaa sijoitusrahaston lakkauttamismenettelyä 4 §:n 5 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

7 §. *Rahastoyhtiön velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai sulautumiseksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 121 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta lakkauttaa sijoitusrahasto tai ryhtyä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi, jos laissa tai sijoitusrahaston säännöissä mainittua sijoitusrahaston vähimmäispääomaa tai osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu vuoden määräajassa. Pykälässä säädettäisiin myös voimassa olevaa lakia vastaavasti rahastoyhtiön velvollisuudesta ryhtyä laissa

mainittuihin toimenpiteisiin, mikäli yhtiö ei ole kyennyt korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa vähimmäispääoman tai osuudenomistajien vähimmäismäärän pudotusta alle laissa vaaditun tason sen jälkeen, kun vähimmäistaso on ensi kerran saavutettu. Rahastoyhtiöllä olisi siten lähtökohtaisesti vuosi aikaa sijoitusrahaston vähimmäispääoman ja osuudenomistajien vähimmäismäärän kokoamiseksi, mutta kun rajat on ensimmäisen kerran saavutettu ja ilmoitus Finanssivalvonnalle tehty, tulee rahastoyhtiön tämän jälkeen korjata pääomien ja omistajien vähimmäismäärän alentuminen 90 vuorokauden kuluessa tai ryhdyttävä laissa säädettyihin toimiin.

8 §. Asiamiehen asettaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 122 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta asettaa asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta tietyissä tilanteissa.

9 §. Ilmoitusvelvollisuus ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 123 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamista tai rajoittamista, rahasto-osuuksien lunastuksen keskeyttämistä ja sijoitusrahaston lakkauttamista koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille.

10 §. Sijoitusrahastoa koskevista päätöksistä ilmoittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 123 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tietyistä sijoitusrahastoa koskevista päätöksistä.

VII OSA SÄILYTYSYHTEISÖ

20 luku Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §. Sijoitusrahaston säilytysyhteisö. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 12 §:ää vastaavasti siitä, että sijoitusrahaston säilytysyhteisönä voi toimia vain 2 §:ssä tarkoitettu säilytysyhteisö tai 12 §:ssä tarkoitettu yhteisö.

2 §. Säilytysyhteisön toimilupahakemus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 §:ää vastaavasti säilytysyhteisön toimilupahakemuksesta sekä hakemukseen liitettävistä tiedoista.

3 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 a §:n 1 momenttia vastaavasti säilytysyhteisön toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olevista yhtiön omistajia ja johtoa, yhtiön toimintaa sekä vähimmäispääomaa koskevista vaatimuksista. Nykyinen 9 a § on säännöksen selkeyden parantamiseksi jaettu kolmeen eri pykälään.

4 §. Toimilupapäätös. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 a §:n 2 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta antaa toimilupaa koskeva päätös määräajassa.

5 §. Toiminnan aloittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 a §:n 3 momenttia vastaavasti säilytysyhteisön oikeudesta aloittaa toimintansa välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu.

6 §. Säilytysyhteisön toimiluvan rekisteröinti. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa säilytysyhteisön toimilupa rekisteröitäväksi. Pykälän 1 momenttiin täsmennettäisiin selvyuden vuoksi, että rekisteröinti tehdään kaupparekisteriin.

7 §. Säilytysyhteisön johtaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 d §:ää vastaavasti säilytysyhteisön johtoon kuuluvia henkilöitä koskevasta luotettavuus- ja pätevyysvaatimuksista.

8 §. Säilytysyhteisön omistajien luotettavuus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 9 e §:ää vastaavasti säilytysyhteisön omistajia koskevasta luotettavuusvaatimuksesta.

9 §. Säilytysyhteisön vähimmäispääoma. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 10 §:ää vastaavasti säilytysyhteisön vähimmäispääomavaatimuksesta.

10 §. Eurooppayhtiö säilytysyhteisönä. Pykälässä säädettäisiin asiallisesti voimassa olevaa 10 a §:ää vastaavasti Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävästä säilytysyhteisön toimiluvasta. Nykyinen 10 a §:n säännös koskee sekä rahastoyhtiön että säilytysyhteisön toimiluvan myöntämistä eurooppayhtiölle. Uudessa laissa rahastoyhtiön toimiluvan osalta asiasta säädettäisiin 2 luvun 13 §:ssä.

11 §. Merkittävät sidonnaisuudet. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 10 b §:ää vastaavasti siitä, ettei säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos saa estää säilytysyhteisön tehokasta valvontaa.

12 §. Säilytysyhteisönä toimiva muu toimija. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 11 §:ää vastaavasti yhteisöistä, jotka voivat toimia säilytysyhteisönä.

13 §. Säilytysyhteisön velvollisuus hakea toimiluvan peruuttamista. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 124 §:ää vastaavasti säilytysyhteisön velvollisuudesta hakea Finanssivalvonnan toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei ole enää harjoittaa säilytysyhteisötoimintaa.

14 §. Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 125 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa säilytysyhteisön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa.

15 §. Asiamiehen asettaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta asettaa asiamies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä tietyissä tilanteissa.

21 luku **Säilytysyhteisön tehtävät**

1 §. Sijoitusrahaston varojen säilyttäminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 §:ää vastaavasti sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä säilytysyhteisössä sekä varojen erillään pitämisen periaatteesta.

2 §. Säilytysyhteisön muut tehtävät. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 31 a §:n mukaisesti säilytysyhteisön valvontatehtävistä.

3 §. Säilytettävät ja kirjattavat rahoitusvälineet. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 31 b §:n mukaisesti sijoitusrahaston varoihin kuuluvien rahoitusvälineiden säilyttämisestä ja muiden varojen kuin rahoitusvälineiden säilyttämisestä.

4 §. Kielto käyttää säilytettävänä olevia varoja. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 c §:ää vastaavasti kiellosta käyttää uudelleen säilytysyhteisön säilytettävänä olevia varoja.

5 §. *Säilytystoiminnan ulkoistamisen edellytykset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 d §:ää vastaavasti säilytysyhteisön tehtävien ulkoistamisesta.

6 §. *Palveluntarjoaja säilyttäjänä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 e §:ää vastaavasti vaatimuksista, jotka sellaisen kolmannen osapuolen, jolle säilytysyhteisö on ulkoistanut 3 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden ja muiden varojen säilyttämisen, on täytettävä.

7 §. *Säilytystoiminnan ulkoistaminen kolmanteen maahan.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 f §:ää vastaavasti edellytyksistä, joiden täytyessä säilytysyhteisö saa ulkoistaa rahoitusvälineiden säilyttämisen myös sellaiselle kolmannessa maassa toimivalle paikalliselle yhteisölle, joka ei täytä 6 §:n 2 kohdan a alakohdassa säädettyjä vaatimuksia.

8 §. *Säilytysyhteisön toiminnan järjestäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 g §:ää vastaavasti lain nojalla toimiluvan saaneen säilytysyhteisön toiminnan järjestämistä koskevista vähimmäisvaatimuksista.

9 §. *Eturistiriitatilanteiden välttäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 31 h §:ää vastaavasti, ettei säilytysyhteisö saa harjoittaa toimintaa, jossa voi syntyä eturistiriitatilanteita sen ja sijoitusrahaston, sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien tai sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön välillä.

10 §. *Säilytysyhteisön ilmoitus Finanssivalvonnalle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 32 §:ää vastaavasti säilytysyhteisön ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle.

11 §. *Säilytysyhteisösopimus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 33 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön velvollisuudesta sopia kirjallisesti yksittäisen sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä.

12 §. *Säilytysyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 34 §:ää vastaavasti säilytysyhteisön kotipaikan siirtämisestä toiseen ETA-valtioon.

13 §. *Säilytysyhteisön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 34 a §:ää vastaavasti säilytysyhteisön osallistumisesta rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.

14 §. *Tietojen antaminen Finanssivalvonnalle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 34 b §:ää vastaavasti säilytysyhteisön velvollisuudesta huolehtia siitä, että Finanssivalvonta saa pyynnöstä säilytysyhteisöltä kaikki sellaiset sijoitusrahastoa ja sitä hoitavaa rahastoyhtiötä koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, jotka säilytysyhteisö on saanut tehtäviään hoitaessaan.

VIII OSA RAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

22 luku Rahastoyhtiön toiminta ja sijoitusrahaston markkinointi ulkomailla

1 §. *Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla sivuliikkeen välityksellä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toiminnasta ulkomailla sen isäntävaltioon perustetun sivuliikkeen välityksellä sekä siihen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle.

2 §. *Lupa sivuliikkeen perustamiseen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 b §:ää vastaavasti muuhun valtioon kuin rahastoyhtiön isäntävaltioon perustettavaa sivuliikettä varten tarvittavasta Finanssivalvonnan luvasta.

3 §. *Finanssivalvonnan oikeus vaatia luvan edellytysten täyttämistä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 c §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa määräaika 1 ja 2 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

4 §. *Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla sivuliikettä perustamatta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 d §:ää vastaavasti rahastoyhtiön toiminnasta sen isäntävaltiossa sivuliikettä perustamatta ja siihen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnan.

5 §. *Toiminnan aloittaminen muussa kuin ETA-valtiossa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 e §:ää vastaavasti 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamisesta muun kuin ETA-valtion alueella.

6 §. *Yhteissijoitusyrityksen hoitaminen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 126 f §:ää vastaavasti rahastoyhtiön isäntävaltiossa sijoitusrahastoa hoitavaan rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä.

7 §. *Rahasto-osuuksien markkinointi muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 127 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnan, jos se aikoo markkinoida Suomessa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa.

8 §. *Rahastoyhtiön velvollisuus pitää asiakirjat ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen saatavilla.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan 127 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön velvollisuudesta huolehtia siitä, että tietyt asiakirjat ja tarvittaessa niiden käännökset ovat sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisten saatavilla.

9 §. *Tiedonantovelvollisuus ulkomailla.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 127 b §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtioissa, joissa rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö markkinoi Suomessa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Noudatettaviksi tulisivat sekä kotivaltion tiedonantovelvollisuutta koskevat että isäntävaltion lähinnä tietojen antamistapaa koskevat säännökset.

10 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 127 c §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin, jos sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa, ettei rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö noudata sijoitusrahaston osuuksien markkinointia koskevia velvoitteita.

11 §. *Sijoitusrahaston markkinointi muussa kuin ETA-valtiossa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 127 d §:ää vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta markkinoida sijoitusrahaston rahasto-osuuksia muussa kuin ETA-valtiossa. Pykälässä ei kuitenkaan enää säädettäisi voimassa olevan säännöksen tavoin erikoissijoitusrahastojen markkinoinnista.

23 luku **Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointi Suomessa**

1 §. *Notifikaatioilmoitus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 128 §:ää vastaavasti yhteissijoitusyrityksen oikeudesta markkinoida osuuksiaan Suomessa sen jälkeen, kun yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltainen viranomaislainen on ilmoittanut markkinoinnin aloittamisesta Finanssivalvonnalle.

2 §. *Markkinoinnin järjestäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 128 a §:ää vastaavasti yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinniseksi tarvittavista järjestelyistä, jotka yhteissijoitusyritys on velvollinen toteuttamaan.

3 §. *Markkinointivaatimuksia koskevien tietojen pitäminen saatavilla.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 128 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää internet-sivuillaan saatavilla tietoja sääntelystä, jolla on erityistä merkitystä yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinoinniseksi tarvittaville järjestelyille.

4 §. *Yhteissijoitusyrityksen oikeudelliseen muotoon viittaaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 128 c §:ää vastaavasti yhteissijoitusyrityksen oikeudesta käyttää toiminnassaan viittausta kotijäsenvaltiossaan käyttämäänsä oikeudelliseen muotoon.

5 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa velvoitteiden rikkomisesta yhteissijoitusyrityksen kotivaltioon.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 128 d §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä yhteissijoitusyrityksen rikkovan osuuksien markkinointia koskevia velvoitteita.

6 §. *Yhteissijoitusyritysten tiedonantovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 131 §:ää vastaavasti Suomessa osuuksiaan markkinoivan yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille.

24 luku **Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen**

1 §. *Sivuliikkeen perustaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 a §:ää vastaavasti menettelystä, jota ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on noudatettava perustaessaan sivuliikkeen Suomeen.

2 §. *Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 b §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

3 §. *ETA-rahastoyhtiön lupa sijoitusrahaston perustamiseen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 c §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta perustaa sijoitusrahasto Suomeen ja hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa korjattaisiin voimassa olevaan lakiin sisältynyt virheellinen viittaus 34 c §:ään tarkoittamaan 21 luvun 11 §:n 1 momentin mukaista säilytysyhteisösopimusta.

4 §. *Lupahakemuksen hylkääminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 d §:ää vastaavasti perusteista, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi hylättävä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus.

5 §. *Lupahakemuksen käsittelyn määräaika.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 e §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta käsitellä ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sijoitusrahaston perustamista koskeva hakemus määräajassa.

6 §. *Velvollisuus ilmoittaa luvan edellytyksissä tapahtuvista muutoksista.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 f §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

7 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus pitää internetsivuillaan saatavilla soveltuva sääntely.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 g §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää saatavilla sijoitusrahaston perustamista ja toimintaa koskeva sääntely.

8 §. *ETA-rahastoyhtiön velvollisuus järjestää asiakasvalitusten käsittely.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 h §:ää vastaavasti sijoittajien etujen suojaamiseksi toteutettavista toimenpiteistä, joita ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön olisi toteutettava sijoitusrahaston kotijäsenvaltiossa.

9 §. *Velvollisuus noudattaa Suomen lainsäädäntöä.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 i §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön velvollisuudesta noudattaa Suomen lainsäädäntöä. Säännös määrittelee ne sijoitusrahaston hoitamiseen sovellettavat säännökset, jotka määräytyvät sijoitusrahaston kotivaltion sääntelyn mukaan niissä tilanteissa, joissa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Esimerkiksi sijoitusrahaston tilinpäätökseen sovellettaisiin tällöin Suomen tilinpäätössäädöksiä siten kuin niiden soveltamisesta on tarkemmin säädetty sijoitusrahastolaissa. Samaa periaatetta sovelletaan vastaavasti muissakin jäsenvaltioissa, mikäli Suomeen sijoittautunut rahastoyhtiö hoitaisi toiseen jäsenvaltioon perustettua sijoitusrahastoa.

10 §. *ETA-rahastoyhtiön toiminnan rajoittaminen tai kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 18 j §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin, jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla on Suomessa sivuliike tai joka tarjoaa palveluja Suomeen sivuliikettä perustamatta, ei noudata sitä koskevaa sääntelyä.

25 luku **Ulkomaisia rahastoyhtiöitä ja valvontayhteistyötä koskevat erityissäännökset**

Ehdotettu 25 luku vastaisi voimassa olevaa 20 a lukua ulkomaisia rahastoyhtiöitä ja valvontayhteistyötä koskevista erityissäännöksistä.

1 §. *Ulkomaisia ETA-rahastoyhtiöitä koskevat erityissäännökset.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 a §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toiminnan harjoittamista sivuliikkeen välityksellä koskevista säännöksistä.

2 §. *Sijoituspalvelulain säännösten soveltaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 b §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamisesta sivuliikkeen välityksellä.

3 §. *Sijoittajien korvausrahastoon liittyminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 d §:ää vastaavasti ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa.

4 §. *Sivuliikkeen ilmoittaminen kaupparekisteriin.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 e §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen ilmoittamisesta kaupparekisteriin.

- 5 §.** *Sivuliikkeen johtaja.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 f §:ää vastaavasti sivuliikkeen johdosta.
- 6 §.** *Sivuliikkeen riskienhallinta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 g §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeelle asetettavasta yleisestä velvollisuudesta suojautua toimintaansa nähden riittävällä riskienvalvontajärjestelmällä.
- 7 §.** *Sivuliikkeen varautumisvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 h §:ää vastaavasti ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen varautumisesta poikkeusoloihin.
- 8 §.** *Vaitiolovelvollisuutta ja asiakkaan tuntemista koskevien säännösten soveltaminen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeeseen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 i §:ää vastaavasti niistä lain säännöksistä, joita sovellettaisiin ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen toimihenkilön vaitiolovelvollisuuteen, tietojenanto-oikeuteen, salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sekä asiakkaiden tuntemiseen.
- 9 §.** *Haasteen tiedoksiantaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 j §:ää vastaavasti haasteen tai muun tiedoksiannon toimittamisesta ulkomaiselle ETA-rahastoyhtiölle.
- 10 §.** *Sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 k §:ää vastaavasti sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.
- 11 §.** *ETA-rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen yhtiön hoitaessa sijoitusrahastoa Suomessa.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 l §:ää vastaavasti velvollisuudesta kuulla Finanssivalvontaa ennen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamista, jos se hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa.
- 12 §.** *Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa säännösten vastaisesta toiminnasta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 m §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos sillä on perusteltu syy epäillä, että sen valvonnan piiriin kuulumaton toimija harjoittaa sijoitusrahastodirektiivin vastaista toimintaa.
- 13 §.** *Suomessa suoritettu valvontatoimenpide.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 n §:ää vastaavasti toisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä Suomessa suoritettavasta valvontatoimenpiteestä.
- 14 §.** *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 o §:ää vastaavasti valvontayhteistyötä koskevista tilanteista, jotka Finanssivalvonta voisi saattaa ESMA:n käsiteltäväksi.
- 15 §.** *Finanssivalvonnan velvollisuus toimittaa tietoja ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 p §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa tietoja ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille.
- 16 §.** *Finanssivalvonnan ilmoitus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 q §:ää vastaavasti tapauksista, joissa Finanssivalvonnan on tehtävä ilmoitus ESMA:lle ja Euroopan komissiolle.
- 17 §.** *Suomen viranomaisten ilmoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 132 r §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa ESMA:lle, Euroopan komissiolle ja ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille tiettyjen Suomen viranomaisten nimet.

IX OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

26 luku Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä asiakkaan tunteminen

1 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 133 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa, tilintarkastajaa sekä toimihenkilöä koskevasta salassapitovelvollisuudesta.

2 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 133 a §:ää vastaavasti rahastoyhtiön oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja.

3 §. *Rahastoyhtiön vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 134 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön vahingonkorvausvelvollisuudesta.

4 §. *Rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 135 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

5 §. *Rahastoyhtiön osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 136 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

6 §. *Säilytisyhteisön korvausvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 137 §:ää vastaavasti säilytisyhteisön korvausvelvollisuudesta.

7 §. *Avaintietoestteestä johtuvien vahinkojen korvaaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 137 a §:ää vastaavasti sijoittajalle annettavassa avaintietoestteessä annetuista tiedoista johtuvien vahinkojen korvaamisesta.

8 §. *Korvauksen sovittelu.* Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 138 §:ää vastaavan informatiivisen viittaussäännöksen vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvun vahingonkorvauksen sovittelua ja korvausvastuun jakautumista koskeviin säännöksiin.

9 §. *Rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneen vahingon korvaaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 139 §:ää vastaavasti rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan korvausvaatimuksen esittämisestä ja kanteen nostamisesta.

10 §. *Määrävähemmistön oikeus ajaa kannetta sijoitusrahaston hyväksi.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 140 §:ää vastaavasti määrävähemmistön oikeudesta ajaa kannetta kaikkien rahasto-osuudenomistajien puolesta, vaikka rahasto-osuudenomistajien kokouksessa olisi päätetty olla esittämättä korvausvaatimusta. Pykälän 2 momentin määrävähemmistön rajaa laskettaisiin voimassa olevan lain 10 prosentista 5 prosenttiin, mikä vastaa 9 luvun 2 §:ssä vaadittua määrävähemmistöä osuudenomistajakokouksen koolle kutsumiseen.

11 §. *Rahasto-osuudenomistajan itsenäinen kanneoikeus.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 140 a §:ää vastaavasti rahasto-osuudenomistajan itsenäisestä kanneoikeudesta sekä kulluttaja-asiamiehen oikeudesta panna vireille ryhmäkante siinä tilanteessa, jos sijoitusrahasto on lakkautettu.

12 §. *Rangaistavaan tekoon perustuva vahingonkorvaus.* Pykälä vastaisi voimassa olevaa 141 §:ää.

13 §. *Haasteen tiedoksiantaminen rahasto-osuudenomistajille.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 142 §:ää vastaavasti rahasto-osuudenomistajille yhteisesti osoitetun haasteen tai muun tiedonannon toimittamisesta.

14 §. *Finanssivalvonnan oikeus ajaa kannetta osuudenomistajien puolesta.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 143 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta ajaa korvauskanetta rahasto-osuudenomistajien puolesta.

15 §. *Asiakkaan tunteminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 114 §:ää vastaavasti rahastoyhtiön, rahasto-osuuden hoitajan ja säilytisyhteisön velvollisuudesta tuntea asiakkaansa.

27 luku Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §. *Rikemaksu.* Pykälässä säädettäisiin muutoin voimassa olevaa 144 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan rikemaksujen perusteista lukuun ottamatta erikoissijoitusrahastoja, joita koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

2 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälässä säädettäisiin suurelta osin voimassa olevaa 144 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan seuraamusmaksujen perusteista. Pykäläviittaukset korjattaisiin vastaamaan lain uutta esitysjärjestystä ja säännösten sanamuotoa muutettaisiin vastaamaan paremmin muuta seuraamusmaksua koskevaa sektorilainsäädäntöä. Voimassa olevan 144 b §:n 1 momentin 5 kohta ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:n uudeksi 10 kohdaksi, sillä erikoissijoitusrahaston nimeämisestä säädettäisiin jatkossa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain uudessa 16 a luvun 2 §:ssä.

Pykälän 2 momentin 1 kohtaan lisättäisiin säilytisyhteisötoiminnan osalta uusi viittaus johtuen säilytisyhteisötoimintaa koskevan sääntelyn siirtämisestä erikseen 20 ja 21 lukuun.

Pykälän 2 momentin 5 kohtaan lisättäisiin viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a ja 32 c §:ään. Voimassa olevassa lain 149 §:ssä rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön tahallisuudesta tai huolimattomuudesta johtuvasta omistussuuden ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä tai Finanssivalvonnan antaman mahdollisen kiellon rikkomisesta on voitu tuomita sakkorangaistus. Perustuslakivaliokunta (PeVL 56/2014 vp) on katsonut, että tuottamuksen (huolimattomuuden) säätäminen rangaistavaksi on merkityksellistä sekä rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen, että yleisiin perusoikeuksien rajoitusedellytyksiin sisältyvän suhteellisuusvaatimuksen kannalta. Jos muut kuin tahallinen teko on tarpeen säätää rangaistavaksi, on lähtökohtana törkeä huolimattomuus. Rangaistuksen taso on esitetyllä muutoksella pyritty saattamaan vastaamaan myös muualla sektorilainsäädännössä vastaavanlaisesta omistussuuden ilmoittamiseen liittyvän sääntelyn rikkomisesta säädettyä tasoa. Esitetyn muutoksen jälkeen rangaistus määräytyisi seuraamusmaksun mukaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Uuden momentin mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrättäisiin seuraamusmaksu, olisivat myös SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan säännökset arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta. Ehdotus perustuu SFTR-asetuksen 28 artiklaan, joka velvoittaa jäsenvaltiot soveltamaan sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti vahvistettuja seuraamusmaksuja ja muita toimenpiteitä myös asetuksen 13 ja 14 artiklan rikkomisiin. Koska SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksen, vuosikertomuksen ja rahastoesitteen sisältöä koskevista vaatimuksista, rinnastuisi kyseisten säännösten rikkomisen 2 momentin 13 kohdassa lueteltujen markkinointia ja sijoittajille annettavien tietojen koskevien säännösten rikkomisiin. Sen seurauksena oikeana hallinnollisen seuraamuksen laji-

na kyseisten säännösten rikkomisesta olisi pidettävä seuraamusmaksua. Seuraamusmaksun enimmäismäärästä säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n muutetussa 3 momentissa.

Uuden 3 momentin johdosta pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi *4 momentiksi*. Momentissa huomioitaisiin myös SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan nojalla annettavat komission asetukset.

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano.* Pykälässä sisältäisi voimassa olevaa 114 c §:ää vastaavan informatiivisen säännöksen hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta.

4 §. *Sijoitusrahastorikos.* Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevaa 145 §:ää vastaavasti teoista, jotka täyttävät sijoitusrahastorikoksen tunnusmerkistön, ja näistä teoista tuomittavasta rangaistuksesta. Voimassa olevan tunnusmerkistön 1 momentin 4 kohta erikoissijoitusrahaston nimityksen käyttämisestä ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastorikoksen tunnusmerkistöön vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 5 §:n uudeksi 5 kohdaksi. Rangaistukseksi sijoitusrahastorikoksesta ehdotetaan voimassa olevaa lakia vastaavasti sakkoo tai vankeutta enintään yhdeksi vuodeksi. Ehdotuksessa poikettaisiin edelleen rikosoikeuden kokonaisuudistuksen yhteydessä noudatetusta keskittämisperiaatteesta, joka edellyttää vankeusuhkaisten rikosten siirtämistä rikoslakiin. Rahastotoimintaa koskevan sääntelyn yksityiskoh-taisuuden johdosta rikossääntelyn siirtäminen rikoslakiin tekisi rikoslaista tarpeettoman ras-kaslukuisen, minkä vuoksi rangaistussäännös olisi perusteltua säilyttää erityislaissa. Lisäksi ehdotetun säännöksen potentiaaliset rikkojat rajautuvat käytännössä toimijoihin, joiden edelly-tetään tuntevan kyseisen lain säännökset. Ehdotuksessa noudatettaisiin tältä osin myös arvo-paperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksessa omaksuttua lainsäädäntötekniikkaa. Edellä mainituista syistä keskittämisperiaatteesta on katsottu voivan edelleen poiketa.

5 §. *Salassapitovelvollisuuden rikkominen.* Pykälä sisältäisi voimassa olevaa 147 §:ää vastaa-van informatiivisen viittauksen rikoslain salassapitorikosta ja salassapitorikkomusta koskeviin säännöksiin tämän lain 26 luvun 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden ja 27 luvun 7 §:ssä säädetyn rikkomuksista ilmoittamista koskevaan menettelyyn liittyvän henkilötietojen salas-sapitovelvollisuuden osalta.

6 §. *Syyteoikeus.* Pykälässä säädettäisiin syyteoikeudesta. Pykälää selvennettäisiin voimassa olevaan 148 §:ään nähden siten, että siinä viitattaisiin nimenomaisesti niihin lain rangaistus-säännöksiin, joita syyteoikeuden rajoituksen on tarkoitettu koskevan, ja täsmennettäisiin ilmaisia syyteoikeuden nostamisen edellytyksistä. Edellä 5 §:ssä tarkoitettua salassapitovelvol-lisuuden rikkomista koskevan syyteoikeuden osalta noudatettaisiin lähtökohtaisesti sijoitusra-hastolain sääntelyä rikoslain 38 luvun 10 §:n sijaan. Mainitussa 5 §:ssä säädettäisiin erityisesti sijoitusrahastolain 26 luvun 1 §:ssä ja 27 luvun 7 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rik-komista koskevasta syyteoikeudesta. Säädöksellä ei kuitenkaan ole tarkoitus korvata sitä, mitä rikoslain 38 luvun 10 §:n 3 momentissa on säädetty henkilörekisteriin kohdistuvaa salassapi-tovelvollisuutta koskevan syytteen nostamisesta.

7 §. *Rikkomuksista ilmoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 150 §:ää vastaavas-ti rahastoyhtiön rikkomuksista ilmoittamista koskevasta menettelystä.

8 §. *Finanssivalvonnan valvontavaltuudet.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 150 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan kielto- ja oikaisupäätöksestä.

9 §. Uhkasakon määrääminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa 150 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa 9 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamisen tehostamiseksi uhkasakko ja määrätä se maksettavaksi.

28 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta.

2 §. Siirtymäsäännökset. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantuloon liittyen tarpeellisista siirtymäajoista, jotta rahastoyhtiö voivat sopeuttaa toimintansa ja sijoitusrahaston säännöt lain vaatimusten mukaisiksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön velvollisuudesta ryhtyä toimiin rahastoyhtiön hallituksen riippumattoman jäsenen valitsemiseksi viimeistään 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä.

Pykälän 2 momentissa rahastoyhtiölle säädettäisiin 12 kuukauden siirtymäaika päivittää hoitamiensa sijoitusrahastojen säännöt vastaamaan uuden lain vaatimuksia. Sääntömuutosten viranomaiskäsittelyn ruuhkautumisen välttämiseksi sallittaisiin kuitenkin vähäisten teknisluontoisten muutosten päivittäminen myöhemminkin muun sääntömuutosasian yhteydessä.

Pykälän 3 momentin mukaan rahastoyhtiön tulee muuttaa rahastosääntönsä asianmukaisesti ennen kuin se voi jättää säännöllisen osuudenomistajakokouksen kutsumatta tai lakkauttaa edustajiston. Edustajistoa ja osuudenomistajakokousta koskevat menettelysäännökset ovat rahastoyhtiön harkinnan mukaan myös säilytettävissä, vaikka uusi sijoitusrahastolaki ei niitä enää edellytä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastamiseen ja osuudenomistajien valitsemiin tilintarkastajiin sovellettavan sääntelyn alkamisesta. Tilintarkastajat noudattavat lain voimaantulosta lukien säännöksiä rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuuden tarkastamisesta mukaan lukien vuoden viimeisen arvon tarkastaminen. Osuudenomistajien valitseman tilintarkastajan tehtävät päättyvät viimeistään lain voimaantuloa seuraavan tilikauden päätyttyä. Osuudenomistajien valitseman tilintarkastajan tehtävät päättyisivät siis esimerkiksi 31 päivänä joulukuuta 2019, mikäli laki tulee voimaan vuoden 2019 aikana.

1.2 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

1 luku Yleiset säännökset

5 §. Suhde sijoitusrahastolakiin. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa kielletäisiin rahastoyhtiöltä toimiminen kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä. Säännös kiristäisi voimassa olevassa sijoitusrahastolain 23 §:n 1 momentissa säädettyä rahastoyhtiön toiminnan järjestämistä koskevaa sääntelyä. Rahastoyhtiöllä voisi myös säädösmuutoksen jälkeen olla sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettu että vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu toimilupa hoitaa sekä sijoitusrahastoja että vaihtoehtorahastoja. Kaksoistoimiluvan omaavat rahastoyhtiöt eivät ole järjestäneet toimintaansa käyttäen hyväksi voimassa olevan lain 23 §:n 1 momentissa sallittua mahdollisuutta, vaan vaihtoehtorahaston hoitaminen on järjestetty osakeyhtiömuotoisen väliyhtiön kautta. Väliyhtiön käyttämisellä on haluttu varmistaa se, että rahastoyhtiö ei vastuunalaisena yhtiömiehenä joutuisi ottamaan toiminnassaan sellaista riskiä, joka voisi vaarantaa sen toiminnan sijoitusrahaston hoitajana.

6 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 5 ja 6 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi lyhennykset EuVECA- ja EuSEF-asetuksille myöhempien viittaustarpeiden johdosta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 8 momentti*, joka sisältäisi selventävän viittaussäännöksen rahamarkkinarahastoasetukseen, jossa on lain säännöksiä täydentäviä tai niistä poikkeavia säännöksiä rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista. Rahamarkkinarahastoja koskevien uusien säännösten soveltaminen on pakollista vaihtoehtorahastoille, joiden tavoitteena on tarjota rahamarkkinakorkoja vastaavaa tuottoa tai säilyttää sijoituksen arvo ja jotka pyrkivät saavuttamaan nämä tavoitteet sijoittamalla lyhytaikaisiin varoihin. Rahamarkkinarahastoasetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaan vaihtoehtorahastomuotoisen rahamarkkinarahaston sekä sen hoitajan on aina noudatettava AIFM-direktiivin vaatimuksia, jollei asetuksessa toisin säädetä. Näin ollen myös AIFM-direktiivin nojalla annetut tämän lain säännökset tulisivat lähtökohtaisesti sovellettavaksi vaihtoehtorahastomuotoiseen rahamarkkinarahastoon ja sen hoitajaan.

Rahamarkkinarahastoasetuksessa on nimenomaisesti poissuljettu eräiden sijoitusrahastodirektiivin sijoituspolitiikkaa koskevien velvoitteiden soveltuminen sijoitusrahastomuotoisiin rahamarkkinarahastoihin. Kyseiset sijoitusrahastodirektiivin säännökset on pantu kansallisesti täytäntöön voimassa olevan sijoitusrahastolain 11 luvussa (uuden lain 13 luku). AIFM-direktiiviin ei sisälly sijoitusrahastodirektiivin kaltaisia säännöksiä vaihtoehtorahaston varojen sijoittamisesta, sillä AIFM-direktiivissä tuotesääntely on jätetty pääosin jäsenvaltioiden päättävällä alaisuuteen. Myös erikoissijoitusrahaston on vaihtoehtorahastona mahdollista toimia rahamarkkinarahastoasetuksessa tarkoitettuna rahamarkkinarahastona. Vaikka erikoissijoitusrahasto on yksi vaihtoehtorahaston oikeudellisista muodoista, suurta osaa sijoitusrahastoa koskevista säännöksistä lähtökohtaisesti sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon. Rahamarkkinarahastoasetuksen johdosta ei kuitenkaan ole tarpeen säätää nimenomaista poikkeusta tämän lain uuden 16 a luvun mukaisiin yleisiin lähtökohtiin erikoissijoitusrahaston varojen sijoittamisesta, sillä erikoissijoitusrahaston on jo suoraan lain nojalla mahdollista poiketa uuden sijoitusrahastolain 13 luvun säännöksistä.

2 luku **Määritelmät**

1 §. *Vaihtoehtorahasto.* Vaihtoehtorahaston määritelmää ehdotetaan täydennettäväksi pykälään lisättävässä *uudessa 2 momentissa* erikoissijoitusrahastoa koskevalla muotoilulla. Uuden 2 momentin johdosta nykyinen 2 momentti siirtyisi *3 momentiksi*.

5 §. *EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät.* Pykälän 2 momentin 13 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdan jälkeen tuleva välimerkki muutettaisiin uuden luetelmakohdan lisäämiseksi. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi *uusi 14 kohta*, jossa määriteltäisiin SFTR-asetus myöhempien viittaustarpeiden johdosta.

6 §. *Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät.* Pykälän 1 momentin viittaukset ehdotetaan päivitettäväksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

5 luku **Rekisteröinti**

2 §. *Finanssivalvonnan rekisteri.* Pykälän 5 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdan jälkeen tuleva välimerkki muutettaisiin uuden luetelmakohdan lisäämiseksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 6 kohta*, jolla korjattaisiin pykälään lain 739/2016 säätämisen yhteydessä muodostunut virheellinen muotoilu. Säännöksen alkuperäisen sanamuodon mukaan Finanssivalvonnan ylläpitämään julkiseen rekisteriin merkitään 3 ja 4 kohdan nojalla sekä eurooppalaisten riskipääomarahastojen hoitajat että eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajat. Luetteloon oli lailla 739/2016 tarkoitettu lisätä euroop-

palaisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajat ELTIF-asetuksen täytäntöönpanon johdosta (HE 46/2016 vp, s. 133), mutta lakimuutoksen seurauksena maininta eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajista putosi kuitenkin virheellisesti pois. Kyseisten rahastojen hoitajat palautettaisiin Finanssivalvonnan rekisteriin pykälään lisättävällä uudella 6 kohdalla. Lisäyksellä on tarkoitus myös varmistaa se, ettei eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajien osalta synny epäselvyyttä Finanssivalvonnan valvontavaltuuksien laajuudesta Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 24 kohdan perusteella.

3 §. Rekisteröinnin edellytykset. Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan rekisteröinnin edellytyksiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan merkittävien omistajien ja johdon luotettavuudesta. Näiltä osin viitattaisiin 4 luvun 4 §:n ja 6 luvun 5 §:n säännöksiin, jossa vastaavista vaatimuksista on säädetty toimiluvallisten vaihtoehtorahastojen hoitajien osalta. Sijoittajien aseman turvaamiseksi on tarpeen ulottaa merkittävien omistajien ja johdon luotettavuusvaatimukset koskemaan myös näitä toimijoita. Ehdotus olisi yhdenmukainen monille muille rekisteröitymistä vaativille toimintoille asetettujen vaatimusten kanssa. Esimerkiksi joukkorahoituslain (734/2016) 7 §:ssä säädetään rekisteröityvää joukkorahoituksen välittäjää koskevista luotettavuusvaatimuksista ja vastaavia vaatimuksia asetetaan myös asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (852/2016) 7 §:ssä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjille.

11 luku **Avoimuutta koskevat vaatimukset**

6 §. Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevien tietojen esittäminen. Pykälä olisi uusi. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittauksen luvun säännöksiä täydentävään SFTR-asetuksen 13 artiklaan. SFTR-asetuksen 13 artiklan mukaan vaihtoehtorahastojen hoitajien on annettava sijoittajille AIFM-direktiivin 22 artiklassa tarkoitettussa vuosikertomuksessa tiedot siitä, miten ne käyttävät arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia.

12 luku **Osuuksien tarjoaminen**

12 §. Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskeva tiedonantovelvollisuus. Pykälä olisi uusi ja siinä viitattaisiin SFTR-asetuksen 14 artiklaan. Artikla sisältää täydentäviä säännöksiä 4 §:n mukaisesti sijoittajille saatavilla pidettävistä tiedoista arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja kokonaistuoton vaihtosopimusten määrittelyn osalta.

13 luku **Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle**

3 §. Vaihtoehtorahaston oikeudelliset edellytykset. Pykälän 1 momentin 3 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus sijoitusrahastolain mukaisiin erikoissijoitusrahastoihin, sillä erikoissijoitusrahastoja koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

Pykälän uudeksi 5 momentiksi ehdotetaan säännöstä vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta varmistua vaihtoehtorahaston soveltuvuudesta aiotulle kohderyhmälle. Vaihtoehtorahastojen hoitajan tulisi siten arvioida, että suunniteltu vaihtoehtorahasto soveltuisi vaihtoehtorahastojen hoitajan selvitysten ja näkemyksen mukaan muun muassa riskiprofiililtaan aiotulle kohderyhmälle. Yhtenä riskitekijänä tulisi ottaa huomioon rahaston sijoitusstrategian, maksuvalmiusprofiilin ja lunastuspolitiikan keskinäinen johdonmukaisuus (8 luvun 6 §:n 1 momentti), rahaston sijoituskohteet sekä niiden arvonmäärityksen järjestämisen luotettavuus. Lisäksi

olisi otettava huomioon ei-ammattimaisen sijoittajan mahdollisuudet arvioida rahaston rahaksi muutettavuusmahdollisuudet kesken sijoituskauden erityisesti, jos sijoitus tehdään pitkäksi ajaksi, tai tuotto-odotuksen ja riskin suhdetta. Vaatimukset soveltuisivat toimilupavelvolliseen vaihtoehtorahastojen hoitajaan. Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan osalta vastaavien edellytysten täytyminen harkittaisiin 2 §:n 3 momentin mukaisessa Finanssivallvonnin lupamenettelyssä.

14 luku **Lupa toimia säilytysyhteisönä**

1 §. Säilytysyhteisö. Pykälän 1 momentin 3 kohdan viittaus ehdotetaan päivitettäväksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

16 a luku **Erikoissijoitusrahasto**

Lain VI osaan erityisistä rahastotyypeistä ehdotetaan lisättäväksi *uusi 16 a luku* erikoissijoitusrahastoista.

1 §. Erikoissijoitusrahastoon ja sen hoitajaan sovellettavat erityiset säännökset. Pykälässä esitetään yhdistettäväksi voimassa olevan sijoitusrahastolain 1 §:n 3 momentin viimeinen virke ja 3 a §:n viittaussäännökset. Toimilupavelvolliseen erikoissijoitusrahaston hoitajaan sovellettaisiin vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain lisäksi pykälässä lueteltuja sijoitusrahastolain säännöksiä. Erikoissijoitusrahastoja ja erikoissijoitusrahastojen hoitajia koskevat voimassa olevan sijoitusrahastolain säännökset säilytettäisiin pääosin voimassa jäljempänä lueteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Pykälässä säilyisi voimassa olevan lain 3 a §:ää vastaavasti luettelossa mainittu viittaus erikoissijoitusrahastoon sovellettavista pykälästä mukaan lukien voimassa olevan lain 30 §, jossa rahastoyhtiötä kielletään omistamasta toisen rahastoyhtiön osakkeita tai hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Kielto soveltuu erityisesti sellaisiin rahastoyhtiöihin, jotka toimivat sekä sijoitusrahaston että erikoissijoitusrahaston hoitajina. Säännös soveltuu kuitenkin myös pelkästään erikoissijoitusrahastoa hoitavaan vaihtoehtorahaston hoitajaan. Pykäläviittauksista ehdotetaan asiallisesti poistettavaksi viittaukset voimassa olevan sijoitusrahastolain 8, 8 c, 21, 22, 29, 36, 37, 39, 40, 87, 123, 126, 127 d ja 134—137 §:n säännöksiin.

Erikoissijoitusrahastoihin ja erikoissijoitusrahastojen hoitajiin sovellettavien sijoitusrahastolain säännösten joukosta on poistettu voimassa olevan sijoitusrahastolain 8 §:n hallituksen vähimmäiskokoa ja hallituksen jäsenen riippumattomuutta koskevat säännökset, sillä vastaavia vaatimuksia ei ole säädetty muillekaan vaihtoehtorahastojen hoitajille. Sijoitusrahastolain nykyistä 8 c §:ää vastaava säännös, joka velvoittaa säilyttämään tiedot liiketoimista vähintään viiden vuoden ajan, on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU täydentämisestä poikkeuksien, yleisten toimintaedellytysten, säilytysyhteisöjen, vivutuksen, avoimuuden ja valvonnan osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 231/2013 66 artiklassa. Tältä osin viittauksen säilyttäminen sijoitusrahastolakiin ei ole tarpeen. Sijoitusrahastolain nykyisen 21 §:n mukainen ylimääräistä osuudenomistajakokousta koskeva sääntely sekä 22 §:n mukainen edustajistoa koskeva sääntely esitetään kumottavaksi uudesta sijoitusrahastolain 36, 37, 39 ja 40 §:ää vastaavat säännökset on annettu vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 11 luvussa. Sijoitusrahastolain 87 § on siirretty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain uuden 16 a luvun 6 §:ksi. Sijoitusrahastolain 134—137 §:ää vastaavasta vahingonkorvausvelvollisuudesta on säädetty vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 8 §:ssä. Erikoissijoitusrahaston markkinointiin muualla kuin Suomessa sovelletaan mitä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 19 ja 20 luvuissa säädetään.

Erikoissijoitusrahaston sääntöihin sovellettaviin sijoitusrahastolain säännöksiin viitataan suoraan 3 §:ssä. Viittaukset kattavat voimassa olevan sijoitusrahastolain 41 §:n säännökset.

Pykälään lisättäisiin viittaus sijoitusrahastolakiin esitettyyn uuteen alarahastosääntelyyn. Erikoissijoitusrahastoon sovellettaisiin vastaavasti, mitä sijoitusrahastolaissa säädetään alarahastosta. Erikoissijoitusrahaston alarahastoon sovellettaisiin lisäksi mitä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 16 a luvun 4 §:ssä säädetään rahaston vähimmäispääomasta ja osuudenomistajien määrästä ja 5 §:ssä tuotonjaosta.

2 §. Erikoissijoitusrahaston nimi ja markkinointi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 42 §:n 3 momentin mukaisesti erikoissijoitusrahaston nimeä koskevista vaatimuksista sekä oikeudesta erikoissijoitusrahasto-nimityksen käyttöön. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 90 §:n mukaisesti erikoissijoitusrahaston markkinointiaineistoa koskevasta vaatimuksesta esittää selkeästi seikat, joiden vuoksi sijoitusrahastoa pidetään erikoissijoitusrahastona.

3 §. Erikoissijoitusrahaston säännöt. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 43 a §:n mukaisesti erikoissijoitusrahaston sääntöjen vähimmäissisällöstä.

4 §. Erikoissijoitusrahaston vähimmäispääoma ja aukiolo. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin erikoissijoitusrahastojen aukioloon lähtökohtaisesti sovellettavaksi, mitä sijoitusrahaston aukiolosta on sijoitusrahastolaissa säädetty. Erikoissijoitusrahasto voisi kuitenkin poiketa sijoitusrahaston aukiolovaatimuksista. Sijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärä ehdotetaan laskettavaksi 50 osuudenomistajasta 30:een. Myös erikoissijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärä laskettaisiin 50:stä 30:een.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 27 §:n mukaisesti erikoissijoitusrahaston osuudenomistajien vähimmäismäärästä ja varojen vähimmäismäärästä sekä erityisistä edellytyksistä, joiden täytyessä erikoissijoitusrahaston osuudenomistajamäärä voi alittaa yleisen 1 momentissa säädetyn vähimmäismäärän. Momentissa säädettäisiin myös voimassa olevan lain mukaisesti, että jos osuudenomistajia on alle 30, näiden tulee olla ammattimaisia sijoittajia tai niihin rinnastettavia varakkaita yksityishenkilöitä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 27 §:n 1 momentin mukaisesti osuudenomistajan määrän laskennassa noudatettavista kriteereistä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin osin voimassa olevan sijoitusrahastolain 27 §:n 1 momentin mukaisesti määräajasta, jonka kuluessa erikoissijoitusrahaston on saavutettava sille asetetut vähimmäisrajat. Nykyinen kuuden kuukauden määräaika esitetään nostettavaksi vuoteen. Esityksessä ei enää kuitenkaan ehdotettaisi Finanssivalvonnalle määräajan jatkamista koskevan poikkeusluvan antamisoikeutta. Ehdotus vastaisi tältä osin uuden sijoitusrahastolain 8 luvun 8 §:n 1 momentissa säädettyä.

5 §. Erikoissijoitusrahaston tuotonjako. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 47 §:n 1 momentin mukaisesti erikoissijoitusrahastojen tuotonjakovelvollisuudesta.

6 §. Erikoissijoitusrahaston varojen sijoittaminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 87 §:n mukaisesti erikoissijoitusrahaston velvollisuudesta sijoittaa varansa viivytyksettä. Erikoissijoitusrahaston tulee myös hajauttaa sijoitustoimintansa riskit, jos rahastoa on tarkoitus tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erikoissijoitusrahaston sääntöihin liittyvästä vaatimuksesta, joka edellyttää kertomaan, miltä osin erikoissijoitusrahasto poikkeaa sijoitusrahaston sijoitussäännöistä, mikäli erikoissijoitusrahasto

toa on tarkoitus tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin pääasiallisesti kiinteistöihin varojaan sijoittavaan erikoissijoitusrahastoon sovellettavista kiinteistörahastolain säännöksistä.

7 §. Erikoissijoitusrahaston arvonlaskenta ja lunastusten hoitaminen. Pykälässä säädettäisiin pitkälti voimassa olevan sijoitusrahastolain 88 §:n mukaisesti erikoissijoitusrahaston lähtökohdaisesti päivittäisestä arvonlaskennasta ja siitä poikkeamisesta. Pykälän 2 momentissa kuitenkin laajennettaisiin mahdollisuus poiketa päivittäisestä arvonlaskennasta myös muille kuin pääasiassa kiinteistöihin sijoittaville erikoissijoitusrahastoille. Päivittäinen arvonlaskentavaatimus on edelleen pääsääntö ja tarpeellinen päivittäin auki olevissa erikoissijoitusrahastoissa. Säännösmuutos mahdollistaisi kuitenkin Finanssivalvonnan hyväksymissä säännöissä määrittää arvonlaskenta suoritettavaksi harvemmin. Tällainen harventaminen voisi olla perusteltua esimerkiksi tilanteissa, joissa erikoissijoitusrahasto on auki neljännesvuosittain, eikä sen sijoitustoiminta tai riskienhallinta edellytä päivittäistä arvonlaskentaa. Erikoissijoitusrahastoa hoitavan vaihtoehtorahaston hoitajan olisi muutoin noudatettava mitä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 9 luvussa säädetään arvonlaskennasta ja mitä 9 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään säännöllisestä arvonnäilyksestä ja arvon raportoinnista sijoittajille sekä arvon määrittämisessä tapahtuneen virheen korjaamisesta.

8 §. Erikoissijoitusrahaston merkinnän maksu apporttina. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan sijoitusrahastolain 53 §:n 2 momentin mukaisesti pääasiallisesti kiinteistöihin sijoittavan erikoissijoitusrahaston merkintähinnan maksusta apporttina. Pykälässä säädettäisiin myös muun erikoissijoitusrahaston merkinnän maksusta apporttina.

21 luku **Finanssivalvontaa koskevat säännökset**

4 §. Vaihtoehtorahaston markkinointi. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Vaihtoehtorahastojen hoitaja voi aloittaa vaihtoehtorahaston markkinoinnin Suomessa saatuaan Finanssivalvonnalta sitä koskevan ilmoituksen. Pykälän 1 momentti vastaisi nykyistä 1 momenttia. Pykälän uuteen 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi Finanssivalvonnalle velvollisuus antaa asiassa valituskelpoinen päätös, mikäli Finanssivalvonta katsoo, ettei sille ole toimitettu riittäviä tietoja markkinointi-ilmoituksen liittyessä ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavaan vaihtoehtorahastoon. Finanssivalvonnan tulisi antaa asiassa kielteinen päätös 10 pankkipäivän kuluessa täydellisen ilmoituksen vastaanottamisesta lukien. Toimijan oikeusvarmuuden vuoksi Finanssivalvonnan tulisi antaa mahdollinen kielteinen päätös kuitenkin viimeistään 90 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta lukien. Säännöksellä pyritään estämään sellaisen tilanteen syntyminen, jossa Finanssivalvonta pyytäisi toistuvasti täydentämään ilmoitusta, eikä asiaa saataisi ratkaistua.

Pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi niistä perusteista, joiden nojalla Finanssivalvonta voi katsoa ilmoitusvelvollisuuden perusteiden jääneen täyttämättä. Finanssivalvonta voi perustaa päätöksensä muun muassa puutteisiin vaihtoehtorahaston hoitamisen järjestämisessä siten kuin 13 luvussa edellytetään silloin, kun vaihtoehtorahastoa tarjotaan ei-ammattimaiselle asiakkaalle. Lain 13 luvun 3 §:n uudessa 5 momentissa edellytetään riittävästi varmistumaan siitä, että vaihtoehtorahasto soveltuu aiotulle kohderyhmälle. Tällöin tulee ottaa huomioon erityisesti ei-ammattimaisen asiakkaan kyky ja mahdollisuudet arvioida sijoitukseen liittyviä riskejä, kuten vaihtoehtorahaston rahaksi muutettavuutta kesken sijoituskauden erityisesti, jos sijoitus tehdään pitkäksi ajaksi, tai tuotto-odotuksen ja riskin suhdetta. Edellytykset koskisivat toimilupavelvollista vaihtoehtorahastojen hoitajaa. Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee hakea Finanssivalvonnan poikkeuslupa, mikäli se aikoo tarjota vaihtoehtorahastoa ei-ammattimaisille asiakkaille. Finanssivalvonta voi tällöin

poikkeusluvan edellytyksiä harkitessaan ottaa vastaavasti huomioon, mitä vaihtoehtorahaston sopivuudesta aiotulle kohderyhmälle on säädetty 13 luvun 3 §:n 5 momentissa.

Pykälän *uuteen 4 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi Finanssivalvonnalle mahdollisuus antaa 2 momenttia vastaavasti kieltopäätös myös vaihtoehtorahaston hoitajan tekemään muutosilmoitukseen.

22 luku Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §. Rikemaksu. Pykälän *1 momentin* luetteloon säännöksistä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille rikemaksu, ehdotetaan lisättäväksi voimassa olevan sijoitusrahastolain 144 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan säännökset (*uusi 2 ja 3 kohta*). Kyseiset säännökset koskevat rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärää ja erikoissijoitusrahaston sijoitustoimintaa, joista säädettäisiin erikoissijoitusrahastojen osalta jatkossa uuden 16 a luvun 4 ja 6 §:ssä. Momentin 1 kohta vastaisi voimassa olevaa 1 kohtaa ja nykyiset 2 ja 3 kohta siirtyisivät 4 ja 5 kohdaksi.

2 §. Seuraamusmaksu. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän *1 momentin* luetteloon säännöksistä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille seuraamusmaksu, ehdotetaan lisättäväksi voimassa olevan sijoitusrahastolain 144 b §:n 1 momentin 5 kohdan säännös (*uusi 10 kohta*). Kyseinen säännös koskee velvollisuutta käyttää nimitystä erikoissijoitusrahasto, josta säädettäisiin jatkossa uuden 16 a luvun 2 §:ssä. Momentin *1—9 kohta* vastaisivat voimassa olevaa 1—9 kohtaa ja 10 ja 11 kohta siirtyisivät uuden 10 kohdan johdosta *11 ja 12 kohdaksi*.

Pykälän *2 ja 3 momentti* vastaisivat voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 4 momentti*, jonka mukaan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrättäisiin seuraamusmaksu, olisivat myös SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan säännökset arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta. Ehdotus perustuu SFTR-asetuksen 28 artiklaan, joka velvoittaa jäsenvaltiot soveltamaan AIFM-direktiivin mukaisesti vahvistettuja seuraamuksia ja muita toimenpiteitä myös asetuksen 13 ja 14 artiklan rikkomisiin. AIFM-direktiivi ei itsessään sisällä yksityiskohdaisia säännöksiä hallinnollisten seuraamusten tasosta, vaan direktiivin 48 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että direktiivin nojalla annettujen säännösten noudattamisesta vastuussa oleville voidaan jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrätä aiheellisia hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia, jos säännöksiä rikotaan. Toimenpiteiden on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. AIFM-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä (HE 94/2013 vp) direktiivin 48 artiklan vaatimukset pantiin kansallisesti täytäntöön tämän luvun 1—3 §:ssä sekä Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Yleisenä lähtökohdiana on, että EU-asetuksen rikkomisesta määrättävien seuraamusten on oltava sekä aineellisilta että menettelyllisiltä edellytyksiltään samankaltaisia kuin seuraamukset vastaavan kansallisen oikeuden rikkomisesta. Koska SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään vaihtoehtorahaston tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annettavia tietoja koskevista vaatimuksista sekä tiedonantovelvollisuudesta sijoittajalle ennen kyseiseen rahastoon sijoittamista, on oikeana hallinnollisen seuraamuksen lajina kyseisten säännösten rikkomisesta pidettävä seuraamusmaksua tämän pykälän 1 momentin 7 ja 8 kohdan nojalla.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevaa 4 momenttia sillä muutoksella, että siinä huomioidaisiin myös SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan nojalla annettavat komission asetukset. Pykälän *6 momentti* vastaisi voimassa olevaa 5 momenttia.

4 a §. *Muutoksenhaku eräiden EU-asetusten johdosta.* Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä muutoksenhausta eräiden EU-asetusten johdosta. Pykälän *1 momentti* sisältäisi luonteeltaan informatiivisen säännöksen siitä, että muutoksenhausta Finanssivalvonnan EuVECA- ja EuSEF-asetusten nojalla antamiin päätöksiin säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin oikeudesta hakea muutosta valittamalla tilanteessa, jossa Finanssivalvonta ei ole tehnyt EuVECA-asetuksessa tarkoitettua vaatimukset täyttävän riskipääomarahaston tai sen hoitajan taikka EuSEF-asetuksessa tarkoitettua vaatimukset täyttävän yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahaston tai sen hoitajan rekisteröintipäätöstä viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun kyseinen hoitaja on toimittanut kaikki vaadittavat tiedot. Ehdotus perustuu EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetuksen 1 artiklan 8 kohtaan ja 2 artiklan 7 kohtaan, joissa edellytetään jäsenvaltioiden varmistavan muutoksenhakumahdollisuuden myös silloin, kun rekisteröintipäätöstä ei tehty asetuksessa säädettyssä määräajassa. Ehdotetun momentin nojalla hakijan valituksen katsottaisiin tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n mukaan Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. Koska hallintolainkäyttölain mukaisten oikeussuojakeinojen käyttämisen edellytyksenä on lähtökohtaisesti viranomaisen asiassa tekemä hallintopäätös, muutoksenhakumahdollisuus viranomaisen laiminlyönnin tai viivästyksen johdosta edellyttää tätä koskevaa erityissäännöstä. Ehdotettu säännös olisi yhdenmukainen monien rahoitusmarkkinatoimijoiden toimilupahakemusten käsittelyssä sovellettavien muutoksenhakumahdollisuuksien kanssa (esimerkiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 4 luvun 2 §:n 5 momentti ja voimassa olevan sijoitusrahastolain 5 b §:n 2 momentti). Koska EuVECA- ja EuSEF-asetusten säännökset on pantu kansallisesti täytäntöön vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa, ehdotetaan myös kyseisiin asetuksiin liittyvästä erityisestä muutoksenhakumahdollisuudesta säädettäväksi samassa laissa.

5 §. *Vaihtoehtorahastorikos.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Vaihtoehtorahastorikoksen tunnusmerkistöön ehdotetaan lisättäväksi *uusi 5 kohta*, jossa säädettäisiin rangaistavaksi nimityksen erikoissijoitusrahasto käyttäminen 16 a luvun 2 §:n 1 momentin vastaisesti. Vastaava teko on säädetty rangaistavaksi sijoitusrahastorikoksena voimassa olevan sijoitusrahastolain 145 §:n 1 momentin 4 kohdassa. Erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtämisen yhteydessä myös siihen liittyvä rangaistussäännös on säännöksen luonteen vuoksi tarkoituksenmukaista siirtää vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Ehdotettu rikosnimikkeen muutos ei vaikuttaisi teon rangaistusasteikkoon, sillä vaihtoehtorahastorikoksen rangaistusasteikko vastaa sijoitusrahastolaisissa sijoitusrahastorikoksesta säädettyä rangaistusta. Uuden 5 kohdan johdosta nykyinen 5 kohta siirtyisi tunnusmerkistön *uudeksi 6 kohdaksi* ja muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa pykälää. Ehdotuksessa poikettaisiin edelleen rikosoikeuden kokonaisuudistuksen yhteydessä noudatetusta keskittämisperiaatteesta, joka edellyttää vankeusuhkaisten rikosten siirtämistä rikoslakiin. Vaihtoehtorahastotoimintaa koskevan sääntelyn yksityiskohtaisuuden johdosta rikossääntelyn siirtäminen rikoslakiin tekisi rikoslaisista tarpeettoman raskaslukuisen, minkä vuoksi rangaistussäännös olisi perusteltua säilyttää erityislaissa. Lisäksi ehdotetun säännöksen potentiaaliset rikkojat rajautuvat käytännössä toimijoihin, joiden edellytetään tuntevan kyseisen lain säännökset. Ehdotuksessa noudatettaisiin tältä osin myös arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksessa ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain säätämisen yhteydessä omaksuttua lainsäädäntötekniikkaa. Edellä mainituista syistä keskittämisperiaatteesta on katsottu voivan edelleen poiketa.

Voimaantulosäännös. Säännöksessä säädettäisiin lain voimaantulosta. Säännöksen *2 momentissa* säädettäisiin erikoissijoitusrahastoihin soveltuvista sijoitusrahastolain siirtymäsäännök-

sistä. Säännöksen 3 momentissa säädettäisiin erityisesti rekisteröityneihin vaihtoehtorahastojen hoitajiin sovellettavasta siirtymäajasta uusien luotettavuusvaatimusten täyttämiseksi.

1.3 Laki Finanssivalvonnasta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momentin 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Pykälän 6 ja 10 kohtaan ehdotetaan lakiteknisia muutoksia, joilla viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittauksiksi uuden sijoitusrahastolain vastaaviin säännöksiin. Samalla pykälän 10 kohtaan korjattaisiin voimassa olevaan lakiin sisältyneet virheelliset viittaukset vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain osalta viittaus muutettaisiin viittaukseksi EU:n arvopaperikeskusasetukseen, jossa säädetään arvopaperikeskuksen osakkeiden hankintaan liittyvistä ilmoitusvelvollisuuksista.

Pykälän 33 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdan jälkeen tuleva välimerkki muutettaisiin uuden luetelmakohdan lisäämiseksi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 kohta. Kohdan nojalla muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi määriteltäisiin myös muut henkilöt kuin 4 §:n mukaiset valvottavat, jotka ovat velvollisia noudattamaan SFTR-asetusta. Ehdotetun uuden määrittelyn tarkoituksena on turvata se, että Finanssivalvonta voisi kohdistaa asetuksen edellyttämiä valvonta- ja tutkintatoimenpiteitä sekä hallinnollisia seuraamuksia kaikkiin asetuksessa tarkoitettuihin vastapuoliin. SFTR-asetuksen mukaiset suomalaiset finanssialalla toimivat vastapuolet ovat jo käytännössä Finanssivalvonnan valvottavia lain 4 §:n nojalla. Sen sijaan finanssialan ulkopuoliset vastapuolet eivät lähtökohtaisesti ole voimassa olevan lainsäädännön nojalla Finanssivalvonnan valvonnan alaisia, elleivät ne ole 5 §:n perusteella muita finanssimarkkinoilla toimivia

20 §. Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä. Finanssivalvonnan 1 momentin mukaista oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös 5 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun finanssimarkkinoilla toimivan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi. Ehdotus liittyy rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan johdolle ja merkittäville omistajille asetettaviin luotettavuusvaatimuksiin, minkä vuoksi Finanssivalvonnan tietojensaantioikeuden laajennus on tarpeen.

20 a §. Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta. Pykälän 1 momentin mukaisen viittaus EU:n arvopaperikeskusasetukseen korvattaisiin edellä laissa käytetyllä lyhennyksellä kyseisestä asetuksesta.

28 §. Johdon toiminnan rajoittaminen. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti, jossa säädettäisiin johtotehtävissä toimivan henkilön toiminnan rajoittamisesta SFTR-asetuksen 22 artiklan 4 kohdan d alakohdan nojalla. Asetuksessa edellytetään jäsenvaltioiden antavan toimivaltaisille viranomaisille valtuudet määrätä asetuksen rikkomisten johdosta väliaikainen kieltä, jolla kielletään johtotehtävissä toimivaa henkilöä tai muuta rikkomisesta vastuussa olevana pidettyä luonnollista henkilöä

toimimasta johtotehtävissä. Määräaikaisen kiellon enimmäispituudeksi määriteltäisiin yhdenmukaisesti muun vastaavan sääntelyn kanssa viisi vuotta.

29 §. Asi miehen asettaminen. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

32 §. Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus. Pykälän 3 momentista poistettaisiin viittaus sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun edustajiston kokoukseen, josta ehdotetaan sijoitusrahastolain uudistamisen yhteydessä luovuttavaksi.

32 a §. Omistussuuden hankinnan kieltäminen. Pykälän 1 momentin johtolauseen ja 2 momentin viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi uuden sijoitusrahastolain vastaaviin säännöksiin. Samalla pykälän 2 momentissa korjattaisiin voimassa olevaan lakiin sisältynyt virheellinen viittaus sijoituspalvelulakiin siten, että viittaus muutettaisiin viittaukseksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen täytäntöönpanoasetukseen.

32 c §. Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

33 §. Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus. Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen täytäntöönpano pykälässä tarkemmin säädetyn edellytyksin. Voimassa olevan 4 momentin mukaan valvottavan tekemään päätökseen on rinnastettu sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen rahasto-osuudenomistajien ja edustajiston kokouksen tekemä päätös. Sijoitusrahastolain uudistamisen yhteydessä edustajiston kokouksesta ehdotetaan kokonaan luovuttavaksi ja rahasto-osuudenomistajien kokoukselta ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukaiset valtuudet rahastoyhtiön hallituksen jäsenen sekä tilintarkastajan ja tämän varamiehen valitsemiseen. Koska rahasto-osuudenomistajien kokouksen tehtäviin kuuluisi enää lähinnä rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan korvauskanteen nostamisesta päättäminen, ei Finanssivalvonnan toimeenpanokieltoa katsota enää tarkoituksenmukaiseksi.

38 §. Rikemaksu. Pykälän 1 momentin 2 kohdan viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momentin viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

Pykälän 2 momentin 5 ja 6 kohtaan tehtäisiin ainoastaan luettelon kielitekniset muutokset momenttiin lisättävän uuden 7 ja 8 kohdan johdosta. Uusi seuraamusmaksun piiriin tuleva ryhmä olisi uuden 7 kohdan mukaan henkilö, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo SFTR-asetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäyttöä koskevista edellytyksistä. Ehdotus perustuu SFTR-asetuksen 22 artiklan 1 kohtaan.

Samanaikaisesti uudessa 8 kohdassa luettelaisiin ne rahamarkkinarahastoasetuksen säännökset, joiden rikkomisesta voitaisiin määrätä 41 §:n mukainen seuraamusmaksu. Asetuksen 40 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä. Seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan määriteltäisiin

siin kuulumaan sellaiset rahamarkkinarahastoasetuksen keskeisimmät säännökset, joiden rikkominen on omiaan vaarantamaan rahamarkkinarahastojen vakaan ja luotettavan toiminnan tai joita rikkomalla toimija voi saavuttaa merkittävää sääntöjenvastaista hyötyä verrattuna sääntöjä noudattaviin toimijoihin. Monet seuraamusmaksun piiriin kuuluvat säännökset muistuttaisivat myös luonteeltaan sellaisia säännöksiä, joita koskevista rikkomuksista määrätään jo sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla seuraamusmaksu. Ehdotetun uuden kohdan nojalla Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo rahamarkkinarahastoasetuksen säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupavaatimuksesta (4 artiklan 1 kohta) tai toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väriiden tai harhaanjohtavien tietojen perusteella (4 artiklan 5 kohta tai 5 artiklan 2 kohta). Lisäksi seuraamusmaksun piiriin kuuluisivat säännökset nimityksen ”rahamarkkinarahasto” käytöstä (6 artikla), rahamarkkinarahaston omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista (9—16 artikla), sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista (17, 18, 24 tai 25 artikla), sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista (19—21 tai 23 artikla), rahamarkkinarahastojen luottoluokituksesta (26 artikla), selonottovelvollisuudesta (27 artikla), stressitesteistä (28 artikla) ja arvostamista koskevista vaatimuksista (29—34 artikla) sekä säännökset avoimuusvaatimuksista (36 artikla).

41 a §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa.* Pykälän 3 momentin viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös viittaus sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:n uuteen 3 momenttiin, jossa säädetään seuraamusmaksun määräämisestä SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan rikkomisten johdosta sijoitusrahastojen osalta. Ehdotus perustuu SFTR-asetuksen 28 artiklaan, joka velvoittaa jäsenvaltiot soveltamaan sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti vahvistettuja seuraamuksia ja muita toimenpiteitä myös asetuksen 13 ja 14 artiklan rikkomisiin. Sijoitusrahastodirektiivin 99 artiklan 6 kohdan e—g kohdan säännökset hallinnollisen seuraamusmaksun enimmäismääristä pantu kansallisesti täytäntöön tässä momentissa. Näitä seuraamusmaksun enimmäismääriä olisi jatkossa sovellettava siten myös SFTR-asetuksen 13 ja 14 artiklan rikkomisiin sijoitusrahastojen osalta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 12 momentti*, jossa säädettäisiin seuraamusmaksun enimmäismääristä 40 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen SFTR-asetuksen säännösten rikkomisten johdosta. Uuden momentin johdosta pykälän nykyinen 12 ja 13 momentti siirtyisi *13 ja 14 momentiksi*. Asetuksen 22 artiklan 4 kohdan e—g alakohdassa määritellään asetuksen säännösten rikkomisten johdosta määrättävien hallinnollisten taloudellisten enimmäisseuraamusten määrät. Kansallisesti ei ehdoteta säädettävän asetusta korkeammista seuraamusmaksun enimmäismääristä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voitaisiin kuitenkin 22 artiklan 4 kohdan e alakohdan edellyttämällä tavalla ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomisella saadut määriteltävissä olevat voitot tai vältetyt tappiot olisivat kyseisiä enimmäismääriä suurempia. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kolme kertaa niin suuri kuin rikkomisella saatu hyöty.

43 §. *Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen.* Pykälän 4 momentin viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

50 f §. *Toiminta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetussa direktiivissä ja siihen liittyvässä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 5 momentti*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimimisesta rahamarkkinarahastoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Säännös perustuu rahamarkkinarahastoasetuksen 38 artiklaan toimivaltaisten viran-

omaisten suorittamasta valvonnasta sekä siihen, että Finanssivalvonta on jo nykyään nimetty sijoitusrahastodirektiivissä ja AIFM-direktiivissä tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi Suomessa.

50 q §. *Toiminta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimimisesta SFTR-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Säännös perustuu SFTR-asetuksen 16 artiklaan ja siihen, että Finanssivalvonta on jo nykyään nimetty kyseisen artiklan 1 kohdassa luetelluissa EU-säädöksissä tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi Suomessa.

1.4 Lahjanlupauslaki

3 §. Pykälään ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäväksi *uusi 4 momentti*, joka koskee rahasto-osuuden lahjoitusta. Momenttia ei sovelletaisi, jos rahasto-osuudesta on annettu osuustodistus, jollaiseen sovelletaan jatkossakin pykälän 1 momenttia, eikä myöskään, jos rahasto-osuus on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, jolloin puolestaan sovelletaan edelleen pykälän 2 momenttia.

Rahasto-osuuden lahjoitus, johon ei sovelleta pykälän 1 tai 2 momenttia, katsottaisiin täytetyksi, kun rahasto-osuuden luovutuksesta on ilmoitettu pykälän 3 momentin mukaisesti sille, joka pitää rahasto-osuutta koskevaa rahasto-osuusrekisteriä sijoitusrahastolain mukaisesti. Käytännössä lahjoitus täyttyy, kun pyydetään lahjansaajan saannon merkitsemistä rahasto-osuusrekisteriin. Lahjoituksen täyttymisen ajankohdan kannalta ratkaiseva olisi ilmoitus eikä rekisterimerkintä.

Momentti koskisi sijoitusrahastolain mukaisesti hoidettujen sijoitusrahastojen osuuksia, jolloin ilmoitus tehdään rahasto-osuusrekisteriä pitävälle rahastoyhtiölle. Momentti koskisi myös erikoissijoitusrahastojen osuuksia, joista vaihtoehtorahastojen hoitaja pitää rekisteriä sijoitusrahastolain säännöksiä noudattaen (2. lakiehdotuksen 16 a luvun 1 §).

Ehdotetun säännöksen voidaan katsoa vastaavan jo nykyisin vallitsevaa oikeustilaa, koska oikeuksiin, joista ei ole annettu pykälän 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa, sovelletaan yleisesti vastaavia periaatteita kuin pykälän 3 momentissa tarkoitettuihin saamiin. Esimerkiksi sijoitusrahastolain mukaisen rahasto-osuuden panttaus tulee sivullisia sitovaksi, kun panttauksesta on ilmoitettu rahastoyhtiölle, mikä ilmenee epäsuorasti voimassa olevan sijoitusrahastolain 57 §:stä ja 1. lakiehdotuksen 9 luvun 7 §:stä.

Lahjoittajan ilmoittaessa rahasto-osuuden luovuttamisesta rahastoyhtiölle lahjoituksen täyttyminen ei edellytä lahjansaajalta mitään toimenpiteitä. Lisäksi ilmoitus tehdään julkisen valvonnan alaiselle taholle. Tilanne rinnastuu näissä suhteissa lain 4 §:ssä tarkoitettuun niin sanottuun notariaattilahjaan, jossa luottolaitos tai muu vastaava taho ottaa omaisuuden vastaan lahjansaajan lukuun. Lain 4 §:n tilanteissa on vakiintuneesti katsottu, että lahjansaajan ollessa vajaavaltainen lahjoitus tulee täytetyksi ilman edunvalvojan myötävaikutusta omaisuuden vastaanottamiseen, eikä lahjoituksen täyttymisen siten myöskään edellytä sijaisen määräämistä edunvalvojalle silloin, kun edunvalvoja itse lahjoittaa omaisuutta vajaavaltaiselle. Vastaavasti on syytä arvioida tilanteita, joissa lahjoitus täyttyy lahjoittajan rahastoyhtiölle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle tekemällä ilmoituksella.

4 §. Pykälän niin sanottua notariaattilahjaa koskevat säännökset ehdotetaan rahoitusmarkkinoiden ja lainsäädännön kehittymisen takia muutettaviksi jossain määrin yleisempään muotoon. Asiallisesti ehdotus kuitenkin vastaa pääpiirteissään nykytilaa.

Pykälän 1 momentin mukaan notariaattilahjoitus voitaisiin tehdä tallettamalla rahaa taikka antamalla säilytettäväksi arvopapereita tai muuta irtainta omaisuutta luottolaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai muuhun vastaavaan yritykseen. Muulla vastaavalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tavoin julkisen valvonnan alaisena esimerkiksi säilyttää asiakkaidensa arvopapereita tai muita rahoitusvälineitä. Ehdotus merkitsee notariaattilahjaa koskevan sääntelyn soveltamisalan laajentumista nykyisestä, koska voimassa olevan pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään vain rahan, arvopapereiden ja muun irtaimen omaisuuden tallettamisesta pankkiin sekä arvopapereiden tallettamisesta arvopaperinvälitysliikkeeseen.

Notariaattilahjoituksen täyttymiseen ei momentin mukaan vaikuttaisi se, että talletuksesta tai säilytyksestä mahdollisesti annettu todistus on jäänyt lahjan antajan haltuun. Tällä on selvä merkitystä siinä nykyisin harvinaisessa tilanteessa, että talletuksesta tai säilytyksestä on annettu todistukseksi lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu asiakirja. Ehdotettu säännös vastaisi olennaisilta osin nykyisen pykälän 2 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pääosin nykyisen pykälän 3 momenttia vastaavasti tilanteista, joissa lahjan antaja siirtää lahjan saajan nimiin varoja talletuksesta tai säilytyksestä, joka hänellä on luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä tai muussa vastaavassa yrityksessä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi arvo-osuuksien lahjoittamisesta yleisemmin kuin nykyisessä pykälässä, jonka 1 momentin 3 kohdassa säädetään arvo-osuuksien siirtämisestä arvo-osuusrekisteriin toisen tilille kirjattavaksi. Säännös koskisi muun ohella nykyisen pykälän 3 momentissa tarkoitettuja tilanteita, joissa arvo-osuudet siirretään lahjan saajan nimiin lahjan antajan arvo-osuustililtä. Arvo-osuuksien lahjoitus katsottaisiin nykyiseen tapaan täytetyksi, kun arvo-osuudet on kirjattu lahjan saajan arvo-osuustilille, mikä sinänsä seuraa jo lain 3 §:n 2 momentista. Lain 4 §:n arvo-osuuksia koskevien erityissäännösten on kuitenkin käytännössä tulkittu osoittavan, että arvo-osuuksienkin lahjoitus voidaan toteuttaa notariaattilahjoituksen tapaan ilman lahjansaajan myötävaikutusta.

1.5 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan lakitekniistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevassa sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa, muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

3 §. *Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen.* Pykälän 3 ja 4 momenttiin ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia, joilla viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittauksiksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.6 Sijoituspalvelulaki

1 luku **Yleiset säännökset**

2 §. *Poikkeukset lain soveltamisalasta.* Pykälän 3 momentin 2 kohdan viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

11 luku **Sijoittajien korvausrahasto**

15 §. *Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius.* Pykälän 3 momentin viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.7 Kiinteistörahastolaki

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 3 momentin viittaus pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaan sijoitusrahastolain mukaiseen erikoissijoitusrahastoon korjattaisiin viittaukseksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin, sillä erikoissijoitusrahastoja koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi sijoitusrahastolaista kyseiseen lakiin.

15 §. *Varojen sijoittaminen.* Pykälän 2 momentin 8 ja 9 kohtaan ehdotetaan lakitekniisiä muutoksia, joilla viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittauksiksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.8 Laki sidotusta pitkäaikaissäätämisestä

3 §. *Oikeus tarjota säästämissopimusta.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

6 §. *Säästövarojen sijoittaminen.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.9 Rahoitusvakuuslaki

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 2 momentin 3 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaukset voimassa olevassa sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahastoyhtiöön ja säilytysyhteisöön muutettaisiin viittauksiksi uuden sijoitusrahastolain vastaaviin määritelmiin.

1.10 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

18 §. *Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen.* Pykälän c kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.11 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

5 luku Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

1 §. *EU:n arvopaperikeskusasetuksen 3 artiklassa tarkoitetut arvo-osuudet.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.12 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta

3 luku Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

6 §. *Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset.* Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.13 Joukkorahoituslaki

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 9 kohtaan ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.14 Kaupparekisterilaki

14 §. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lakiteknistä muutosta, jolla viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin muutettaisiin viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.15 Laki varojen arvostamisesta verotuksessa

4 §. *Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo.* Pykälän 3 momentin viittaukset voimassa olevassa sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun sijoitusrahastoon ja yhteissijoitusyritykseen ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

1.16 Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta

18 §. *Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen.* Pykälän 1 momentin 7 kohdan viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin. Pykälään on lisätty viittaus vaihtoehtorahastoa hoitavaan ulkomaiseen ETA-valtioon rekisteröityneeseen vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

20 §. *Tietojen antaminen eräille viranomaisille.* Pykälän 6 kohdan viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan päivitettäväksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin. Pykälään on lisätty viittaus vaihtoehtorahastoa hoitavaan ulkomaiseen ETA-valtioon rekisteröityneeseen vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

1.17 Laki verotusmenettelystä

16 §. *Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 9 momentin viittaus voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen sijoitusrahastolakiin. Lisäksi viittaus luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin päivitettäisiin viittaukseksi voimassa olevaan lakiin.

17 §. *Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 1 momentin mukaisen tiedonantovelvollisuuden piiriin ehdotetaan lisättäväksi ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa. Ehdotus liittyy erikoissijoitusrahastoja koskevan sääntelyn siirtämiseen vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.

1.18 Laki holhustoimesta

34 §. Pykälän 1 momentin 13 kohdan d alakohdan viittaukset voimassa olevaan sijoitusrahastolakiin ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi uuteen sijoitusrahastolakiin.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

2.1 Tarkemmat säännökset

Esitys sisältää yhden uuden ehdotuksen valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudeksi. Sijoitusrahastolain 4 luvun 3 §:n mukaan valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rahastoyhtiön palkitsemispolitiikasta UCITS V -direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

Sijoitusrahastolakia täydennettäisiin nykytilaa vastaavasti valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetuksilla, joita koskevat valtuutussäännökset ovat sisältyneet jo voimassa olevaan lakiin. Lakiehdotuksen 4 luvun 7 §:n 7 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 4 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista.

Lakiehdotuksen 14 luvun 10 §:n 1 momentin nojalla valtiovarainministeriön asetuksella annetaan sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat säännökset tiedoista, jotka syöttörahostosta julkistettavassa rahastoesitteessä on 15 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ja vuosikertomuksessa 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava.

Lakiehdotuksen 13 luvun 24 §:n nojalla valtiovarainministeriön asetuksella annetaan arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY täytäntöönpanosta tiettyjen määritelmien selventämiseksi annetun komission direktiivin 2007/16/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset vaatimuksista, jotka koskevat 1 luvun 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua rahamarkkinavälinettä, 13 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja rahamarkkinavälineitä, 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä, 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuja johdannaissopimuksia ja kohdeetuutena käytettyjä rahoitusindeksejä, 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ja 18 §:ssä tarkoitettuja tehokkaan omaisuudenhoidon menetelmiä.

Lakiehdotuksen 23 luvun 3 §:n 2 momentin nojalla valtiovarainministeriön asetuksella säädetään komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi 23 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen laajuudesta.

Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tai annetaan tarkemmat säännökset:

- rahastoyhtiön toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja siinä annettavista yhteystiedoista (2 luvun 4 §:n 1 momentti);
- rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tuloslaskelman ja taseen kaavasta sekä tuloslaskelman ja taseen liitetiedoista sekä toimintakertomuksessa ilmoitettavista tiedoista (7 luvun 4 §:n 3 momentti);
- rahastoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään (15 luvun 3 §:n 3 momentti);
- puolivuotiskatsauksen sisällöstä ja siitä, miten puolivuotiskatsauksessa olevat tiedot esitetään (15 luvun 6 §:n 3 momentti);
- toimintakertomuksen sisällöstä ja siitä, miten toimintakertomuksessa olevat tiedot esitetään (15 luvun 7 §:n 4 momentti);

- säilytysyhteisön toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja siinä annettavista yhteystiedoista (20 luvun 2 §);

- rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamista koskevaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (22 luvun 2 §:n 2 momentti).

Kumottavaksi ehdotetun sijoitusrahastolain nojalla annetut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetukset ehdotetaan jäävän edelleen voimaan.

2.2 Tarkemmat määräykset

Esitys sisältää yhden uuden ehdotuksen Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudeksi. Sijoitusrahastolain 10 luvun 6 §:n 3 momentin nojalla Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun lunastusrajoituksen perusteista ja tilanteista, joissa lunastusrajoitusta voidaan käyttää.

Sijoitusrahastolakia täydennettäisiin lisäksi Finanssivalvonnan määräystenantovaltuuksilla, joita koskevat valtuutussäännökset ovat sisältyneet jo voimassa olevaan lakiin.

Nykytilaa vastaavasti Finanssivalvonta antaa lakiehdotuksen 3 luvun 1 §:n 6 momentin nojalla sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset kyseisessä pykälässä tarkoitettujen rahastoyhtiön omien varojen määrästä.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset:

- 1) siitä, miten toimitaan sijoitusrahaston etujen hyväksi; 2) periaatteista, joilla varmistetaan, että rahastoyhtiöt käyttävät asianmukaisesti liiketoimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavia voimavaroja ja menettelytapoja; 3) toimenpiteistä, joilla täsmennetään eturistiriitojen rajoittamiseen liittyviä rakenteita ja organisaatiovaatimuksia; 4) toimenpiteistä eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi ja perusteista eturistiriitojen määrittelemiseksi (4 luvun 2 §:n 3 momentti);

- henkilökohtaisista liiketoimista (4 luvun 6 §:n 3 momentti);

- tietojen säilyttämisestä (4 luvun 10 §:n 2 momentti);

- perusteista riskienhallintamenettelyjen riittävyden arvioimiseksi ja vakioimattomien johdannaissopimusten arvonmääritysmenettelyistä sekä 13 luvun 17 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä (13 luvun 17 §:n 4 momentti).

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset:

- 14 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen ja 2 momentissa tarkoitettujen sisäisten liiketoiminnan harjoittamista koskevien sääntöjen sisällöstä (14 luvun 4 §:n 4 momentti);

- 14 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyväksymismenettelyä ja hyväksymistä varten toimitettavista asiakirjoista (14 luvun 6 §:n 6 momentti);

HE 243/2018 vp

- 14 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyväksymismenettelyä ja hyväksymistä varten toimitettavista asiakirjoista (14 luvun 7 §:n 7 momentti);
- 14 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimuksen sisällöstä ja 5 momentissa tarkoitettua säännösten vastaisen toiminnan arvioinnissa huomioon otettavista seikoista. (14 luvun 8 §:n 6 momentti);
- 14 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimuksen sisällöstä (14 luvun 9 §:n 5 momentti);
- 14 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta (14 luvun 11 §:n 5 momentti);
- 16 luvun 9 §:n 1 momentissa ja 10 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta (16 luvun 10 §:n 4 momentti);
- sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten oikeudesta saada 22 luvun 7 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua asiakirjat 8 §:n 1 momentin mukaisesti. (22 luvun 8 §:n 3 momentti).

Finanssivalvonta antaa lisäksi tarkemmat määräykset:

- 5 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista (5 luvun 1 §:n 3 momentti);
- ulkoistamista koskevan ilmoituksen sisällöstä (6 luvun 1 §:n 5 momentti);
- 7 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (7 luvun 4 §:n 5 momentti);
- 8 luvun 8 §:ssä tarkoitettujen sijoitusrahaston pääomaa ja rahasto-osuudenomistajien määrää koskevien tietojen sekä 8 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevien tietojen ilmoittamisesta (8 luvun 9 §:n 3 momentti);
- rahasto-osuuden arvon laskemisesta (10 luvun 4 §:n 4 momentti).

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 3 luvun 7 ja 8 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta sekä rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta (3 luvun 10 §).
- tavasta, jolla lain mukaiset tiedot rahasto-osuudenomistajasta tai tämän puolesta toimivasta asiamiehestä sekä näiden tuntemiseksi tarpeellisista tiedoista on ilmoitettava, sekä seikoista, jotka on otettava huomioon rahastoyhtiön ja rahasto-osuuden hoitajan välistä sopimusta tehtäessä (11 luvun 7 §:n 2 momentti);
- rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä (13 luvun 18 §:n 5 momentti);
- luotonotosta ja sijoitusrahaston varojen käyttämisestä luoton vakuutena (13 luvun 20 §:n 3 momentti);

- 26 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetuista riskienhallintajärjestelmistä (26 luvun 15 §:n 4 momentti);

- 27 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä rahastoyhtiössä (27 luvun 7 §:n 4 momentti).

Lakiehdotuksen 13 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla Finanssivalvonta voi lisäksi pyydettyään rahastoyhtiöiden yhteisön lausunnon antaa tarkempia määräyksiä edellytyksistä, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän 1 momentin 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Kumottavaksi ehdotetun sijoitusrahastolain nojalla annetut Finanssivalvonnan määräykset ehdotetaan jäävän edelleen voimaan.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019.

Esityksen 1. ja 2. lakiehdotukseen lisättäisiin tarpeelliset siirtymäsäännökset, jotta rahastoyhtiöt ja vaihtoehtorahastojen hoitajat voivat sopeuttaa toimintansa ja rahastojen säännöt lain vaatimusten mukaisiksi. Siirtymäsäännöksiä on selostettu yksityiskohtaisemmin asianomaisen lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Rahamarkkinarahastoasetusta sovelletaan 21 päivästä heinäkuuta 2018, lukuun ottamatta 11 artiklan 4 kohtaa, 15 artiklan 7 kohtaa, 22 artiklaa ja 37 artiklan 4 kohtaa, joita sovelletaan 20 päivästä heinäkuuta 2017.

SFTR-asetus on tullut sovellettavaksi 12 päivänä tammikuuta 2016 lukuun ottamatta asetuksen 4 artiklan 1 kohtaa ja 13—15 artiklaa. Asetuksen 4 artiklan 1 kohtaa sovelletaan 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan tarkemmin määrittelemällä tavalla 12—21 kuukauden kuluttua säännöksessä tarkoitettujen komission delegoitujen säädösten voimaantulopäivästä. Asetuksen 13 artiklaa sovelletaan 13 päivästä tammikuuta 2017, 14 artiklaa 13 päivästä heinäkuuta 2017 ja 15 artiklaa 13 päivästä heinäkuuta 2016. ESMA toimitti 31 päivänä maaliskuuta 2017 komissiolle luonnokset kyseisistä teknisistä sääntelystandardeista (*Final Report, Technical standards under SFTR and certain amendments to EMIR*), ESMA70-708036281-82). Komissio ilmoitti 24 päivänä heinäkuuta 2018 hyväksyvänsä teknisten sääntelystandardien luonnokset eräin muutoksin, mutta tätä koskeva komission delegoitu asetusta ei ole vielä tullut voimaan.

EuVECA- ja EuSEF-asetusten muutosasetus on tullut sovellettavaksi 1 päivänä maaliskuuta 2018.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

4.1 Omaisuuden suoja

Perustuslain 15 §:ssä säädetään omaisuuden suojusta, jonka mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan omaisuuden perustuslainsuoja turvaa myös sopimussuhteiden pysyvyyttä, joskaan kielto puuttua taannehtivasti sopimussuhteiden koskemattomuuteen ei ole muodostunut valiokunnan käytännössä ehdottomaksi (esimerkiksi PeVL 36/2010 vp, s. 2, PeVL 42/2006 vp, s. 4 ja PeVL 63/2002 vp, s. 2.) Varallisuus oikeudellisten oikeustoimien pysyvyyden suojan taustalla on ajatus oikeussubjektien perusteltujen odotusten suojaamisesta taloudellisissa asioissa (esimerkiksi PeVL 36/2010 vp, s.

2, PeVL 42/2006 vp, s. 4 ja PeVL 21/2004 vp, s. 3). Valiokunnan käytännössä oikeuden luottaa sopimussuhteen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen on katsottu kuuluvan perustelujen odotusten suojaan niin, että oikeuksia tai velvollisuuksia ei voida säännellä tavalla, joka kohtuuttomasti heikentäisi sopimusosapuolten oikeusasemaa (esimerkiksi PeVL 36/2010 vp, s. 2, PeVL 42/2006 vp, s. 4 ja PeVL 21/2004 vp, s. 3). Valiokunta on arvioinut tällaistaikin omaisuuden suojaan puuttuvaa sääntelyä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten, kuten sääntelyn tarkoituksen hyväksyttävyyden ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden, kannalta (esimerkiksi PeVL 56/2005 vp, s. 2, PeVL 13/2003 vp, s. 2—3).

Edellä esitetyn perusteella 1. lakiehdotuksen 10 luvun 5 §:n sääntelyllä on merkitystä peruslain 15 §:n turvaamaan omaisuudensuojan kannalta. Sijoitusrahastolain 10 luvun 5 §:n 2 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön mahdollisuudesta tietyin sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin säädetyin edellytyksin lunastaa sijoitusrahaston rahasto-osuudet ilman osuudenomistajan myötävaikutusta. Ehdotettu sääntely olisi nykytilaan verrattuna uutta ja se vaikuttaisi myös ennen lain voimaantuloa syntyneisiin rahasto-osuudenomistajien oikeuksiin sijoitusrahaston sääntömuutosten jälkeen.

Sijoitusrahaston merkintä tiettyjen sijoitusrahaston sääntöjen mukaisena ei yleisestä sopimussuhteen ehtojen pysyvyydestä poiketen synnytä sijoittajalle oikeutta estää sijoitusrahaston sääntöjen muuttamista myöhempanä ajankohtana. Sijoittajan hyväksyy epäsuorasti sijoitusrahaston säännöt jättäessään merkintätoimeksiannon kyseiseen sijoitusrahastoon. Sijoittaja hyväksyisi tällöin myös säännöissä esitetyt erityiset lunastusvaltuudet. Sijoitusrahaston säännöt voidaan sijoitusrahastolain mukaisesti muuttaa rahastoyhtiön päätöksellä. Sääntömuutos tulee antaa sijoittajille tiedoksi ja sääntömuutos tulee kaikkia rahastosijoittajia sitovaksi tämän menettelyn tuloksena. Mikäli sijoittaja katsoisi, ettei voisi sääntömuutosta hyväksyä, hänelle jäisi sääntömuutoksen voimaantulon asti mahdollisuus vaatia rahasto-osuutensa lunastamista ja siten irrottautua sijoitusrahastosta.

Ehdotetun 1. lakiehdotuksen 10 luvun 5 §:n 2 momentin sääntelyn tavoitteena on varmistaa rahastoyhtiön reagointimahdollisuudet sellaisissa mahdollisesti esiintyvissä tilanteissa, joissa sijoitusrahaston kaikkien osuudenomistajien edun mukaista on rajoittaa yksittäiseen sijoittajaan liittyvistä velvoitteista aiheutuvien ennakoimattomien kustannusten syntyminen. Erityinen rahastoyhtiön yksipuolinen lunastusoikeus olisi perusteltua sellaisissa tilanteissa, joissa rahastoyhtiön ei voitaisi kohtuudella edellyttää hoitavan yksittäisestä sijoittajasta aiheutuvia ylimääräisiä hallinnollisia tehtäviä, kuten ylimääräisiä raportointivelvoitteita, jotka liittyisivät sijoittajan asuinpaikkaan. Rahastoyhtiölle syntyvät ylimääräiset kustannukset siirtyvät herkästi muiden rahastosijoittajien maksettavaksi, jolloin yksittäisen sijoittajan lunastaminen sijoitusrahastosta keventäisi muille sijoitusrahaston osuudenomistajille seuraavia kustannuspaineita. Ehdotetulle sääntelylle voidaan näin ollen katsoa olevan perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät ja yhteiskunnallisesti painavat perusteet. Koska rahastoyhtiöllä ei ole muuta keinoja estää ylimääräisten velvoitteiden syntymistä, osuudenomistajan rahasto-osuuden lunastaminen voidaan tässä tilanteessa katsoa välttämättömäksi. Rahasto-osuuden lunastusoikeus koskisi kuitenkin vain poikkeuksellisia tilanteita, joten sääntelyä voidaan pitää suhteellisuusvaatimuksen mukaisena. Rahasto-osuus olisi lunastettava sijoitusrahaston varoista rahasto-osuuden lunastuspäivän arvosta kuluitta, minkä johdosta sääntelyn ei voida myöskään katsoa muodostuvan rahasto-osuudenomistajalle kohtuuttomaksi.

Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena, minkä lisäksi se on tarkkarajaista ja täsmällistä.

4.2 Asetuksenanto- ja määräystenantovaltuudet

Perustuslain 80 §:n mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Esitykseen sisältyy yksi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus (1. lakiehdotuksen 4 luvun 7 §:n 7 momentti), joka vastaa voimassa olevaa lakia.

Esitykseen sisältyvät muut asetuksenantovaltuudet eivät ole valtioneuvoston koko toiminnan kannalta laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä eivätkä esimerkiksi kuulu useamman ministeriön toimialaan. Tästä syystä niiden antaminen voidaan säätää rahoitusmarkkinalainsäädännöstä vastaavan valtiovarainministeriön tehtäväksi.

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaiset valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudet vastaavat pääosin voimassa olevia valtuuksia. Esitykseen sisältyy kuitenkin yksi uusi asetuksenantovaltuus. Esityksen 1. lakiehdotuksen 4 luvun 3 §:n mukaan valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rahastoyhtiön palkitsemispolitiikasta UCITS V -direktiivin täytäntöönpanemiseksi. Asetuksenantovaltuus on tarpeen sen johdosta, että UCITS V -direktiivi sisältää hyvin yksityiskohtaisia säännöksiä rahastoyhtiön palkitsemispolitiikasta, minkä vuoksi kyseisistä osuuksista on katsottu mielekkääksi säätää valtiovarainministeriön asetuksella. Asetuksenantovaltuus olisi tekniluonteinen ja tarkkarajainen, sillä se rajattaisiin UCITS V -direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin säännöksiin. Asetuksenantovaltuus vastaisi myös muuta rahoitusmarkkinalainsäädäntöä.

Perustuslain 80 §:n mukaan myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeus-sääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyy Finanssivalvonnalle ehdotettuja valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä. Määräystenantovaltuudet sisältävät pääosin nykyistä lainsäädäntöä vastaavia valtuuksia. Esityksen 1. lakiehdotuksen 10 luvun 6 §:n 3 momentin valtuus on kuitenkin uusi. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä pykälän 1 momentissa tarkoitetun lunastusrajoituksen perusteista ja tilanteista, joissa lunastusrajoitusta voidaan käyttää. Tällaisia seikkoja koskevien tarkempien määräysten antaminen on rinnastettavissa Finanssivalvonnan nykyisiin määräystenantovaltuuksiin. Kysymys olisi siten lain sisältöä tarkentavasta, tekniluonteisesta tai muutoin yksityiskohtia koskevasta sääntelystä, sillä määräystenantovaltuuden kohteena oleva lunastusrajoitus voidaan sijoitusrahaston säännöissä määritellä useilla eri tavoilla. Näistä syistä on tarkoituksenmukaista, että Finanssivalvonta antaisi esityksen mukaiset tarkemmat määräykset. Perustuslakivaliokunta on pitänyt useassa yhteydessä mahdollisena tällaisen määräystenantovaltuuden osoittamista Finanssivalvonnalle tai sen edeltäjälle (esimerkiksi PeVL 17/2012 vp, PeVL 28/2008 vp, PeVL 17/2004 vp).

Esitykseen sisältyvät alemmanasteisten säädösten ja määräysten antamista koskevat toimivalta-säännökset ovat yhdenmukaisia perustuslain 80 §:n ja eduskunnan valiokuntakäytännössä vakiintuneen tulkintalinjan kanssa.

4.3 Hallinnolliset seuraamukset

Esityksen sisältyvän 1. lakiehdotuksen 27 luvun 2 §:ssä, 2. lakiehdotuksen 22 luvun 2 §:ssä ja 3. lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentin uudessa 7 ja 8 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta.

HE 243/2018 vp

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut ovat sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia, jotka eivät ole perustuslain 81 §:n mukaisia veroja tai maksuja. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut sanktioluonteisen hallinnollisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 32/2005 vp, s. 2/II). Koska sanktioluonteisten hallinnollisten seuraamusten määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä, niistä tulee säätää perustuslain 2 §:n 3 momentin nojalla lailla. Valiokunta on katsonut hallinnollisten seuraamusten määräämisessä olevan kysymys merkittävästä julkisen vallan käytöstä, minkä vuoksi maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisuuden oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista tulee säätää lailla (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II, PeVL 55/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 32/2005 vp, s. 2—3). Valiokunta on myös katsonut, että perustuslain 8 §:ssä säädettyyn rikosoikeudelliseen laillisuusperiaatteeseen sisältyvä täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, mutta tarkkuuden yleistä vaatimusta ei kuitenkaan voida tällaisenaan sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II ja PeVL 74/2002 vp, s. 5/I). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp).

Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset seuraamusmaksusta vastaavat luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (katso esimerkiksi PeVL 17/2012 vp ja PeVL 43/2013 vp).

Edellä mainittuihin säännöksiin on kuitenkin lisätty Finanssivalvonnalle oikeus määrätä seuraamusmaksu seuraamukseksi myös rahamarkkinarahastoasetuksessa tai SFTR-asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Esityksessä on pyritty sovittamaan yhteen yhtäältä perustuslain vaatimukset seuraamusten täsmällisyydestä ja oikeasuhtaisuudesta sekä toisaalta asetuksen vaatimukset seuraamusten tehokkuudesta ja varoittavuudesta. Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset mahdollistaisivat tehokkaan puuttumisen asetuksen vastaiseen menettelyyn, mikä osaltaan尔hostaisi rahamarkkinarahastojen sekä arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevan ilmoitusvelvollisuuden ja vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytön julkista valvontaa. Rahamarkkinarahastoasetusta koskevista keskeisimmistä rikkomuksista tai laiminlyönneistä, joiden perusteella seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 2 momenttiin lisättävässä uudessa 8 kohdassa. Sääntelyn katsotaan tältä osin täyttävän perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaisen lailla säätämisen ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset. Kohdassa yksilöityjen säännösten katsotaan myös sisällöltään täyttävän täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset, sillä sanktioitavat teot ja laiminlyönnit on lueteltu laissa niiden yksilöimiseksi. SFTR-asetusta koskevista rikkomuksista ja laiminlyönneistä, joiden perusteella seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, säädettäisiin puolestaan sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ään lisättävässä uudessa 3 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ään lisättävässä uudessa 4 momentissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 2 momenttiin lisättävässä uudessa 7 kohdassa. Myös tältä osin sääntelyn katsotaan täyttävän lailla säätämisen, oikeasuhtaisuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset.

Edellä sanotun perusteella arvioidaan, että lakiehdotukset voidaan hyväksyä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Sijoitusrahastolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala ja rahastoyhtiön sovellettava muu lainsäädäntö

Tätä lakia sovelletaan rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön harjoittamaan toimintaan sekä yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen yleisölle.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalvelulakia (747/2012) tämän lain ja sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:n mukaisesti.

Rahastoyhtiö saa hoitaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastoa, jos sillä on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tätä toimintaa varten tai se on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan noudattaen mainittua lakia. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahaston hoitaja saa hoitaa sijoitusrahastoja, jos sillä on rahastoyhtiön toimilupa tätä toimintaa varten.

Ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa harjoittaa Suomessa kotivaltiossaan saamansa toimiluvan mukaisesti 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua toimintaa noudattaen 24 ja 25 lukua. Yhteissijoitusyritys saa markkinoida osuuksiaan Suomessa yleisölle noudattaen 23 lukua.

Rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista säädetään tämän lain lisäksi rahamarkkinarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1131.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoitusrahastotoiminnalla* varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista pääasiallisesti rahoitusvälineisiin sekä sijoitusrahaston hoitamista ja rahasto-osuuksien markkinointia sijoitusrahastodirektiivissä ja tässä laissa tarkoitetulla tavalla;

2) *sijoitusrahastolla* sijoitusrahastotoiminnassa hankittuja sekä Suomessa vahvistettujen sääntöjen ja 13 luvun mukaan sijoitettuja varoja sekä niistä johtuvia velvoitteita; sijoitusrahasto voi myös koostua yhdestä tai useammasta alarahastosta;

3) *alarahastolla* sijoitusrahaston osaa, jonka sijoitustoiminta voi poiketa saman sijoitusrahaston muiden alarahastojen sijoitustoiminnasta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin kuvulla tavalla;

4) *syöttörahas-tolla* sijoitusrahastoa, jonka varoista vähintään 85 prosenttia sijoitetaan kohde-rahastona toimivan toisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin poiketen siitä, mitä 13 luvun 1 §:ssä, 2 §:n 1 momentissa, 4 ja 5 §:ssä, 6 §:n 2, 6 ja 7 momentissa, 7 §:ssä, 9 §:n 3 momentissa, 10 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään;

5) *kohderahastolla* sijoitusrahastoa, jonka rahasto-osuudenomistajien joukossa on vähintään yksi syöttörahas-tosto ja joka itse ei ole syöttörahas-tosto ja jonka varoja ei ole sijoitettu syöttörahas-toston osuuksiin ja yhteissijoitusyritystä, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää edellä mainittuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset;

6) *rahastoyhtiöllä* pääsääntöisesti sijoitusrahastotoimintaa harjoittavaa suomalaista osakeyhtiötä;

7) *rahastoyhtiön isäntävaltiolla* muuta sellaista ETA-valtiota kuin Suomea, joka ei ole rahastoyhtiön kotivaltio mutta jossa rahastoyhtiöllä on sivuliike tai jossa se tarjoaa palvelujaan;

8) *sijoitusrahaston vastaanottavalla ETA-valtiolla* muuta sellaista ETA-valtiota kuin Suomea, joka ei ole sijoitusrahaston kotivaltio mutta jossa sijoitusrahaston osuuksia markkinoidaan;

9) *säilytysyhteisötoiminnalla* sijoitusrahaston varojen säilyttämistä sekä sen valvontaa, että toiminnassa noudatetaan lakia, muita säännöksiä ja määräyksiä sekä rahaston sääntöjä;

10) *säilytysyhteisöllä* säilytysyhteisötoimintaa harjoittavaa yhteisöä;

11) *johdolla* rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön hallitusta, hallintoneuvostoa ja toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat niiden toimintaa;

12) *toimivalla johdolla* rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat niiden toimintaa;

13) *rahasto-osuudella* samansuuruista osuutta tai vähintään yhtä osuuden murto-osaa sijoitusrahaston tai alarahaston varoista;

14) *rahasto-osuudenomistajalla* henkilöä, yhteisöä tai säätiötä taikka niihin rinnastettavaa ulkomaista yksityis- tai oikeushenkilöä, joka omistaa yhden tai useamman rahasto-osuuden tai sen murto-osan;

15) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopapereita;

16) *sijoitusrahastodirektiivillä* siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY;

17) *yhteissijoitusyrityksellä* sellaista muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saanutta yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa yritystä, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset;

18) *ulkomaisella rahastoyhtiöllä* 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa yhteisöä, joka on saanut 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan luvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

19) *ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua yhtiötä, joka on saanut tämän lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiön toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

20) *ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltiolla* muuta ETA-valtiota kuin Suomea, jossa rahastoyhtiöllä on sääntömääräinen kotipaikka;

21) *yhteissijoitusyrityksen kotivaltiolla* muuta ETA-valtiota kuin Suomea, jossa yhteissijoitusyritykselle on myönnetty 24 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa vastaava lupa;

22) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä;

23) *rahamarkkinavälineellä* velkasitoumusta, jolla tavallisesti käydään kauppaa rahanmarkkinoilla, joka voidaan muuttaa helposti rahaksi ja jonka arvo voidaan tarkasti määrittellä koska tahansa;

24) *OTC-johdannaissopimuksella* muuta johdannaissopimusta kuin sellaista, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

25) *merkittävällä sidoksella* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 38 alakohdassa tarkoitettua läheistä sidonnaisuutta;

26) *rajat ylittävällä sulautumisella*:

a) sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten sulautumista, joista ainakin yksi on sijoittautunut Suomeen ja yksi muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen; tai

b) Suomeen sijoittautuneiden sijoitusrahastojen sulautumista muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen sijoittautuneeseen, vastaperustettuun yhteissijoitusyritykseen taikka samaan muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen sijoittautuneiden yhteissijoitusyritysten sulautumista Suomeen sijoittautuneeseen, vastaperustettuun sijoitusrahastoon;

27) *kotimaisella sulautumisella, jossa on kansainvälinen kytkentä* sellaista Suomeen sijoittautuneiden sijoitusrahastojen sulautumista, jossa vähintään yhden sulautumiseen osallistuvan sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoinnista muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa on tehty 22 luvun 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus;

28) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

29) *sivuliikkeellä* sellaista rahastoyhtiön liiketoimipaikkaa muualla kuin Suomessa ja sellaista ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön liiketoimipaikkaa Suomessa, joka ei ole oikeushenkilö mutta joka on rahastoyhtiön tai ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön osa ja tarjoaa rahastoyhtiölle myönnetyn toimiluvan mukaisia palveluja;

30) *toimivaltaisilla viranomaisilla* muun ETA-valtion kuin Suomen nimeämiä viranomaisia, joiden tehtävänä on huolehtia sijoitusrahastodirektiivissä säädettyjen velvollisuuksien täyttämisestä ja jotka kyseinen ETA-valtio on ilmoittanut Euroopan komissiolle;

31) *ammattimaisella sijoittajalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä sekä 5 kohdassa tarkoitettua yhteissijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut rahastoyhtiölle tai yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

b) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

c) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista;

32) *ei-ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n 3 momentissa tarkoitettua ei-ammattimaista asiakasta;

33) *luottoluokituksella* luottoluokituslaitoksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 tarkoitettua luottoluokitusta;

34) *ulkoistamisella* rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa rahastoyhtiölle tai säilytisyhteisölle toiminnon tai palvelun, jonka rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö olisi muuten itse suorittanut.

Kaikkia rahastoyhtiön samaan ETA-valtioon tai samaan kolmanteen maahan perustamia liiketoimipaikkoja ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kaikkia Suomeen perustamia liiketoimipaikkoja pidetään yhtenä sivuliikkeenä.

Mitä tässä laissa säädetään sijoitusrahaston rahasto-osuuksista, sovelletaan myös yhteissijoitusyrityksen osuuksiin.

EU-säätelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *komission avaintietoasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täytäntöönpanosta sijoittajalle annettavien avaintietojen osalta ja avaintietojen tai tarjousesitteen toimittamisessa muuta pysyvää välinettä kuin paperia käyttäen tai verkkosivuston välityksellä noudatettavien ehtojen osalta annettua komission asetusta N:o 583/2010;

2) *komission notifiointiasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täytäntöönpanosta ilmoituskirjeen vakiomallin ja yhteissijoitusyritystä koskevan todistuksen muodon ja sisällön, toimivaltaisten viranomaisten välisessä ilmoittamisessa käytettävän sähköisen viestinnän sekä paikalla tehtävissä tarkastuksissa ja tutkinnoissa ja toimivaltaisten viranomaisten välisessä tietojenvaihdossa noudatettavien menettelyjen osalta annettua komission asetusta (EU) N:o 584/2010;

3) *komission riskienhallintadirektiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täytäntöönpanosta organisaatiovaatimusten, eturistiriitujen, liiketoiminnan harjoittamisen, riskienhallinnan sekä säilytysyhteisön ja rahastoyhtiön välisen sopimuksen sisällön osalta annettua komission direktiiviä N:o 2010/43/EU;

4) *komission sulautumisdirektiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY täytäntöönpanosta rahastojen sulautumisia, master-feeder-rakenteita ja ilmoitusmenettelyä koskevien tiettyjen säännösten osalta annettua komission direktiiviä 2010/42/EU;

5) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

6) *EU:n vakavaraisuusasetuksella* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 575/2013;

7) *markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014;

8) *eurooppayhtiöasetuksella* eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2157/2001;

9) *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksella* arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365.

4 §

Komission asetukset ja delegoidut säädökset

Rahastoyhtiöstä ja säilytysyhteisöstä säädetään tämän lain lisäksi 3 §:ssä mainituissa komission asetuksissa sekä sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetuissa Euroopan komission delegoiduissa säädöksissä ja komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

5 §

Valvonta

HE 243/2018 vp

Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) mukaisesti ja toimii sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada yhteissijoitusyrytykseltä ja ETA-rahastoyhtiöltä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja jäljennökset asiakirjoista.

6 §

Alarahastoon sovellettavat säännökset

Mitä tässä laissa säädetään sijoitusrahastosta, sovelletaan vastaavasti alarahastoon. Alarahastorakenteeseen soveltuvasta tilinpäätöksestä säädetään lisäksi 7 luvun 4 §:n 4 momentissa, varojen erillään pidosta 9 luvun 1 §:n 3 ja 4 momentissa, sijoitusrahaston jakamisesta alarahastoihin 10 luvun 3 §:n 1 momentissa, rahastoesitteestä 15 luvun 3 §:n 1 ja 4 momentissa sekä sulautumisesta 16 luvun 1 §:n 1 momentissa.

II OSA

OIKEUS TOIMIA RAHASTOYHTIÖNÄ

2 luku

Rahastoyhtiön toimilupa

1 §

Luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitettua sijoitusrahastoa voi hoitaa ja sijoitusrahastotoimintaa harjoittaa vain rahastoyhtiö, jolla on toimilupa tätä toimintaa varten. Rahastoyhtiön toiminnasta ulkomailla säädetään 22 luvussa. Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa säädetään 1 luvun 1 §:n 4 momentissa.

2 §

Rahastoyhtiölle sallittu toiminta

Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahastosuudenomistajien etua.

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

- 1) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;
- 2) sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;
- 3) sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta.

Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuuluu sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalvelulaissa.

HE 243/2018 vp

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ää.

3 §

Toiminimi

Ainoastaan tämän lain mukaisella rahastoyhtiöllä on oikeus käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan nimitystä ”rahastoyhtiö” tai ”rahasto-osakeyhtiö”.

4 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta rahastoyhtiön toimiluvan. Hakemukseen on liitettävä riittävät selvitykset hakijasta ja rahastoyhtiön omistuksesta, johdosta ja tilintarkastajista, sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta sekä taloudellisista toimintaedellytyksistä. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja siinä annettavista yhteystiedoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen rahastoyhtiön, sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen rahastoyhtiön, sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydettävä kyseisen valtion asianomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä kuin edellä tarkoitettussa ulkomaisessa rahastoyhtiössä, sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyyntöissä lausunnonantajaa on pyydettävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai rahastoyhtiön valvonnan kannalta.

5 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Rahastoyhtiön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että yhtiön omistajat täyttävät 3 luvun 5 §:ssä ja sen johto 2 §:ssä säädetty vaatimukset ja yhtiön liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto ja riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa säädetty vaatimukset. Edellytyksenä on lisäksi, että selvityksen perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

6 §

Toimilupapäätös

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muutoin Finanssivalvonnasta annettua lakia.

Finanssivalvonnan on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos rahastoyhtiö hakee toimilupaa 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnan harjoittamiseen.

7 §

Toimiluvan laajuus ja muuttaminen

Toimiluvassa on mainittava ne 2 §:ssä tarkoitetut palvelut, joita rahastoyhtiöllä on oikeus tarjota sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen ohella. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen rahastoyhtiön hakemuksesta muuttaa toimilupaa tässä momentissa säädetyiltä osin.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan rahastoyhtiön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

8 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Jos toimilupa on myönnetty 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle rahastoyhtiölle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä.

9 §

Toiminnan aloittaminen

Rahastoyhtiö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, rahastoyhtiön tulee lisäksi olla rekisteröity. Rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, milloin se aloittaa toimintansa.

10 §

Rahastoyhtiön kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti, rahastoyhtiön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitettua selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun rahastoyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos rahastoyhtiö aikoo jatkaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain (624/2006) 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

11 §

Rahastoyhtiön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos rahastoyhtiö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai lopettamista taikka hoitamansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hoidon luovuttamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä.

Jos toiseen valtioon rekisteröity vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa säädetään.

12 §

Rahastoyhtiön kotipaikan siirtoon liittyvät erityiset säännökset

Jos 2 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuuden laatia korvausrahastaselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeuteen sovelletaan sijoituspalvelulain 13 luvun 9 §:ää.

13 §

Eurooppayhtiö rahastoyhtiönä

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu lupa myönnetään myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on lisäksi pyydetävä lupahakemuksesta kyseisessä valtiossa yhteissijoitusyritysten ja rahastoyhtiöiden toimintaa valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautu-

malla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

14 §

Kielto omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita tai hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia

Rahastoyhtiö ei saa omistaa toisen rahastoyhtiön, ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön tai muun ulkomaisen rahastoyhtiön osakkeita tai hoitamansa sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuuksia.

III OSA

RAHASTOYHTIÖN TOIMINTA

3 luku

Toimintaedellytykset ja vähimmäispääoma

1 §

Vähimmäispääoma

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

Rahastoyhtiöllä on oltava 1 momentissa säädetyn vähimmäispääoman lisäksi omia varoja 0,02 sadasosaa määrästä, jolla sen hoitamien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo ylittää 250 miljoonaa euroa. Rahastoyhtiön omien varojen kokonaismäärän ei kuitenkaan tarvitse ylittää 10 miljoonaa euroa.

Edellä 2 momentissa säädettyä pääomavaatimusta laskettaessa rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen arvoon luetaan mukaan kaikki rahastoyhtiön hoitamat sijoitusrahastot mukaan luettuna ne sijoitusrahastot, joiden sijoitustoiminnan hoitaminen on annettu toisen yhtiön hoitettavaksi. Pääomavaatimusta laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen varoja, joita rahastoyhtiö hoitaa toisen rahastoyhtiön antaman toimeksiannon perusteella.

Edellä 2 momentissa asetetuista vaatimuksista huolimatta rahastoyhtiön omien varojen määrä ei saa alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyt tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos rahastoyhtiön toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, Finanssivalvonnan rahastoyhtiön hakemuksesta vahvistamaa määrää.

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa säädetään, rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina täytettävä sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset. Tällaiseen rahastoyhtiöön sovelletaan mainitun pykälän 4 momenttia.

Finanssivalvonta antaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset tässä pykälässä tarkoitettujen rahastoyhtiön omien varojen määrästä.

2 §

Johtaminen ja luotettavuus

HE 243/2018 vp

Rahastoyhtiötä on johdettava ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Rahastoyhtiön johtoon kuuluvien on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Sellaisen rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön harjoittaman sijoituspalvelutoiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön johtoon kuuluvaksi; tai

2) muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton mainitussa kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitettua tehtävää, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

3 §

Rahastoyhtiön hallitus

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä, joista vähintään kolmanneksen on oltava riippumattomia.

Riippumaton hallituksen jäsen ei saa olla:

1) rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön palveluksessa;

2) rahastoyhtiön kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvallankäyttäjä tai tällaisen määräysvallankäyttäjän edustaja;

3) rahastoyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön johtoon kuuluva;

4) rahastoyhtiön hoitaman sijoitusrahaston salkunhoidosta vastaavan muun palveluntarjoajan johtoon kuuluva tai siihen työsuhteessa;

5) muun rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen tai johtokunnan jäsen; tai

6) rahastoyhtiön johtoon kuuluvan henkilön puoliso, veli, sisar tai rahastoyhtiön johtoon kuuluvaan henkilöön suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuussuhteessa oleva.

Rahastoyhtiöön ei saa perustaa hallintoneuvostoa.

4 §

Hallituksen varajäsen ja toimitusjohtajan sijainen

Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen jäsenestä ja toimitusjohtajasta, sovelletaan myös hallituksen varajäseneseen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

5 §

Merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä; tai

2) muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa rahastoyhtiön omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä rahastoyhtiössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

6 §

Sisäpiirisäännökset

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on ilmoitettava rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 9 §:ssä tarkoitettuun rahastoyhtiön sisäpiirirekisteriin siten kuin 7 §:ssä säädetään (*sisäpiiri-ilmoitus*).

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) rahastoyhtiön hallituksen jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiön palveluksessa olevaa taikka rahastoyhtiön puolesta tai lukuun toimivaa henkilöä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen.

7 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 kohdassa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) sisäpiiriläisen sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen rahasto-osuudet sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos koskee rahasto-osuuksia tai kun muu omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

HE 243/2018 vp

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä rahasto-osuuksia, osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

8 §

Rahastoyhtiön osakkeenomistajan ilmoitusvelvollisuus

Rahastoyhtiön osakkeenomistajan on ilmoitettava 9 §:ssä tarkoitettuun sisäpiirirekisteriin omistamansa rahasto-osuudet rahastoyhtiön hoitamissa sijoitusrahastossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa rahasto-osuuden hankkimisesta. Ilmoitus omistuksen muutoksesta on tehtävä samassa ajassa.

Jos rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Rahastoyhtiö voi samoin järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan rahastoyhtiön hoitaman sijoitusrahaston rahasto-osuusrekisteristä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

9 §

Sisäpiirirekisteri

Rahastoyhtiön on markkinoiden väärinkäytön ehkäisemiseksi pidettävä 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja ilmoituksista rekisteriä (*rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät:

1) kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat mainitussa momentissa tarkoitetut rahasto-osuudet, osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset;

2) kunkin 8 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan omistamat rahasto-osuudet ja niiden omistuksen muutokset.

Jos tiedot saadaan 7 §:n 6 momentin mukaisesti, rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Edellä sanottu tietojensaantioikeus ei kuitenkaan koske luonnollisen henkilön henkilötunnusta eikä osoitetta eikä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen ja rahastoyhtiön osakkeenomistajan nimeä.

10 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 7 ja 8 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta sekä rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

11 §

Kielto tehdä arvopaperikauppoja sisäpiiriläisen kanssa

Rahastoyhtiön sisäpiiriläinen ja rahastoyhtiön osakkeenomistaja ei saa ilman Finanssivalvonnan lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hoitaman sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita tai johdannaissopimuksia tai luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle edellä tarkoitettuja varoja, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta 13 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinalla tai markkinapaikalla.

4 luku

Toiminnan järjestäminen

1 §

Hallinto- ja valvontajärjestelyt

Rahastoyhtiön toiminta on järjestettävä sen harjoittaman sijoitusrahastotoiminnan luonne huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavat voimavarat, hallintomenettelyt ja valvontajärjestelmät. Rahastoyhtiön toimenpiteistä mahdollisessa eturistiriitilanteessa säädetään 2 §:ssä.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset rahastoyhtiön toiminnan järjestämisestä.

2 §

Eturistiriidat

Rahastoyhtiön on harjoitettava sijoitusrahastotoimintaa huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien etujen mukaisesti. Rahastoyhtiön on toiminnassaan kohdeltava rahasto-osuudenomistajia yhdenvertaisesti.

Rahastoyhtiön on sijoitusrahastotoiminnassaan ja liiketoimintansa rakenteita järjestäessään pyrittävä välttämään eturistiriitilanteita ja niiden syntyessä varmistettava, että rahastoyhtiön hoitamia sijoitusrahastoja, niiden rahasto-osuudenomistajia ja rahastoyhtiön muita asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset:

- 1) siitä, miten toimitaan sijoitusrahaston etujen hyväksi;
- 2) periaatteista, joilla varmistetaan, että rahastoyhtiöt käyttävät asianmukaisesti liiketoimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavia voimavaroja ja menettelytapoja;
- 3) toimenpiteistä, joilla täsmennetään eturistiriitojen rajoittamiseen liittyviä rakenteita ja organisaatiovaatimuksia;
- 4) toimenpiteistä eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi ja perusteista eturistiriitojen määrittelemiseksi.

Rahastoyhtiö, joka harjoittaa 2 luvun 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa, ei saa sijoittaa asiakkaansa varoja hoitamiensa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin, ellei se ole saanut tähän asiakkaalta etukäteen hyväksyntää.

3 §

Palkitsemisjärjestelmää koskevat yleiset vaatimukset

Rahastoyhtiöllä on oltava sen palkka- ja palkkiopolitiikan sekä palkka- ja palkkiokäytännöt kattava palkitsemisjärjestelmä, joka täyttää tässä laissa säädetyt vaatimukset rahastoyhtiön koko ja sisäinen organisaatio sekä sen liiketoiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus huomioiden ottaen.

Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sopusoinnussa rahastoyhtiön hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmä ei saa kannustaa sellaiseen riskintoon, joka on ristiriidassa rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen sääntöjen tai riskiprofiilin kanssa tai on vastoin rahastoyhtiön velvollisuutta toimia sijoitusrahaston edun mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmän on oltava sopusoinnussa rahastoyhtiön ja sen hoitamien sijoitusrahastojen ja sijoittajien liiketoimintastrategioiden, sijoitustoiminnan tavoitteiden, arvojen ja etujen kanssa. Palkitsemisjärjestelmässä on lisäksi oltava toimenpiteet eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rahastoyhtiön palkitsemispolitiikasta siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2009/65/EY muuttamisesta säilytystoimintojen, palkka- ja palkkiopolitiikan sekä seuraamusten osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/91/EU täytäntöönpanemiseksi.

4 §

Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt

Rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmää on sovellettava sellaisiin rahastoyhtiön henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus rahastoyhtiön tai sen hoitamien sijoitusrahaston riskiprofiiliin. Näitä ovat:

- 1) toimiva johto;
- 2) riskinottoa edellyttävissä tehtävissä toimivat;
- 3) rahastoyhtiön sisäisessä valvontatoiminnossa toimivat;
- 4) sellaiset henkilöstön jäsenet, joiden saama kokonaispalkka tai -palkkio ei poikkea merkittävästi 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöstöryhmään kuuluvan palkan tai palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmän piiriin on kuuluttava kaikki rahastoyhtiön maksamat korvaukset, joihin kuuluvat palkat, palkkiot ja harkinnanvaraiset eläke-etuudet, niiden kiinteät ja muuttuvat osat, tulosperusteiset palkkiot ja sijoitusrahastosta maksetut korvaukset sekä rahasto-osuuksien siirrot.

5 §

Palkitsemisjärjestelmän hyväksyminen

Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmä ja siihen sisältyvät yleiset periaatteet. Hallituksen on valvottava yleisten periaatteiden noudattamista ja tarkistettava ne vähintään kerran vuodessa. Hallituksen jäsenellä, joka osallistuu edellä tarkoitettuihin tehtäviin, on oltava riskienhallintaa sekä palkkoja ja palkkioita koskevaa asiantunteumusta eikä hän saa kuulua rahastoyhtiön toimivaan johtoon.

Rahastoyhtiön palkitsemisjärjestelmän ja siihen sisältyvien periaatteiden noudattamisesta on tehtävä riippumaton sisäinen arviointi vähintään kerran vuodessa.

6 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Rahastoyhtiön on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtymisen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, tai jos hänellä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoitusrahastoja tai niiden lukuun toteutettuja liiketoimia koskevia luottamuksellisia tietoja. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Vaikuttavassa asemassa olevalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) rahastoyhtiön johtoon kuuluvaa sekä työntekijää ja muuta luonnollista henkilöä, jonka tarjoamat palvelut ovat rahastoyhtiön valvonnassa tai joka osallistuu rahastoyhtiön harjoittamaan sijoitusrahastotoimintaan;

2) luonnollista henkilöä, joka osallistuu rahastoyhtiön ulkoistaman sijoitusrahastotoimintaan kuuluvan palvelun tarjoamiseen.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista.

7 §

Osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia rahastoyhtiön osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa:

1) hankinnan johdosta olisi vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta;

2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä; tai

3) oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa rahastoyhtiön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin rahastoyhtiön osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai rahastoyhtiöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ää ja 9 luvun 4—6, 6 a, 6 b ja 7 §:ää. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai rahastoyhtiö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Rahastoyhtiön ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista rahastoyhtiössä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 1—7 momentissa säädetään rahastoyhtiön osakkeiden hankinnasta ja luovutuksesta, sovelletaan myös säilytysyhteisön osakkeiden hankintaan ja luovutukseen.

8 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 7 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä ja kieltopäätöksen antamista koskevasta menettelystä 32 b §:ssä.

Ennen Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:ssä säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 7 §:ssä tarkoitettut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

9 §

Rahastoyhtiön varautumisvelvollisuus

Rahastoyhtiön tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein (*varautuminen*).

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä rahastoyhtiön toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitettusta huoltovarmuusrahastosta.

10 §

Tietojen säilyttäminen

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto on osallisena, vähintään viiden vuoden ajan. Edellä 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimien ja palvelujen koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 11 §:ssä.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset tietojen säilyttämisestä.

11 §

Asiakasvalitusten käsittely

Rahastoyhtiöllä ja ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä, joka hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa, on oltava tehokkaat menettelytavat muiden kuin ammattimaisten sijoittajien tekemien sijoitusrahastotoimintaa koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Rahastoyhtiön tulee säilyttää tiedot asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä viisi vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun yhtiön on varmistettava, että sen asiakkaana olevat muut kuin ammattimaiset sijoittajat voivat saattaa sijoitusrahastotoimintaa koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun yhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä edellä tarkoitetun yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 2 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

5 luku

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

1 §

Rahastoyhtiön riskienhallinta

Rahastoyhtiö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettaviksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan 6 luvun 1 §:ää.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista.

2 §

Rahastoyhtiön maksuvalmius

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, maksuvalmiuden on oltava rahastoyhtiön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

3 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Rahastoyhtiön omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 3 luvun 1 §:ssä säädetyn vähimmäispääoman suuruinen. Kun vähintään kaksi rahastoyhtiötä sulautuu, Finanssivalvonta voi myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Vastaanottavan rahastoyhtiön tai perustettavan rahastoyhtiön omien varojen määrä ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin sulautuvilla rahastoyhtiöillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä.

Jos rahastoyhtiön omat varat vähenevät alle 3 luvun 1 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Finanssivalvonnan on saatuaan edellä tarkoitetun ilmoituksen tai muuten vastaavan tiedon asetettava määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön omia varoja koskeva vaatimus on toimiluvan peruuttamisen uhalla täytettävä. Jos vaatimusta ei ole määräajan päättymisen jälkeenkään täytetty, Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta.

Jos rahastoyhtiön omien varojen määrä on vähemmän kuin 3 luvun 1 §:ssä säädetään, rahastoyhtiö ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei Finanssivalvonta määräajaksi myönnä poikkeusta. Lupa voidaan myöntää, jos rahastoyhtiö on toimittanut Finanssivalvonnalle tilintarkastetun välitilinpäätöksen ja Finanssivalvonta katsoo, että luvan myöntä-

minen ei vaaranna rahastoyhtiön omia varoja koskevan vaatimuksen täyttämistä asetetun määräjän kuluessa.

Rahastoyhtiön omien varojen laskentaan sovelletaan EU:n vakavaraisuusasetusta.

6 luku

Ulkoistaminen

1 §

Rahastoyhtiön toiminnan ulkoistaminen

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Rahastoyhtiö voi harjoittaa toimintaansa lisäksi sivuliikkeissä ja muissa toimipaikoissa.

Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittäviä toimintojaan, jos se ei haittaa rahastoyhtiön riskienhallintaa, sisäistä valvontaa tai muuten merkittävästi rahastoyhtiön liiketoiminnan hoitamista.

Toiminto on rahastoyhtiön toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti rahastoyhtiön toimintaa koskevien lakien tai rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen noudattamista, rahastoyhtiön taloudellista asemaa taikka liiketoiminnan jatkuvuutta.

Merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Rahastoyhtiön, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo harjoittaa liiketoimintaa asiamiehen välityksellä tai muuten ulkoistaa liiketoimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Rahastoyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä.

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos asiamies tai muu ulkoistettava toimintaa hoitava kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään.

Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

Poiketen siitä, mitä 1—7 momentissa säädetään, rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ää.

2 §

Ulkoistamisen edellytykset

Asiamiehen käyttäminen ei saa estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hoitaman sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien edun mukaisesti. Rahastoyhtiön käyttämällä asiamiehellä on sille annetut tehtävät huomioon ottaen oltava riittävä ammattitaito suoriutua tehtävistään. Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se voi asiamiehelle antamansa toimeksiannon voimassaoloaikana antaa tälle lisäohjeita ja purkaa asiamiehen kanssa tehdyn sopimuksen välittömästi, jos tämä on rahasto-osuudenomistajien etujen mukaista.

Jos sijoitustoiminnan hoitamisessa käytetään asiamiestä, asiamiehenä saa toimia vain yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten, ja jonka toiminnan vakautta valvotaan. Jos asiamiehen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa, sitä valvovan viranomaisen sekä Finanssivalvonnan välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettava. Ra-

hastoyhtiön on määräajoin annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä perusteista.

Sijoitusrahaston hoitoon liittyvien tehtävien hoitamisessa ei saa käyttää asiamiehenä sijoitusrahaston säilytisyhteisöä eikä muuta yhteisöä, jonka edut voivat olla ristiriidassa rahastoyhtiön tai rahasto-osuudenomistajien etujen kanssa. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön. Asiamieheen sovelletaan 26 luvun 1 §:n 1 momenttia salassapitovelvollisuudesta.

Rahastoyhtiöllä tai sen asiamiehellä ja sen hoitaman sijoitusrahaston säilytisyhteisöllä ei saa olla palveluksessaan samoja henkilöitä sijoitusrahaston hoitoon liittyvissä eikä säilytisyhteisön 21 luvun 2 §:ssä tarkoitetuissa tehtävissä.

Sijoitusrahaston rahastositteessä on mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

7 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Tilintarkastajan kelpoisuus

Rahastoyhtiön yhtiökokouksen on kullekin tilikaudelle yhtiön ja sen hoidettavana olevien sijoitusrahastojen tilintarkastusta varten valittava vähintään yksi tilintarkastaja ja tälle varamies.

Ainakin yhden tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja tai sellainen tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja.

Mitä tässä laissa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös tilintarkastajan varamieheen.

2 §

Tilintarkastajan määrääminen

Finanssivalvonnan on määrättävä kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

1) 1 §:n 1 tai 2 momentin taikka tilintarkastuslain (1141/2015) 2 luvun 1 §:n säännöksiä on rikottu;

2) tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslain 4 luvun 6 §:ssä tarkoitettulla tavalla riippumaton; tai

3) rahastoyhtiön yhtiöjärjestykseen otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä ei ole noudatettu.

Finanssivalvonnan on pyydettävä Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunnalta lausunto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä tai säilytisyhteisöä koskevan määräyksen antaa Finanssivalvonta.

Rahastoyhtiön hallitusta on kuultava ennen tässä pykälässä tarkoitettua määräyksen antamista. Määräys on voimassa siihen asti, kunnes 1 momentissa tarkoitettua tilintarkastajan tilalle on säädetyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja.

3 §

Arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastaminen

Ainakin yhden 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan on vähintään vuosittain tarkastettava rahasto-osuuden arvonlaskennan oikeellisuus sekä tarkastettava kalenterivuoden viimeisen arvonlaskentapäivän arvo, jolle sijoitusrahaston arvot on laskettu.

Tilintarkastajan on laadittava kirjallinen tarkastuskertomus ja toimitettava se rahastoyhtiölle

4 §

Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätös ja toimintakertomus

Kultakin tilikaudelta on laadittava erikseen rahastoyhtiön ja kunkin sijoitusrahaston osalta tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman ja taseen sekä tuloslaskelman ja taseen liitteenä ilmoitettavat tiedot. Tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus.

Rahastoyhtiön tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 12 luvun 1 ja 3—10 §:ää lukuun ottamatta 5 §:n säännöstä vakavaraisuuslaskelman sisällyttämisestä toimintakertomukseen

Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tuloslaskelman ja taseen kaavasta sekä tuloslaskelman ja taseen liitetiedoista sekä toimintakertomuksessa ilmoitettavista tiedoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Valtiovarainministeriön on ennen asetuksen antamista pyydettävä Finanssivalvonnan ja kirjanpitolautakunnan lausunto.

Jos sijoitusrahasto koostuu yhdestä tai useammasta alarahastosta, alarahastokohtaisten tilinpäätösten ja toimintakertomusten lisäksi tulee esittää sijoitusrahaston yhdistetty tulos- ja tase-laskelma.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on pyydetävä siitä valtiovarainministeriön ja kirjanpitolautakunnan lausunto. Jos Finanssivalvonnan ohje tai lausunto, joka koskee tämän pykälän tai sen nojalla annetun valtiovarainministeriön asetuksen soveltamista, on kirjanpitolain, kirjanpitoasetuksen tai osakeyhtiölain yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, Finanssivalvonnan on ennen ohjeen tai lausunnon antamista pyydetävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi rahastoyhtiön hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi myöntää luvan poiketa 5 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi hakijan taikka sijoitusrahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Jos asia on kirjanpitolain, kirjanpitoasetuksen tai osakeyhtiölain tilinpäätöstä koskevien säännösten yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, Finanssivalvonnan on ennen asian ratkaisemista pyydetävä lupahakemuksesta kirjanpitolautakunnan lausunto.

5 §

Sijoitusrahaston toimintakertomuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Rahastoyhtiön on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle sijoitusrahaston toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus sekä jäljennökset:

- 1) rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätösasiakirjoista;
- 2) tilintarkastajien laatimista ja rahastoyhtiön hallitukselle luovuttamista rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilintarkastuskertomuksista sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston hoitoa koskevista asiakirjoista;
- 3) yhtiön yhtiökokousten ja rahasto-osuudenomistajien kokousten pöytäkirjoista;
- 4) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tarkastuskertomuksesta.

IV OSA

SIJOITUSRAHASTON HOITON LIITTYVÄT ERITYISET SÄÄNNÖKSET

8 luku

**Sijoitusrahaston perustaminen, säännöt, vähimmäispääoma ja rahasto-
osuudenomistajien vähimmäismäärä**

1 §

Perustamispäätös

Rahastoyhtiö, jolla on toimilupa sijoitusrahastojen hoitamiseen, voi perustaa yhden tai useamman sijoitusrahaston ETA-valtioon. Rahastoyhtiöt eivät saa perustaa yhteistä sijoitusrahastoa, erikoissijoitusrahastoa tai kommandiittiyhtiötä.

Sijoitusrahastolla on oltava säännöt. Sijoitusrahaston säännöistä ja niiden muuttamisesta päättää rahastoyhtiön hallitus.

2 §

Sijoitusrahaston säännöt

Sijoitusrahaston säännöissä on määrättävä ainakin:

- 1) sijoitusrahaston nimi sekä rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toiminimi;
- 2) sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tarkoitus sekä sijoitusrahaston varojen sijoittaminen;
- 3) mahdollisesta alarahastorakenteesta;
- 4) mahdollisesta rahasto-osuuden jakamisesta murto-osiin sekä murto-osaosuuksien jakajasta;
- 5) rahasto-osuuksien tuotto- tai kasvuosuusluonne;
- 6) perusteet korvauksesta, jonka rahastoyhtiö ja säilytisyhteisö saavat toiminnastaan;
- 7) perusteet, millä edellytyksillä sijoittaja voi merkitä eri osuussarjoja;
- 8) sijoitusrahastolle säännöllisesti aiheutuvista kuluista;
- 9) tarkemmat perusteet rahasto-osuuden arvon sekä merkintä- ja lunastushinnan laskemiseksi;
- 10) missä ja miten rahasto-osuudet merkitään ja lunastetaan sekä mahdolliset merkintä- tai lunastusrajoitukset;
- 11) perusteet, joiden nojalla rahastoyhtiö voi käyttää sille säännöissä mahdollisesti varattua oikeutta lunastaa rahasto-osuudet ilman rahasto-osuudenomistajan myötävaikutusta;
- 12) tilanteet, joissa rahastoyhtiö voi keskeyttää tai on velvollinen keskeyttämään rahasto-osuuksien lunastamisen;
- 13) missä, milloin ja miten rahasto-osuuden arvo julkistetaan sekä tiedot rahasto-osuuksien merkintä- ja lunastushinnoista ovat yleisön saatavissa;
- 14) rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilikausi;
- 15) tuotonjaon perusteet sekä miten ja missä tuotonjako tapahtuu;
- 16) milloin ja missä sijoitusrahaston rahastoesite, avaintietoesite, puolivuotiskatsaus sekä sijoitusrahaston ja rahastoyhtiön toimintakertomus ovat yleisön saatavilla;
- 17) rahasto-osuudenomistajien kokousten koollekutsumistapa sekä miten ilmoitukset saate-taan rahasto-osuudenomistajien tietoon;
- 18) siitä, jos rahasto-osuudet, osuuslaji tai osuussarja liitetään arvo-osuusjärjestelmään.

3 §

Sijoitusrahaston säännöissä esitettävät muut tiedot

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava, jos sijoitusrahaston toiminnassa on tarkoitus soveltaa lain sallimaa mahdollisuutta:

1) ottaa sijoitusrahaston lukuun väliaikaiseen tarkoitukseen sijoitusrahastotoimintaa varten luottoa;

2) sijoitusrahaston purkuperusteesta; sekä

3) ne 13 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettut valtiot, paikalliset julkisyhteisöt tai luonteeltaan julkisoikeudelliset kansainväliset yhteisöt, joiden liikkeeseen laskemiin tai takaamiin arvopapereihin rahastoyhtiö aikoo sijoittaa yli 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista.

Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava:

1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus;

2) OTC-johdannaissopimusten vastapuolet;

3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

Sijoitusrahaston säännöissä on lisäksi mainittava:

1) rahastoyhtiön aikomuksesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä;

2) se enimmäisosuus sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten tai varojen määrästä, joka voi samanaikaisesti olla 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten kohteena;

3) 13 luvun 18 §:ssä tarkoitettu yhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää.

Rahastoyhtiön on noudatettava sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia.

4 §

Sijoitusrahaston nimeäminen

Sijoitusrahaston nimessä on oltava sana ”sijoitusrahasto”. Ainoastaan tämän lain mukaisesta sijoitusrahastosta saadaan käyttää nimitystä sijoitusrahasto.

Sijoitusrahaston on nimeltään selvästi erottava ennen sitä sääntönsä vahvistuttaneista sijoitusrahastoista.

5 §

Sijoitusrahaston sääntöjen vahvistaminen

Finanssivalvonta vahvistaa rahastoyhtiön hakemuksesta sijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset. Sijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset ja selkeät.

Sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta on vahvistanut muutoksen ja muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla, jollei Finanssivalvonta toisin päätä muutoksen laajuus ja rahasto-osuudenomistajien etu huomioon ottaen.

6 §

Kielto muuttaa sijoitusrahasto erikoissijoitusrahastoksi

Sellaista sijoitusrahastoa, jonka säännöt täyttävät sijoitusrahastodirektiivin vaatimukset, ei saa muuttaa erikoissijoitusrahastoksi.

7 §

Sijoitusrahaston markkinoinnin aloittaminen

Rahastoyhtiö ei saa aloittaa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoimista yleisölle eikä sijoitusrahastoon saa ottaa varoja ennen kuin sijoitusrahaston säännöt on vahvistettu.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, milloin se aloittaa sijoitusrahaston toiminnan.

Jos rahastoyhtiö ei ole aloittanut sijoitusrahaston toimintaa kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen säännöt on ensimmäisen kerran vahvistettu 5 §:n mukaisesti, sääntöjen vahvistamisen on katsottava rauenneen.

8 §

Sijoitusrahaston vähimmäispääoma ja avoimuus

Sijoitusrahaston varojen on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa (*vähimmäispääoma*). Sijoitusrahasto on avoinna kaikille sijoittajille sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin säädettyjen merkintä- ja lunastusedellytysten mukaisesti. Sijoitusrahastolla on oltava ainakin 30 rahasto-osuudenomistajaa. Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Rahasto-osuuden hoitajaa ei katsota yhdeksi rahasto-osuudenomistajaksi, jos rahasto-osuuden hoitaja täyttää tämän lain 11 luvun 7 §:n vaatimukset. Sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava vuoden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, kun 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääoma tai rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on ensi kerran saavutettu tai sen jälkeen vähentynyt alle mainitussa momentissa säädetyn rajan taikka uudelleen saavuttanut rajan.

9 §

Sijoitusrahaston sijoitustoiminnan periaatteet

Sijoitusrahaston varat on sijoitettava ilman aiheutonta viivytystä 13 luvun mukaisesti.

Rahastoyhtiö ei saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja markkina-arvoa kalliimmalla hinnalla tai luovuttaa niitä markkina-arvoa halvemmalla hinnalla, ellei siihen ole erityistä syytä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 8 §:ssä tarkoitettujen sijoitusrahaston pääomaa ja rahasto-osuudenomistajien määrää koskevien tietojen sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevien tietojen ilmoittamisesta.

9 luku

Sijoitusrahaston hoitaminen

1 §

Rahastoyhtiön oikeus edustaa sijoitusrahastoa ja velvollisuus varojen erillään pitoon

Sijoitusrahaston varat kuuluvat rahasto-osuudenomistajille. Rahasto-osuudenomistajat eivät vastaa henkilökohtaisesti sijoitusrahastoa koskevista velvoitteista.

Rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahaston varat erillään rahastoyhtiön sekä toisen sijoitusrahaston omaisuudesta antamalla ne säilytysyhteisön säilytettäväksi. Sijoitusrahaston varoja ei saa ulosmitata rahastoyhtiön velasta.

Jos sijoitusrahastoon on perustettu 10 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu alarahasto tai alarahastoja, myös nämä varat on pidettävä erillään 2 momentin mukaisesti. Alarahaston varoja ei saa ulosmitata sijoitusrahaston tai toisen alarahaston taikka rahastoyhtiön velasta.

Rahastoyhtiö edustaa omissa nimissään sijoitusrahastoa tai sen alarahastoa. Sijoitusrahastoa ja alarahastoa koskevissa oikeustoimissa on mainittava, minkä sijoitusrahaston tai alarahaston puolesta rahastoyhtiö toimii.

2 §

Rahasto-osuudenomistajien kokous ja kokouksen koolle kutsuminen

Rahasto-osuudenomistajien kokous on pidettävä, kun rahastoyhtiön hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka jos tilintarkastaja, hallituksen riippumaton jäsen tai rahasto-osuudenomistajat, joilla yhteensä on vähintään yksi kahdeskymmenesosa kaikista liikkeellä olevista rahasto-osuuksista, kirjallisesti sitä vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Rahastoyhtiö on velvollinen tiedottamaan rahasto-osuudenomistajille sijoitusrahaston säännöissä määrätyllä tavalla saamastaan 26 luvun 9 §:ssä tarkoitetun kokouksen koolle kutsumista koskevasta aloitteesta tai muusta rahasto-osuudenomistajan kokousaloitteesta, jollei kokouksen koolle kutsumista esittävällä rahasto-osuudenomistajalla ole 1 momentin mukaista vähimmäisomistusta. Rahastoyhtiö voi perustellusta syystä kieltäytyä tiedottamisesta, jos se katsoo, ettei kokouksen järjestämiselle ole perustetta. Rahastoyhtiön on ilmoitettava tällaisesta kieltäytymisestään ja kieltäytymisen perusteesta kokouksen koolle kutsumista esittäneelle rahasto-osuudenomistajalle.

Kokous on kutsuttava koolle viivytyksettä, jos 1 momentin mukainen vähemmistö kannattaa kokouksen koollekutsumista.

3 §

Menettely rahasto-osuudenomistajien kokouksessa ja osuudenomistajatiedot

Rahasto-osuudenomistajien kokoukseen sovelletaan yhdistyksen kokouksessa noudatettavia säännöksiä, jos sijoitusrahaston säännöistä tai tästä laista ei muuta johdu.

Rahasto-osuudenomistaja käyttää oikeuttaan rahasto-osuudenomistajien kokouksessa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Asiamiehen tulee esittää päivätty valtakirja. Valtuus koskee yhtä kokousta, jollei valtakirjasta muuta ilmene. Valtakirja on kuitenkin voimassa enintään kolme vuotta sen antamisesta.

Rahasto-osuudenomistajalla ja asiamiehellä saa olla rahasto-osuudenomistajien kokouksessa avustaja.

Jokainen rahasto-osuus sijoitusrahastossa tuottaa rahasto-osuudenomistajien kokouksessa yhden äänen.

Rahasto-osuudenomistaja, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta rahastoyhtiössä, ei saa itse tai asiamiehen välityksellä äänestää rahastoyhtiön hoitaman sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien kokouksessa.

Mitä 5 momentissa säädetään rahasto-osuudenomistajasta, sovelletaan myös sellaiseen yhteisöön ja säätiöön, jossa edellä tarkoitetulla rahasto-osuudenomistajalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

4 §

Rahasto-osuusrekisteri

Rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan omistuksen kirjaamiseksi pidettävä rahasto-osuuksista rahasto-osuusrekisteriä, johon on merkittävä ainakin:

- 1) rahasto-osuudenomistajan nimi ja postiosoite;
- 2) omistettujen rahasto-osuuksien määrä;
- 3) erilajisten ja erisarjaisten rahasto-osuuksien erittely;
- 4) rahasto-osuuden rekisteröintipäivämäärä;
- 5) rahasto-osuusmerkinnän järjestysnumero.

Rahasto-osuusrekisteriin voidaan tehdä merkintä vasta, kun on varmistettu, että rahasto-osuuden merkintähinta saadaan sijoitusrahastolle markkinoilla normaalisti noudatettavassa määräajassa. Rahasto-osuuden merkintähinta on maksettava rahassa tai antamalla sijoitusrahastolle merkintähintaa vastaava määrä 13 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai rahamarkkinavälineitä siten, että merkintähinnan määräytymishetkellä eri arvopaperi- tai rahamarkkinavälinelajien jakauma vastaa sijoitusrahaston säännöissä lajikohtaisesti yksilöityä sijoitustoimintaa ja arvopaperien tai rahamarkkinavälineiden yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa. Jäljempänä 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua syöttörahaston kohderahastosta merkitsemien rahasto-osuuksien merkintähintaa voidaan maksaa myös antamalla 13 luvussa tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Näiden rahoitusvälineiden arvosta ja vaikutuksesta rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuuteen on ennen rahasto-osuuden merkintää hankittava lausunto KHT-tilintarkastajalta tai sellaiselta tilintarkastusyhteisöltä, jonka lausunnosta vastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja.

Rahasto-osuudenomistajan rahastoyhtiölle ilmoittama saanto, josta on esitetty luotettava selvitys, sekä muu rahasto-osuusrekisteriin merkittävä seikkaa koskeva rahastoyhtiölle ilmoitettu muutos on viivytyksettä merkittävä rahasto-osuusrekisteriin.

Rahastoyhtiöllä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Rahasto-osuusrekisteri on pidettävä rahasto-osuudenomistajien kokouksen nähtävänä.

5 §

Osuustodistus

Rahastoyhtiö voi antaa rahasto-osuudesta rahasto-osuudenomistajan pyynnöstä osuustodistuksen, jos sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Osuustodistus voi koskea useita rahasto-osuuksia tai niiden murto-osia ja se voidaan asettaa vain nimetyille rahasto-osuusrekisteriin merkityille henkilölle, yhteisölle tai säätiölle.

Osuustodistuksessa on mainittava:

1) rahasto-osuudenomistajan ja sijoitusrahaston nimi sekä rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toiminimi;

2) osuustodistuksen järjestysnumero;

3) osuustodistukseen liittyvien rahasto-osuuksien laatu ja lukumäärä;

4) miten rahasto-osuus lunastetaan.

Osuustodistus on päivättävä ja rahastoyhtiön hallituksen tai sen valtuuttaman henkilön on allekirjoitettava se. Allekirjoitus saadaan kuitenkin tehdä myös painamalla tai muulla siihen verrattavalla tavalla.

Rahastoyhtiön hallitus voi päättää, ettei sen hoitamien rahastojen rahasto-osuuksista anneta osuustodistuksia päätöksessä määrätystä ajankohdasta lukien.

6 §

Rahasto-osuudenomistajan oikeuksien käyttäminen

Rahasto-osuudensaajalla ei ole oikeutta käyttää rahasto-osuudenomistajalle tässä laissa säädettyjä oikeuksia ennen kuin rahasto-osuus on 4 §:n mukaisesti rekisteröity tai saanto on ilmoitettu ja sitä koskeva selvitys on esitetty rahastoyhtiölle. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista oikeutta, jota käytetään esittämällä tai luovuttamalla osuustodistus tai siihen kuuluva osinkolippu.

7 §

Rahasto-osuuden luovutus ja panttaus

Osuustodistuksen luovutukseen ja panttaukseen sovelletaan velkakirjalain (622/1947) 13,14 ja 22 §:ää. Edellä tarkoitettuja säännöksiä sovellettaessa se, jolla on osuustodistus hallussaan ja joka rahastoyhtiön osuustodistukseen tekemän merkinnän mukaan on rahasto-osuudenomistajana merkitty rahasto-osuusrekisteriin, on rinnastettava siihen, jolla velkakirjalain 13 §:n 2 momentin mukaan edellytetään olevan velkakirjan osoittama oikeus.

Osuustodistukseen liitetystä osinkolipusta säädetään velkakirjalain 24 ja 25 §:ssä.

Jollei osuustodistukseen liity osinkolippuja tai osuustodistusta ei ole luovutettu, sijoitusrahaston sääntöihin voidaan ottaa määräys, että se, joka on rahasto-osuusrekisteriin merkitty rahasto-osuudenomistajaksi, on oikeutettu nostamaan rahasto-osuudelle tulevan tuoton. Tuoton maksua on rahasto-osuusrekisteriin merkitylle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle pidettävä pätevä, vaikkei tällä olisikaan ollut siihen oikeutta, jollei rahastoyhtiö tiennyt taikka sen olisi pitänyt tietää asiasta.

Jos rahasto-osuudesta ei ole annettu osuustodistusta, rahasto-osuusrekisteriin on lisäksi merkittävä rahastoyhtiölle ilmoitettu rahasto-osuutta rasittava panttioikeus tai muu vastaava oikeus.

8 §

Sijoitusrahaston omistajaohjauksen periaatteet

Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa. Omistajaohjauksen tavoitteet on ilmoitettava rahastoesitteessä. Sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja toimintakertomuksessa on esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty.

Jos rahastoyhtiö on sijoittanut hoitamiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin määrän, joka muutoin kuin tilapäisesti ylittää yhden kahdeskymmenesosan kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, sen on sijoitusrahaston toimintakertomuksessa julkistettava omistajaohjauksen tavoitteet kyseisessä osakeyhtiössä siltä osin kuin ne poikkeavat rahastoesitteessä 1 momentin mukaisesti ilmoitetuista omistajaohjauksen tavoitteista.

10 luku

Sijoitusrahaston arvon laskeminen, liikkeeseenlasku ja lunastaminen

1 §

Rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku

Rahastoyhtiön on vaadittaessa laskettava liikkeeseen hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan sen sijoitustoiminnan luonteesta johtuvasta tai muusta erityisestä syystä määrätä, että rahasto-osuuksia on laskettava liikkeeseen vain sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määriteltyinä ajankohtina.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi väliaikaisesti keskeyttää hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun tilanteissa, jotka on mainittu sijoitusrahaston säännöissä ja rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuus tai rahasto-osuudenomistajien muu painava etu sitä erityisesti vaatii.

Finanssivalvonta voi määrätä rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun keskeyttäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita tai kiinteistömarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

Rahastoyhtiö saa kieltäytyä rahasto-osuuden liikkeeseenlaskusta ja rahasto-osuuden merkinnän hyväksymisestä, jos kieltäytymiselle on sijoitusrahaston säännöissä mainittu painava peruste. Perusteen tulee liittyä asiakkaaseen tai hänen aiempaan käyttäytymiseensä taikka siihen, ettei asiakassuhteelle rahastoyhtiön mielestä ilmeisesti ole todellista tarvetta. Kieltäytymisen peruste on ilmoitettava asiakkaalle.

Mitä 4 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos 26 luvun 15 §:stä tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetusta laista (444/2017) johtuu muuta.

Jos rahastoyhtiö on 2 momentissa tarkoitettulla tavalla väliaikaisesti keskeyttänyt hoitamansa sijoitusrahaston osuuksien liikkeeseenlaskun, sen on ilmoitettava päätöksestään viipymättä Finanssivalvonnalle. Jos rahastoyhtiö on 4 momentissa tarkoitettulla tavalla kieltäytynyt rahasto-osuuden liikkeeseenlaskusta ja rahasto-osuuden merkinnän hyväksymisestä, sen on ilmoitettava päätöksestään Finanssivalvonnalle seuraavan kuukauden loppuun mennessä.

2 §

Rahasto-osuuksien jakaminen murto-osiiin

Sijoitusrahastoon varoja sijoittaneella on oikeus rahasto-osuuteen.

Rahasto-osuudet voidaan jakaa murto-osiiin, jos rahaston säännöissä on niin määrätty. Säännöissä on mainittava, kuinka moneen yhtä suureen osaan kukin rahasto-osuus jaetaan.

3 §

Sijoitusrahaston alarahastot, osuuslajit ja osuussarjat

Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että sijoitusrahasto voidaan jakaa yhteen tai useampaan sellaiseen alarahastoon, joiden sijoituspolitiikat voivat poiketa toisistaan. Säännöissä on tällöin lisäksi määrättävä alarahastokohtaisesti noudatettavasta sijoituspolitiikasta.

Sijoitusrahaston rahasto-osuudet ovat tuotto- tai kasvuosuuksia. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että rahastolla on sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Sijoitusrahaston säännöissä on määrättävä rahaston varoista tuotto-osuudelle maksettavan ja kasvuosuudelle pääomittettavan vuotuisen tuoton määräytymisperusteista.

Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että rahaston osuudet voivat poiketa toisistaan siinä, paljonko rahastoyhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hoitamisesta. Säännöissä on tällöin määrättävä, millä edellytyksillä sijoittaja voi merkitä korvauksen kannalta toisistaan poikkeavia osuussarjoja. Säännöissä voidaan myös määrätä, että tuotto- ja kasvuosuuksia voidaan laskea liikkeeseen eri valuutoissa tai että osuussarjoille voidaan hankkia erilainen indeksi-, inflatio-, korko- tai valuuttasuojaus tai muu suojaus.

Samanlajisten rahasto-osuuksien on oltava samassa sijoitusrahastossa keskenään yhtäsuuret ja niiden on tuotettava yhtäläiset oikeudet sijoitusrahaston varoihin.

4 §

Rahasto-osuuden arvon laskeminen

Rahastoyhtiön on kunakin sellaisena päivänä, jolloin talletuspankit ovat yleisesti auki (*pankkipäivä*), laskettava rahasto-osuuden arvo.

Rahasto-osuuden arvo on sijoitusrahaston arvo jaettuna liikkeessä olevien rahasto-osuuksien lukumäärällä. Sijoitusrahaston arvo lasketaan siten, että rahaston varoista vähennetään rahastoa koskevat velat. Sijoitusrahasto voi ottaa rahasto-osuudenomistajien pitkäjänteisen sijoitustoiminnan edistämiseksi käyttöön hinnoittelumenetelmän, jolla voidaan korvata rahastolle aiheutuvia kaupankäyntikustannuksia ja kurssieroja sekä edistää rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuutta ja josta tarkemmin määrätään rahaston säännöissä. Menetelmän on oltava läpinäkyvä ja muutoinkin rahasto-osuudenomistajien edun mukainen.

Sijoitusrahaston varoille määrätään arvo niiden markkina-arvojen mukaan. Jollei markkina-arvoa ole tai sitä ei voida olosuhteiden vuoksi saada, sijoituskohteen arvo määrätään sijoitusrahaston säännöissä määritettyjen perusteiden mukaisesti. Sijoitusrahaston säännöissä määrätään myös muutoin tarkemmin rahasto-osuuden arvon laskemisesta. Jos rahasto-osuuden arvoa ei voida poikkeuksellisen epävakaan ja ennalta arvaamattoman markkinatilanteen tai muutoin poikkeuksellisten olosuhteiden taikka muun painavan syyn vuoksi luotettavasti määrittää, rahasto-osuuden arvo voidaan rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuuden turvaamiseksi jättää väliaikaisesti laskematta. Jos rahastoyhtiö on jättänyt väliaikaisesti laskematta rahasto-osuuden arvon, sen on ilmoitettava päätöksestään viipymättä Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä rahasto-osuuden arvon laskemisesta.

5 §

Rahasto-osuuden lunastaminen

Rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrättyllä tavalla ja määrättyinä ajankohtina lunastettava hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuus. Rahasto-osuus on lunastettava välittömästi sijoitusrahaston varoista rahasto-osuuden 4 §:n mukaan määrätystä lunastuspäivän arvosta. Lunastukset on toteutettava vaatimusten esittämisjärjestyksessä. Lunastuksen edellytyksenä on osuustodistuksen luovuttaminen rahastoyhtiölle, jos sellainen on annettu. Jos varat lunastukseen on hankittava myymällä arvopapereita, arvopaperit on myytävä ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa lunastusvaatimuksen esittämisestä. Rahasto-osuudet on lunastettava heti, kun varat arvopapereiden myymisestä on saatu. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää luvan ylittää arvopapereiden myymiselle asetetun määräajan.

Rahastoyhtiö voi omasta aloitteestaan lunastaa rahasto-osuudenomistajan rahasto-osuudet, jos siihen on säännöissä määritelty osuudenomistajaan liittyvä painava peruste. Perusteen tulee lisäksi liittyä siihen, että omistuksesta sijoitusrahastossa voi aiheutua velvoitteita, joita rahastoyhtiön ei voida edellyttää kohtuudella hoitavan. Lunastus tulee tällöin toteuttaa päätöksen tekopäivän arvoon eikä siitä saa periä lunastuspalkkiota. Lunastuksesta ja lunastuksen perusteesta on ilmoitettava viipymättä rahasto-osuudenomistajalle.

6 §

Lunastusten rajoittaminen ja väliaikainen keskeyttäminen

Rahastoyhtiö voi säännöissä määrättyllä tavalla rajoittaa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien suurten lunastusten toteuttamista ja väliaikaisesti keskeyttää osuuksien lunastami-

sen tilanteissa, jotka on mainittu sijoitusrahaston säännöissä. Rahasto-osuuksien lunastaminen voidaan keskeyttää ainoastaan, jos rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuus tai rahasto-osuudenomistajien muu painava etu sitä erityisesti vaatii.

Rahastoyhtiön on keskeytettävä rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahasto-osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, jos tilannetta ei ole korjattu 90 vuorokauden kuluessa siitä, kun vähimmäisvaatimus alitettiin. Lunastuskieltoa ei kuitenkaan sovelleta ennen 8 luvun 8 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymistä. Kaikessa sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on keskeytyksen ajan mainittava sijoitusrahaston poikkeuksellisesta tilasta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetun lunastusrajoituksen perusteista ja tilanteista, joissa lunastusrajoitusta voidaan käyttää.

7 §

Finanssivalvonnan oikeus määrätä lunastusten keskeyttämisestä

Finanssivalvonta voi määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

8 §

Ilmoitus lunastusten keskeyttämisestä

Jos rahastoyhtiö on keskeyttänyt 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahasto-osuuksien lunastamisen, sen on ilmoitettava päätöksestään viipymättä Finanssivalvonnalle.

Rahastoyhtiön on 6 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja Finanssivalvonnan 7 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ilmoitettava päätöksestään viipymättä kaikkien niiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa kysymyksessä olevan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

11 luku

Rahasto-osuuden hoitajan hallinnoimat rahasto-osuudet

1 §

Ulkomaalaisen omistamat rahasto-osuudet

Ulkomaalaisen tai ulkomaisen yhteisön tai säätiön omistamat rahasto-osuudet voidaan merkitä rahasto-osuusrekisteriin siten, että siihen merkitään rahasto-osuudenomistajan sijasta rahasto-osuuden hoitaja, joka toimeksiannon nojalla hallitsee rahasto-osuuksia rahasto-osuudenomistajan lukuun. Rahasto-osuusrekisteriin on merkittävä tieto, että rahasto-osuuden hoitaja hallinnoi kyseisiä rahasto-osuuksia omistajan lukuun, sekä rahasto-osuuden hoitajasta 9 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rahasto-osuuden rekisteröinnin edellytyksenä on, että rahastoyhtiön oikeus saada tieto rahasto-osuuden lopullisesta omistajasta on turvattu tämän luvun mukaisesti.

2 §

Rahasto-osuudenomistajan lukuun toimiva rahasto-osuuden hoitaja

HE 243/2018 vp

Rahasto-osuuden hoitajana saa toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoiminnasta annettussa laissa tarkoitettu luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, sekä toisessa ETA-valtiossa vastaavaan toimintaan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettu arvopaperikeskus sekä sellainen 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen arvopaperikeskus, joka on saanut arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 mukaisen toimiluvan hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa.

3 §

Rahastoyhtiön ja rahasto-osuuden hoitajan välinen kirjallinen sopimus

Rahastoyhtiön on tehtävä rahasto-osuuden hoitajan kanssa kirjallinen sopimus hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien hoitamisesta. Sopimus voidaan tehdä vain sellaisen osapuolen kanssa, joka on luotettava, hyvämaineinen ja toiminnassaan ammattitaitoinen. Sopimuksessa on sovittava, että rahasto-osuuden hoitaja toimittaa rahastoyhtiölle hallinnoimien rahasto-osuuksien omistajia koskevat 9 luvun 4 §:n mukaiset tiedot ja muut rahastoyhtiön sen toimintaa koskevan lainsäädännön perusteella tarvitsemat tiedot.

4 §

Rahasto-osuuden hoitajan ja tämän asiakkaan välinen kirjallinen sopimus

Rahasto-osuuden hoitajan on tehtävä ulkomaisen rahasto-osuudenomistajan taikka tätä edustavan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai muun osapuolen kanssa rahasto-osuuksien hoitamisesta kirjallinen sopimus, jossa on todettava rahasto-osuuden hoitajan velvollisuus antaa tarvittavat tiedot rahasto-osuudenomistajasta.

Jos rahasto-osuuden hoitaja pitää muussa valtiossa rekisteriä rahasto-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista, rahasto-osuudenomistajan tai muun oikeudenhaltijan oikeuksiin sovelletaan kyseisen valtion lakia, jollei rahasto-osuusrekisteriin tehdyistä merkinnöistä muuta johdu.

5 §

Rahasto-osuuksiin liittyvien oikeuksien käyttäminen

Rahasto-osuuden hoitajalla on oikeus käyttää vain hallinnoimiinsa rahasto-osuuksiin liittyviä taloudellisia oikeuksia.

Rahasto-osuuden hoitajan hallinnoimien rahasto-osuuksien nojalla ei ole oikeutta osallistua rahasto-osuudenomistajien kokoukseen.

Rahasto-osuuden hoitajan nimiin merkityistä rahasto-osuuksista ei anneta osuustodistusta.

6 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rahasto-osuuden hoitaja on velvollinen korvaamaan toiminnassaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle.

7 §

Tietojen antaminen viranomaisille

Rahasto-osuuden hoitaja on pyynnöstä velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle hallinnoimiensa rahasto-osuuksien omistajan nimen, kotivaltion ja tämän omistamien rahasto-osuuksien määrän. Finanssivalvonta voi vaihtoehtoisesti hyväksyä, että rahasto-osuuden hoitaja ilmoittaa vastaavat tiedot rahasto-osuudenomistajan puolesta toimivasta asiamiehestä sekä tämän antaman kirjallisen vakuutuksen siitä, ettei rahasto-osuudenomistaja ole suomalainen.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tavasta, jolla tämän lain mukaiset tiedot rahasto-osuudenomistajasta tai tämän puolesta toimivasta asiamiehestä sekä näiden tuntemiseksi tarpeellisista tiedoista on ilmoitettava, sekä seikoista, jotka on otettava huomioon rahastoyhtiön ja rahasto-osuuden hoitajan välistä sopimusta tehtäessä.

Rahasto-osuuden hoitajalla on velvollisuus antaa rahasto-osuudenomistajaa koskevat tiedot syyttäjä- ja esitutkintaviranomaisille rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada kyseiset tiedot.

12 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat rahasto-osuudet

1 §

Rahasto-osuuksien liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

Sen estämättä, mitä 9 luvun 4—7 §:ssä ja 10 luvun 5 §:n 1 momentissa säädetään, sijoitusrahaston sääntöihin voidaan ottaa määräys siitä, että rahasto-osuudet, osuuslaji tai osuussarja liitetään rahastoyhtiön päätöksellä arvo-osuusjärjestelmään. Rahastoyhtiön päätöksessä on määrättävä aika, jonka kuluessa rahasto-osuuksien liittäminen tapahtuu. Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvasta rahasto-osuudesta ei anneta osuustodistusta. Oikeudesta tällaiseen rahasto-osuuteen sekä rahasto-osuuteen perustuvan suoritusvelvollisuuden täyttämisestä säädetään arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991).

Osuustodistus on toimitettava viimeistään rahastoyhtiön päätöksessä määrättyinä ilmoittautumispäivänä johonkin arvo-osuusrekisteriin omistusoikeuden kirjaamista varten. Arvo-osuusrekisterinpitäjän on selvitettävä omistajan saanto. Rahasto-osuudenomistajan on omistusoikeutensa kirjaamisen yhteydessä luovutettava osuustodistus rekisterinpitäjälle, jonka on varustettava se merkinnällä rahasto-osuuden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.

Pantinhaltijan ja muun oikeudenhaltijan on viimeistään ilmoittautumispäivänä ilmoitettava oikeutensa kirjattavaksi rahasto-osuudenomistajan arvo-osuustilille. Jos rahasto-osuudenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan ja luovuttaa osuustodistuksen arvo-osuusrekisterin pitäjälle, arvo-osuusrekisterin pitäjän on avattava rahasto-osuudenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle rahasto-osuus ja haltijan oikeus kirjataan. Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.

Rahastoyhtiön on viimeistään ilmoittautumispäivänä ilmoitettava arvo-osuusrekisterin pitäjälle ne rahasto-osuudet, joista ei ole luovutettu 9 luvun 5 §:n 1 momentin mukaisesti osuustodistusta tai joista osuustodistus on säilytettävänä rahastoyhtiössä rahasto-osuudenomistajan lukuun, kirjattavaksi rahasto-osuudenomistajan arvo-osuustilille. Jos rahasto-osuudenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä, arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä on avattava rahasto-osuudenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle kirjataan rahastoyhtiön ilmoittamat 9 luvun 4 §:ssä tarkoitetut rahasto-osuusrekisteriin merkityt ilmoitushetken tiedot.

2 §

Yhteistili

Rahasto-osuudenomistajille, jotka eivät ole toimittaneet osuustodistustaan tai selvitystä omistusoikeuden kirjaamista varten arvo-osuusrekisteriin, on ilmoittautumispäivänä avattava arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä yhteinen arvo-osuustili, jonka tilinhaltijaksi merkitään rahastoyhtiö ilmoittautumatta jääneiden rahasto-osuudenomistajien lukuun.

Arvopaperikeskuksessa on laadittava erillinen luettelo, johon merkitään ne rahasto-osuusrekisterin mukaiset rahasto-osuudenomistajat, joiden osuustodistuksia ei ole 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimitettu kirjattaviksi. Luetteloa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos rahasto-osuuksien liittäminen arvo-osuusjärjestelmään tapahtuu sellaisella rahasto-osuudenomistajan oikeudet turvaavalla ja arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa osuustodistukset varustetaan merkinnällä, jonka perusteella niiden yhteys rahasto-osuudenomistajan arvo-osuustilille tehtyyn merkintään voidaan selvittää. Tilille kirjattuja rahasto-osuuksia koskevista merkinnöistä on voitava selvittää osuustodistuksen järjestysnumero.

Sillä, joka esittää selvityksen oikeudestaan 1 momentissa mainitulle tilille kirjattuihin rahasto-osuuksiin sekä asianomaiset osuustodistukset, on oikeus vaatia oikeutensa kirjaamista 1 §:n mukaisesti.

3 §

Rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuus

Rahastoyhtiön on viimeistään kolme kuukautta ennen ilmoittautumispäivää ilmoitettava niille rahasto-osuudenomistajille, joiden osoite on yhtiön tiedossa, 1 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä sekä siitä, miten rahasto-osuudenomistajan tai sen, jonka hallussa osuustodistus on, on meneteltävä saadakseen oikeus rahasto-osuuteen kirjatuksi arvo-osuustilille. Vastaavat ohjeet on annettava myös siitä, miten rahasto-osuuteen kohdistuvat muut oikeudet voidaan kirjata.

Rahastoyhtiön 1 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä on lisäksi tiedotettava siten kuin ilmoitukset rahasto-osuudenomistajille on sijoitusrahaston sääntöjen mukaan toimitettava. Siitä on myös julkaistava tieto Virallisessa lehdessä ja vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä. Ohjeet ja tiedotteet on edelleen lähetettävä arvo-osuusrekisterin pitäjille.

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan tarvittaessa määrätä tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta menettelystä.

4 §

Yhteistilillä olevien rahasto-osuuksien lunastaminen omistajien lukuun

Rahastoyhtiö voi viiden vuoden kuluttua ilmoittautumispäivästä päättää lunastaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulla yhteisellä arvo-osuustilillä olevat rahasto-osuudet niiden omistajien lukuun. Rahastoyhtiön päätös on annettava tiedoksi päätöksessä tarkoitetuille rahasto-osuudenomistajille ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitetuille henkilöille ja kehoitettava näitä merkitsemään rahasto-osuutensa arvo-osuusjärjestelmään uhalla, että rahasto-osuus muutoin lunastetaan. Kehotus on lähetettävä rahasto-osuudenomistajille ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitettulle henkilölle, jos näiden nimi ja osoite ovat rahastoyhtiön tiedossa, sekä julkaistava Virallisessa lehdessä. Kehotuksesta on lisäksi ilmoitettava siten kuin ilmoitukset rahasto-osuudenomistajille on sijoitusrahaston sääntöjen mukaan toimitettava.

Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan rahasto-osuudenomistaja tai 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua kehoituksesta vaatinut oikeutensa kirjaamista, hän on menettänyt oikeutensa rahasto-osuuteen. Rahastoyhtiön on viipymättä tämän jälkeen lunastettava rahasto-osuus sijoitusrahaston varoista.

HE 243/2018 vp

Rahastoyhtiön on rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain (281/1931) mukaisesti viipymättä talletettava varat, joista on vähennetty ilmoittamisesta ja lunastamisesta aiheutuneet kulut, rahastoyhtiön kotipaikan aluehallintovirastoon pidättämättä itselleen oikeutta saada talletettua takaisin. Rahasto-osuudenomistaja tai 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu henkilö voi osuustodistusta vastaan nostaa rahasto-osuutta vastaavan osuuden varoista.

5 §

Tuoton maksaminen

Edellä 2 §:ssä tarkoitetuille rahasto-osuuksille tulevaa tuotonjakoa tai niille tulevia maksuja, joista on päätetty ilmoittautumispäivän jälkeen, ei voida nostaa ennen kuin rahasto-osuus on toimitettu arvo-osuusrekisteriin omistusoikeuden kirjaamista varten.

Rahasto-osuudenomistaja, joka on ennen ilmoittautumispäivää merkitty rahasto-osuusrekisteriin tai joka on rahastoyhtiölle ilmoittanut ja selvittänyt saantonsa, voi käyttää sijoitusrahastossa muita kuin 1 momentissa lueteltuja oikeuksiaan, vaikkei hän olisikaan toimitannut osuustodistustaan omistusoikeuden kirjaamista varten arvo-osuusrekisteriin. Rahastoyhtiön vaatimuksesta rahasto-osuudenomistajan on tällöin esitettävä osuustodistuksensa tai selvitys siitä, missä ne ovat, taikka muu selvitys siitä, ettei omistusoikeutta rahasto-osuuteen vielä ole kirjattu arvo-osuustilille.

Ilmoittautumispäivän jälkeen rahasto-osuus ei tuota sijoitusrahastossa kuin 2 §:n 3 momentissa säädetyn oikeuden. Osuustodistuksen luovutuksen vaikutukseen ilmoittautumispäivän jälkeen sovelletaan velkakirjalain 27 ja 29—31 §:ää. Osuustodistus voidaan ilmoittautumispäivän jälkeenkin kuolettaa noudattaen, mitä siitä on erikseen säädetty.

6 §

Osuudenomistajatietojen ylläpito arvo-osuusjärjestelmässä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista rahasto-osuuksista ja niiden omistajista pidetään rahasto-osuudenomistajaluetteloa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvun 3 §:n mukaisesti. Rahasto-osuuden kirjaamiseen arvo-osuustilille ja rahasto-osuudenomistajaluetteloon sovelletaan tämän lain 9 luvun 4 §:n 2 momenttia.

Rahasto-osuudenomistajaluetteloon on merkittävä se arvo-osuusrekisteri, jossa pidettävälle arvo-osuustilille rahasto-osuudet on kirjattu sekä 9 luvun 4 §:n 1 momentin 1—4 kohdan mukaan rahasto-osuusrekisteriin merkittävät tiedot.

Hallintarekisteröidyt rahasto-osuudet on erikseen merkittävä rahasto-osuudenomistajaluetteloon siten, että siihen merkitään rahasto-osuuden hoitajasta samat tiedot, jotka edellä säädetty merkittäviksi rahasto-osuudenomistajasta, sekä maininta hallintarekisteröinnistä.

Hallintarekisteröityjen rahasto-osuuksien osalta sekä sellaisten rahasto-osuuksien, joiden osalta muu kuin rahasto-osuudenomistaja on arvo-osuustilin merkintöjen mukaan oikeutettu ottamaan vastaan rahasto-osuuteen perustuvat suoritukset, on maksuosoitteeksi merkittävä rahasto-osuudenomistajaluetteloon asianomainen arvo-osuusrekisteri.

Rahasto-osuudenomistajaluettelon ja 7 §:ssä tarkoitetun odotusluettelon julkisuuteen sovelletaan 9 luvun 4 §:n 4 momenttia. Rahasto-osuudenomistajaluettelon pitäjällä on kuitenkin velvollisuus luovuttaa rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkittyjä tietoja rahastoyhtiölle.

7 §

Väliaikainen kirjaus

Jos luovutuksensaajan saannosta on tehty arvo-osuustileistä annetun lain 18 §:ssä tarkoitettu väliaikainen kirjaus, luovutuksensaajaa ei saa merkitä rahasto-osuudenomistajaluetteloon, vaan arvopaperikeskuksessa on pidettävä erillistä luetteloa, johon saanto merkitään (*odotusluettelo*), kunnes lopullinen kirjaus on tapahtunut. Väliaikaisen kirjauksen tapauksessa on luovutuksensaajan saantomies myös poistettava rahasto-osuudenomistajaluettelosta ja merkittävä odotusluetteloon.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan rahasto-osuuden saajalla ei ole oikeutta käyttää rahasto-osuudenomistajalle sijoitusrahastossa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon, ellei 5 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvun 4 §:n 2 momentista muuta johdu.

8 §

Arvo-osuusjärjestelmään liitetyn sijoitusrahaston säännöt

Sijoitusrahaston sääntöihin on otettava määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada sijoitusrahastosta jaettavia tuottoja on vain sillä:

1) joka on määrättyä täsmäytyspäivänä merkitty rahasto-osuudenomistajaksi rahasto-osuudenomistajaluetteloon;

2) jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkityn rahasto-osuudenomistajan arvo-osuustilille; tai

3) jonka arvo-osuustilille rahasto-osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka rahasto-osuuden hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvun 4 §:n nojalla merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon rahasto-osuuden hoitajaksi, jos rahasto-osuus on hallintarekisteröity.

Jos rahasto-osuuden omistus on täsmäytyspäivänä merkitty odotusluetteloon, 1 momentissa mainittu oikeus kuuluu sille, joka osoittaa, että rahasto-osuus on täsmäytymispäivänä kuulunut hänelle.

9 §

Osuudenomistajaoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä

Oikeus osallistua rahasto-osuudenomistajien kokoukseen sijoitusrahastossa, jonka rahasto-osuudet, osuuslaji tai osuussarja on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain rahasto-osuudenomistajalla, joka on kymmenen päivää ennen rahasto-osuudenomistajien kokousta merkitty rahasto-osuudenomistajaksi rahasto-osuudenomistajaluetteloon, jollei 5 §:n 2 momentista muuta johdu. Rahasto-osuudenomistajan äänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon hänelle edellä mainitun päivän jälkeen rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkityjä rahasto-osuuksia.

Kutsu rahasto-osuudenomistajien kokoukseen on toimitettava viimeistään viikkoa ennen 1 momentissa tarkoitettua määräpäivää.

10 §

Rahasto-osuuksien poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä

Rahastoyhtiö voi päättää, että sen hoitaman sijoitusrahaston rahasto-osuudet poistetaan arvo-osuusjärjestelmästä. Menettelyyn sovelletaan tällöin 1 ja 3 §:ää. Rahasto-osuudet kirjataan rahasto-osuusrekisteriin rahasto-osuudenomistajaluettelon mukaisilla tiedoilla.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos rahasto-osuuksien poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä johtuu sijoitusrahaston lakkauttamisesta tai sulautumisesta.

V OSA

SIJOITUSRAHASTON VAROJEN SIJOITTAMINEN, SYÖTTÖRAHASTORAKENNE, TIEDONANTOVEVOLLISUUS JA MARKKINOINTI

13 luku

Sijoitusrahaston sijoittaminen

1 §

Sijoitusrahaston varojen hajauttaminen

Rahastoyhtiön on hajautettava sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja.

2 §

Sallitut markkinapaikat

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

2) arvopapereihin, joiden liikkeeseenlaskuehdoissa on sitouduttu saattamaan arvopaperit kaupankäynnin kohteeksi yhden vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta 1 kohdassa tarkoitetussa vaihdantajärjestelmässä, jos kaupankäynti hyvin todennäköisesti alkaa viimeistään sanotun ajan kuluttua umpeen.

Finanssivalvonta voi pyydettyään rahastoyhtiöiden yhteisön lausunnon antaa tarkempia määräyksiä edellytyksistä, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän 1 momentin 1 kohdassa säädetty vaatimukset.

3 §

Vähimmäislikviditeetti

Sijoitusrahastolla on oltava toiminnan edellyttämät käteisvarat.

4 §

Rahamarkkinavälineet ja sijoittaminen muihin kuin sallituilla markkinapaikoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja rahamarkkinavälineisiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla markkinapaikalla, jos niiden liikkeeseenlaskua tai liikkeeseenlaskijaa koskee sijoittajien ja säästöjen suojaamiseksi annettu sääntely ja niiden:

1) liikkeeseenlaskija tai takaaja on ETA-valtion keskus-, alue- tai paikallisviranomainen tai keskuspankki, Euroopan keskuspankki, Euroopan unioni tai Euroopan investointipankki, muu

kuin ETA-valtio tai tällaisen valtion osavaltio taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi ETA-valtio;

2) liikkeeseenlaskija on yhteisö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla;

3) liikkeeseenlaskija tai takaaja on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan unionin lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä; tai

4) liikkeeseenlaskija on muu kuin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö, jonka liikkeeseen laskemisiin rahamarkkinavälineisiin tehtyihin sijoituksiin sovelletaan sijoittajansuojaa, joka vastaa mainituissa kohdissa tarkoitettuihin liikkeeseenlaskijoihin sovellettavaa tiedonantovelvollisuutta, ja liikkeeseenlaskijan oma pääoma on vähintään 10 miljoonaa euroa ja joka laatii ja julkaisee tilinpäätöksensä tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU mukaisesti, tai yhteisö, joka kuuluu konserniin, jossa on yksi tai useampia yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla, ja joka on erikoistunut konsernin rahoitukseen, taikka yhteisö, joka on erikoistunut sellaisten arvopaperistamisvälineiden rahoitukseen, joissa hyödynnetään luottolaitoksen maksuvalmiuslimiittiä.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoista enintään yhden kymmenesosan muihin kuin 2 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuihin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin.

5 §

Talletukset

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja talletuksiin luottolaitoksissa, jos:

1) talletus on vaadittaessa takaisinmaksettava tai nostettavissa ja erääntyy maksettavaksi viimeistään 12 kuukauden kuluessa; ja

2) luottolaitoksen kotipaikka on ETA-valtiossa tai jos luottolaitoksen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa, edellyttäen että luottolaitokseen sovelletaan sen kotivaltiossa sellaisia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä.

6 §

Rahastosijoitukset

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hoitamansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettujen ETA-valtioon tai kolmanteen maahan sijoittautuneiden vaihtoehtorahastojen osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 2, 4 tai 5 §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin tai muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen ja jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Sijoitusrahaston varoja ei saa kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen tai vaihtoehtorahaston osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten tai vaihtoehtorahastojen osuuksiin.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitetun ETA-valtioon tai kolmanteen maahan sijoittautuneen 1 momentissa tarkoitetun vaihtoehtorahaston osuuksiin saadaan sijoitusrahaston varoja sijoittaa, jos sijoittamisen kohteena olevan vaihtoehtorahaston:

1) kotivaltion lainsäädännön mukaan se on sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan unionin lainsäädäntöä, ja sitä valvovan viranomaisen sekä Finanssivalvonnan välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettu;

2) osuudenomistajien suoja vastaa sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien suojaa ja erityisesti varojen erillään pidon, lainaksioton, lainaksiannon sekä arvopapereiden ja rahamarkkinavälineiden ilman katetta tapahtuvan luovutuksen sääntely vastaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia; ja

3) toiminnasta julkistetaan puolivuotiskatsaus ja toimintakertomus, joiden nojalla sen varoista ja veloista sekä tuloista ja sijoitustoiminnasta voidaan tehdä arvio kertomuskaudelta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voi sijoitusrahaston varoista yhteensä olla enintään kolme kymmenesosaa.

Jos sijoitusrahaston varoja sijoitetaan sellaisten sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten tai 1 ja 3 momentissa tarkoitettujen vaihtoehtorahastojen osuuksiin, joita hallinnoi suoraan tai toimeksiannosta sama rahastoyhtiö tai jokin muu yhtiö, johon rahastoyhtiö on sidoksissa yhteisen liikkeenjohdon tai määräysvallan taikka merkittävän suoran tai välillisen omistuksen kautta, rahastoyhtiö tai muu yhtiö ei saa veloittaa merkintä- tai lunastuspalkkiota sijoitusrahaston sijoituksista näiden osuuksiin.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista saman sijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen taikka 1 tai 3 momentissa tarkoitetun vaihtoehtorahaston osuuksiin.

Tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten taikka 1 tai 3 momentissa tarkoitettujen vaihtoehtorahastojen varoja, joihin sijoitusrahaston varoja on sijoitettu.

7 §

Sijoitusrahaston vähimmäishajautusvaatimukset

Sijoitusrahaston varoista saadaan sijoittaa enintään yksi kymmenesosa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa talletuksiin samassa luottolaitoksessa.

OTC-johdannaissopimukseen sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin OTC-johdannaissopimukseen sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 5 §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin tai sellaisiin OTC-johdannaissopimukseen, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

Tässä pykälässä sekä 10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaan samaan konserniin kuuluvia yhteisöjä. Tämän estämättä samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin saadaan kuitenkin sijoittaa yhteensä enintään yksi viidesosa sijoitusrahaston varoista.

8 §

Indeksirahasto

Edellä 7 §:ssä säädettyjen rajoitusten estämättä rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteena on sen sääntöjen mukaan jäljittellä tiettyä rahoitusmarkkinoilla yleisesti tunnettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä. Jäljittävän indeksin koostumuksen on oltava riittävästi hajautettu ja indeksin on kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joiden kehitystä sen on tarkoitus osoittaa. Indeksien koostumuksesta ja kehityksestä on oltava yleisesti saatavilla riittävät tiedot.

Edellä 1 momentissa säädetyn edellytyksen rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista, jos tämä on perusteltua poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi sellaisilla säännellyillä markkinoilla, joilla tietyt arvopaperit ovat erittäin määräävässä asemassa. Tähän enimmäismäärään saakka saa sijoittaa vain yhden liikkeeseenlaskijan osalta.

9 §

Huomattavan vaikutusvallan käyttäminen

Rahastoyhtiö ei saa käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa osakeyhtiössä, jonka osakkeisiin se on sijoittanut hoitamiensa sijoitusrahastojen varoja. Rahastoyhtiö ei saa käyttää yhden kymmenesosan ylittävää äänivaltaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sellaisessa muussa yhtiössä, johon se on sijoittanut hoitamiensa sijoitusrahastojen varoja. Jos rahastoyhtiö on sijoittanut hoitamiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin määrän, joka muutoin kuin tilapäisesti ylittää yhden kahdeskymmenesosan kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, sen on julkistettava omistajaohjauksen tavoitteet kyseisessä osakeyhtiössä 9 luvun 8 §:n 2 momentin mukaisesti. Edellä mainittuja rajoituksia on sovellettava myös sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja sellaisten sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten tai vaihtoehtorahastojen osuuksiin, joita ei lunasteta vaadittaessa takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Edellä mainittuja rajoituksia ei kuitenkaan sovelleta, jos kyse on rahastoyhtiön hoitamien erikoissijoitusrahastojen kautta sijoitetuista varoista.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeeseenlaskijan:

- 1) äänioikeudettomista osakkeista;
- 2) joukkovelkakirjoista; ja
- 3) rahamarkkinavälineistä.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden neljäsosan saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa sekä 3 momentissa säädettyjä rajoituksia ei tarvitse hankintahetkellä noudattaa, ellei tuolloin voida laskea joukkovelkakirjojen tai rahamarkkinavälineiden yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksien nettomäärää.

10 §

Erityisvakuudelliset joukkovelkakirjat

Sen estämättä, mitä 7 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden neljäsosan sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, jos:

1) liikkeeseenlaskija on lain mukaan velkakirjan haltijoiden suojaamiseksi asetetun julkisen tarkastuksen alainen luottolaitos, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa; ja

2) niiden liikkeeseenlaskusta saadut varat on lain mukaan sijoitettava pääoman sekä korkojen suorittamisen turvaavalla tavalla edellyttäen, että sanotut varat voidaan etuoikeudella käyttää tähän tarkoitukseen, jos liikkeeseenlaskija ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteestaan.

Sellaisia sijoituksia 1 momentissa mainittuihin saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään neljä viidesosaa sijoitusrahaston varoista.

Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle luettelo 1 momentissa tarkoitetuista joukkovelkakirjoista sekä niiden sellaisista liikkeeseenlaskijoista, joilla on lupa laskea liikkeeseen 1 momentissa mainitut ehdot täyttäviä velkakirjalainoja. Luetteloon on liitettävä ilmoitus siitä, minkälaiset takaukset lainoille tarjotaan.

11 §

Julkisyhteisön liikkeeseen laskemat arvopaperit ja rahamarkkinavälineet

Sen estämättä, mitä 7 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 9 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan tai takaajan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jos liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä, ETA-valtio, tällaisen valtion osavaltio tai muu paikallinen julkisyhteisö, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio taikka sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi ETA-valtio.

Rahastoyhtiö saa riskinhajauttamisen periaatetta soveltaen sijoittaa enemmän kuin 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista 1 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Edellytyksenä on, että tästä on otettu maininta sijoitusrahaston sääntöihin, sääntöjen mukaan arvopaperit tai rahamarkkinavälineet ovat peräisin vähintään kuudesta eri liikkeeseenlaskusta eikä samaan liikkeeseenlaskuun ole tarkoitus sijoittaa määrää, joka ylittää kolme kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista ja jos rahasto-osuudenomistajille voidaan taata vastaava suoja kuin sellaisessa sijoitusrahastossa, joka noudattaa 7 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 9 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjä rajoituksia.

12 §

Poikkeukset vähimmäishajautussäännöstä

Edellä 7 §:n 1—4 momentissa, 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitettut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai sellaisiin OTC-johdannaisopimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena, eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

Edellä 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ei tarvitse ottaa huomioon sovellettaessa 7 §:n 3 momentissa säädettyä rajoitusta.

Edellä tässä luvussa säädettyjä rajoituksia ei tarvitse noudattaa käytettäessä sijoitusrahaston varoihin kuuluviin arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin liittyviä merkintäoikeuksia. Jos rajoitukset on ylitetty rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai merkintäoikeuksien käyttämisen takia, rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahastotoiminnan ensisijaisena tavoitteena tilanteen korjaamista rahasto-osuudenomistajien edun mukaisella tavalla.

13 §

Poikkeus hajautusvaatimuksista sijoitusrahaston toiminnan alussa

Rahastoyhtiö saa sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja huolehtien riskin hajauttamisen periaatteen soveltamisesta poiketa 6—8, 10 ja 11 §:ssä sekä 12 §:n 1 momentissa säädettyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

14 §

Erityistilanteet sijoitettaessa Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa sellaisen Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevan yhtiön osakkeisiin tai muihin pääomaosuuksiin, joka sijoittaa varansa pääasiallisesti sellaisiin arvopapereihin, joiden liikkeeseenlaskijan kotipaikka sijaitsee yhtiön kotivaltiossa, jos tämä on kysymyksessä olevan valtion lainsäädännön mukaan ainoa tapa sijoittaa sanotussa valtiossa liikkeeseenlaskettuihin arvopapereihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos yhtiön toiminnassa noudatetaan 6, 7, 9 ja 10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia. Jos 6 §:ssä, 7 §:n 1 ja 3 momentissa, 10 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa ja 12 §:n 1 momentissa tarkoitettut rajoitukset ylitetään merkintäoikeuksien käyttämisen vuoksi tai rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai milloin kysymyksessä on rahastoyhtiön hoitama sijoitusrahasto, jonka toiminta on aloitettu viimeisen kuuden kuukauden aikana, sovelletaan 12 §:n 3 momenttia ja 13 §:ää.

15 §

Johdannaissopimukset

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja sellaisiin johdannaissopimuksiin, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla ja vastaavilla käteisellä selvitettävillä sopimuksilla, sekä OTC-johdannaissopimuksiin, jos:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 2 tai 4—6 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

2) OTC-johdannaissopimuksen vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan unionin lainsäädännössä määriteltujen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä;

3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään OTC-johdannaissopimusten arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.

16 §

Rahoitusindeksit johdannaissopimuksen kohteena

Sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimukseen tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia ei saa ylittää. Rajoituksia laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon sijoituksia sellaisiin johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on rahoitusindeksi, joka täyttää 8 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset.

Jos arvopaperiin tai rahamarkkinavälineeseen sisältyy johdannaissopimus, se on otettava huomioon 15 ja 17 §:n ja tämän pykälän vaatimuksia noudatettaessa.

17 §

Johdannaissopimusten vähimmäishajautusvaatimus

Sijoitusrahaston johdannaissopimukseen liittyvä kokonaisriski ei saa ylittää sen kaikkien sijoitusten kokonaisnettoarvoa. Riskin laskennassa otetaan huomioon sijoitusrahaston varojen nykyarvo, vastapuoliriski, markkinoiden tuleva kehitys ja sijoitusten rahaksi muuttamiseen tarvittava aika.

Rahastoyhtiöllä on oltava käytössään riskienhallintamenetelmät, joiden avulla se kykenee jatkuvasti seuraamaan ja mittaamaan yksittäisen sijoituksen riskiä ja sen vaikutusta sijoitusrahaston sijoitusten kokonaisriskiin. Sen on sovellettava menettelyjä, joilla voidaan arvioida tarkasti ja riippumattomasti vakioimattomien johdannaissopimusten arvo. Rahastoyhtiö ei saa käyttää luottoluokituksia yksinomaisena perusteena tai mekaanisesti arvioidessaan sijoitusrahaston varojen luottokelpoisuutta.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain kunkin hoitamansa sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytettävien johdannaissopimusten lajit, niihin liittyvät riskit, johdannaissopimusten riskien arviointiin käytetyt menetelmät sekä määrälliset rajat. Ilmoitus on tehtävä myös, jos edellä mainituissa tiedoissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset perusteista riskienhallintamenettelyjen riittävyyden arvioimiseksi ja vakioimattomien johdannaissopimusten arvonmääritysmenettelyistä sekä 3 momentissa tarkoitettujen tietojen sisällöstä ja tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

18 §

Lainaus- ja takaisinostosopimukset

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä tai ulkomaisessa selvitysyhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on sijoituspalvelulaisissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai muu sijoituspalvelun tarjoaja ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä saadaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitysyhteisön taikka Finanssivalvonnan tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan muun yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

Sijoitusrahaston tekemien lainaussopimusten yhteismäärä ei saa ylittää yhtä neljäsosaa sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten arvosta. Rajoitus ei koske lainaussopimuksia, jotka voidaan irtisanoa ja joiden tarkoittamat arvopaperit voidaan saada vaadittaessa takaisin viimeistään seuraavana pankkipäivänä.

HE 243/2018 vp

Sijoitusrahaston tekemien takaisinostosopimusten ja 20 §:ssä tarkoitettujen luottojen yhteismäärä ei saa ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varojen arvosta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä.

19 §

Kielto luovuttaa sijoitusrahaston arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia ilman katetta

Rahastoyhtiö ei saa sijoitusrahaston lukuun luovuttaa ilman katetta arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia.

20 §

Luoton ottaminen

Rahastoyhtiö saa ottaa sijoitusrahaston lukuun väliaikaiseen tarkoitukseen sijoitusrahasto- toimintaa varten luottoa määrän, joka vastaa enintään yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston arvosta. Sijoitusrahastoon saadaan hankkia ulkomaista valuuttaa luotonvälityksen avulla.

Rahastoyhtiö saa antaa sijoitusrahaston varoja vakuudeksi:

- 1) 1 momentissa tarkoitettu luotosta;
- 2) 18 §:ssä tarkoitettu arvopapereiden takaisinostosopimuksesta;
- 3) 15 §:ssä tarkoitettu johdannaissopimuksesta johtuvasta vastuusta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä luotonotosta ja sijoitusrahaston varojen käyttämisestä luoton vakuutena.

21 §

Luoton ja takauksen antaminen

Rahastoyhtiö ei saa myöntää luottoa sijoitusrahaston varoista eikä antaa takausta tai muuta vakuutta kolmannen sitoumuksista. Sijoitusrahastoon voidaan kuitenkin hankkia arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia, joita ei ole täysin maksettu.

22 §

Sijoitukset muihin rahastoyhtiöihin

Rahastoyhtiö ei saa sijoittaa hoitamiensa sijoitusrahastojen varoja toisen rahastoyhtiön osakkeisiin.

23 §

Jalometallit

Sijoitusrahaston varoja ei saa sijoittaa jalometalleihin tai niihin oikeuttaviin todistuksiin.

24 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallin-nollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY täytäntöönpanosta tiettyjen määritelmien selventämiseksi annetun komission direktiivin 2007/16/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset vaatimuksista, jotka koskevat 1 lu-vun 2 §:n 1 momentin 23 kohdassa tarkoitettua rahamarkkinavälinettä, tämän luvun 2 §:n 1 momentissa ja 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu-ja rahamarkkinavälineitä, 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä, 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuja johdannaissopimuksia ja kohde-etuutena käytettyjä rahoitus-indeksejä, 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ja 18 §:ssä tarkoitettuja tehokkaan omaisuudenhoidon menetelmiä.

14 luku

Syöttörahastorakenne

1 §

Syöttörahaston varojen sijoittaminen

Syöttörahaston varoista enintään 15 prosenttia saa olla:

- 1) toiminnan edellyttäminä käteisvaroina; tai
- 2) sijoitettuna suojaustarkoituksessa 13 luvun 15—17 §:n mukaisesti johdannaissopimuk-siin.

Syöttörahaston 13 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu kokonaisriski on laskettava laske-malla yhteen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen sijoitusten aiheuttama suora riski ja kohde-rahaston 13 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin johdannaissopimuksiin liittyvä:

- 1) tosiasiallinen riski suhteessa syöttörahaston kohderahastoon tekemiin sijoituksiin; tai
- 2) mahdollisen kokonaisriskin kohderahaston säännöissä määrättävä enimmäismäärä suh-teessa syöttörahaston kohderahastoon tekemiin sijoituksiin.

2 §

Kohderahaston avoimuus

Jos kohderahaston rahasto-osuudenomistajina on vähintään kaksi syöttörahastoa, kohdera-hastoa hoitava rahastoyhtiö voi 1 luvun 1 §:n ja 2 §:n 1 momentin 1 kohdan estämättä päättää, hankkiiko se pääomaa muilta sijoittajilta.

Mitä 22 luvun 7 §:ssä säädetään, ei sovelleta kohderahastoon, jonka osuudenomistajina on ainoastaan muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen sijoittautuneita syöttörahastoja ja jonka ra-hasto-osuuksia ei markkinoida yleisölle muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.

Mitä 23 luvun 1 §:ssä säädetään, ei sovelleta kohderahastona toimivaan yhteissijoitusyrityk-seen, jonka osuudenomistajina on Suomeen sijoittautuneita syöttörahastoja ja jonka rahasto-osuuksia ei markkinoida yleisölle Suomessa.

3 §

Finanssivalvonnan lupa ja syöttörahaston sääntöjen vahvistaminen

Syöttörahaston varoja ei saa ilman Finanssivalvonnan lupaa sijoittaa kohderahastoon enem-pää kuin 13 luvun 6 §:n 6 momentissa säädetyn määrän. Finanssivalvonnan on annettava lupa,

jos syöttörahoasto, sen säilytysyhteisö ja tilintarkastaja sekä kohderahasto täyttävät tässä luvussa säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonnalle on toimitettava seuraavat asiakirjat 1 momentissa tarkoitettun luvan saamiseksi:

- 1) syöttörahoaston ja kohderahaston säännöt tai perustamisasiakirjat;
- 2) rahastoesite ja avaintietoesite syöttörahoastosta ja kohderahastosta;
- 3) syöttörahoastoa hoitavan rahastoyhtiön ja kohderahaston välinen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus tai liiketoiminnan harjoittamista koskevat sisäiset säännöt;
- 4) osuudenomistajille annettavat 11 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;
- 5) säilytysyhteisöjen välinen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus, jos syöttörahoastolla ja kohderahastolla on eri säilytysyhteisö;
- 6) tilintarkastajien välinen 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus, jos syöttörahoastolla ja kohderahastolla on eri tilintarkastajat.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kohderahasto on yhteissijoitusyrittys, Finanssivalvonnalle on lisäksi toimitettava kohderahaston kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten todistus siitä, että kohderahasto täyttää kotivaltionsa lainsäädännön mukaan sijoitusrahastodirektiivin 58 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa säädetyt vaatimukset.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu todistus on toimitettava suomen tai ruotsin kielellä tai Finanssivalvonnan hyväksymällä muulla kielellä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava syöttörahoastoa hoitavalle rahastoyhtiölle lupaa koskevista päätöksestä viimeistään 15 työpäivän kuluttua siitä, kun sille on toimitettu luvan antamiseksi tarvittavat asiakirjat.

4 §

Syöttörahoastoa ja kohderahastoa koskevat yhteiset säännökset

Kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön on annettava syöttörahoastoa hoitavalle rahastoyhtiölle asiakirjat ja tiedot, jotka tämä tarvitsee täyttääkseen tässä laissa säädetyt vaatimukset. Jos kohderahasto on yhteissijoitusyrittys, syöttörahoastoa hoitavan rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se saa kohderahastona olevalta yhteissijoitusyrittyseltä edellä tarkoitettut asiakirjat ja tiedot. Syöttörahoastoa hoitavan rahastoyhtiön on tehtävä sopimus kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön tai kohderahastona olevan yhteissijoitusyrittysen kanssa tarvittavien tietojen toimittamisesta. Sopimus on oltava pyynnöstä osuudenomistajien saatavilla veloituksetta.

Syöttörahoaston varoja saa sijoittaa enemmän kuin 13 luvun 6 §:n 6 momentissa säädetyt määrän kohderahaston rahasto-osuuksiin vasta sen jälkeen, kun tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu sopimus on tullut voimaan. Jos sama rahastoyhtiö hoitaa sekä syöttö- että kohderahastoa, sopimus voidaan korvata liiketoiminnan harjoittamista koskevilla sisäisillä säännöillä.

Syöttörahoastoa hoitavan rahastoyhtiön ja kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön tai kohderahastona olevan yhteissijoitusyrittysen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla rahaston varojen nettoarvon laskenta- ja julkistamispäivät ajoitetaan samanaikaisiksi keinottelumahdollisuuksien ehkäisemiseksi.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettun sopimuksen ja 2 momentissa tarkoitettujen sisäisten liiketoiminnan harjoittamista koskevien sääntöjen sisällöstä.

5 §

Kohderahaston lunastusten keskeyttäminen

Jos kohderahaston rahasto-osuuksien lunastaminen tai liikkeeseenlasku keskeytetään väliaikaisesti kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön tai kohderahastona olevan yhteissijoitusyrittys-

sen aloitteesta taikka Finanssivalvonnan tai kohderahastona olevan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä, kohderahaston syöttörahastoa hoitava rahastoyhtiö saa 10 luvun 1 §:ssä ja 6 §:n 1 momentissa säädettyjen ehtojen estämättä keskeyttää hoitamansa syöttörahaston rahasto-osuuksien lunastamisen tai liikkeeseenlaskun vastaavaksi ajaksi.

6 §

Kohderahaston lakkauttaminen

Jos kohderahasto lakkautetaan, myös sen osuudenomistajana oleva syöttörahasto on lakkautettava. Syöttörahastoa ei tarvitse lakkauttaa, jos Finanssivalvonta hyväksyy:

1) sen, että vähintään 85 prosenttia syöttörahaston varoista sijoitetaan toisen kohderahaston osuuksiin; tai

2) syöttörahaston sääntöjen muuttamisen siten, että se ei enää ole syöttörahasto.

Kohderahasto voidaan lakkauttaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun sitä hoitava rahastoyhtiö on ilmoittanut kohderahaston rahasto-osuudenomistajille ja Finanssivalvonnalle sekä kohderahaston syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille lakkauttamista koskevasta sitovasta päätöksestään.

Syöttörahastoa hoitavan rahastoyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua hyväksymisen saamiseksi tarvittava selvitys viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kohderahastoa hoitava rahastoyhtiö tai kohderahastona oleva yhteissijoitusyritys on ilmoittanut sille kohderahaston lakkauttamisesta.

Jos kohderahastoa hoitava rahastoyhtiö tai kohderahastona oleva yhteissijoitusyritys on ilmoittanut syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle kohderahaston lakkauttamista koskevasta sitovasta päätöksestä yli viisi kuukautta ennen sitä päivää, jona lakkauttaminen aloitetaan, syöttörahastoa hoitavan rahastoyhtiön on poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua hyväksymisen saamiseksi tarvittava selvitys viimeistään kolme kuukautta ennen viimeksi mainittua päivää.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava hyväksymistä koskevasta päätöksestään syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle 15 työpäivän kuluessa asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettua hyväksymismenettelystä ja hyväksymistä varten toimitettavista asiakirjoista.

7 §

Syöttörahaston lakkauttaminen

Syöttörahasto on lakkautettava, jos sen kohderahasto sulautuu toisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen kanssa tai jakautuu kahdeksi tai useammaksi sijoitusrahastoksi. Syöttörahastoa ei tarvitse lakkauttaa, jos Finanssivalvonta antaa hyväksymisen sille, että:

1) syöttörahasto jatkaa kohderahaston sulautumisen tai jakautumisen jälkeen kohderahaston tai jonkin toisen sijoitusrahaston syöttörahastona;

2) vähintään 85 prosenttia syöttörahaston varoista sijoitetaan sellaisen kohderahaston osuuksiin, joka ei ole syntynyt edellä mainitun sulautumisen tai jakautumisen tuloksena; tai

3) syöttörahaston sääntöjä muutetaan siten, että se ei enää ole syöttörahasto.

Kohderahaston sulautuminen tai jakautuminen tulee voimaan, jos kohderahastoa hoitava rahastoyhtiö toimittaa kohderahaston rahasto-osuudenomistajille sekä Finanssivalvonnalle ja kohderahaston syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille 16 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettut tiedot viimeistään 60 päivää ennen sulautumi-

sen tai jakautumisen aiottua voimaantulopäivää. Syöttörahaston kohderahastona olevan yhteissijoitusyrityksen sulautumisen tai jakautumisen voimaantulon edellytyksenä on, että syöttörahastoa hoitava rahastoyhtiö ja Finanssivalvonta saavat asianomaiselta yhteissijoitusyritykseltä 16 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot viimeistään 60 päivää ennen sulautumisen tai jakautumisen aiottua voimaantulopäivää.

Jos Finanssivalvonta ei ole antanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää, syöttörahaston rahasto-osuudet kohderahastossa on voitava lunastaa ennen kohderahaston sulautumisen tai jakautumisen voimaantuloa.

Syöttörahastoa hoitavan rahastoyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua hyväksymisen saamiseksi tarvittava selvitys viimeistään kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona rahastoyhtiö on saanut 2 momentin mukaisesti tiedon kohderahaston aiotusta sulautumisesta tai jakautumisesta.

Jos kohderahastoa hoitava rahastoyhtiö on antanut 16 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettua tietoja tai kohderahastona oleva yhteissijoitusyritys tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettua vastaavat tiedot syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle yli neljä kuukautta ennen aiottua sulautumisen tai jakautumisen voimaantulopäivää, syöttörahastoa hoitavan rahastoyhtiön on poiketen siitä, mitä 4 momentissa säädetään, toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettua hyväksymisen saamiseksi tarvittava selvitys viimeistään kolme kuukautta ennen kohderahaston sulautumisen tai jakautumisen aiottua voimaantulopäivää.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava hyväksymistä koskevasta päätöksestään syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle 15 työpäivän kuluessa asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettua hyväksymismenettelystä ja hyväksymistä varten toimitettavista asiakirjoista.

8 §

Syöttörahaston ja kohderahaston säilytysyhteisöt

Syöttörahaston ja kohderahaston säilytysyhteisöjen on tehtävä sopimus tietojen vaihdosta kummallekin säilytysyhteisölle kuuluvien velvollisuuksien täyttämiseksi.

Syöttörahaston varoja saa sijoittaa kohderahaston osuuksiin vasta sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitettu sopimus on tullut voimaan.

Syöttörahaston ja kohderahaston säilytysyhteisöillä on tämän lain salassapitosäännösten estämättä oikeus käyttää tietoja, jos se on tarpeen säilytysyhteisölle tämän luvun mukaan kuuluvien velvollisuuksien täyttämiseksi ja ne ovat tässä luvussa säädettyjen vaatimuksien mukaisia.

Rahastoyhtiön on toimitettava hoitamansa syöttörahaston säilytysyhteisölle kohderahastosta kaikki tiedot, jotka syöttörahaston säilytysyhteisön velvollisuuksien täyttäminen edellyttää.

Kohderahaston säilytysyhteisön on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle ja syöttörahaston säilytysyhteisölle sekä syöttörahastona olevalle yhteissijoitusyritykselle ja sen säilytysyhteisölle sellaisesta havaitsemastaan säännösten vastaisesta toiminnasta kohderahastossa, jolla katsotaan olevan kielteinen vaikutus syöttörahastoon.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettua sopimuksen sisällöstä ja 5 momentissa tarkoitettua säännösten vastaisen toiminnan arvioinnissa huomioon otettavista seikoista.

9 §

Syöttörahaston ja kohderahaston tilintarkastajat

Syöttörahas-ton ja kohderahas-ton tilintarkastajien on tehtävä sopimus tietojen vaihdosta kummallekin tilintarkastajalle kuuluvien 3 ja 4 momentissa säädettyjen ja muiden velvollisuuksien täyttämiseksi.

Syöttörahas-ton varoja saa sijoittaa kohderahas-ton osuuksiin vasta sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitettu sopimus on tullut voimaan.

Syöttörahas-ton tilintarkastajan on otettava tilintarkastuskertomuksessaan huomioon kohderahas-ton tilintarkastuskertomus. Jos syöttörahas-ton ja kohderahas-ton on eri tilikausi, kohderahas-ton tilintarkastajan on laadittava erillinen kertomus syöttörahas-ton tilinpäätöspäivältä. Syöttörahas-ton tilintarkastajan on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessaan kaikista kohderahas-ton tilintarkastuskertomuksessa esiin tuoduista sääntöjenvastaisuuksista ja niiden vaikutuksesta syöttörahas-ton.

Syöttörahas-ton ja kohderahas-ton tilintarkastajalla on tämän lain salassapitosäännösten estämättä oikeus käyttää tietoja, jos se on tarpeen tilintarkastajalle tämän luvun mukaan kuuluvan velvollisuuden täyttämiseksi ja ne ovat tässä luvussa säädettyjen vaatimuksien mukaisia.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettun sopimuksen sisällöstä.

10 §

Tarkemmat säännökset tiedonantovelvollisuudesta

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset tiedoista, jotka syöttörahas-tonsta julkistettavassa rahasto-esitteessä on 15 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ja vuosikertomuksessa 7 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava.

Syöttörahas-ton toimintakertomuksessa ja puolivuotiskatsauksessa on ilmoitettava, missä kohderahas-ton toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus ovat saatavilla.

Syöttörahas-ton rahasto-esitteen ja avaintieto-esitteen toimittamisesta Finanssivalvonnalle säädetään 15 luvun 3 §:n 5 momentissa ja 12 §:n 1 momentissa. Syöttörahas-tonhoitavan rahastoyhtiön on lisäksi toimitettava kohderahas-ton toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus välittömästi Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Syöttörahas-ton markkinoinnissa on ilmoitettava, että vähintään 85 prosenttia syöttörahas-ton varoista sijoitetaan pysyvästi kohderahas-ton osuuksiin.

Syöttörahas-tonhoitavan rahastoyhtiön on toimitettava veloituksetta sijoittajille näiden pyynnöstä kohderahas-ton rahasto-esite, toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus kirjallisena.

11 §

Sijoitusrahaston muuttaminen syöttörahas-tonoksi ja kohderahas-ton vaihtaminen

Syöttörahas-ton rahasto-osuudenomistajille on annettava:

1) ilmoitus siitä, että Finanssivalvonta on hyväksynyt syöttörahas-ton varojen sijoittamisen kohderahas-ton osuuksiin;

2) avaintieto-esite syöttörahas-tonsta ja kohderahas-tonsta;

3) tieto päivästä, jona syöttörahas-ton varojen sijoittamisen kohderahas-ton aloitetaan tai päivä, jona kohderahas-ton sijoitettavien varojen määrä ylittää 13 luvun 6 §:n 6 momentissa säädetyn määrän;

4) ilmoitus siitä, että rahasto-osuudenomistajilla on oikeus vaatia 30 päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä osuuksiensa lunastamista ilman muita kustannuksia kuin ne, jotka rahastoyhtiö perii sijoitusrahaston purkautumisesta välittömästi aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja selvitykset on annettava vähintään 30 päivää ennen 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua päivää.

Jos syöttörahaston rahasto-osuuksia markkinoidaan 22 luvun 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen perusteella sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa, 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja selvitykset on annettava vastaanottavan ETA-valtion virallisella kielellä tai yhdellä sen virallisista kielistä taikka kyseisen ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä. Syöttörahastoa hoitava rahastoyhtiö vastaa käännöksen laadinnasta.

Syöttörahaston varoja ei saa sijoittaa kohderahaston osuuksiin enempää kuin 13 luvun 6 §:n 6 momentissa säädetty määrä ennen kuin tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettu 30 päivän määräaika on kulunut.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ja selvitysten antamisesta.

12 §

Rahastoyhtiön seurantavelvollisuus ja palkkiot

Rahastoyhtiön on seurattava hoitamansa syöttörahaston kohderahaston toimintaa.

Jos syöttörahasto tai sitä hoitava rahastoyhtiö tai niiden lukuun toimiva vastaanottaa jakelupalkkion tai muun palkkion tai saa muuta rahallista hyötyä kohderahaston osuuksiin tehdyn sijoituksen yhteydessä, jakelupalkkio, muu palkkio tai muu rahallinen hyöty on laskettava syöttörahaston varoihin.

13 §

Kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle syöttörahastosta ja sellaisesta syöttörahastona olevasta yhteissijoitusyrityksestä, jonka varoja sijoitetaan sen hoitaman kohderahaston rahasto-osuuksiin. Finanssivalvonnan on välittömästi ilmoitettava syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen sijoituksesta yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Rahastoyhtiö ei saa veloittaa merkintä- tai lunastuspalkkioita sen hoitaman kohderahaston osuuksiin tehdystä syöttörahaston tai syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen sijoituksista tai niiden lunastuksista.

Kohderahastoa hoitavan rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että tämän lain sekä kohderahaston sääntöjen mukaisesti vaadittavat tiedot ovat ajoissa kohderahastoon sijoittavan syöttörahastoa hoitavan rahastoyhtiön, syöttörahaston säilytysyhteisön ja tilintarkastajien, syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen, sen säilytysyhteisön ja tilintarkastajien sekä Finanssivalvonnan ja syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten saatavilla.

14 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan on välittömästi ilmoitettava syöttörahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle päätöksestä, toimenpiteestä, tässä luvussa asetettujen ehtojen noudattamatta jättämisestä ja Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaisesti ilmoitetuista tiedoista, jos ne koskevat kohderahastoa tai sitä hoitavaa rahastoyhtiötä tai kohderahaston säilytysyhteisöä tai tilintarkastajaa. Jos kohderahaston syöttörahastona on yhteissijoitusyritys, ilmoitus on tehtävä syöttörahastona olevan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Rahasto-osuuksien markkinointi ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus

1 §

Markkinointiperiaatteet

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksia markkinoitaessa on käytettävä suomen tai ruotsin kieltä tai Finanssivalvonnan hyväksymää muuta kieltä, jos Finanssivalvonta sitä vaatii.

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Markkinoinnista on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus. Sellaisessa markkinoinnissa, jossa kehoitetaan ostamaan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ja joka sisältää erityisiä tietoja sijoitusrahastosta, ei saa esittää väitteitä, jotka ovat ristiriidassa rahastoesitteen ja avaintietoesitteen sisältämien tietojen kanssa tai jotka vähentävät niiden merkitystä. Markkinointiaineistosta on käytävä ilmi, missä ja millä kielellä rahastoesite ja avaintietoesite ovat sijoittajien saatavilla tai käytettävissä.

Jos sijoitusrahaston varojen nettoarvo todennäköisesti vaihtelee huomattavasti sen sijoitusten koostumuksen tai niiden hoidossa käytettävien menetelmien johdosta, rahastoesitteessä ja tarvittaessa markkinointiaineistoissa on oltava maininta tästä erityispiirteestä.

2 §

Riskikeskittymien ilmoittaminen rahastoesitteessä ja markkinointiaineistossa

Edellä 13 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitetun sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja kaikessa markkinointiaineistossa on selkeästi ilmoitettava siitä, että sijoitusrahaston varat voidaan sijoittaa yhden yksittäisen lainkohdassa tarkoitetun liikkeeseenlaskijan arvopapereihin. Rahastoesitteessä ja markkinointiaineistossa on lisäksi ilmoitettava ne valtiot, paikalliset julkisyhteisöt tai luonteeltaan kansainväliset julkisyhteisöt, joiden liikkeeseen laskemiin tai takaamiin arvopapereihin rahastoyhtiön tarkoituksena on sijoittaa tai se on sijoittanut enemmän kuin 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

3 §

Rahastoesite

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hoitamastaan sijoitusrahastosta esite (*rahastoesite*). Jos sijoitusrahasto koostuu yhdestä tai useammasta alarahastosta, niistä voidaan julkistaa yhdistetty rahastoesite. Rahastoesite on pidettävä ajan tasalla ja siihen on liitettävä sijoitusrahaston säännöt.

Rahastoesitteessä on oltava sijoitusrahaston ja erityisesti siihen liittyvien riskien arvioimiseksi olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja sen muista ominaisuuksista, sijoitusrahastoa hoitavasta rahastoyhtiöstä sekä sijoitusrahaston käyttämästä säilytysyhteisöstä. Lisäksi rahastoesitteessä on oltava:

1) yksityiskohtaiset, ajan tasalla olevat tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä kuvaus palkkojen ja palkkioiden sekä etuuksien laskemisesta ja niiden myöntämisestä vastaavien henkilöiden tiedot sekä, jos yhtiössä on palkitsemisvaliokunta, tiedot sen kokoonpanosta; tai

2) yhteenveto rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ja ilmoitus siitä, että 1 kohdassa tarkoitetut yksityiskohtaiset tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ovat saatavilla

rahastoyhtiön internetsivuilla, tieto internetsivujen osoitteesta sekä ilmoitus siitä, että rahasto-
toesite toimitetaan sijoittajalle kirjallisena ja veloitukset tämän pyynnöstä.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin rahastoesitteen sisällöstä ja siitä,
miten esitteessä olevat tiedot esitetään.

Jos alarahastokohtaiset tiedot esitetään yhdistetyssä rahastoesitteessä, rahastoyhtiön tulee
varmistaa, että alarahastoista esitetyt tiedot vastaavat sijoitusrahastokohtaisesti annettavan ra-
hastoesitteen tietoja ja ovat selkeät.

Rahastoyhtiön on toimitettava hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-
esite ja siihen tehdyt muutokset välittömästi Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja kokonaistuoton vaihtosopimusten määrit-
tämisestä rahastoesitteessä säädetään lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ra-
portointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 14 artiklassa.

4 §

Avaintieto- esite

Rahastoyhtiön on kunkin hoitamansa sijoitusrahaston osalta laadittava lyhyt asiakirja, joka
sisältää sijoittajalle annettavat avaintiedot (*avaintieto-
esite*). Avaintieto-
esitteessä on oltava il-
maisuu "sijoittajalle annettavat avaintiedot" suomen tai ruotsin kielellä taikka Finanssivalvon-
nan hyväksymällä muulla kielellä.

Avaintieto-
esitteessä on oltava sijoittajan ymmärrettävissä ilman muita asiakirjoja:

- 1) sijoitusrahaston ja Finanssivalvonnan tunnistetiedot;
- 2) lyhyt kuvaus sijoitustavoitteista ja sijoituspolitiikasta;
- 3) aikaisemman tuottokehityksen tai tarvittaessa odotettavissa olevan tuottokehityksen esit-
tely;
- 4) tiedot kuluista ja liitännäisistä maksuista;
- 5) tiedot sijoituksen riski-
hyötyprofiilista sekä asianmukaiset ohjeet ja varoitukset kyseiseen
sijoitusrahastoon sijoittamiseen liittyvistä riskeistä.

Avaintieto-
esite on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä tai Finanssivalvonnan hyväksy-
mällä muulla kielellä.

Avaintieto-
esitettä koskevista vaatimuksista säädetään lisäksi komission avaintieto-
asetukses-
sa.

5 §

Avaintieto- esitteen sisältö

Avaintieto-
esitteessä on kerrottava, mistä ja miten voi saada rahasto-
esitteen, toimintakerto-
muksen, puolivuotiskatsauksen ja muita rahastoa koskevia lisätietoja sekä millä kielillä asia-
kirjat ja tiedot ovat saatavissa. Avaintieto-
esitteessä on oltava ilmoitus siitä, että 3 §:n 2 mo-
mentin 1 kohtaa vastaavat tiedot rahastoyhtiön palkka- ja palkkiopolitiikasta ovat saatavilla
rahastoyhtiön internetsivuilla, tieto internetsivujen osoitteesta ja ilmoitus siitä, että rahas-
toesite toimitetaan sijoittajalle kirjallisena ja veloitukset tämän pyynnöstä.

Avaintieto-
esite on kirjoitettava tiiviisti yleiskielellä ja laadittava yhteiseen ja vertailukelpoi-
seen muotoon. Esitteen tulee olla ymmärrettävä myös muille kuin ammattimaisille sijoittajille.
Tietojen on oltava asiallisia ja selkeitä sekä yhdenmukaisia rahasto-
esitteen vastaavien tietojen
kanssa.

Avaintieto-
esitettä on käytettävä sellaisenaan kaikissa ETA-
valtioissa, joissa sijoitusrahaston
rahasto-
osuuksia 22 luvun 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen perusteella markkinoidaan.

Avaintieto-
esitteessä ilmoitettavia tietoja koskevista vaatimuksista säädetään lisäksi komissi-
on avaintieto-
asetuksessa.

6 §

Sijoitusrahaston puolivuotiskatsaus

Rahastoyhtiön on julkistettava verkkosivustollaan jokaisesta hoitamastaan sijoitusrahastosta puolivuotiskatsaus vähintään jokaisen tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Puolivuotiskatsaus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä.

Puolivuotiskatsauksessa on esitettävä selvitys sijoitusrahaston varoista ja veloista, liikkeessä olevien osuuksien lukumäärästä, rahasto-osuuden arvosta, sijoitusten jakautumisesta sijoitusrahaston sijoituspolitiikka huomioon ottaen sekä sijoitusten koostumuksessa katsauskauden aikana tapahtuneista muutoksista.

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä puolivuotiskatsauksen sisällöstä ja siitä, miten puolivuotiskatsauksessa olevat tiedot esitetään.

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen antamisesta sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa säädetään lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 artiklassa.

7 §

Sijoitusrahaston vuosikertomuksen ja muiden tietojen julkistaminen

Rahastoyhtiön on julkistettava verkkosivustollaan jokaisesta hoitamastaan sijoitusrahastosta viimeisin vuosikertomus jokaiselta tilikaudelta. Vuosikertomus on julkistettava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Vuosikertomuksessa on oltava tilinpäätös, tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä sijoitusrahaston toiminnan kehityksen ja tuloksen arvioimiseksi tarvittavat muut olennaiset ja riittävät tiedot.

Vuosikertomuksesta on lisäksi käytävä ilmi:

- 1) rahastoyhtiön henkilöstölleen maksamien palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä tilikauden aikana eriteltynä kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan, edunsaajien määrä sekä sijoitusrahastosta suoraan maksetut määrät ja niihin kuuluvat tulosperusteiset palkkiot;
- 2) palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä jaoteltuna 4 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen henkilöstöryhmien tai muiden työntekijäryhmien mukaan;
- 3) miten palkat ja palkkiot sekä etuudet on laskettu;
- 4) 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettujen arviointien tulokset ja ilmenneet sääntöjenvastaisuudet;
- 5) olennaiset muutokset hyväksytyyn palkka- ja palkkiopolitiikkaan.

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset toimintakertomuksen sisällöstä ja siitä, miten toimintakertomuksessa olevat tiedot esitetään.

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen antamisesta sijoitusrahaston vuosikertomuksessa säädetään lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 artiklassa.

8 §

Rahastoesitteen, vuosikertomuksen ja puolivuotiskatsauksen antaminen

Rahastoyhtiön on toimitettava asiakkaalle tämän pyynnöstä veloituksetta rahastoesite ja viimeisin sijoitusrahastoa koskeva vuosikertomus ja puolivuotiskatsaus.

Rahastoyhtiön on huolehdittava, että sijoitusrahaston viimeisin vuosikertomus ja puolivuotiskatsaus pidetään yleisesti saatavilla rahastoesitteessä ja avaintietoesitteessä ilmoitetulla tavalla. Asiakkaalle on tämän pyynnöstä veloituksetta toimitettava vuosikertomus ja puolivuotiskatsaus kirjallisena.

Asiakkaan pyynnöstä rahastoyhtiön on toimitettava tälle lisätietoja sijoitusrahaston riskien hallinnassa käytettävistä menetelmistä ja sovellettavista määrällisistä rajoista sekä sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta keskeisten rahoitusvälineitten luokkien riskien ja tuottojen viimeaikaisesta markkinakehityksestä.

Rahastoyhtiön on toimitettava rahastoesite asiakkaalle siten, että se osoitetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyttää, tallentaa ja toisintaa sen muuttumattomana tai siten, että rahastoesite on saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla asianmukaisen ajan. Asiakkaalle on aina tämän pyynnöstä toimitettava veloitussetta rahastoesite kirjallisena.

Ehdoista, joita sovelletaan rahastoesitteen tai avaintietoesitteen toimittamiseen muuta pysyvää välinettä kuin paperia käyttäen tai verkkosivuston välityksellä, säädetään komission avaintietoasetuksessa.

9 §

Sijoitusrahaston arvon julkistaminen ja arvon korjaaminen julkistamisen jälkeen

Rahastoyhtiön on julkistettava rahasto-osuuden arvo sekä liikkeessä olevien rahasto-osuuksien määrä aina kun se laskee liikkeeseen tai lunastaa rahaston osuuksia ja vähintään kaksi kertaa kuukaudessa.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta antaa rahastoyhtiölle luvan julkistaa tiedot ainoastaan kerran kuukaudessa, jos tällainen menettely ei vaaranna rahasto-osuudenomistajien etuja.

Rahastoyhtiön on viipymättä oikaistava julkistetun rahasto-osuuden arvon olennainen virhe. Julkistetun rahasto-osuuden arvon virheestä on välittömästi tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle, joka ratkaisee virheen olennaisuuden.

10 §

Avaintietoesitteen toimittaminen sijoittajalle etukäteen

Rahastoyhtiön, joka myy sijoitusrahaston rahasto-osuuksia suoraan tai sen puolesta toimivan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välityksellä rahastoyhtiön vastuulla, on toimitettava avaintietoesite sijoittajalle hyvissä ajoin ennen sijoitusrahaston rahasto-osuuksien merkintää.

Rahastoyhtiön, jonka hoitaman sijoitusrahaston rahasto-osuuksia myydään muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, on kunkin sijoitusrahaston osalta annettava avaintietoesite pyynnöstä:

- 1) niille, jotka käyttävät rahasto-osuuksia oman rahoitustuotteensa osana;
- 2) välittäjille, jotka myyvät kyseisen sijoitusrahaston osuuksia tai sellaisia tuotteita, joihin sisältyy kyseiseen sijoitusrahastoon kohdistuva riski;
- 3) välittäjille, jotka antavat tällaisiin sijoituksiin tai tuotteisiin liittyvää neuvontaa.

Avaintietoesite on toimitettava sijoittajille veloitussetta.

11 §

Avaintietoesitteen pitämien saatavilla

Rahastoyhtiön on toimitettava avaintietoesite sijoittajalle 8 §:n 4 momentissa tarkoitettulla pysyvällä tavalla tai siten, että se on saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla asianmukaisen ajan. Sijoittajalle on aina tämän pyynnöstä toimitettava veloitussetta avaintietoesite kirjallisena.

Rahastoyhtiön on pidettävä ajan tasalla oleva avaintietoesite saatavilla rahastoyhtiön internetsivuilla.

12 §

Avaintietoesitteen toimittaminen Finanssivalvonnalle ja päivittäminen

Rahastoyhtiön on toimitettava avaintietoesite ja sen muutokset välittömästi Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Avaintietoesite on pidettävä keskeisiltä osiltaan ajan tasalla.

VI OSA

**SIJOITUSRAHASTON SULAUTUMINEN, JAKAUTUMINEN, LAKKAUTTAMINEN
JA TOIMINNAN LUOVUTTAMINEN**

16 luku

Sijoitusrahaston sulautuminen

1 §

Sulautuminen

Sijoitusrahasto (*sulautuva sijoitusrahasto*) voi sulautua toisen sijoitusrahaston (*vastaanottava sijoitusrahasto*) tai yhteissijoitusyrityksen (*vastaanottava yhteissijoitusyritys*) kanssa. Myös alarahasto voi toimia sulautuvana tai vastaanottavana sijoitusrahastona. Mitä tässä laissa säädetään sijoitusrahaston sulautumisesta, sovelletaan myös alarahaston sulautumiseen. Sijoitusrahasto, jolla on alarahastoja, ei voi toimia sulautuvana tai vastaanottavana sijoitusrahastona.

Sulautumisella tarkoitetaan järjestelyä, jossa:

1) sulautuvan sijoitusrahaston varat ja vastuut siirretään purkautumishetkellä ilman selvitysmenettelyä toiselle toiminnassa olevalle vastaanottavalle sijoitusrahastolle tai vastaanottavalle yhteissijoitusyritykselle ja jossa sulautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille annetaan vastikkeeksi vastaanottavan sijoitusrahaston tai vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuuksia ja mahdollisesti rahavastike, joka saa olla enintään kymmenen prosenttia näiden osuuksien nettoarvosta; tai

2) vähintään kahden sulautuvan sijoitusrahaston tai sulautuvan sijoitusrahaston ja 6 §:ssä tarkoitetun sulautuvan yhteissijoitusyrityksen varat ja vastuut siirretään purkautumishetkellään ilman selvitysmenettelyä niiden muodostamalle vastaanottavalle sijoitusrahastolle tai vastaanottavalle yhteissijoitusyritykselle ja jossa sulautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille annetaan vastikkeeksi vastaanottavan sijoitusrahaston tai vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuuksia ja mahdollisesti rahavastike, joka saa olla enintään kymmenen prosenttia näiden osuuksien nettoarvosta.

Jos sulautuminen on muu kuin rajat ylittävä sulautuminen taikka kotimainen sulautuminen, jossa on kansainvälinen kytkentä, siihen sovelletaan tämän luvun säännöksiä lukuun ottamatta vaatimuksia, jotka koskevat yhteissijoitusyritystä tai liittyvät rahasto-osuuksien markkinointiin muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.

2 §

Sulautumishakemus

Sijoitusrahaston sulautumisen edellytyksenä on etukäteen annettu lupa. Luvan myöntää sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön hakemuksesta Finanssivalvonta.

Hakemuksessa on oltava seuraavat selvitykset:

1) sulautumissuunnitelma, jonka sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö sekä vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö tai vastaanottava yhteissijoitusyritys ovat hyväksyneet;

2) rahastoesite ja avaintietoesite vastaanottavasta yhteissijoitusyrityksestä;

3) kunkin sulautuvan ja vastaanottavan sijoitusrahaston säilytysyhteisön antama ilmoitus, jossa vahvistetaan, että säilytysyhteisö on tehnyt 7 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen, ja yhteissijoitusyrityksen säilytysyhteisön antama edellä mainittua ilmoitusta vastaava ilmoitus;

4) sulautuvan sijoitusrahaston ja vastaanottavan sijoitusrahaston sekä vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuudenomistajille annettavat tiedot sulautumisesta.

Lupaa on haettava kahden kuukauden kuluessa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun sulautumissuunnitelman hyväksymisestä, jos sijoitusrahasto sulautuu toisen sijoitusrahaston kanssa.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut selvitykset on annettava suomen tai ruotsin kielellä ja yhteissijoitusyrityksen kotivaltion virallisella kielellä tai yhdellä sen virallisista kielistä taikka Finanssivalvonnan ja asianomaisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä.

Jos Finanssivalvonta katsoo, ettei kaikkia luvan myöntämiseksi tarvittavia 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä ole toimitettu sille, sen on vaadittava lisäselvitystä kymmenen työpäivän kuluessa sille toimitettujen selvitysten vastaanottamisesta.

3 §

Sulautumisen edellytysten arviointi

Finanssivalvonnan on tarkasteltava aiotusta sulautumisesta aiheutuvia vaikutuksia sulautuvan sijoitusrahaston ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille sen arvioimiseksi, ovatko rahasto-osuudenomistajille annettavat tiedot sulautumisesta riittävät.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa vaatia, että sulautuvan sijoitusrahaston tai vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille annettavia tietoja selvennetään.

Finanssivalvonnan on toimitettava kaikki tarvittavat 2 §:n 2 momentissa tarkoitetut selvitykset välittömästi vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

4 §

Luvan myöntämisen edellytykset

Finanssivalvonnan on myönnettävä lupa aiotulle sulautumiselle, jos:

1) sulautuminen täyttää tässä pykälässä ja 2, 3, 5, 7 ja 8 §:ssä säädetyt vaatimukset;

2) vastaanottavan sijoitusrahaston ja vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen on ilmoitettu markkinoivan osuuksiaan kaikissa niissä ETA-valtioissa, joissa sulautuvan sijoitusrahaston rahastoyhtiöllä on lupa hoitaa sijoitusrahastoja tai joissa sen on 22 luvun 7 §:n mukaisesti ilmoitettu markkinoivan rahasto-osuuksiaan;

3) Finanssivalvonta pitää sulautuvan sijoitusrahaston ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille sulautumisesta annettavia tietoja riittävinä; ja

4) Finanssivalvonta on vakuuttunut siitä, että vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen pitää vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille annettavia tietoja riittävinä tilanteessa, jossa:

a) viimeksi mainittu viranomainen ei ole tehnyt Finanssivalvonnalle ilmoitusta siitä, että se pitää vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille annettavia tietoja riittämättöminä 20 työpäivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta toimitti sille kaikki tarvittavat selvitykset 3 §:n 1 momentin mukaisesti; tai

b) viimeksi mainittu viranomainen on a alakohdassa mainitussa ajassa ensin ilmoittanut Finanssivalvonnalle pitävänsä vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille annettavia tietoja riittämättöminä ja sen jälkeen ilmoittanut pitävänsä muutettuja tietoja riittävinä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitavalle rahastoyhtiölle viimeistään 20 työpäivän kuluttua siitä, kun rahastoyhtiö toimitti sille 2 §:ssä tarkoitetun luvan saamiseksi tarvittavat selvitykset, onko sulautumiselle myönnetty lupa. Jos Finanssivalvonta ei ole saanut vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta 1 momentin 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ilmoitusta muutettujen tietojen riittävydestä, sen on ilmoitettava rahastoyhtiölle, ettei lupaa sulautumiselle voida myöntää ennen kuin se on saanut edellä tarkoitettulta viranomaiselta ilmoituksen muutettujen tietojen riittävydestä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestään vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Finanssivalvonta voi antaa vastaanottavalle sijoitusrahastolle luvan poiketa kuuden kuukauden ajan siitä, mitä 13 luvun 6 §:n 6 ja 7 momentissa sekä 7, 8, 10 ja 11 §:ssä säädetään, jos riskin hajauttamisen periaatteen noudattamisesta huolehditaan.

5 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön sekä vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön ja vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen on laadittava sulautumissuunnitelma, jossa on oltava seuraavat tiedot ja selvitykset:

1) sulautumismenetelmä ja sulautumiseen osallistuvat sijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset;

2) sulautumisen tausta ja syyt;

3) vaikutukset, joita sulautumisella arvioidaan olevan sulautuvan ja vastaanottavan sijoitusrahaston ja vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille;

4) hyväksytyt perusteet, joiden pohjalta määritetään varojen arvo ja tarvittaessa vastuut päivänä, jona lasketaan vaihtosuhte;

5) vaihtosuhteen laskentamenetelmä;

6) sulautumisen suunniteltu voimaantulopäivä;

7) varojen siirtoon ja osuuksien vaihtoon sovellettavat säännökset;

8) 1 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa sulautumisessa muodostetun vastaanottavan sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen säännöt tai perustamisasiakirjat.

Finanssivalvonta ei saa vaatia lisätietojen sisällyttämistä sulautumissuunnitelmaan.

Sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö ja vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö ja vastaanottava yhteissijoitusyritys voivat päättää sisällyttää sulautumissuunnitelmaan myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja.

6 §

Yhteissijoitusyrityksen sulautuminen sijoitusrahastoon

Yhteissijoitusyritys (*sulautuva yhteissijoitusyritys*) voi sulautua sijoitusrahastoon (*vastaanottava sijoitusrahasto*), jos sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaiset viranomaiset toimittavat Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot ja asiakirjat aiotusta sulautumisesta:

1) sulautumissuunnitelma, jonka sulautuva yhteissijoitusyritys ja vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö ovat hyväksyneet;

2) rahastoesite ja avaintietoesite vastaanottavasta sijoitusrahastosta;

3) vastaanottavan sijoitusrahaston säilytysyhteisön antama ilmoitus, jossa vahvistetaan, että säilytysyhteisö on tehnyt 7 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen ja sulautuvan yhteissijoitusyrityksen säilytysyhteisön antama edellä mainittua ilmoitusta vastaava ilmoitus;

4) sulautuvan yhteissijoitusyrityksen ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille annettavat tiedot sulautumisesta.

Finanssivalvonnan tulee saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja asiakirjat 2 §:n 4 momentissa säädetyllä kielellä.

Finanssivalvonnan on tarkasteltava sulautumisesta aiheutuvia vaikutuksia vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille sen arvioimiseksi, ovatko heille sulautumisesta annettavat tiedot riittävät. Jos Finanssivalvonta pitää tietoja riittämättöminä, se voi 15 työpäivän kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten vastaanottamisesta kirjallisesti vaatia vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavaa rahastoyhtiötä antamaan vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille riittävät lisätiedot. Finanssivalvonnan on tässä tapauksessa ilmoitettava sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, että se pitää rahasto-osuudenomistajille annettavia tietoja riittämättöminä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava 20 työpäivän kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten vastaanottamisesta sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille, pitääkö se rahasto-osuudenomistajille annettavia lisätietoja riittävinä.

Sulautumisen edellytyksenä on, että Finanssivalvonta saa sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen sulautumista koskevasta päätöksestä.

7 §

Säilytysyhteisön velvollisuus tarkastaa sulautumisen tiedot

Sulautumiseen osallistuvan sijoitusrahaston säilytysyhteisön on tarkastettava, että sulautumissuunnitelmaa koskevat 5 §:n 1 momentin 1, 6 ja 7 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat tämän lain ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaiset.

8 §

Tilintarkastajan lausunto

Sulautuvaa tai vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön 7 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan tai muun vastaavat edellytykset täyttävän tilintarkastajan on annettava lausunto, jossa vahvistetaan:

1) hyväksytyt perusteet, joiden pohjalta määritetään varojen arvo ja tarvittaessa vastuut päivänä, jona lasketaan vaihtosuhte;

2) tarvittaessa osuutta kohti laskettu rahavastike;

3) vaihtosuhteen laskentamenetelmä ja 13 §:n 1 momentissa tarkoitetulle vaihtosuhteen laskentapäivälle laskettu todellinen vaihtosuhte.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu lausunto ei saa olla tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu vakiomuotoinen lausunto.

Jäljennös tilintarkastajan lausunnosta on asetettava sulautuvan sijoitusrahaston sekä vastaanottavan sijoitusrahaston ja vastaanottavan yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien sekä Finanssivalvonnan ja yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten saataville näiden pyynnöstä. Sulautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön on huolehdittava jäljennöksen saataville asettamisesta.

9 §

Rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen antaminen

Sulautuvan ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille on annettava sel-laiset tarkoituksenmukaiset ja täsmälliset tiedot aiotusta sulautumisesta, joiden perusteella nämä voivat tehdä perustellun arvion sulautumisen vaikutuksista sijoituksiinsa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava rahasto-osuudenomistajille kirjallisesti ja julkaistava vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä sen jälkeen, kun Finanssi-valvonta on antanut luvan sulautumiselle. Rajat ylittävässä sulautumisessa, jossa sulautuva yhteissijoitusyritys sulautuu vastaanottavan sijoitusrahaston kanssa, 1 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille sen jälkeen, kun sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen on antanut luvan sulautumiselle ja ilmoittanut siitä Finanssivalvonnalle. Tiedot on annettava viimeistään 30 päivää ennen viimeistä päivää, jona on mahdollista pyytää 11 §:ssä tarkoitettua osuuksien maksutonta takaisinostoa, lunastusta tai muuntamista.

10 §

Rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen sisältö

Rahasto-osuudenomistajille annettavien tietojen on oltava sellaiset, että rahasto-osuudenomistaja voi niiden perusteella tehdä perustellun päätöksen sulautumisen mahdollisista vaikutuksista sijoituksiinsa sekä päätöksen käyttää 11 §:ssä tarkoitettuja oikeuksiaan.

Rahasto-osuudenomistajille on annettava seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- 1) sulautumisen tausta ja syyt;
- 2) olennaiset erot sijoituspolitiikassa ja -strategiassa, kustannukset, odotettu tuottokehitys, määräaikaikatsaukset, mahdolliset suoritusongelmat ja tarvittaessa varoitus rahasto-osuudenomistajille siitä, että heidän verokohtelunsa saattaa muuttua sulautumisen johdosta sekä muut vastaavat vaikutukset, joita sulautumisesta voi aiheutua rahasto-osuudenomistajille;
- 3) oikeus saada lisätietoja, oikeus saada pyynnöstä jäljennös tilintarkastajan 8 §:ssä tarkoitettua lausunnosta, oikeus pyytää 11 §:ssä tarkoitettua maksutonta rahasto-osuuksien lunastusta tai muuntamista ja mainitun oikeuden viimeinen käyttöpäivä sekä kaikki muut rahasto-osuudenomistajille sulautumisesta aiheutuvat erityiset oikeudet;
- 4) menettelyä koskevat tiedot ja sulautumisen suunniteltu voimaantulopäivä;
- 5) avaintietoesite vastaanottavasta sijoitusrahastosta tai yhteissijoitusyrityksestä.

Jos sulautuvan tai vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoinnista on ilmoitettu 22 luvun 7 §:n mukaisesti, 2 momentissa tarkoitettut tiedot on annettava sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion virallisella kielellä tai yhdellä sen virallisista kielistä taikka valtion toimivaltaisten viranomaisten hyväksymällä kielellä. Käännöksestä vastaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset 9 §:n 1 momentissa ja tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamisesta.

11 §

Rahastoyhtiön velvollisuus lunastaa rahasto-osuudenomistajan osuudet

Rahastoyhtiö on velvollinen lunastamaan sulautuvan ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien pyynnöstä näiden rahasto-osuudet. Vaihtoehtoisesti rahastoyhtiö on mahdollisuuksien mukaan velvollinen muuntamaan rahasto-osuuden muun sellaisen sijoitusrahaston osuudeksi:

- 1) joka harjoittaa samankaltaista sijoituspolitiikkaa; ja
- 2) jota rahastoyhtiö tai sen kanssa yhteisen liikkeenjohdon tai määräysvallan taikka huomattavan suoran tai välillisen omistussuuden kautta sidoksissa oleva muu yhtiö hoitaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus tulee voimaan samana päivänä, jona sulautuvan sijoitusrahaston ja vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille annetaan tiedot aiotusta sulautumisesta 9 ja 10 §:n mukaisesti ja lakkaa viisi työpäivää ennen vaihtosuhteen laskentapäivää. Rahastoyhtiöllä on oikeus periä lunastuksesta tai muuntamisesta ainoastaan sijoitusrahaston purkamisesta aiheutuvat välittömät kustannukset.

12 §

Rajoitus periä eräitä sulautumiskustannuksia rahasto-osuudenomistajilta

Sijoitusrahaston sulautumisen valmistelusta ja toteuttamisesta aiheutuvia oikeudellisia kustannuksia taikka neuvonta- tai hallintokustannuksia ei saa periä sulautuvalta tai vastaanottavalta sijoitusrahastolta tai vastaanottavalta yhteissijoitusyritykseltä eikä niiden rahasto-osuudenomistajilta.

13 §

Jälkikäteen tehtävä ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Edellä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun muuhun kuin rajat ylittävään sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja hoitavien rahastoyhtiöiden on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä. Jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa, sulautuminen raukeaa. Sulautuminen ei kuitenkaan raukea, jos se saatetaan loppuun viimeistään 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna suunniteltuna voimaantulopäivänä. Vaihtosuhte on laskettava päivänä, jona sulautuminen tulee voimaan. Finanssivalvonnalle annettavaan ilmoitukseen on liitettävä sulautumisesta tehty lopputilitys.

Sulautuvan sijoitusrahaston varat ja vastuut siirtyvät sulautumissuunnitelmassa määrättyllä tavalla vastaanottavalle sijoitusrahastolle, kun sulautumisen täytäntöönpanosta on ilmoitettu Finanssivalvonnalle. Samanaikaisesti sulautuva sijoitusrahasto purkautuu.

Sulautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajalle syntyy sulautumisen täytäntöönpanoilmoituksesta oikeus vastikkeeseen ja rahasto-osuudenomistajasta tulee vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistaja sulautumissuunnitelman mukaisesti.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen 6 §:ssä tarkoitettuun rajat ylittävään sulautumiseen, jossa sijoitusrahasto on vastaanottava sijoitusrahasto.

Vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön on ilmoitettava sulautumisen voimaantulosta sulautuvan yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Sulautumista, joka on tullut voimaan 1 momentin mukaisesti, ei saa julistaa pätemättömäksi.

Vastaanottavaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön on ilmoitettava vastaanottavan sijoitusrahaston säilytysyhteisölle, että sulautuvan sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen varat ja tarvittaessa vastuut on siirretty.

17 luku

Sijoitusrahaston jakautuminen

1 §

Jakautuminen

Sijoitusrahasto (*jakautuva sijoitusrahasto*) voi jakautua siten, että jakautuvan sijoitusrahaston varat ja vastuut osittain tai kokonaan siirtyvät selvitysmenettelyttä vähintään yhdelle ja-

HE 243/2018 vp

kautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön perustamalle sijoitusrahastolle (*vastaanottava sijoitusrahasto*). Jakautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia.

2 §

Jakautumissuunnitelma

Rahastoyhtiön hallituksen on laadittava jakautumissuunnitelma ja hyväksyttävä se. Päivätyssä ja allekirjoitetussa jakautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) rahastoyhtiön toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, osoite ja kotipaikka;
- 2) vähintään yhden vastaanottavan sijoitusrahaston nimi;
- 3) ehdotus vähintään yhden vastaanottavan sijoitusrahaston säännöiksi;
- 4) ehdotus vastikkeesta jakautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille;
- 5) ehdotus vastikkeen jaon ajankohdasta ja muista ehdoista;
- 6) selvitys jakautumisen syistä ja vastikkeen määrittelyn ja jaon perusteista sekä niihin liittyvistä olennaisista arvostusongelmista;
- 7) selvitys siitä, ettei jakautuvalla rahastolla ole 13 luvun 20 §:ssä tarkoitettuja luottoja;
- 8) ehdotus jakautumisessa siirtyvien varojen ja vastuiden jakamisesta kullekin vastaanottavalle sijoitusrahastolle;
- 9) ehdotus jakautumisen suunnitellusta voimaantuloajasta;
- 10) jakautumisesta 3 momentissa tarkoitettulle yhdelle tai useammalle tilintarkastajalle taikka tilintarkastusyhteisölle suoritettava palkkio tai sen määräytymisperuste.

Jakautumissuunnitelmaan on liitettävä jakautuvaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön hallituksen hyväksymä selostus viimeisen tilinpäätöksen tai puolivuotiskatsauksen taikka mahdollisen neljännesvuosikatsauksen jälkeen sattuneista sijoitusrahaston asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä tilintarkastajien lausunto hallituksen selostuksesta.

Jakautumissuunnitelmaan on lisäksi liitettävä lausunto siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan jakautumisen syiden, vastaanottavalle sijoitusrahastolle siirtyvien varojen ja vastuiden sekä vastikkeen arvon ja sen jaon arviointiin. Lausunto tulee olla vähintään yhdeltä riippumattomana asiantuntijana toimivalta KHT-tilintarkastajalta tai tilintarkastusyhteisöltä, jonka lausunnosta vastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja.

Jakautuvaa sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö vastaa jakautuvan sijoitusrahaston vastuista, jotka ovat syntyneet tämän luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuun jakautumisen täytäntöönpanoajankohtaan mennessä ja jotka tuona ajankohtana ovat edelleen maksamatta.

3 §

Hakemus jakautumissuunnitelman täytäntöönpanemiseksi

Rahastoyhtiön on haettava jakautumisen täytäntöönpanoon Finanssivalvonnan lupa kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman hyväksymisestä. Hakemukseen on liitettävä jakautumissuunnitelma liitteineen sekä jakautumispäätökset. Jos hakemusta ei ole tehty määräajassa, jakautuminen raukeaa.

Finanssivalvonnan on ratkaistava täytäntöönpanoluvan myöntämistä koskeva hakemus kahden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos Finanssivalvonta tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta täydennystä, määräaika lasketaan siitä päivästä, jolloin Finanssivalvonta vastaanottaa täydennyksen. Täytäntöönpanolupaa ei voida myöntää, jos jakautumista ei voida pitää rahasto-osuudenomistajien edun mukaisena taikka jos sijoitusrahastolla on 13 luvun 20 §:ssä tarkoitettuja luottoja. Hakemus katsotaan hylätyksi ja jakautuminen rauenneeksi, jollei hakemusta ratkaista määräajassa.

HE 243/2018 vp

Jos Finanssivalvonta on myöntänyt luvan jakautumisen täytäntöönpanolle, jakautumisesta päättäneen rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen jakautumisen täytäntöönpanoa. Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja jakautumissuunnitelman sisältö.

4 §

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta

Rahastoyhtiön on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä. Jos ilmoitusta ei ole tehty määräajassa, jakautuminen raukeaa, jollei 2 §:n 1 momentin 9 kohdasta muuta johdu. Ilmoitukseen tulee liittää jakautumisesta tehty lopputilitys.

Jakautuvan sijoitusrahaston varat ja vastuut siirtyvät jakautumissuunnitelmassa määrätyllä tavalla vastaanottavalle sijoitusrahastolle, kun jakautumisen täytäntöönpanosta on ilmoitettu Finanssivalvonnalle.

Jakautuvan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajalle syntyy jakautumisen täytäntöönpanoilmoituksen perusteella oikeus vastikkeeseen ja rahasto-osuudenomistajasta tulee vastaanottavan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistaja jakautumissuunnitelman mukaisesti.

18 luku

Sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen ja säilytysyhteisön vaihtaminen

1 §

Sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen ja luovutussuunnitelma

Rahastoyhtiö (*luovuttava rahastoyhtiö*) voi Finanssivalvonnan luvalla luovuttaa sijoitusrahaston (*luovutettava sijoitusrahasto*) hoidon toisen rahastoyhtiön (*vastaanottava rahastoyhtiö*) hoidettavaksi.

Sijoitusrahaston hoidon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden on laadittava kirjallinen luovutussuunnitelma, jonka luovuttavan ja vastaanottavan rahastoyhtiön hallitukset hyväksyvät. Päivätyssä ja allekirjoitetussa luovutussuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) rahastoyhtiöiden toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset, osoitteet ja kotipaikat;
- 2) luovutettavan sijoitusrahaston nimi;
- 3) selvitys sijoitusrahaston hoidon luovuttamisen pääasiallisista syistä;
- 4) luovutuksesta rahastoyhtiölle maksettava vastike;
- 5) selvitys siitä, ettei luovutettavalla sijoitusrahastolla ole 13 luvun 20 §:ssä tarkoitettuja luottoja;
- 6) ehdotus luovuttamisen suunnitellusta voimaantuloajasta.

Luovuttava rahastoyhtiö vastaa luovutettavan sijoitusrahaston vastuista, jotka ovat syntyneet 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun sijoitusrahaston hoidon luovuttamisen täytäntöönpanoajan kohtaan mennessä ja jotka tuona ajankohtana ovat edelleen maksamatta.

2 §

Hakemus hoidon luovuttamisen täytäntöönpanemiseksi

Sijoitusrahaston hoidon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden on haettava luovuttamisen täytäntöönpanolle Finanssivalvonnan lupa. Lupahakemukseen, joka on tehtävä kuu-

kauden kuluessa luovutussuunnitelman hyväksymisestä, on liitettävä luovutussuunnitelma liitteineen sekä luovutus päätökset. Jos hakemusta ei ole tehty määräajassa, sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen raukeaa.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta päätettävä täytäntöönpanoluvasta. Täytäntöönpanolupaa ei voida myöntää, jos sijoitusrahaston hoidon luovuttamista ei voida pitää rahasto-osuudenomistajien edun mukaisena taikka jos sijoitusrahastolla on 13 luvun 20 §:ssä tarkoitettuja luottoja. Jos lupaa ei myönnetä, sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen raukeaa.

3 §

Tiedottaminen rahasto-osuudenomistajille ja ilmoitus hoidon luovuttamisen täytäntöönpanosta

Jos Finanssivalvonta on myöntänyt rahastoyhtiölle luvan sijoitusrahaston hoidon luovuttamiseen, rahastoyhtiöiden on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen sijoitusrahaston hoidon luovuttamisen täytäntöönpanoa. Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja luovutussuunnitelman sisältö.

Rahastoyhtiöiden on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus sijoitusrahaston hoidon luovuttamisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä. Jos ilmoitusta ei ole tehty määräajassa, sijoitusrahaston hoidon luovuttaminen raukeaa, jollei 1 §:n 2 momentin 6 kohdasta muuta johdu.

4 §

Säilytysyhteisön vaihtaminen

Rahastoyhtiö voi vaihtaa säilytysyhteisöä Finanssivalvonnan luvalla. Rahastoyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten 21 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien siirtämisestä uudelle säilytysyhteisölle rahasto-osuudenomistajien edut turvaavalla tavalla huolehditaan.

5 §

Säännösten soveltaminen ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön

Mitä tässä luvussa säädetään rahastoyhtiöstä, sovelletaan myös ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka on saanut luvan sijoitusrahaston perustamiseen Suomeen.

19 luku

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen

1 §

Rahastoyhtiön velvollisuus hakea toimiluvan peruuttamista

Rahastoyhtiön on haettava Finanssivalvonnalta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa. Hakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön

HE 243/2018 vp

yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hoidon.

2 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta peruuttaa rahastoyhtiön toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä ja rajoittaa sen toimintaa 27 §:ssä.

Finanssivalvonnan on kuultava rahastoyhtiön muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa hoitaman sijoitusrahaston kotivaltion toimivaltaisia viranomaisia ennen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamista.

3 §

Toimiluvan peruuttamisen ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Finanssivalvonnan on ilmoitettava rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi kaupparekisteriin ja tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Jos rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

Päättyessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista sijoituspalvelulain 11 luvun mukaisesti.

4 §

Säilytysyhteisön velvollisuus vastata sijoitusrahaston hoidosta erityistilanteissa

Jos rahastoyhtiön toimilupa peruutetaan, yhtiö asetetaan selvitystilaan, yhtiön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhtiö muutoin lopettaa toimintansa, säilytysyhteisön on ryhdyttävä välittömästi toimiin sijoitusrahaston hoitamiseksi.

Säilytysyhteisön vastatessa sijoitusrahaston hoidosta säilytysyhteisön oikeuksiin ja velvollisuuksiin sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisessa sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöstä, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

Säilytysyhteisö ei saa käyttää sijoitusrahastoon kuuluvien osakkeiden tuottamaa äänioikeutta hoitaessaan sijoitusrahaston varoja.

Hoitaessaan sijoitusrahastoa säilytysyhteisö ei saa laskea liikkeeseen tai lunastaa rahasto-osuuksia.

Säilytysyhteisön ryhdyttyä hoitamaan sijoitusrahastoa sen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston hoidon luovuttamiseksi toiselle rahastoyhtiölle, sijoitusrahaston su-lauttamiseksi tai sen lakkauttamiseksi. Säilytysyhteisöön sovelletaan tällöin, mitä rahastoyhtiöstä säädetään 16 luvussa.

5 §

Sijoitusrahaston lakkauttaminen

Rahastoyhtiö voi lakkauttaa hoitamansa sijoitusrahaston. Rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava päätöksestään lakkauttaa hoitamansa sijoitusrahasto Finanssivalvonnalle. Rahasto-

yhtiön on samalla ilmoitettava päätöksestä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä. Ilmoituksessa on mainittava, milloin ja millä tavoin rahasto-osuudenomistajan varat ovat nostettavissa.

Rahastoyhtiön on määrättävä lakkautettavan sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen välittömästi keskeytettäväksi, muutettava sijoitusrahaston varat rahaksi, maksettava sijoitusrahaston velat tai erotettava varat niiden maksamiseksi sekä jaettava jäljelle jääneet varat rahasto-osuudenomistajille rahasto-osuuksien määrän mukaisessa suhteessa.

Rahastoyhtiön on laadittava lakkauttamisesta lopputilitys, joka on mahdollisine liitteineen toimitettava tiedoksi rahasto-osuudenomistajille ja Finanssivalvonnalle.

Lunastamatta jääneet varat on vuoden kuluttua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä talletettava rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain mukaisesti. Jollei varoja ole nostettu 14 vuorokauden kuluessa, ne on talletettava talletuspankkiin tai Suomessa sijaitsevan ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin turvallisesti ja tuottavasti. Jollei varoja ole nostettu kymmenen vuoden kuluessa niiden tallettamisesta, ne menevät valtiolle.

Sen jälkeen, kun sijoitusrahaston varat on jaettu ja sijoitusrahasto on lakkautettu, rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle.

6 §

Säilytysyhteisön velvollisuudet erityistilanteissa

Säilytysyhteisön on noudatettava 5 §:ssä tarkoitettua sijoitusrahaston lakkauttamismenettelyä 4 §:n 5 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

7 §

Rahastoyhtiön velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai sulautumiseksi

Rahastoyhtiön on lakkautettava sijoitusrahasto 5 §:n mukaisesti tai sen on ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi 16 luvussa tarkoitetulla tavalla, jos laissa tai sijoitusrahaston säännöissä mainittua sijoitusrahaston vähimmäispääomaa tai rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu vuoden kuluessa siitä, kun sijoitusrahaston toiminta on aloitettu tai sijoitusrahaston varat taikka rahasto-osuudenomistajien lukumäärä on laskenut alle laissa säädetyn tai sijoitusrahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, eikä tilannetta ole kyetty korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa 10 luvun 6 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä, tai jos jokin muu sijoitusrahaston säännöissä määrätty purkautumisperuste täyttyy.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on vaatinut 24 luvun 10 §:n nojalla sijoitusrahaston hoitamisen lopettamista.

8 §

Asiamiehen asettaminen

Finanssivalvonnan on asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta tämän luvun 5 §:n mukaisesti, jos:

- 1) rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 7 §:ssä säädetyn edellytyksen täyttymisestä; tai
- 2) säilytysyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston hoidon luovuttamiseksi.

HE 243/2018 vp

Finanssivalvonnan on 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa välittömästi määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeytettäväksi.

9 §

Ilmoitusvelvollisuus ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta tai rajoittamisesta, rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä ja sijoitusrahaston lakkauttamisesta on ilmoitettava kaikkien niiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa rahastoyhtiö toimii tai rahastoyhtiön hoidettavana tai toimenpiteen kohteena olevan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

Ilmoituksen tekee 1, 2 ja 8 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Finanssivalvonta, 5 ja 7 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa rahastoyhtiö ja 4 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa säilytysyhteisö.

10 §

Sijoitusrahastoa koskevista päätöksistä ilmoittaminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava välittömästi sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille päätöksestä, joka koskee:

- 1) sijoitusrahaston luvan peruuttamista;
- 2) vakavia toimenpiteitä, joita on kohdistettu sijoitusrahastoon; tai
- 3) sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun tai lunastusten keskeyttämistä.

Jos 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastoa hoitaa ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, Finanssivalvonnan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä myös ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Komission notifiointiasetuksessa säädetään toimivaltaisten viranomaisten tietojenvaihdosta.

VII OSA

SÄILYTYSYHTEISÖ

20 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §

Sijoitusrahaston säilytysyhteisö

Sijoitusrahaston säilytysyhteisönä saa toimia ja säilytysyhteisötoimintaa harjoittaa vain sellainen säilytysyhteisö, jolle on myönnetty 2 §:ssä tarkoitettu toimilupa, taikka 12 §:ssä tarkoitettu yhteisö.

Sama yhtiö ei saa toimia sekä rahastoyhtiönä että säilytysyhteisönä.

2 §

Säilytysyhteisön toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta säilytysyhteisön toimiluvan. Hakemukseen on liitettävä riittävät selvitykset hakijasta ja hakijayhtiön omistuksesta, johdosta ja tilintarkastajista,

sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta sekä taloudellisista toimintaedellytyksistä. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä ja siinä annettavista yhteystiedoista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Säilytisyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että yhtiön omistajat täyttävät 8 §:ssä ja sen johto 7 §:ssä säädetty vaatimukset ja yhtiö täyttää pääomalle 9 §:ssä ja yhteisön toiminnalle 11 §:ssä ja 21 luvun 8 §:ssä säädetty vaatimukset. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle yhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

4 §

Toimilupapäätös

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin Finanssivalvonnasta annettua lakia.

5 §

Toiminnan aloittaminen

Säilytisyhteisö voi aloittaa toimintansa, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty, jollei toimiluvan ehtoista muuta johdu. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, säilytisyhteisön tulee lisäksi olla rekisteröity. Säilytisyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, milloin se aloittaa toimintansa.

6 §

Säilytisyhteisön toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava säilytisyhteisön toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Perustettavalle säilytisyhteisölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

7 §

Säilytisyhteisön johtaminen

Säilytisyhteisöä on johdettava ammattitaitoisesti sekä terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Säilytisyhteisön johtoon kuuluvien on oltava luotettavia henkilöitä, jot-

ka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksella kokonaisuutena sekä toimitusjohtajalla ja muulla toimivaan johtoon kuuluvalla on oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan ja siihen liittyvien merkittävien riskien tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön johtoon kuuluvaksi; tai

2) muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitettulla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitettua tehtävää, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava johtoon kuuluvia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

8 §

Säilytysyhteisön omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia säilytysyhteisön osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytysyhteisöä; tai

2) muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitettulla aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan säilytysyhteisöä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa säilytysyhteisön omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä säilytysyhteisössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

9 §

Säilytysyhteisön vähimmäispääoma

Säilytysyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimituslupa myönnettäessä.

Säilytysyhteisöön sovelletaan pääoman riittävyttä koskevia vaatimuksia, jotka vastaavat vähintään EU:n vakavaraisuusasetuksen 315 tai 317 artiklan mukaisesti valitun menetelmän perusteella laskettavia vaatimuksia. Säilytysyhteisöllä on jatkuvasti oltava omia varoja vähintään 1 momentissa säädetty määrä.

10 §

Eurooppayhtiö säilytysyhteisönä

Edellä 2 §:ssä tarkoitettu lupa myönnetään myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on lisäksi pyy-

HE 243/2018 vp

dettävä lupahakemuksesta kyseisessä valtiossa yhteissijoitusyritysten ja rahastoyhtiöiden toimintaa valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautamalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

11 §

Merkittävät sidonnaisuudet

Säilytisyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää säilytisyhteisön tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

12 §

Säilytisyhteisönä toimiva muu toimija

Sen estämättä, mitä 2 §:ssä säädetään, säilytisyhteisönä voi toimia Suomen Pankki tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos.

Säilytisyhteisönä voi lisäksi toimia luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen ETA-luottolaitos:

- 1) jolla on sivuliike Suomessa;
- 2) joka täyttää tämän luvun 9 §:ssä säädetyt pääomavaatimukset; ja
- 3) joka on kotivaltiossaan oikeutettu harjoittamaan sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua säilytisyhteisötoimintaa.

13 §

Säilytisyhteisön velvollisuus hakea toimiluvan peruuttamista

Säilytisyhteisön on haettava Finanssivalvonnalta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa. Hakemukseen on liitettävä säilytisyhteisön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, ettei säilytisyhteisöllä ole enää hoidettavana 21 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

14 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta peruuttaa säilytisyhteisön toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä rajoittaa sen toimintaa 27 §:ssä.

15 §

Asiamiehen asettaminen

Jos säilytisyhteisön toimilupa peruutetaan, yhteisö asetetaan selvitystilaan, yhteisön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhteisö muutoin lopettaa toimintansa, eikä rahastoyhtiö

välittömästi ryhdy toimenpiteisiin uuden säilytysyhteisön valitsemiseksi, säilytysyhteisöön on määrättävä Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä, kunnes varsinainen säilytysyhteisö ottaa tehtävänsä vastaan.

Jollei rahastoyhtiö ryhdy toimenpiteisiin säilytysyhteisön valitsemiseksi, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen lakkauttamiseksi 19 luvun 8 ja 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

21 luku

Säilytysyhteisön tehtävät

1 §

Sijoitusrahaston varojen säilyttäminen

Sijoitusrahaston varat on säilytettävä yhdessä säilytysyhteisössä.

Sijoitusrahaston varat on pidettävä erillään säilytysyhteisön omaisuudesta ja muiden asiakkaiden ja sijoitusrahastojen varoista sekä säilytettävä luotettavalla tavalla. Sijoitusrahaston varoja ei saa ulosmitata säilytysyhteisön velasta.

Säilytysyhteisön on hoidettava tehtävänsä huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien eduksi.

2 §

Säilytysyhteisön muut tehtävät

Säilytysyhteisön tehtävänä on:

1) varmistaa, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskuissa ja lunastuksissa noudatetaan tätä lakia ja sijoitusrahaston sääntöjä;

2) varmistaa, että sijoitusrahaston rahasto-osuuksien arvo lasketaan tämän lain ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti;

3) noudattaa rahastoyhtiön antamia toimeksiantoja, jolleivät ne ole tämän lain tai rahastoyhtiön toimintaa koskevan muun lain tai sijoitusrahaston sääntöjen vastaisia;

4) varmistaa, että sijoitusrahaston varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan sijoitusrahastolle yleisesti käytössä olevassa määräajassa;

5) varmistaa, että sijoitusrahaston tuotot käytetään tämän lain ja sijoitusrahaston sääntöjen mukaisesti.

Säilytysyhteisön on varmistettava, että sijoitusrahaston kassavirtaa seurataan asianmukaisesti ja että rahasto-osuuksien merkitsemisen yhteydessä sijoittajien suorittamat tai näiden lukuun suoritettavat maksut on vastaanotettu ja sijoitusrahaston käteisvarat kirjattu sellaiselle käteistilille:

1) joka on avattu sijoitusrahaston tai sitä hoitavan rahastoyhtiön tai sijoitusrahaston lukuun toimivan säilytysyhteisön nimissä;

2) joka on avattu sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa keskuspankissa, talletuspankissa tai muussa valtiossa toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa; ja

3) jota ylläpidetään sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:ssä ja 3 §:n 2—4 momentissa säädettyjen periaatteiden ja 5 §:ssä tarkoitettujen määräysten mukaisesti.

Jos 2 momentissa tarkoitettu käteistili avataan sijoitusrahaston säilytysyhteisön nimissä, tilille ei saa kirjata mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettua yhteisön käteisvaroja eikä säilytysyhteisön omia käteisvaroja.

3 §

Säilytettävät ja kirjattavat rahoitusvälineet

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvat rahoitusvälineet on annettava säilytysyhteisön säilytettäväksi, jolloin säilytysyhteisön on säilytettävä kaikki sellaiset rahoitusvälineet, jotka voidaan:

- 1) kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon avatulle rahoitusvälinetilille; tai
- 2) toimittaa fyysisesti säilytysyhteisölle.

Säilytysyhteisön on kirjattava 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut rahoitusvälineet rahoitusvälinetilille sijoitusrahaston tai sitä hoitavan rahastoyhtiön nimiin sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:ssä ja 2 §:n 3 momentissa säädettyjen periaatteiden ja 5 §:ssä tarkoitettujen määräysten mukaisesti siten, että niiden voidaan koska tahansa todeta kuuluvan kyseiselle sijoitusrahastolle tämän lain mukaisesti.

Säilytysyhteisön on säilytettävä sijoitusrahaston muut kuin 1 momentissa tarkoitetut varat siten, että varojen kuuluminen sijoitusrahastolle voidaan todentaa rahastoyhtiön toimittamien tietojen tai muun ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on jatkuvasti ylläpidettävä näitä varoja koskevia tietoja.

Säilytysyhteisön on toimitettava rahastoyhtiölle säännöllisesti luettelo tässä pykälässä tarkoitetuista sijoitusrahaston varoista.

4 §

Kielto käyttää säilytettävänä olevia varoja

Säilytysyhteisö ei saa käyttää säilytettävänä olevia 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja varoja uudelleen omaan tai kolmannen osapuolen lukuun. Uudelleenkäyttökielto koskee kaikkia säilytettävänä olevia varoja koskevia liiketoimia.

Säilytysyhteisön säilytettävänä olevia varoja voidaan käyttää uudelleen sijoitusrahaston lukuun, jos:

- 1) säilytysyhteisö noudattaa sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön ohjeita;
- 2) uudelleenkäyttö on sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien etujen mukaista; ja
- 3) liiketoimi on suojattu omistusoikeuden siirtävän järjestelyn yhteydessä sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön vastaanottamalla riittäväillä ja likvideillä vakuuksilla.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun vakuuden markkina-arvon on oltava vähintään uudelleenkäytettävien varojen markkina-arvo hinnanerolla korotettuna.

5 §

Säilytystoiminnan ulkoistamisen edellytykset

Säilytysyhteisö ei saa ulkoistaa 2 §:ssä tarkoitettuja valvontatehtäviä.

Säilytysyhteisö saa ulkoistaa 3 §:ssä tarkoitetun rahoitusvälineiden ja muiden varojen säilyttämisen vain, jos:

- 1) ulkoistamiselle on olemassa objektiivinen peruste;
- 2) ulkoistamista ei tehdä tässä laissa säädettyjen vaatimusten välttämiseksi;
- 3) säilytysyhteisö valitsee huolellisesti palveluntarjoajan, jolle se aikoo ulkoistaa toiminnon;
- 4) säilytysyhteisö valvoo palveluntarjoajaa, jolle se on ulkoistanut säilyttämisen, ja arvioi säännöllisesti sen toimintaa.

Mitä 4 §:ssä säädetään säilytysyhteisöstä, sovelletaan myös 2 momentissa tarkoitettuun palveluntarjoajaan.

HE 243/2018 vp

Palveluntarjoaja, jolle säilytysyhteisö on ulkoistanut 2 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ja muiden varojen säilyttämisen, voi siirtää säilyttämisen edelleen 2 ja 3 momentissa ja 6 §:ssä säädetyin edellytyksin.

6 §

Palveluntarjoaja säilyttäjänä

Palveluntarjoaja, jolle säilytysyhteisö ulkoistaa 3 §:ssä tarkoitettujen varojen säilyttämisen, on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) sillä on rakenteet ja asiantuntemus, jotka ovat riittävät ja oikeasuhteiset sille uskottujen sijoitusrahaston varojen luonne ja monimuotoisuus huomioon ottaen;
- 2) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden osalta:
 - a) se on toiminnan vakautta koskevan sääntelyn ja valvonnan alainen ja sitä koskee vähimmäispääomavaatimus;
 - b) sille tehdään määräajoin ulkopuolinen tarkastus, jolla varmistetaan, että rahoitusvälineet ovat sen hallussa;
 - 3) se pitää säilytysyhteisön asiakkaiden varat erillään omista varoistaan ja säilytysyhteisön varoista siten, että niiden voidaan koska tahansa todeta kuuluvan tietyn säilytysyhteisön asiakkaille;
 - 4) se toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kolmannen osapuolen maksukyvyttömyystapauksessa sen säilyttämät sijoitusrahaston varat eivät ole jaettavissa kolmannen osapuolen velkojille tai realisoitavissa näiden hyväksi;
 - 5) se noudattaa 1 §:n 1 momentissa, 3 §:n 1—3 momentissa, 4 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa säädetyt velvollisuuksia ja kieltoja.

7 §

Säilytystoiminnan ulkoistaminen kolmanteen maahan

Säilytysyhteisö saa ulkoistaa rahoitusvälineiden säilyttämisen myös sellaiselle kolmannessa maassa toimivalle paikalliselle yhteisölle, joka ei täytä 6 §:n 2 kohdan a alakohdassa säädetyjä vaatimuksia, jos kolmannen maan lainsäädännössä edellytetään, että paikallisen yhteisön tulee säilyttää rahoitusvälineitä eikä yksikään paikallinen yhteisö täytä säädetyjä vaatimuksia. Säilyttämisen ulkoistaminen on sallittua vain siinä laajuudessa kuin kolmannen maan lainsäädäntö sitä edellyttää ja vain niin kauan kuin ulkoistamista koskevia vaatimuksia täyttäviä paikallisia yhteisöjä ei ole. Lisäksi edellytyksenä on, että:

- 1) rahasto-osuudenomistajille on ennen sijoituksen tekemistä ilmoitettu:
 - a) mahdollisuudesta säilyttämisen ulkoistamiseen kolmannen maan lainsäädännössä olevien rajoitusten vuoksi;
 - b) tilanteista, joissa säilyttämisen ulkoistaminen on perusteltua;
 - c) säilyttämisen ulkoistamiseen liittyvistä riskeistä; ja
 - 2) sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö on määrännyt säilytysyhteisön ulkoistamaan rahoitusvälineiden säilyttämisen paikalliselle yhteisölle.
- Edellä 1 momentissa tarkoitettu yhteisö voi siirtää edelleen sille mainitun momentin mukaisesti ulkoistetun säilyttämisen mainitussa momentissa säädetyin edellytyksin.

8 §

Säilytysyhteisön toiminnan järjestäminen

Säilytisyhteisön toiminta on järjestettävä luotettavalla tavalla. Säilytisyhteisön on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus sekä toimintansa jatkuvuus ja säännönmukaisuus kaikissa tilanteissa.

Säilytisyhteisöllä on oltava rahoitusvälineiden säilyttämiseen rahoitusvälineillä tarvittava kirjanpitojärjestelmä, toimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavat hallintomenettelyt, sisäiset valvontamekanismit ja riskinarviointimenettelyt sekä valvonta- ja turvajärjestelyt tiedonkäsittelyjärjestelmiä varten.

Säilytisyhteisön on toteutettava sellaiset organisaatio- ja hallintojärjestelyt, joiden avulla voidaan toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Säilytisyhteisön on eturistiriitatilanteiden syntyessä varmistettava, että sen asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti.

Säilytisyhteisön on huolehdittava sen suorittamia palveluja, toimintoja ja liiketoimia koskevien tietojen ylläpitämisestä siten, että Finanssivalvonta saa pyynnöstä säilytisyhteisöltä tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset tiedot.

9 §

Eturistiriitatilanteiden välttäminen

Säilytisyhteisö ei saa harjoittaa toimintaa, jossa voi syntyä eturistiriitatilanteita sen ja sijoitusrahaston, sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien tai sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön välillä. Edellä tarkoitettua toimintaa saa kuitenkin harjoittaa sen estämättä, mitä 6 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään, jos säilytystehtävien hoitaminen on toiminnallisesti ja hierarkkisesti erotettu säilytisyhteisön muista tehtävistä, mahdolliset eturistiriitatilanteet pyritään välttämään ja eturistiriitatilanteiden syntyessä niistä ilmoitetaan sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille.

10 §

Säilytisyhteisön ilmoitus Finanssivalvonnalle

Jos säilytisyhteisö päättää olla noudattamatta rahastoyhtiön toimeksiantoa tai se havaitsee rahastoyhtiön 2 §:n 1 momentin mukaisessa toiminnassa muutoin huomautettavaa, eikä yhtiö peruuta päätöstään tai muuta toimintatapaansa, säilytisyhteisön on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle.

11 §

Säilytisyhteisösopimus

Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on sovittava kirjallisesti yksittäisen sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä tehtävistä. Sopimuksen tulee sisältää määräykset osapuolten välisestä tietojenvaihdosta ja säilytisyhteisön vaihtamisesta.

Rahastoyhtiön on toimitettava hoitamaansa sijoitusrahastoa koskeva 1 momentissa tarkoitettu sopimus ja siihen tehdyt muutokset välittömästi Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Rahastoyhtiön on pyydettyessä esitettävä rahasto-osuudenomistajalle tai sellaiseksi aikovalle 1 momentissa tarkoitettu sopimus tai sen jäljennös.

12 §

Säilytisyhteisön kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan mukaisesti, säilytysyhteisön on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

13 §

Säilytysyhteisön osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos säilytysyhteisö osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen todistuksen kohteena olevan luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä taikka tämän lain 20 luvun 12 §:n 2 momenttia. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan kohteena olevaa menettelyä.

Toiseen valtioon rekisteröity vastaanottava yhtiö voi sulautumisen tai jakautumisen jälkeen jatkaa säilytysyhteisön toimintaa Suomessa 20 luvun 12 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin.

14 §

Tietojen antaminen Finanssivalvonnalle

Säilytysyhteisön on huolehdittava siitä, että Finanssivalvonta saa pyynnöstä säilytysyhteisöltä kaikki sellaiset sijoitusrahastoa ja sitä hoitavaa rahastoyhtiötä koskevat valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, jotka säilytysyhteisö on saanut tehtäviään hoitaessaan.

Jos sijoitusrahastoa hoitaa ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, Finanssivalvonnan on toimitettava viipymättä 1 momentin nojalla saamansa tiedot ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimivaltaiselle viranomaiselle.

VIII

RAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

22 luku

Rahastoyhtiön toiminta ja sijoitusrahaston markkinointi ulkomailla

1 §

Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla sivuliikkeen välityksellä

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen rahastoyhtiön isäntävaltioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) rahastoyhtiön isäntävaltio, jonka alueelle rahastoyhtiö aikoo perustaa sivuliikkeen;
- 2) sivuliikkeen toimintasuunnitelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa rahastoyhtiön isäntävaltiossa, tiedot sivuliikkeen hallintorakenteesta sekä kuvaus riskienhallintamenetelmistä ja kuvaus isäntävaltiossa toteutettavista sijoitusrahastodirektiivin 15 artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä, menettelyistä ja järjestelyistä;
- 3) sivuliikkeen osoite, josta asiakirjoja on mahdollista saada;
- 4) tiedot sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;
- 5) tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos Finanssivalvonnalla ei ole suunniteltu toiminta huomioon ottaen syytä epäillä rahastoyhtiön hallinnollisten rakenteiden ja varojen riittävyyttä, sen on kahden kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta toimitettava tiedot sivuliikkeen perustamisesta rahastoyhtiön isäntävaltioon toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tästä rahastoyhtiölle. Finanssivalvonta voi kahden kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta päättää olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sivuliikkeen perustamiselle asetettuja vaatimuksia. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Finanssivalvonta on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Jos rahastoyhtiö aikoo hoitaa sijoitusrahastoa rahastoyhtiön isäntävaltiossa, Finanssivalvonnan on liitettävä isäntävaltioon toimivaltaiselle viranomaiselle lähetettävään ilmoitukseen todistus siitä, että rahastoyhtiöllä on toimilupa, kuvaus rahastoyhtiön toimiluvan laajuudesta ja tiedot niistä sijoitusrahastotyyppistä mahdollisesti koskevista rajoituksista, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa.

Sivuliike saa aloittaa liiketoiminnan, kun rahastoyhtiö on saanut rahastoyhtiön isäntävaltioon toimivaltaisen viranomaisen ilmoituksen tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun edellä tarkoitettu viranomainen on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Jos 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettua tietoa muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti muutoksista viimeistään kuukautta ennen niiden voimaantuloa Finanssivalvonnalle sekä rahastoyhtiön isäntävaltioon toimivaltaiselle viranomaiselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua ja 2 momentin mukaisesti toimitettua tietoa muuttuvat, Finanssivalvonnan on ilmoitettava siitä rahastoyhtiön isäntävaltioon toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rahastoyhtiön toimiluvan laajuuteen tai niistä sijoitusrahastotyyppistä mahdollisesti koskeviin rajoituksiin, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa, on tehty muutoksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava muutoksista rahastoyhtiön isäntävaltioon toimivaltaiselle viranomaiselle ja muutettava vastaavasti 3 momentissa tarkoitettuun todistukseen sisältyvät tiedot.

Mitä 4 luvun 2 §:ssä säädetään, ei sovelleta rahastoyhtiön sivuliikkeen välityksellä harjoitamaan toimintaan.

2 §

Lupa sivuliikkeen perustamiseen

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin 1 §:ssä tarkoitettuun valtioon, on haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen Finanssivalvonnalta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei rahastoyhtiön hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan rahastoyhtiön toimintaa. Lupahakemuksesta on pyydettävä Suomen Pankin lausunto. Finanssivalvonnalla on oikeus luvan hakijaa kuultuaan, asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

3 §

Finanssivalvonnan oikeus vaatia luvan edellytysten täyttämistä

Jos rahastoyhtiö ei täytä 1 tai 2 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Finanssivalvonta voi asettaa määräajan asianteen korjaamiseksi ja, jollei vaatimusta täytetä määräajan kuluessa, soveltaa 19 luvun 2 §:ää toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta.

4 §

Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla sivuliikettä perustamatta

Rahastoyhtiön, joka aikoo aloittaa 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetun toiminnan harjoittamisen rahastoyhtiön isäntävaltiossa perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) rahastoyhtiön isäntävaltio, jonka alueella rahastoyhtiö aikoo toimia;
- 2) toimintasuunnitelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa isäntävaltiossa, sekä kuvaus rahastoyhtiön riskienhallintamenettelyistä ja isäntävaltiossa toteutettavista sijoitusrahastodirektiivin 15 artiklassa tarkoitetuista toimenpiteistä, menettelyistä ja järjestelyistä.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tiedot asiasta rahastoyhtiön isäntävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rahastoyhtiö aikoo hoitaa sijoitusrahastoa rahastoyhtiön isäntävaltiossa, ilmoitukseen on liitettävä lisäksi todistus siitä, että rahastoyhtiöllä on toimilupa, kuvaus rahastoyhtiön toimiluvan laajuudesta ja tiedot niistä sijoitusrahastotyypeistä koskevista rajoituksista, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettuun suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos 1 momentissa tarkoitetut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista kirjallisesti etukäteen Finanssivalvonnalle sekä rahastoyhtiön isäntävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rahastoyhtiön toimiluvan laajuuteen tai niitä sijoitusrahastotyypejä mahdollisesti koskeviin rajoituksiin, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa, on tehty muutoksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava muutoksista rahastoyhtiön isäntävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja muutettava vastaavasti 3 momentissa tarkoitettuun todistukseen sisältyvät tiedot.

Tässä pykälässä tarkoitettuun rahastoyhtiöön sovelletaan 4 luvun 2 §:ää eturistiriitojen välttämiseksi.

5 §

Toiminnan aloittaminen muussa kuin ETA-valtiossa

Rahastoyhtiön, joka aikoo aloittaa 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamisen muun kuin ETA-valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä toimintaa sekä missä ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa.

Jos 1 momentissa tarkoitetut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista etukäteen Finanssivalvonnalle sekä asianomaisen valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle.

6 §

Yhteissijoitusyrityksen hoitaminen muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa

Sijoitusrahaston hoitamiseen rahastoyhtiön isäntävaltiossa ei sovelleta tämän lain säännöksiä siltä osin kuin kysymys on 24 luvun 9 §:n 1 momentissa mainituista toiminnoista ja tehtävistä. Rahastoyhtiön on kuitenkin noudatettava tämän lain säännöksiä rahastoyhtiön tehtävien ulkoistamista koskevista järjestelyistä, riskienhallintamenettelyistä, toiminnan vakautta koskevista vaatimuksista ja niiden valvonnasta, rahastoyhtiön raportointivaatimuksista sekä organisaatiosta.

Finanssivalvonta valvoo, että rahastoyhtiö noudattaa 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä.

7 §

Rahasto-osuuksien markkinointi muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa

Rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön, joka aikoo markkinoida Suomessa hoitamaansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa, on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava seuraavat tiedot ja asiakirjat:

1) tiedot järjestelyistä, jotka on tehty sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoimiseksi sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa, ja maininta siitä, että rahasto-osuuksia markkinoi sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö;

2) sijoitusrahaston säännöt, rahastoesite, viimeisin toimintakertomus ja sen jälkeinen puoli-vuotiskatsaus 9 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisina käännöksinä;

3) avaintietoesite 9 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisena käännöksenä.

Finanssivalvonnan on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja sen liitteenä olevat asiakirjat ja toimitettava ne viimeistään kymmenen työpäivän kuluttua vastaanottamisesta sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan on liitettävä asiakirjoihin lisäksi todistus siitä, että sijoitusrahasto täyttää tässä laissa säädetty vaatimukset.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava välittömästi rahastoyhtiölle tai ulkomaiselle ETA-rahastoyhtiölle ilmoituksen ja todistuksen toimittamisesta sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa aloittaa rahasto-osuuksien markkinoinnin sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa ilmoituspäivästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja 2 momentissa tarkoitettu todistus on toimitettava kansainvälisellä rahoituslallalla yleisesti käytetyllä kielellä. Finanssivalvonta ja sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltainen viranomainen voivat sopia siitä, että ilmoitus ja todistus toimitetaan kummankin jäsenvaltion virallisella kielellä.

Finanssivalvonnan on siirrettävä ja arkistoitava tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat sähköisesti.

Komission notifiointiasetuksessa säädetään ilmoituksen vakiomallista ja yhteissijoitusyritystä koskevan todistuksen muodosta ja sisällöstä sekä sähköisestä ilmoitusmenettelystä.

8 §

Rahastoyhtiön velvollisuus pitää asiakirjat ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen saatavilla

Rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on huolehdittava, että 7 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut asiakirjat ja tarvittaessa niiden käännökset ovat sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten saatavilla rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön internetsivuilla. Rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on pidettävä kyseiset asiakirjat ja käännökset ajan tasalla. Niiden on ilmoitettava sijoitusrahaston vas-

taanottavan ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille asiakirjoihin tehdyistä muutoksista ja ilmoitettava, missä nämä asiakirjat ovat saatavilla sähköisessä muodossa.

Rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti etukäteen sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin tehtävistä muutoksista.

Finanssivalvonta antaa komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten oikeudesta saada 7 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat tämän pykälän 1 momentin mukaisesti.

9 §

Tiedonantovelvollisuus ulkomailla

Rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön, joka markkinoi Suomessa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa, on annettava siellä sijoittajille samat tiedot ja asiakirjat, jotka yhtiön on annettava 15 luvun mukaan Suomessa.

Tiedot ja asiakirjat ja niiden muutokset on annettava seuraavasti:

1) tiedot ja asiakirjat on annettava sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 15 luvun säännösten soveltamista;

2) sijoitusrahaston avaintietoesite on käännettävä sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion viralliselle kielelle tai yhdelle sen virallisista kielistä taikka sen toimivaltaisten viranomaisten hyväksymälle kielelle;

3) muut tiedot ja asiakirjat kuin avaintietoesite on käännettävä rahastoyhtiön valinnan mukaan sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion viralliselle kielelle tai yhdelle sen virallisista kielistä taikka sen toimivaltaisten viranomaisten hyväksymälle kielelle tai kansainvälisellä rahoitusalalla yleisesti käytetylle kielelle.

Rahastoyhtiö ja ulkomainen ETA-rahastoyhtiö vastaa 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen käännosten laadinnasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku- ja luanastushinnat on julkistettava tämän lain mukaan määräytyvänä ajankohtana.

10 §

Finanssivalvonnan velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin

Jos sijoitusrahaston vastaanottavan ETA-valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Finanssivalvonnalle, ettei rahastoyhtiö tai ulkomainen ETA-rahastoyhtiö noudata sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoinnissa velvollisuuksia, jotka johtuvat sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanemiseksi annetuista säännöksistä ja niiden noudattamisen valvonta ei kuulu asianomaisen ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan.

11 §

Sijoitusrahaston markkinointi muussa kuin ETA-valtiossa

Rahastoyhtiö saa markkinoida sijoitusrahaston rahasto-osuuksia myös muussa kuin ETA-valtiossa. Finanssivalvonnan on tarvittaessa annettava rahastoyhtiölle hakemuksesta viipymät-

tä todistus siitä, että hakemuksen kohteena oleva sijoitusrahasto on rekisteröity Suomessa ja että se on Finanssivalvonnan valvonnassa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle niistä yleisistä vaikeuksista, joita rahastoyhtiöllä on hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksien markkinoinnissa kolmannessa maassa.

23 luku

Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointi Suomessa

1 §

Notifikaatioilmoitus

Yhteissijoitusyritys saa markkinoida osuuksiaan Suomessa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut markkinoinnin aloittamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava:

1) tiedot järjestelyistä, jotka on tehty yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseksi Suomessa ja maininta siitä, että yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoi yhteissijoitusyritystä hoitava rahastoyhtiö;

2) yhteissijoitusyrityksen säännöt tai perustamisasiakirjat, rahasto-esitys, viimeisin toimintakertomus ja sen jälkeen julkistettu puolivuotiskatsaus 6 §:n 2 momentin mukaisina käännöksinä;

3) avaintietoesite 6 §:n 2 momentin mukaisena käännöksenä;

4) yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen todistus siitä, että yhteissijoitusyritys täyttää sijoitusrahastodirektiivissä säädetty vaatimukset.

Yhteissijoitusyritys saa aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa, kun yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut sille 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus ja todistus on toimitettava kansainvälisellä rahoituslalla yleisesti käytetyllä kielellä, jos Finanssivalvonta ja yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen eivät sovi niiden toimittamisesta kummankin valtion virallisella kielellä.

Yhteissijoitusyrityksen on huolehdittava siitä, että 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu asiakirjat ja tarvittaessa niiden käännökset ovat Finanssivalvonnan saatavilla sähköisesti. Yhteissijoitusyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle asiakirjoihin tehdyistä muutoksista ja ilmoitettava, missä ne ovat saatavilla sähköisesti.

Yhteissijoitusyrityksen on ilmoitettava kirjallisesti etukäteen Finanssivalvonnalle 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin tehtävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on vastaanotettava ja arkistoitava tässä pykälässä tarkoitettu asiakirjat sähköisesti.

Sähköisestä ilmoitusmenettelystä säädetään lisäksi komission notifiointiasetuksessa.

2 §

Markkinoinnin järjestäminen

Yhteissijoitusyrityksen on tämän lain mukaisesti toteutettava osuuksien markkinoimiseksi tarvittavat järjestelyt:

1) maksujen suorittamiseksi osuudenomistajille;

2) osuuksien lunastamiseksi;

3) niiden asiakirjojen ja tietojen saatavilla pitämiseksi, jotka yhteissijoitusyrittäjä on velvollinen antamaan.

Ennen osuuksien markkinoimisen lopettamista yhteissijoitusyrittäjän on ilmoitettava päätöksensä Finanssivalvonnalle ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä. Ilmoituksessa on annettava tiedot siitä:

- 1) miten osuudenomistajille tarkoitetut maksut suoritetaan jatkossa;
- 2) miten osuuksien lunastamisvaatimukset esitetään ja missä;
- 3) miten asiakirjat ja tiedot, jotka yhteissijoitusyrittäjä on velvollinen julkistamaan, pidetään saatavilla ja missä.

3 §

Markkinointivaatimuksia koskevien tietojen pitäminen saatavilla

Finanssivalvonnan on pidettävä internetisivuillaan saatavilla tietoja laeista, asetuksista ja määräyksistä, jotka eivät kuulu sijoitusrahastodirektiivin soveltamisalaan, mutta joilla on erityistä merkitystä 2 §:ssä tarkoitetuissa järjestelyissä Suomessa. Tiedot on pidettävä saatavilla selkeällä tavalla ja kansainvälisellä rahoitusalalla yleisesti käytetyllä kielellä.

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan komission sulautumisdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen laajuudesta.

4 §

Yhteissijoitusyrittäjän oikeudelliseen muotoon viittaaminen

Yhteissijoitusyrittäjä voi käyttää Suomessa toimintaa harjoittaessaan nimissään tai toiminnassaan samaa viittausta oikeudelliseen muotoonsa, jota se käyttää kotivaltiossaan.

5 §

Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa velvoitteiden rikkomisesta yhteissijoitusyrittäjän kotivaltioon

Jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että yhteissijoitusyrittäjä rikkoo osuuksien markkinoinnissa velvoitteita, jotka johtuvat sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanemiseksi annetuista säännöksistä mutta joiden valvonta ei kuulu Finanssivalvonnan toimivaltaan, sen on ilmoitettava asiasta yhteissijoitusyrittäjän kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Finanssivalvonnalla on oikeus ryhtyä sijoittajien suojaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n mukaisesti. Finanssivalvonnalla on oikeus kieltää yhteissijoitusyrittäjän jatkamasta osuuksien markkinointia Suomessa, jos yritys jatkaa toimintaansa sijoittajien etujen vastaisella tavalla:

- 1) huolimatta yhteissijoitusyrittäjän kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten toteuttamista toimenpiteistä;
- 2) koska toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi; tai
- 3) koska toimenpiteitä ei toteuteta kohtuullisessa ajassa.

Finanssivalvonnan on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava niistä yhteissijoitusyrittäjän kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toteuttamistaan toimenpiteistä viipymättä Euroopan komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Finanssivalvonta voi 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden sijasta tarvittaessa saattaa asian Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi.

6 §

Yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuus

Yhteissijoitusyrityksen, joka markkinoi osuuksiaan Suomessa, on tämän lain mukaisesti annettava sijoittajille Suomessa ne tiedot ja asiakirjat ja niihin tehdyt muutokset, jotka sen on annettava sijoittajille yhteissijoitusyrityksen kotivaltiossa sijoitusrahastodirektiivin IX luvun perusteella. Yhteissijoitusyrityksen on annettava ainakin seuraavat asiakirjat ja tiedot:

- 1) säännöt tai sijoitusyhtiön perustamisasiakirjat;
- 2) rahastoesite;
- 3) avaintietoesite;
- 4) toimintakertomus ja puolivuotiskatsaus;
- 5) osuuden liikkeeseenlasku- tai lunastushinta.

Avaintietoesite ja siihen tehdyt muutokset on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä tai Finanssivalvonnan hyväksymällä muulla kielellä. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen muuttujen asiakirjain ja tietojen ja niihin tehdyt muutokset on julkistettava yhteissijoitusyrityksen valinnan mukaan suomen tai ruotsin kielellä tai Finanssivalvonnan hyväksymällä muulla kielellä taikka kansainvälisellä rahoituslalla yleisesti käytetyllä kielellä. Yhteissijoitusyritys vastaa käännösten laadinnasta.

24 luku

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen perustaminen

Ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa perustaa sivuliikkeen Suomeen sen jälkeen, kun sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava:

- 1) sivuliikkeen toimintasuunnitelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, tiedot sivuliikkeen hallintorakenteesta sekä kuvauksen riskienhallintamenetelmistä ja kuvauksen 8 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä, menettelyistä ja järjestelyistä;
- 2) sivuliikkeen osoite, josta asiakirjoja on mahdollista tilata ja saada;
- 3) tiedot sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;
- 4) tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö aikoo hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa, 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on oltava todistus siitä, että rahastoyhtiöllä on 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaava toimilupa, kuvaus rahastoyhtiön toimiluvan laajuudesta ja tiedot niistä sijoitusrahastotyyppistä koskevista rajoituksista, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa.

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen toimintaan sovelletaan 4 luvun 1 §:ää ja 2 §:n 1 ja 2 momenttia.

Sivuliike saa aloittaa toimintansa kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta sai 1 momentissa tarkoitettujen tietojen. Finanssivalvonnan on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava valvontaa varten sivuliikkeeltä vaadittavista tiedoista.

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin tulevista muutoksista viimeistään kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

Jos 2 momentin mukaan ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa harjoittaa toimintaa Suomessa sivuliikkeestä käsin edellyttäen, että Finanssivalvonta saa ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen muutoksista ja 2 momentissa tarkoitettua todistusta koskevat päivitettyt tiedot.

2 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa aloittaa toiminnan Suomessa sen jälkeen, kun sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut asiasta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimintasuunnitelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä kuvaus rahastoyhtiön riskienhallintamenetelmistä ja kuvaus 8 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä, menettelyistä ja järjestelyistä. Lisäksi ilmoituksessa on oltava tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö aikoo hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa, 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on oltava todistus siitä, että rahastoyhtiöllä on 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaava toimilupa, kuvaus rahastoyhtiön toimiluvan laajuudesta ja tiedot niitä sijoitusrahastotyyppäjä koskevista rajoituksista, joiden hoitoon rahastoyhtiöllä on toimilupa.

Ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa 2 momentissa tarkoitettun ilmoituksen jälkeen aloittaa palvelujen tarjoamisen Suomessa. Finanssivalvonnan on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava valvontaa varten ulkomaiselta ETA-rahastoyhtiöltä vaadittavista tiedoista. Sijoitusrahaston perustamisesta Suomeen ja sen toiminnasta säädetään 3—10 §:ssä.

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti etukäteen Finanssivalvonnalle 2 momentissa mainittuihin tietoihin tulevista muutoksista.

Jos 3 momentin mukaan ilmoitetut tiedot muuttuvat, ulkomainen ETA-rahastoyhtiö saa harjoittaa 1 momentin mukaisesti toimintaa Suomessa edellyttäen, että Finanssivalvonta saa ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta ilmoituksen muutoksista ja 3 momentissa tarkoitettua todistusta koskevat päivitettyt tiedot.

Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinnista Suomessa säädetään 23 luvun 1—5 §:ssä.

3 §

ETA-rahastoyhtiön lupa sijoitusrahaston perustamiseen

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta ulkomaiselle ETA-rahastoyhtiölle luvan perustaa sijoitusrahasto Suomeen. Luvan saamisen edellytyksenä on, että Finanssivalvonta hyväksyy sijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset 8 luvun mukaisesti ja säilytysyhteisön valinnan.

Lupahakemuksessa on sääntöjen ja säilytysyhteisöä koskevien tietojen lisäksi oltava:

1) selvitys siitä, että hakijalla on kotivaltiossaan lupa hoitaa sijoitusrahastoja ja lupa markkinoida niiden rahasto-osuuksia kotivaltiossaan;

2) ilmoitus perustettavan sijoitusrahaston säilytysyhteisön 20 luvun 7 §:ssä tarkoitetuista vastuuhenkilöistä;

3) rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön välinen 21 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus;

4) tiedot sijoitusten hoitoon ja hallinnoimiseen liittyvien tehtävien ulkoistamista koskevista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hakemuksessa voidaan viitata toimitettuihin tietoihin, jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö jo hoitaa Suomessa saman tyyppisiä sijoitusrahastoja. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää sen valvontavastuulla olevien säännösten noudattamisen varmistamiseksi ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaisilta viranomaisilta tarpeellisia selvennyksiä ja tietoja 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista asiakirjoista sekä 1 §:n 2 momentissa ja 2 §:n 3 momentissa tarkoitettun todistuksen perusteella siitä, kuuluuko sen tyyppinen sijoitusrahasto, jolle lupaa haetaan, ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimiluvan piiriin.

4 §

Lupahakemuksen hylkääminen

Finanssivalvonnan on hylättävä ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus, jos:

- 1) yhtiö ei täytä 3 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia eikä noudata tätä lakia 9 §:n mukaisesti;
- 2) yhtiöllä ei ole kotivaltionsa toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa hoitaa senttyypistä sijoitusrahastoa, jolle lupaa haetaan; tai
- 3) yhtiö ei ole toimittanut 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja.

Ennen asian ratkaisemista Finanssivalvonnan on kuultava ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaisia viranomaisia.

5 §

Lupahakemuksen käsittelyn määräaika

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sijoitusrahaston perustamista koskeva hakemus on ratkaistava kahden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat.

6 §

Velvollisuus ilmoittaa luvan edellytyksissä tapahtuvista muutoksista

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin ja 4 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin jälkikäteen tehdyistä olennaisista muutoksista.

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettun sijoitusrahaston ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä tai säilytysyhteisöä ei saa vaihtaa eikä sijoitusrahaston sääntöjä muuttaa ilman Finanssivalvonnan hyväksymistä.

7 §

Finanssivalvonnan velvollisuus pitää internetsivuillaan saatavilla soveltuva sääntely

Finanssivalvonnan internetsivuilla on pidettävä saatavilla ne sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanemiseksi annetut lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka koskevat sijoitusrahaston perustamista ja toimintaa, vähintään yhdellä kansainvälisellä rahoituslalla yleisesti käytetyllä kielellä.

8 §

ETA-rahastoyhtiön velvollisuus järjestää asiakasvalitusten käsittely

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on tämän lain mukaisesti toteutettava 23 luvun 2 §:ssä tarkoitettut toimenpiteet ja otettava käyttöön asianmukaiset menettelyt varmistaa, että ne käsittelevät asianmukaisesti sijoittajien tekemiä valituksia ja sijoittajat voivat käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan. Sijoittajien on näiden toimenpiteiden perusteella voitava tehdä valituksensa suomen tai ruotsin kielellä.

Lisäksi ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on otettava käyttöön asianmukaiset menettelyt ja järjestelyt tietojen asettamiseksi saataville yleisön tai Finanssivalvonnan pyynnöstä.

9 §

Velvollisuus noudattaa Suomen lainsäädäntöä

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön on noudatettava tätä lakia Suomessa hoitamansa sijoitusrahaston:

- 1) sääntöjen vahvistamiseen;
- 2) rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskuun ja lunastamiseen;
- 3) kokonaisriskin ja vipuvaikutuksen laskemiseen sekä muuhun sijoituspolitiikkaan ja sijoitusrajoituksiin;
- 4) lainaksioton, lainaksiannon ja ilman katetta tapahtuvan myynnin rajoittamiseen;
- 5) varojen arvonnäilytykseen ja tilinpitoon;
- 6) liikkeeseenlasku- ja lunastushinnan laskemiseen sekä virheisiin, joita tehdään varojen nettoarvon ja siihen liittyvän sijoittajien korvauksen laskemisessa;
- 7) tuottojen jakamiseen ja uudelleen sijoittamiseen;
- 8) rahastoesitteen, avaintietoesitteen ja määräaikaikatsausten antamiseen sekä muihin tietojen ilmoittamista ja raportointia koskeviin vaatimuksiin;
- 9) markkinoimiseksi tehtyihin järjestelyihin;
- 10) osuudenomistajasuhteisiin;
- 11) sulautumiseen ja uudelleenjärjestelyihin;
- 12) purkamiseen ja selvitysmenettelyyn;
- 13) rahasto-osuusrekisterin sisältöön;
- 14) rahasto-osuudenomistajien äänioikeuksien ja rahasto-osuudenomistajien 1—13 kohtaan liittyvien muiden oikeuksien käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastoa hoitavan rahastoyhtiön lupa- ja valvontamaksuihin sovelletaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia (879/2008).

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön velvollisuudesta antaa Verohallinnolle sen tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995).

10 §

ETA-rahastoyhtiön toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla on Suomessa sivuliike tai joka tarjoaa palveluja Suomeen sivuliikettä perustamatta, ei noudata tätä lakia, Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin. Jos ulkomainen ETA-rahastoyhtiö hoitaa Suomessa sijoitusrahastoa, Finanssivalvonta voi vaatia mainitun pykälän 3 ja 6 momentissa tarkoitettua tilanteessa rahastoyhtiötä lopettamaan sijoitusrahaston hoitamisen. Finanssivalvonta voi vaatia sijoitusrahaston hoitamisen lopettamista asianomaista rahastoyhtiötä kuultuaan myös, jos sijoitusrahastoa hoitamisessa on olennaisesti rikottu Suomessa yleisen edun turvaamiseksi voimassa olevaa lainsäädäntöä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava

edellä tarkoitetut toimenpiteet tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.

Jos Finanssivalvonta katsoo Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa tarkoitetut ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteet riittämättömiksi, se voi 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisen sijasta ilmoittaa asiasta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Finanssivalvonta voi ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamista kieltää tämän lain vastaisen toiminnan, jos kieltö on asian kiireellisuuden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille palvelua on tarjottu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava tällaisista toimenpiteistä mahdollisimman nopeasti Euroopan komissiolle, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

25 luku

Ulkomaisia rahastoyhtiöitä ja valvontayhteistyötä koskevat erityissäännökset

1 §

Ulkomaisia ETA-rahastoyhtiöitä koskevat erityissäännökset

Ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka harjoittaa toimintaa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan, mitä 4 luvun 1 §:ssä säädetään liiketoiminnan harjoittamiseen tarvittavista voimavaroista ja menettelytavoista ja, mitä 2 §:ssä säädetään sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisesta.

Finanssivalvonta vastaa 1 momentin noudattamisen valvonnasta.

2 §

Sijoituspalvelulain säännösten soveltaminen

Edellä 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa sivuliikkeen välityksellä harjoittavaan ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa.

3 §

Sijoittajien korvausrahastoon liittyminen

Edellä 2 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa säädetään sijoituspalvelulain 11 luvun 18—25 §:ssä.

4 §

Sivuliikkeen ilmoittaminen kaupparekisteriin

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön velvollisuudesta tehdä sivuliikkeestä ilmoitus kaupparekisteriin säädetään kaupparekisterilain (129/1979) 13 a §:ssä.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään toiminimestä, ulkomainen ETA-rahastoyhtiö voi Suomessa harjoittaa toimintaansa samalla toiminimellä kuin sillä on kotivaltiossaan.

Patentti- ja rekisterihallitus voi vaatia, että toiminimeen tehdään erottava lisäys, jos:

1) toiminimi ei selvästi erotu parempaa etuoikeutta nauttivista nimistä; tai

HE 243/2018 vp

2) on tarjolla vaara, että se on sekoitettavissa sellaiseen toiminimeen tai tavaramerkkiin, johon jollain toisella on yksinoikeus Suomessa.

5 §

Sivuliikkeen johtaja

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa rahastoyhtiötä sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Sivuliikkeen johtajana ei voi olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985).

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen johtajaan sovelletaan, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään rahastoyhtiön toimitusjohtajasta.

6 §

Sivuliikkeen riskienhallinta

Ulkomainen ETA-rahastoyhtiö ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen asiakkaiden edut. Sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

7 §

Sivuliikkeen varautumisvelvollisuus

Mitä 4 luvun 9 §:ssä säädetään varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, koskee myös ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikettä, jonka välityksellä rahastoyhtiö hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa.

Mitä 1 momentissa säädetään ei kuitenkaan koske ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikettä siltä osin kuin sivuliike on rahastoyhtiön kotivaltion lainsäädännön nojalla varmistanut tehtäviensä hoitamisen poikkeusoloissa 1 momenttia vastaavalla tavalla ja esittänyt siitä Finanssivalvonnalle riittävän selvityksen.

8 §

Vaitiolovelvollisuutta ja asiakkaan tuntemista koskevien säännösten soveltaminen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeeseen

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen toimihenkilön salassapitovelvollisuuteen sovelletaan 26 luvun 1 §:ää, salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen 2 §:ää, velvollisuuteen tuntea asiakas 15 §:ää ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen 27 luvun 5 §:ää.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sivuliikkeellä on kuitenkin oikeus antaa edustamansa rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tai valvonnasta vastaavalle yhteisölle sekä edustamansa rahastoyhtiön tilintarkastajalle ne tiedot, jotka tämän lain mukaan on ilmoitettava.

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

9 §

Haasteen tiedoksiantaminen

Haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi ulkomaiselle ETA-rahastoyhtiölle, jos se on annettu tiedoksi sille, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa edustaa rahastoyhtiötä.

Jollei ketään 1 momentissa tarkoitetuista rahastoyhtiön edustajista ole merkitty kaupparekisteriin, tiedoksianto voidaan toimittaa luovuttamalla asiakirjat jollekulle rahastoyhtiön palveluksessa olevalle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, rahastoyhtiön sivuliikkeen sijaintipaikan poliisiviranomaiselle noudattaen lisäksi oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 2—4 momenttia.

10 §

Sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvussa ja korvausvastuun jakaantumisesta 6 luvussa.

11 §

ETA-rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen yhtiön hoitaessa sijoitusrahastoa Suomessa

Finanssivalvontaa on kuultava ennen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamista, jos yhtiö hoitaa sijoitusrahastoa Suomessa. Ennen luvan peruuttamista Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sijoittajien etujen suojaamiseksi.

12 §

Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa säännösten vastaisesta toiminnasta

Jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että sen valvonnan piiriin kuulumaton toimija harjoittaa tai on harjoittanut sijoitusrahastodirektiivin vastaista toimintaa toisen ETA-valtion alueella, sen on ilmoitettava tästä asianomaisen ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

13 §

Suomessa suoritettu valvontatoimenpide

Toisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä Suomessa suoritettavaan valvontatoimeen tai paikalla tehtävään tarkastukseen tai tutkintaan sovelletaan Finanssivalvonnan lain 60 §:n 1—3 momenttia.

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltäytyä valvontayhteistyöstä säädetään Finanssivalvonnan lain 53 §:ssä.

Valvontayhteistyöstä paikalla tehtävissä tarkastuksissa ja tutkinnoissa säädetään komission notifiointiasetuksessa.

14 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Jos Finanssivalvonnan valvontayhteistyötä koskeva pyyntö on hylätty tai siihen ei ole vastattu kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi saattaa asian Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen käsiteltäväksi. Edellytyksenä on, että Finanssivalvonnan pyyntö koskee:

- 1) sijoitusrahastodirektiivin 109 artiklan mukaista tietojen vaihtoa;
- 2) toisessa ETA-valtiossa suoritettavaa paikalla tehtävää tarkastusta tai tutkintaa; tai
- 3) sen omien virkamiesten osallistumista toisessa ETA-valtiossa suoritettavaan tarkastukseen tai tutkintaan asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen virkamiesten mukana.

15 §

Finanssivalvonnan velvollisuus toimittaa tietoja ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle

Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa tietoja ETA-valtion toimivaltaisille viranomaisille säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 52 §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä rahastoyhtiön isäntävaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa sen varmistamiseksi, että viimeksi mainittu viranomainen kerää rahastoyhtiöltä tiedot, joita tarvitaan sen valvomiseksi, että rahastoyhtiö noudattaa siihen isäntävaltiossa sovellettavia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava rahastoyhtiön isäntävaltion toimivaltaisille viranomaisille rahastoyhtiössä havaituista ongelmista, jos ne saattavat vaikuttaa olennaisesti rahastoyhtiön kykyyn hoitaa sijoitusrahastoon liittyviä tehtäviään asianmukaisesti, sekä liiketoiminnan harjoittamista koskevien tämän lain mukaisten vaatimusten rikkomisista.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille rahastoyhtiön Suomessa hoitamassa sijoitusrahastossa havaituista ongelmista, jos ne saattavat vaikuttaa olennaisesti rahastoyhtiön kykyyn hoitaa tehtäviään asianmukaisesti tai noudattaa niitä tämän lain mukaisia vaatimuksia, jotka kuuluvat Finanssivalvonnan valvontavastuulle.

Toimivaltaisten viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta säädetään komission notifiointiasetuksessa.

16 §

Finanssivalvonnan ilmoitus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle tiedot niistä tapauksista, joissa:

- 1) 24 luvun 3 §:ssä tarkoitettu hakemus on hylätty;
- 2) Finanssivalvonta on päättänyt olla tekemättä 22 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta toisen ETA-valtion viranomaiselle.

17 §

Suomen viranomaisten ilmoittaminen

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen Suomen viranomaisten nimet.

IX OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

26 luku

Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä asiakkaan tunteminen

1 §

Salassapitovelvollisuus

Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja sekä toimihenkilö ovat velvollisia pitämään salassa, mitä he ovat tehtävässään saaneet tietää rahasto-osuudenomistajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta.

Rahastoyhtiö ja säilytysyhteisö ovat oikeutettuja antamaan 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ainoastaan syyttäjä- tai esitutkintaviranomaisille rikoksen selvittämiseksi sekä muuten laissa sellaisten tietojen saantiin oikeutetulle viranomaiselle.

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, rahastoyhtiö saa luovuttaa 1 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä säädetään, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä säädetään, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

3 §

Rahastoyhtiön vahingonkorvausvelvollisuus

Rahastoyhtiö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoitusrahastolle taikka rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle tämän lain, sijoitusrahastodirektiivin perusteella annettujen Euroopan unionin asetusten tai sijoitusrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä.

Mitä 1 momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle rahastoyhtiö on ulkoistanut toimintonsa 6 luvun 1 §:n mukaisesti.

4 §

Rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Rahastoyhtiön hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvollisia korvaamaan vahingon, jonka he tehtävässään ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet rikkomalla tätä lakia tai sijoitusrahaston sääntöjä rahastoyhtiölle, sen osakkeenomistajalle, sijoitusrahastolle taikka rahasto-osuuden omistajalle tai muulle henkilölle. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menettelleensä huolellisesti. Mitä edellä säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 15 luvun tai tämän luvun 1 tai 2 §:n taikka 15 §:n 1, 3 tai 4 momentin säännöksiä.

Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 10 luvun 9 §:ssä.

5 §

Rahastoyhtiön osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuus

Rahastoyhtiön osakkeenomistaja ja osakkeenomistajaan arvopaperimarkkinalain 9 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla rinnastettava on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka tämä myötävaikuttamalla tämän lain tai sijoitusrahaston sääntöjen rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta on aiheuttanut rahastoyhtiölle, sen osakkeenomistajalle, sijoitusrahastolle taikka rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle. Mitä edellä säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 15 luvun tai tämän luvun 1 tai 2 §:n taikka 15 §:n 1, 3 tai 4 momentin säännöksiä.

6 §

Säilytysyhteisön korvausvelvollisuus

Säilytysyhteisö vastaa rahastoyhtiölle ja sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille 21 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti säilytysyhteisön ja sellaisen palveluntarjoajan, jolle rahoitusvälineiden säilyttäminen on ulkoistettu, säilytettävänä olevien rahoitusvälineiden menetyksestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu rahoitusväline menetetään, säilytysyhteisön on palautettava viipymättä samanlainen rahoitusväline tai menetetyn rahoitusvälineen arvoa vastaava rahamäärä rahastoyhtiön hoitamalle sijoitusrahastolle. Säilytysyhteisö ei ole vastuussa menetyksestä, jos se voi osoittaa, että menetys on seurausta ulkopuolisesta tapahtumasta, johon se ei ole kohtuudella voinut vaikuttaa, ja jonka seuraukset eivät olisi olleet vältettävissä kaikista kohtuullisiksi katsottavista toimista huolimatta.

Säilytysyhteisö vastaa rahastoyhtiölle ja sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajille muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta tappiosta vain, jos se aiheutuu siitä, että säilytysyhteisö on tahallaan tai huolimattomuudesta jättänyt velvoitteensa täyttämättä.

Edellä 21 luvun 5 §:n 2—4 momentissa sekä 6 ja 7 §:ssä tarkoitettu tehtävien ulkoistaminen tai niiden edelleen siirtäminen ei vaikuta säilytysyhteisön vastuuseen. Tätä vastuuta ei voida poistaa tai rajoittaa sopimuksella.

Rahasto-osuudenomistajalla on oikeus vaatia korvausta säilytysyhteisöltä joko suoraan tai rahastoyhtiön välityksellä.

7 §

Avaintietoesitteestä johtuvien vahinkojen korvaaminen

Vahinko, joka johtuu yksinomaan sijoittajalle annettavassa avaintietoesitteessä annetuista tiedoista, on korvattava vain, jos tiedot ovat harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia ra-

hastoesitteen asianomaisten osien kanssa. Avaintietoesitteessä on oltava tätä koskeva selvä varoitus.

8 §

Korvauksen sovittelu

Vahingonkorvauksen sovittelusta säädetään vahingonkorvauslain 2 luvussa ja korvausvastuun jakaantumisesta 6 luvussa.

9 §

Rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneen vahingon korvaaminen

Kaikkia rahasto-osuudenomistajia yhteisesti kohdanneesta vahingosta johtuvan 3—6 §:ssä tarkoitetun korvausvaatimuksen esittämisestä ja kanteen nostamisesta päättää rahasto-osuudenomistajien kokous.

Jos korvauskanne päätetään nostaa, kokouksessa on valittava asiamies, jolla on oikeus edustaa rahasto-osuudenomistajia vahingonkorvausasiassa. Asiamiehelle on annettava toimintaohjeet. Asiasta aiheutuneet kulut ja asiamiehelle menevä palkkio suoritetaan sijoitusrahaston varoista Finanssivalvonnan vahvistaman laskelman mukaisesti.

Rahasto-osuudenomistajille yhteisesti määrätty vahingonkorvaus suoritetaan sijoitusrahastolle.

10 §

Määrävähemmistön oikeus ajaa kannetta sijoitusrahaston hyväksi

Jos rahasto-osuudenomistajien kokouksessa on päätetty olla esittämättä korvausvaatimusta tai nostamatta korvauskannetta mutta rahasto-osuudenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista rahasto-osuuksista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista rahasto-osuuksista, ovat äänestäneet päätöstä vastaan, kannetta voidaan ajaa rahasto-osuudenomistajien puolesta sen esittämättä, mitä 9 §:n 1 momentissa säädetään. Kanne voidaan myös nostaa, jos rahasto-osuudenomistajien kokousta ei ole saatu kutsuttua koolle.

Kanteen voivat nostaa rahasto-osuudenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa kaikista rahasto-osuuksista tai vähintään vastaava määrä rahasto-osuuksia kuin 1 momentissa tarkoitetuilla päätöstä vastustaneilla rahasto-osuudenomistajilla. Jos rahasto-osuudenomistaja luopuu kanteesta sen nostamisen jälkeen, muut kanteen nostaneet rahasto-osuudenomistajat voivat kuitenkin jatkaa sitä.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa rahasto-osuudenomistajien kokouksen päätöksestä. Kanteen nostaneet rahasto-osuudenomistajat vastaavat oikeudenkäyntikuluisista, jotka korvataan sijoitusrahaston varoista siltä osin kuin sijoitusrahastolle oikeudenkäynnillä voitettut varat siihen riittävät.

Sijoitusrahaston sulautuminen toiseen vastaavaa sijoituspolitiikkaa harjoittavaan sijoitusrahastoon ei vaikuta sulautuneen sijoitusrahaston rahasto-osuudenomistajien vähemmistön kanneoikeuteen. Vähemmistökanteella saadut varat tulevat vastaanottavalle sijoitusrahastolle myös sulautuneen rahaston rahasto-osuudenomistajien hyväksi.

11 §

Rahasto-osuudenomistajan itsenäinen kanneoikeus

Jos sijoitusrahasto on lakkautettu, eikä 9 §:ssä tarkoitettua vahinkoa koskevan korvausvaatimuksen esittämisestä sen vuoksi voida päättää rahasto-osuudenomistajien kokouksessa, kulakin osuudenomistajalla on 9 §:n estämättä itsenäinen kanneoikeus. Lisäksi kuluttajasiainmies voi Finanssivalvontaa kuultuaan vuoden kuluessa lakkauttamisesta panna kuluttajan asemassa olevien osuudenomistajien puolesta kantajana vireille ryhmäkannelaissa (444/2007) tarkoitettun ryhmäkanteen ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

12 §

Rangaistavaan tekoon perustuva vahingonkorvaus

Jos 9 §:ssä tarkoitettu vahinko on aiheutettu rangaistavalla teolla, myös rahasto-osuudenomistajien tästä johtuvaan rangaistusvaatimukseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään vahingonkorvausvaatimuksesta.

13 §

Haasteen tiedoksiantaminen rahasto-osuudenomistajille

Rahasto-osuudenomistajille yhteisesti osoitettu haaste tai muu tiedonanto katsotaan toimituksi rahasto-osuudenomistajille, kun se on annettu rahastoyhtiölle tiedoksi.

14 §

Finanssivalvonnan oikeus ajaa kannetta osuudenomistajien puolesta

Finanssivalvonnalla on oikeus, jos se katsoo rahasto-osuudenomistajien edun sitä vaativan, ajaa rahasto-osuudenomistajien puolesta 3—6 §:ssä tarkoitettua korvauskannetta.

15 §

Asiakkaan tunteminen

Rahastoyhtiön, rahasto-osuuden hoitajan ja säilytisyhteisön on tunnettava asiakkaansa. Rahastoyhtiön, rahasto-osuuden hoitajan ja säilytisyhteisön on lisäksi tunnistettava asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Rahastoyhtiöllä, rahasto-osuuden hoitajalla ja säilytisyhteisöllä on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetuista riskienhallintajärjestelmistä.

27 luku

Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat tämän lain:

- 1) 3 luvun 6—9 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä;
- 2) 3 luvun 11 §:n säännös 6 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisen arvopapereiden ja johdannaisopimusten hankintaa ja luovutusta koskevista edellytyksistä;
- 3) 8 luvun 3 §:n 4 momentin säännös säännöissä määrättyistä varojen sijoittamista koskevista rajoituksista;
- 4) 8 luvun 8 §:n säännökset rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärästä;
- 5) 19 luvun 4 §:n 1 ja 3—5 momentin säännökset säilytysyhteisön velvollisuuksista vastata sijoitusrahaston hoidosta erityistilanteissa.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja sijoitusrahastodirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain:

- 1) 2 luvun 3 §:n säännös nimityksen ”rahastoyhtiö” tai ”rahasto-osakeyhtiö” käytöstä toiminimessä tai muuten toimintaa osoittamaan;
- 2) 2 luvun 14 §:n säännös rahastoyhtiötä koskevasta kiellosta omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita tai hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia;
- 3) 5 luvun 1 §:n säännökset rahastoyhtiön riskien hallinnasta ja 2 §:n säännökset maksuvalmiutta koskevasta vaatimuksesta;
- 4) 8 luvun 4 §:n 1 momentin säännös velvollisuudesta käyttää nimitystä ”sijoitusrahasto”;
- 5) 10 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskusta, 3 §:n 4 momentin säännös sijoitusrahaston sääntöihin sisällytettävistä tiedoista, 5 §:n 1 momentin säännökset rahasto-osuuden lunastamisesta ja 8 §:n 1 momentin säännös rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämistä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta;
- 6) 13 luvun 9 §:n 1 momentin säännökset äänivallasta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat 1 momentissa säädetyn lisäksi tämän lain:

- 1) 2 luvun 1 §:n säännös sijoitusrahastotoiminnan ja 20 luvun 1 §:n 1 momentin säilytysyhteisötoiminnan harjoittamisesta, jos toimintaa harjoitetaan ilman toimilupaa;
- 2) 2 luvun 4 §:n 1 momentin ja 5 §:n säännökset rahastoyhtiön toimilupaa haettaessa ilmoitettavista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, sekä 3 luvun 1 §:n säännökset rahastoyhtiön pääomasta ja 20 luvun 9 §:n säännökset säilytysyhteisön pääomavaatimuksista;
- 3) 4 luvun 1 §:n säännökset rahastoyhtiön toiminnan järjestämisestä, 6 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista ja 10 §:n säännökset liiketoimista säilytettävistä tiedoista;
- 4) 4 luvun 2 §:n säännökset sijoitusrahastotoiminnassa noudatettavasta huolellisuudesta ja toimimisesta sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien etujen mukaisesti ja velvollisuudesta kohdella rahasto-osuudenomistajia yhdenvertaisesti sekä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;
- 5) 4 luvun 7 §:n 1—4 ja 6—8 momentin säännökset velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön osakkeiden hankkimisesta, omistusosuuden lisäämisestä ja hankitun omistusosuuden luovuttamisesta ja vähentämisestä sekä Finanssivalvon-

nasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistussuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta;

6) 4 luvun 7 §:n 5 ja 8 momentin säännökset rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön ja niiden omistusyhteisöjen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viivytyksettä tietoonsa tulleet omistussuukien muutokset ja vähintään kerran vuodessa omistussuukien omistajat ja omistusten suuruudet;

7) 6 luvun 1 §:n 2—7 momentin ja 2 §:n säännökset rahastoyhtiön velvollisuuksista, kun liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä tai liiketoiminnan kannalta merkittävä toiminto ulkoistetaan;

8) 7 luvun 5 §:n, 15 luvun 1 ja 3—12 §:n sekä 26 luvun 7 §:n säännökset markkinointia ja sijoittajille annettavia tietoja koskevista velvollisuuksista, jos säännösten laiminlyönti on toistuvaa;

9) 8 luvun 7 §:n 1 momentin säännökset kiellosta aloittaa sijoitusrahaston rahasto-osuukien markkinointi ja varojen vastaanottaminen ennen sijoitusrahaston sääntöjen vahvistamista ja 24 luvun 3 §:n 1 momentin säännös ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön Suomeen perustettavan sijoitusrahaston luvanvaraisuudesta sekä 9 luvun 1 §:n 2 momentin säännös sijoitusrahaston varojen säilyttämisestä erillään rahastoyhtiön omaisuudesta;

10) 8 luvun 9 §:n, 13 luvun 2 §:n 1 momentin, 3—9 §:n, 10 §:n 1 ja 2 momentin, 11—16, 18, 19 ja 23 §:n säännökset sijoitusrahaston varojen sijoittamisesta, jos säännösten rikkominen tai laiminlyönti on toistuvaa;

11) 13 luvun 17 §:n säännökset riskienhallintamenetelmistä ja menettelyistä vakioimattomien johdannaisopimusten arvon määrittämiseksi ja johdannaisopimuksia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta;

12) 20 luvun 2 ja 3 §:n säännökset säilytisyhteisön toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella;

13) 21 luvun 2—4 §:n säännökset säilytisyhteisön velvollisuuksista ja 5 §:n säännös tehtävien ulkoistamisesta;

14) 22 luvun 7 §:n 1, 4 ja 6 momentin säännökset rahastoyhtiön ja ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, jos se aikoo markkinoida Suomessa hoitamansa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia sijoitusrahaston vastaanottavassa ETA-valtiossa;

15) 27 luvun 7 §:n 1 ja 5 momentin säännökset rikkomusten ilmoittamista koskevista menettelytavoista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 ja 14 artiklan säännökset arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta sijoitusrahastojen osalta.

Edellä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat 1 momentin 3 kohdassa, 2 momentin 2—4, 8, 10—12 ja 14—15 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja sijoitusrahastodirektiivin, EU:n vakavaraisuusasetuksen tai arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päästösten säännökset.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen, julkistaminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

4 §

Sijoitusrahastorikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) harjoittaa 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa tai 9 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisötoimintaa olematta siihen oikeutettu,

2) 2 luvun 3 §:n vastaisesti käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan nimitystä ”rahastoyhtiö” tai ”rahasto-osakeyhtiö” tai

3) 8 luvun 4 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää nimitystä ”sijoitusrahasto”,
on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoitusrahastorikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä.

5 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 26 luvun 1 §:ssä ja tämän luvun 7 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

6 §

Syyteoikeus

Jos 4 §:ssä tarkoitettulla rikoksella on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, syyttäjä ei saa nostaa siitä syytettä, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

Syyttäjä saa 5 §:ssä tarkoitettua salassapitovelvollisuuden rikkomisesta syytteen vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut sen syytteeseen pantavaksi ja jos rikoksella on loukattu muutakin kuin ainoastaan yksityisen oikeutta, ellei asianomistaja ole sitä ilmoittanut syytteeseen pantavaksi.

7 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain sekä 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Rahastoyhtiön on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien tur-

vaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antamisen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä rahastoyhtiössä.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan myös säilytysyhteisöön.

8 §

Finanssivalvonnan valvontavaltuudet

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii tämän lain vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisenä finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi.

9 §

Uhkasakon määrääminen

Finanssivalvonta voi tehostaa 8 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Finanssivalvonta. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

28 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan sijoitusrahastolaki (48/1999), jäljempänä *kumottu laki*.

Kumottavan lain nojalla annetut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetukset sekä Finanssivalvonnan määräykset jäävät kuitenkin edelleen voimaan.

Muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus kumottuun lakiin tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin.

2 §

Siirtymäsäännökset

Rahastoyhtiön tulee valita rahastoyhtiön hallituksen riippumaton jäsen lain voimaantuloa seuraavalla tilikaudella tai viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2020.

Rahastoyhtiön on saatettava sijoitusrahaston säännöt vastaamaan tämän lain vaatimuksia 12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Vähäiset tekniset muutokset voidaan kuitenkin toteuttaa rahastoyhtiön sopivaksi katsomana hetkenä muun sääntömuutoksen yhteydessä.

Rahastoyhtiö voi luopua säännöllisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen järjestämisestä, kun rahastoyhtiön hallitus on asiasta päättänyt ja sijoitusrahaston säännöt on muutettu. Jos rahastoyhtiön on perustettu edustajisto, sen toiminta päättyy, kun rahastoyhtiö on tehnyt asiaa koskevan päätöksen ja sijoitusrahaston säännöt on muutettu vastaavasti.

Rahasto-osuudenomistajien valitseman tilintarkastajan ja tämän varamiehen tehtävät päättyvät viimeistään lain voimaantuloa seuraavan tilikauden päätyttyä.

2.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 5 § ja 6 §:n 5 ja 6 momentti, 2 luvun 5 §:n 2 momentin 13 kohta ja 6 §:n 1 momentti, 5 luvun 2 §:n 5 kohta ja 3 §, 13 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 14 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 21 luvun 4 §, 22 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 2 ja 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §:n 2 momentin 13 kohta laissa 229/2017, 5 luvun 2 §:n 5 kohta laissa 739/2016 ja 22 luvun 2 § osaksi laissa 627/2014, sekä

lisätään 1 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 8 momentti, 2 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 5 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 627/2014, 527/2016, 229/2017 ja 1078/2017, uusi 14 kohta, 5 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 6 kohta, 11 lukuun uusi 6 §, 12 lukuun uusi 12 §, 13 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 16 a luku sekä 22 lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Suhde sijoitusrahastolakiin

Sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitetun rahastoyhtiön, joka hoitaa vaihtoehtorahastoja, tulee hakea toimilupaa tai rekisteröityä tämän lain mukaisesti. Finanssivalvonta ei tällöin saa edellyttää rahastoyhtiön toimittavan tietoja tai asiakirjoja, jotka tämä on jo toimittanut hakiessaan sijoitusrahastolain mukaista toimilupaa ja jotka ovat edelleen ajantasaisia.

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö ei voi olla kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

6 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

HE 243/2018 vp

Eurooppalaisista riskipääomarahastoista säädetään eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 345/2013, jäljempänä *eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskeva asetus*.

Eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista säädetään eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 346/2013, jäljempänä *eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskeva asetus*.

Rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista säädetään tämän lain lisäksi rahamarkkinarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1131.

2 luku

Määritelmät

1 §

Vaihtoehtorahasto

Erikoissijoitusrahastolla tarkoitetaan 16 a luvun 1 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastoa, jonka hoidossa on noudatettava mainitussa luvussa säädettyjä velvoitteita.

5 §

EU-säätelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksella* vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1286/2014;

14) *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksella* arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365.

6 §

Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan *ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä*, mitä sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa säädetään.

5 luku

Rekisteröinti

2 §

Finanssivalvonnan rekisteri

Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä:

5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä mainitun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa;

6) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä mainitun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.

3 §

Rekisteröinnin edellytykset

Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan on rekisteröitymistä koskevan hakemuksen yhteydessä annettava Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäviksi omat tunnistetietonsa ja hoitamiensa vaihtoehtorahastojen tunnistetiedot sekä tiedot niiden sijoitusstrategioista. Rekisteröitymisvelvolliseen vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovelletaan, mitä 4 luvun 4 §:ssä säädetään merkittävien omistajien ja 6 luvun 5 §:ssä johdon luotettavuudesta.

11 luku

Avoimuutta koskevat vaatimukset

6 §

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevien tietojen esittäminen

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen antamisesta vaihtoehtorahaston tilinpäätöksessä säädetään arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 artiklassa.

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

12 §

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskeva tiedonantovelvollisuus

Edellä 4 §:ssä tarkoitetuista sijoittajille saatavilla pidettävistä tiedoista arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja kokonaistuoton vaihtosopimusten osalta säädetään arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 14 artiklassa.

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

3 §

Vaihtoehtorahaston oikeudelliset edellytykset

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle saa markkinoida ainoastaan vaihtoehtorahastoja, jotka ovat:

3) erikoissijoitusrahastoja;

Toimiluvallisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee lisäksi ottaa käyttöön järjestelyt varmistukseen hoitamansa vaihtoehtorahaston sopivuus aiotulle kohderyhmälle, jos rahastoa markkinoidaan ei-ammattimaiselle asiakkaalle.

14 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §

Säilytysyhteisö

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

3) sijoitusrahastolain 20 luvun 2 §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön toimiluvan saanut osakeyhtiö.

VI OSA

ERITYISET RAHASTOTYYPIT

16 a luku

Erikoissijoitusrahastot

1 §

Erikoissijoitusrahastoon ja sen hoitajaan sovellettavat erityiset säännökset

Vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tai joka on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan siten kuin tässä laissa säädetään, saa hoitaa erikoissijoitusrahastoa noudattaen lisäksi mitä sijoitusrahastolain 2 luvun 10, 11 ja 14 §:ssä, 7 luvun 3 §:ssä, 8 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä 9 §:n 2 ja 3 momentissa, 9 luvun 1—7 §:ssä, 10—12, 17 ja 18 luvussa, 19 luvun 5—8 §:ssä sekä 26 luvun 9, 10 ja 12 §:ssä säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahaston hoitamisesta.

Erikoissijoitusrahaston sulautumiseen sovelletaan sijoitusrahastolain 16 lukua siten kuin kyseisen lain 16 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään sijoitusrahaston muusta kuin rajat ylittävistä sulautumisesta tai sellaisesta kotimaisesta sulautumisesta, jossa on kansainvälinen kytkentä.

Jos erikoissijoitusrahastoa hoitavan vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa perutaan, hoitaja asetetaan selvitystilaan, hoitajan omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka hoitaja muutoin lopettaa toimintansa, sovelletaan sijoitusrahastolain 19 luvun 4 §:ää.

Sellaiseen erikoissijoitusrahastoon, jossa voi olla alle 30 osuudenomistajaa, ei sovelleta sijoitusrahastolain 9 luvun 2 ja 3 §:ää, 12 luvun 9 §:ää eikä 26 luvun 9, 10 ja 12 §:ää.

Erikoissijoitusrahastoon, jonka hoitaja ei ole velvollinen hakemaan vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaa, sovelletaan kuitenkin 6 luvun 1 §:ää, 7 luvun 4 §:ää, 10 luvun 4 §:ää, 15 luvun 4 §:ää ja 21 luvun 8 §:ää.

Erikoissijoitusrahastoon voidaan perustaa alarahastoja. Mitä sijoitusrahastolain 1 luvun 6 §:ssä säädetään alarahastoista, sovelletaan myös erikoissijoitusrahaston alarahastoihin. Lisäksi erikoissijoitusrahaston alarahastoon sovelletaan, mitä tämän luvun 4 §:ssä säädetään erikoissijoitusrahaston vähimmäispääomasta ja aukiolosta sekä 5 §:ssä erikoissijoitusrahaston tuotonta.

2 §

Erikoissijoitusrahaston nimi ja markkinointi

Erikoissijoitusrahaston nimessä on oltava sana ”erikoissijoitusrahasto”. Muusta kuin tämän lain mukaisesta erikoissijoitusrahastosta ei saa käyttää mainittua nimitystä. Nimi ei saa olla omiaan johtamaan sijoittajia harhaan. Erikoissijoitusrahaston on nimeltään selvästi erottava muista ennen sitä sääntönsä Finanssivalvonnalle toimittaneista erikoissijoitusrahastoista. Pääasiallisesti kiinteistöihin tai kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavalla erikoissijoitusrahastolla on oikeus käyttää nimessään tai muutoin toimintaansa osoittamaan kiinteistösijoittamiseen liittyvää nimitystä.

Erikoissijoitusrahaston markkinointiaineistosta on käytävä selkeästi ilmi ne seikat, joiden vuoksi sijoitusrahastoa pidetään erikoissijoitusrahastona.

3 §

Erikoissijoitusrahaston säännöt

Erikoissijoitusrahaston sääntöjen on oltava selkeät ja sijoitusrahastolain 8 luvun 2 ja 3 §:n mukaiset. Säännöt on toimitettava Finanssivalvonnalle tiedoksi tämän lain 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Erikoissijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun muutos on annettu Finanssivalvonnalle tiedoksi 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon erikoissijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla.

Vaihtoehtorahastojen hoitaja ei saa aloittaa hoitamansa erikoissijoitusrahaston osuuskien markkinoimista yleisölle eikä erikoissijoitusrahastoon saa ottaa varoja ennen kuin erikoissijoitusrahaston säännöt on hyväksytty vaihtoehtorahastojen hoitajan hallituksessa. Vaihtoehtorahastojen hoitajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, milloin se aloittaa erikoissijoitusrahaston toiminnan. Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole aloittanut erikoissijoitusrahaston toimintaa kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen säännöt on ensimmäisen kerran toimitettu Finanssivalvonnalle tämän pykälän mukaisesti, sääntöjen tiedoksi toimittamisen on katsottava rauenneen.

Erikoissijoitusrahastoon, jossa voi 4 §:n mukaisesti olla vähemmän kuin kymmenen rahasto-osuudenomistajaa, ei sovelleta tämän pykälän 2 ja 3 momenttia.

4 §

Erikoissijoitusrahaston vähimmäispääoma ja avoimuus

Erikoissijoitusrahasto on avoinna yleisölle. Erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan sijoitusrahastolain 8 luvun 8 §:stä poiketen kuitenkin määrätä rajoituksia sen avoimuuteen.

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavalla erikoissijoitusrahastolla riittää kuitenkin kymmenen rahasto-osuudenomistajaa, jos sen sääntöjen mukaan

kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään miljoonan euron määrästä. Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muussa erikoissijoitusrahastossa on oltava kuitenkin vähintään kymmenen rahasto-osuudenomistajaa. Jos tällaisen erikoissijoitusrahaston sääntöjen mukaan kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään 500 000 euron määrästä, erikoissijoitusrahastossa voi olla alle kymmenen osuudenomistajaa, kuitenkin edellyttäen, että rahaston kokonaispääoma on sääntöjen mukaisesti vähintään kaksi miljoonaa euroa. Jos tällaisen erikoissijoitusrahaston sääntöjen mukaan vähintään yhden rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään kahden miljoonan euron määrästä, erikoissijoitusrahastolla riittää kuitenkin yksi rahasto-osuudenomistaja. Silloin kun erikoissijoitusrahastossa on vähemmän kuin 30 rahasto-osuudenomistajaa, näiden on oltava ammattimaisia asiakkaita tai niihin rinnastettavia varakkaita yksityishenkilöitä.

Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Rahasto-osuuden hoitajaa ei katsota yhdeksi rahasto-osuudenomistajaksi, jos rahasto-osuuden hoitaja täyttää sijoitusrahastolain 11 luvun 7 §:n vaatimukset.

Erikoissijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

5 §

Erikoissijoitusrahaston tuotonjako

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston sekä erikoissijoitusrahaston, jossa on vähemmän kuin 30 rahasto-osuudenomistajaa, on vuosittain jaettava kaikille rahasto-osuudenomistajille samassa suhteessa vähintään kolme neljäsosaa tilikauden voitosta, lukuun ottamatta realisoitumattomia arvonmuutoksia.

6 §

Erikoissijoitusrahaston varojen sijoittaminen

Erikoissijoitusrahaston varat on sijoitettava ilman aiheutonta viivytystä. Jos erikoissijoitusrahaston osuuksia voidaan tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille, vaihtoehtorahastojen hoitajan on hajautettava erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit sijoittaessaan erikoissijoitusrahaston varoja.

Jos erikoissijoitusrahaston osuuksia voidaan tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille, sen säännöissä on mainittava, miltä osin erikoissijoitusrahaston varojen sijoittamisessa poiketaan siitä, mitä sijoitusrahastolain 13 luvussa säädetään sekä miten erikoissijoitusrahaston varat sijoitetaan.

Pääasiallisesti kiinteistöihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston on noudatettava, mitä kiinteistörahastolain 3 ja 4 luvussa säädetään kiinteistörahaston varojen sijoittamisesta, luotonotosta, omaisuuden arvostamisesta ja arvioinnista sekä kiinteistönarvioitsijasta ja kiinteistönarvioinnista.

7 §

Erikoissijoitusrahaston arvonlaskenta ja lunastusten hoitaminen

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on kunakin sellaisena päivänä, jolloin talletuspankit ovat yleisesti auki (*pankkipäivä*), laskettava rahasto-osuuden arvo, lukuun ottamatta pääasiallisesti

kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaa erikoissijoitusrahastoa, jonka arvo on laskettava ja julkistettava kuukausittain kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan poiketa siitä, mitä 1 momentissa sekä sijoitusrahastolain 10 luvun 1, 4 ja 5 §:ssä säädetään. Jos erikoissijoitusrahaston säännöissä on poikkeus sijoitusrahastolain 10 luvun 5 §:ssä säädetystä rahasto-osuuden lunastusoikeudesta, niissä on mainittava, millä ehdoin rahasto-osuuden omistaja voi vaatia rahasto-osuuden lunastusta, kun on päätetty sääntöjen muuttamisesta taikka erikoissijoitusrahaston hallinnon luovuttamisesta, sulautumisesta tai jakautumisesta.

8 §

Erikoissijoitusrahaston merkinnän maksu apporttina

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuden merkintähinta voidaan myös maksaa antamalla kiinteistöjä tai kiinteistöarvopapereita, joiden yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa, jos erikoissijoitusrahaston sääntöihin on otettu määräys siitä, että rahasto-osuus voidaan merkitä oikeuksin tai velvollisuuksin panna erikoissijoitusrahastoon osuutta vastaan muuta omaisuutta kuin rahaa (*apporttiomaisuus*). Muun kuin edellä tarkoitetun pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavan erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuden merkintähinta voidaan maksaa antamalla sijoitusrahastolain 13 luvussa tarkoitettuja rahoitusvälineitä apporttina. Tällaisen erikoissijoitusrahaston osalta edellytyksenä on lisäksi, että sen säännöissä on määräys, jonka mukaan kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään miljoonan euron määrästä.

Apporttiomaisuuden arvosta ja vaikutuksesta rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuuteen on ennen rahasto-osuuden merkintää hankittava kiinteistörahastolaissa tarkoitetun riippumattoman ja ulkopuolisen kiinteistönarvioitsijan arvio, tai jollei apporttiomaisuuteen kuulu kiinteistöjä tai kiinteistöarvopapereita, lausunto KHT-tilintarkastajalta taikka tilintarkastusyhteisöltä, jolloin lausunnosta vastuullisen tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

4 §

Vaihtoehtorahaston markkinointi

Finanssivalvonnan on saatuaan 12 luvun 1 §:ssä tai 19 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoehtorahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan vaihtoehtorahastoa. Finanssivalvonnan on 20 pankkipäivän kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta ilmoitettava päätöksestä vaihtoehtorahastojen hoitajalle. Finanssivalvonnan on samalla ilmoitettava asiasta vaihtoehtorahaston kotijäsenvaltion ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

Jos Finanssivalvonta katsoo, ettei sille ole toimitettu riittäviä tietoja 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen liittyessä ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavaan vaihtoehtorahastoon, Finanssivalvonnan tulee antaa asiassa kielteinen päätös 10 pankkipäivän kuluessa sille toimitettujen lisätietojen vastaanottamisesta ja viimeistään 90 päivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonta voi kieltää markkinoinnin aloittamisen ei-ammattimaisille asiakkaille, jos se katsoo päätöksessään tarkemmin esitetyin perustein, että vaihtoehtorahasto ei täytä 13 luvussa asetettuja markkinoinnin edellytyksiä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää vaihtoehtorahaston markkinoinnin aloittaminen, sovelletaan myös muutosilmoitukseen.

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille rikemaksu ovat:

- 1) 12 luvun 6 §:n säännökset velvollisuudesta antaa vivutuksesta tietoa sijoittajalle ja 7 §:n säännökset velvollisuudesta noudattaa sijoittajille annettuja varojen sijoittamista koskevia tietoja;
 - 2) 16 a luvun 4 §:n säännökset rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärästä;
 - 3) 16 a luvun 6 §:n säännökset erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnasta;
 - 4) 17 luvun 1 §:n säännökset vivutuksen rajoista ja 3 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta käytettäessä vivutusta merkittävässä määrin;
 - 5) 18 luvun 1—6 §:n säännökset ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta.
-

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille seuraamusmaksu, ovat:

- 1) 4 luvun 5 §:n säännökset velvollisuudesta ilmoittaa olennaisista muutoksista toimiluvan myöntämisen edellytyksiin;
- 2) 6 luvun 2 §:n säännökset vähimmäispääomasta, 4 §:n säännökset vastuuriskien kattamisesta sekä 5 §:n säännökset vaihtoehtorahaston johtamisesta ja luotettavuudesta;
- 3) 7 luvun 1 §:n säännökset resursseista, 2 §:n säännökset hallinto- ja valvontajärjestelyistä, 4 §:n säännökset säilytysyhteisön nimeämisestä, 6 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta sekä 7 §:n säännökset palkitsemisjärjestelmästä;
- 4) 8 luvun 1 §:n säännökset riskienhallinnan järjestämisestä, 2 §:n säännökset riskienhallinnan erillisyydestä, 3 §:n säännökset riskienhallintatoimenpiteistä ja 6 §:n säännökset maksuvalmiusriskin hallinnasta;
- 5) 9 luvun 3 §:n säännökset arvonmäärittämisessä käytettävästä menetelmästä;
- 6) 10 luvun 2 §:n säännökset toimintojen ulkoistamisen edellytyksistä;
- 7) 11 luvun 1 §:n säännökset tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta;
- 8) 12 luvun 3 §:n säännökset totuudenvastaisesta ja harhaanjohtavasta markkinoinnista, 4 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille, 5 §:n säännökset säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta ja 8 §:n säännökset asiakkaan tuntemisesta;
- 9) 13 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentin säännökset edellytyksistä vaihtoehtorahaston markkinoinnille ei-ammattimaiselle asiakkaalle, 4 §:n säännökset avaintietoositteesta ja 5 §:n säännökset avaintietoositteen lisätiedoista ja kielestä;
- 10) 16 a luvun 2 §:n säännös velvollisuudesta käyttää nimitystä erikoissijoitusrahasto;
- 11) 18 luvun 7 §:n säännökset yhtiön tyhjentämisestä varoista;

12) 20 luvun 4 §:n säännökset säilytysyhteisöstä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden lainlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu tämän lain mukaiselle säilytysyhteisölle, ovat lisäksi:

- 1) 10 luvun 3 §:n säännökset toimintojen edelleenulkoistamisesta;
- 2) 14 luvun 2 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta;
- 3) 15 luvun 2 §:n säännökset säilytysyhteisön säilytystehtävistä, 3 §:n säännökset säilytysyhteisön muista tehtävistä, 5 §:n säännökset säilytystehtävän ulkoistamisesta ja 6 §:n säännökset säilytysyhteisön ilmoituksesta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi tämän lain 7 luvun 9 §:n säännökset osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistusosuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden lainlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat 1—3 momentissa säädetyn lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 ja 14 artiklan säännökset arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta vaihtoehtorahastojen osalta.

Tässä pykälässä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös 1 momentin 1—9 ja 11 kohdassa, 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 4 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset sekä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin tai arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen nojalla annettujen komission asetusten säännökset.

Edellä 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta voidaan seuraamusmaksu määrätä myös ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalle.

4 a §

Muutoksenhaku eräiden EU-asetusten johdosta

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskevan asetuksen ja eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskevan asetuksen nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

Jos eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskevan asetuksen 14 artiklassa tarkoitettua päätöstä hoitajan rekisteröinnistä tai 14 b artiklassa tarkoitettua päätöstä rahaston rekisteröinnistä taikka eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskevan asetuksen 15 artiklassa tarkoitettua päätöstä hoitajan rekisteröinnistä tai 15 b artiklassa tarkoitettua päätöstä rahaston rekisteröinnistä ei ole annettu sen antamiselle säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

5 §

Vaihtoehtorahastorikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) hoitaa vaihtoehtorahastoa 3 luvun 1 §:n, 5 luvun 1 §:n, 19 luvun 1 §:n tai 20 luvun 1 §:n vastaisesti,

2) hoitaa vaihtoehtorahastoa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan perumista koskevan päätöksen vastaisesti tai 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti,

3) markkinoi vaihtoehtorahaston osuuksia ammattimaisille tai ei-ammattimaisille asiakkaille 19 luvun 3 §:n 2 momentin tai 4 §:n tai 20 luvun 2 §:n vastaisesti,

4) käyttää toiminimenä tai muutoin liiketoiminnassaan 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettua nimitystä mainitun säännöksen vastaisesti,

5) käyttää nimitystä erikoissijoitusrahasto 16 a luvun 2 §:n 1 momentin vastaisesti tai

6) harjoittaa vaihtoehtorahastojen säilytystoimintaa 14 luvun 1 §:n tai 3 §:n 1—3 momentin vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vaihtoehtorahastorikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä sijoitusrahastolain 28 luvun 2 §:ssä säädetään sääntömuutoksia ja arvonalaskennan oikeellisuuden tarkastuksia koskevista siirtymäajoista, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon.

Rekisteröityneen vaihtoehtorahastojen hoitajan on toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen merkittävien omistajien ja johdon luotettavuudesta viimeistään tämän lain voimaantuloa seuraavan vuoden loppuun mennessä.

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 33 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1071/2017,

muutetaan 4 §:n 2 momentin 4 kohta, 5 §:n 6, 10 ja 33 kohta, 20 §:n 1 momentti, 20 a §:n 1 momentti, 28 §:n 4 momentti, 29 §:n 5 momentti, 32 §:n 3 momentti, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 momentti sekä 2 momentin 5 ja 6 kohta, 41 a §:n 3 ja 12 momentti sekä 43 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 2 momentin 4 kohta ja 29 §:n 5 momentti laissa 170/2014, 5 §:n 6, 10 ja 33 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 40 §:n 2 momentin 5 ja 6 kohta laissa 1071/2017, 20 a §:n 1 momentti ja 28 §:n 4 momentti laissa 352/2017, 40 §:n 1 momentti ja 41 a §:n 3 ja 12 momentti laissa 241/2018 sekä 43 §:n 4 momentti laissa 176/2016, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017 ja 241/2018, uusi 34 kohta, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017 ja 241/2018, uusi 8 momentti, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa

HE 243/2018 vp

1071/2017, uusi 7 ja 8 kohta, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 241/2018, uusi 12 momentti, jolloin muutettu 12 momentti ja nykyinen 13 momentti siirtyvät 13 ja 14 momentiksi, 50 f §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 170/2014 ja 737/2016, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 50 q § seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

4) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä sekä mainitun lain nojalla toimiluvan saanutta säilytysyhteisöä;

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 8 luvun 18 §:n, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n tai arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä *EU:n arvopaperikeskusasetus*, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta;

34) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365, jäljempänä *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus*.

20 §

Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan tai tämän lain 5 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun finanssimarkkinoilla toimivan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäviviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada EU:n arvopaperikeskusasetuksen 61 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäviviranomaiselta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 ja 12 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenetlystä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiössä ja sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saaneessa säilytisyhteisössä 1 momentissa tarkoitettua tehtävässä, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tai laiminlyönyt sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä mainittuja säännöksiä.

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksessa tarkoitettua vastapuolen hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt mainitun asetuksen 4 tai 15 artiklan säännöksiä.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 20 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuden omistajien kokoukseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytisyhteisöstä, erityisestä säilytisyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, raportointipalvelun tarjoajasta, raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

- 1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;
- 2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;
- 3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai
- 4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa tai 8 luvun 18 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksesta ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloittavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä *korttimaksujen siirtohintoja koskeva aset*, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloittaville siirtohinnoille;

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luottavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

7) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytöstä; tai

8) rahamarkkinarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1131, jäljempänä *rahamarkkinarahastoasetus*, 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston perustamisen, hoitamisen ja markkinoimisen luvanvaraisuudesta, 4 artiklan 5 kohdan tai 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen perusteella, 6 artiklan säännöksiä nimityksen ”rahamarkkinarahasto” käytöstä, 9—16 artiklan säännöksiä omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista, 17, 18, 24 tai 25 artiklan säännöksiä sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista, 19—21 tai 23 artiklan säännöksiä sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahastojen luottoluokituksesta, 27 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahaston hoitajan selonottovelvollisuudesta, 28 artiklan säännöksiä stressitesteistä, 29—34 artiklan säännöksiä arvostamista koskevista vaatimuksista taikka 36 artiklan säännöksiä avoimuusvaatimuksista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista, siinä mainitun asetuksen 4 artiklan rikkomisesta oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään viisi miljoonaa euroa, sen mukaan, kumpi on suurempi, ja 15 artiklan rikkomisesta enintään joko kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdoista tai enintään 15 miljoonaa euroa, sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 7—12 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistamisesta, sovelletaan myös 26—28, 28 a, 28 b, 29, 33 ja 33 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 19 luvun 8 §:ssä ja 24 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen päätösten julkistamiseen.

50 f §

Toiminta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetussa direktiivissä ja siihen liittyvissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahamarkkinarahastoasetuksen 38 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 q §

Toiminta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 16 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

lahjanlupauslain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lahjanlupauslain (625/1947) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 831/1991, sekä *lisätään* 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 831/1991, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Rahasto-osuuden lahjoitus, johon ei sovelleta 1 tai 2 momenttia, katsotaan täytetyksi, kun rahasto-osuuden luovuttamisesta on ilmoitettu 3 momentissa tarkoitettulla tavalla sille, joka pitää rahasto-osuusrekisteriä sijoitusrahastolain (/) mukaisesti.

4 §

Jos joku on lahjoittamisen tarkoituksessa luottolaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai muuhun vastaavaan yritykseen toisen nimiin tallettanut rahaa taikka antanut säilytettäväksi arvopapereita tai muuta irtainta omaisuutta pidättämättä itselleen oikeutta määrätä kyseisestä omaisuudesta, lahjoitus katsotaan täytetyksi, kun luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai muu vastaava yritys on vastaanottanut lahjoitetun omaisuuden lahjan saajan lukuun. Mitä edellä

tässä momentissa säädetään, sovelletaan, vaikka talletuksesta tai säilytyksestä annettu todistus on jäänyt lahjan antajan haltuun.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun lahjan antaja on siirtänyt lahjan saajan nimiin varoja talletuksestaan tai säilytyksestään luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä tai muussa vastaavassa yrityksessä.

Jos joku on lahjoittamisen tarkoituksessa luovuttanut arvo-osuuksia toisen tilille kirjattaviksi pidättämättä itselleen oikeutta määrätä niistä, lahjoitus katsotaan täytetyksi, kun arvo-osuudet on kirjattu lahjan saajan arvo-osuustilille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 171/2014, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

2) sijoitusrahastolain (/) 24 luvun 3 §:ssä tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa sijoitusrahastoa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa;

3 §

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen

Jos viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiön hallinnoimaan sijoitusrahastoon on sulautunut toisen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto siten kuin sijoitusrahastolain 16 luvussa säädetään, sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät aikaan, joka alkaa sijoitusra-

hastolain 16 luvun 13 §:n 2 momentin mukaisesta sulautumisen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta ja päättyy kalenterivuoden päättyessä. Vastaavasti sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka hallinnoima sijoitusrahasto on sulautunut. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Jos rahastoyhtiölle on viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen luovutettu toisen rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston hoito (*luovutettu sijoitusrahasto*) sijoitusrahastolain 18 luvussa säädetyllä tavalla, luovutetun sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanojankohdan ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Vastaavasti luovutetun sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka sijoitusrahasto on luovutettu. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n ja 11 luvun 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohta ja 11 luvun 15 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohta laissa 1069/2014 ja 11 luvun 15 §:n 3 momentti laissa 166/2014, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tämä laki ei koske:

2) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä eikä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuja vaihtoehtorahastojen hoitajia, niiden säilytysyhteisöjä, erityisiä säilytysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei tämän luvun 4 ja 6 §:stä muuta johdu;

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

15 §

Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 9 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

kiinteistörahastolain 1 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 1 §:n 3 momentti ja 15 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 164/2014 ja 15 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta laissa 350/2007, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavasta erikoissijoitusrahastosta säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014). Osakeyhtiömuotoisesta kiinteistörahastosta ja siihen rinnastettavasta kommandiittiyhtiöstä säädetään tämän lain ohella vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

15 §

Varojen sijoittaminen

Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheetonta viivytystä kiinteistösijoitustoiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:

- 8) johdannaissopimukseen noudattaen sijoitusrahastolain (/) 13 luvun 15 §:ää; sekä
9) arvopapereiden lainaus- ja takaisinostosopimukseen noudattaen sijoitusrahastolain 13 luvun 18 §:ää.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain (1183/2009) 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 6 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 175/2014, seuraavasti:

3 §

Oikeus tarjota säästämissopimusta

Oikeus tarjota säästämissopimusta on:

- 3) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä;
-

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

- 4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahasto-osuus sekä mainitun lain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettun yhteissijoitusyrityksen osuus;
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1081/2017, seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 10 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 §:n c kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja sitä vastaavaa ulkomaista rahastoyhtiötä;

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

c) sijoitusrahastolain 3 luvun 1 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 5 luvun 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 luku

Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

1 §

EU:n arvopaperikeskusasetuksen 3 artiklassa tarkoitettut arvo-osuudet

Sijoitusrahaston osuuksien liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään sovelletaan muutoin sijoitusrahastolain (/) 12 lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 3 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 6 §:n 4 momentti seuraavasti:

3 luku

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

6 §

Talletussuojarahaston varojen sijoittamista koskevat erityiset säännökset

Mitä 2 momentissa säädetään, ei estä rahaston varojen sijoittamista sijoitusrahastolain (/) 13 luvussa tarkoitettuihin sijoitusrahastoihin

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

joukkorahoituslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkorahoituslain (734/2016) 2 §:n 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1072/2017, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 19 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (129/1979) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin sen on laissa 633/2014, seuraavasti:

14 §

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytisyhteisöä taikka vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytisyhteisöä tai erityistä säilytisyhteisöä koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä tai sen muutoksesta. Rekisteriviranomaisen on ennen kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa koskevan osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen, kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen tai sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä, yhtiösopimuksesta tai sen muutoksesta. Jos kiinteistörahastotoimintaa harjoittavan kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen muutos koskee vain äänettömän yhtiömiehen vaihtumista taikka nimen tai panoksen muuttumista eikä kommandiittiyhtiössä ole muita kuin sellaisia äänettämiä yhtiömiehiä, joiden osuuksiin yhtiösopimuksen mukaan sovelletaan arvopaperimarkkinalakia (746/2012), rekisteriviranomaisen ei ole varattava Finanssivalvonnalle mahdollisuutta antaa lausuntoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

HE 243/2018 vp

muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

4 §

Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo

Sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun sijoitusrahaston ja 17 kohdassa tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuuden vertailuarvoksi katsotaan 70 prosenttia käyvistä arvosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

16.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momentin 7 kohta ja 20 §:n 6 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 988/2012, seuraavasti:

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

7) Finanssivalvonnalle ulkomaisen rahastoyhtiön ja vaihtoehtorahastojen hoitajan tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen sekä verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön, vaihtoehtorahastojen hoitajan ja verovelvollisen verotustietoja, joilla saattaa olla merkitystä arvioitaessa, onko ulkomaisen rahastoyhtiön Suomeen perustamaa sijoitusrahastoa tai ulkomaisen vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomeen perustamaa vaihtoehtorahastoa hoitaessa olenaisesti rikottu Suomessa yleisen edun turvaamiseksi voimassa olevaa lainsäädäntöä sijoitusrahastolain (/) 24 luvun 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 21 luvun 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos kyseessä on vaihtoehtorahasto, jota hoitaa ETA-valtioon rekisteröitynyt vaihtoehtorahastojen hoitaja;

20 §

Tietojen antaminen eräille viranomaisille

Verohallinto voi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa pyynnöstä:

6) Finanssivalvonnalle sijoitusrahastolain 24 luvun 10 §:ssä tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettua arviointia varten tarpeellisia ulkomaisen rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahastojen hoitajan tiedonantovelvollisuuteen ja verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön ja verovelvollisen verotustietoja;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 16 §:n 9 momentti ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 16 §:n 9 momentti laissa 181/2014 ja 17 §:n 1 momentti laissa 1498/2011, seuraavasti:

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalvelulaissa tarkoitettun sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettun arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettun luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettun rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hoitaa Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettun vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hoitaa Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen omistamista sekä verovelvolliselta lunastetuista sijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen ja vaihtoehtorahaston osuuksista. Lisäksi on annettava tarvittavat tiedot lunastettujen sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten ja vaihtoehtorahastojen osuuksien hankintahinnasta ja hankinta-ajankohdasta sekä

merkinnän ja lunastuksen yhteydessä perityistä kuluista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

holhoustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 34 §:n 1 momentin 13 kohdan d alakohdan, sellaisena kuin se on laissa 1094/2017, seuraavasti:

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 16 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa mainitun lain 23 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun pykälän 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

2.

Laki**vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 1 luvun 5 § ja 6 §:n 5 ja 6 momentti, 2 luvun 5 §:n 2 momentin 13 kohta ja 6 §:n 1 momentti, 5 luvun 2 §:n 5 kohta ja 3 §, 13 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 14 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 21 luvun 4 §, 22 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 2 ja 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 5 §:n 2 momentin 13 kohta laissa 229/2017, 5 luvun 2 §:n 5 kohta laissa 739/2016 ja 22 luvun 2 § osaksi laissa 627/2014, sekä

lisätään 1 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 8 momentti, 2 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 5 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 627/2014, 527/2016, 229/2017 ja 1078/2017, uusi 14 kohta, 5 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 739/2016, uusi 6 kohta, 11 lukuun uusi 6 §, 12 lukuun uusi 12 §, 13 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, lakiin uusi 16 a luku sekä 22 lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

5 §

5 §

Suhde sijoitusrahastolakiin

Suhde sijoitusrahastolakiin

Sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön, joka hoitaa vaihtoehtorahastoja, tulee hakea toimilupaa tai rekisteröityä tämän lain mukaisesti. Finanssivalvonta ei tällöin saa edellyttää rahastoyhtiön toimittavan tietoja tai asiakirjoja, jotka se on jo toimittanut hakiessaan sijoitusrahastolain mukaista toimilupaa ja jotka ovat edelleen ajantasaisia.

Sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitetun rahastoyhtiön, joka hoitaa vaihtoehtorahastoja, tulee hakea toimilupaa tai rekisteröityä tämän lain mukaisesti. Finanssivalvonta ei tällöin saa edellyttää rahastoyhtiön toimittavan tietoja tai asiakirjoja, jotka *tämä* on jo toimittanut hakiessaan sijoitusrahastolain mukaista toimilupaa ja jotka ovat edelleen ajantasaisia.

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö ei voi olla kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

6 §

6 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Voimassa oleva laki

Eurooppalaisista riskipääomarahastoista säädetään eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 345/2013.

Eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista säädetään eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 346/2013.

Ehdotus

Eurooppalaisista riskipääomarahastoista säädetään eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 345/2013, jäljempänä **eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskeva aset**us.

Eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista säädetään eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 346/2013, jäljempänä **eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskeva aset**us.

Rahamarkkinarahastoista ja niiden hoitajista säädetään tämän lain lisäksi rahamarkkinarahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1131.

2 luku

Määritelmät

1 §

Vaihtoehtorahasto

Vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi ja jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa.

Sijoitusrahastolaissa ja joukkorahoituslaissa (734/2016) säädetyin edellytyksin vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan myös sellaista yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista ja joukkorahoituksen välitystä, jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa ja jossa varoja hankitaan joukkorahoituksella, luotonvälityksellä tai

2 luku

Määritelmät

1 §

Vaihtoehtorahasto

Erikoissijoitusrahastolla tarkoitetaan 16 a luvun 1 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastoa, jonka hoidossa on noudatettava mainituksa luvussa säädettyjä velvoitteita.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

muutoin yhteisen sijoittamisen tarkoituksessa yhdeltä tai useammalta sijoittajalta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi.

5 §

5 §

*EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät**EU-sääntelyyn liittyvät määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksella* vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1286/2014.

13) *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksella* vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1286/2014;

14) *arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksella* arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/2365.

6 §

6 §

*Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät**Rahoitusmarkkinalainsäädäntöön liittyvät määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan *ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä*, mitä sijoitusrahastolain 2 §:ssä säädetään.

Tässä laissa tarkoitetaan *ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä*, mitä sijoitusrahastolain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 19 kohdassa säädetään.

5 luku

5 luku

Rekisteröinti**Rekisteröinti**

2 §

2 §

*Finanssivalvonnan rekisteri**Finanssivalvonnan rekisteri*

Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä:

Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä:

5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppa-

5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppa-

Voimassa oleva laki

laisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.

3 §

Rekisteröinnin edellytykset

Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan on rekisteröitymistä koskevan hakemuksen yhteydessä annettava Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäviksi omat tunnistetietonsa ja hoitamiensa vaihtoehtorahastojen tunnistetiedot sekä tiedot niiden sijoitusstrategioista.

11 luku

Avoimuutta koskevat vaatimukset

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

Ehdotus

laisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä *mainitun* asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa;

6) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä *mainitun* asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.

3 §

Rekisteröinnin edellytykset

Rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan on rekisteröitymistä koskevan hakemuksen yhteydessä annettava Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittäviksi omat tunnistetietonsa ja hoitamiensa vaihtoehtorahastojen tunnistetiedot sekä tiedot niiden sijoitusstrategioista. *Rekisteröitymisvelvolliseen vaihtoehtorahastojen hoitajaan sovelletaan, mitä 4 luvun 4 §:ssä säädetään merkittävien omistajien ja 6 luvun 5 §:ssä johdon luotettavuudesta.*

11 luku

Avoimuutta koskevat vaatimukset

6 §

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskevien tietojen esittäminen

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen antamisesta vaihtoehtorahaston tilinpäätöksessä säädetään arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 artiklassa.

12 luku

Osuuksien tarjoaminen

12 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia koskeva tiedonantovelvollisuus

Edellä 4 §:ssä tarkoitetuista sijoittajille saatavilla pidettävistä tiedoista arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja kokonaistuoton vaihtosopimusten osalta säädetään arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 14 artiklassa.

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

3 §

Vaihtoehtorahaston oikeudelliset edellytykset

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle saa markkinoida ainoastaan vaihtoehtorahastoja, jotka ovat:

3) sijoitusrahastolain mukaisia erikoissijoitusrahastoja;

13 luku

Markkinointi ei-ammattimaiselle asiakkaalle

3 §

Vaihtoehtorahaston oikeudelliset edellytykset

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle saa markkinoida ainoastaan vaihtoehtorahastoja, jotka ovat:

3) erikoissijoitusrahastoja;

Toimiluvallisen vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee lisäksi ottaa käyttöön järjestelyt varmistaakseen hoitamansa vaihtoehtorahaston sopivuus aiotulle kohderyhmälle, jos rahastoa markkinoidaan ei-ammattimaiselle asiakkaalle.

14 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §

Säilytysyhteisö

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

3) sijoitusrahastolain 9 §:ssä tarkoitettu

14 luku

Lupa toimia säilytysyhteisönä

1 §

Säilytysyhteisö

Vaihtoehtorahaston säilytysyhteisönä voi toimia:

3) sijoitusrahastolain 20 luvun 2 §:ssä tar-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säilytysyhteisön toimiluvan saanut osakeyhtiö.

koitetun säilytysyhteisön toimiluvan saanut osakeyhtiö.

VI OSA

ERITYISET RAHASTOTYYPIT

VI OSA

ERITYISET RAHASTOTYYPIT

16 a luku

Erikoissijoitusrahastot

1 §

Erikoissijoitusrahastoon ja sen hoitajaan sovellettavat erityiset säännökset

Vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa tai joka on rekisteröitynyt Finanssivalvontaan siten kuin tässä laissa säädetään, saa hoitaa erikoissijoitusrahastoa noudattaen lisäksi mitä sijoitusrahastolain 2 luvun 10, 11 ja 14 §:ssä, 7 luvun 3 §:ssä, 8 luvun 2 ja 3 §:ssä sekä 9 §:n 2 ja 3 momentissa, 9 luvun 1—7 §:ssä, 10—12, 17 ja 18 luvussa, 19 luvun 5—8 §:ssä sekä 26 luvun 9, 10 ja 12 §:ssä säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahaston hoitamisesta.

Erikoissijoitusrahaston sulautumiseen sovelletaan sijoitusrahastolain 16 lukua siten kuin kyseisen lain 16 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään sijoitusrahaston muusta kuin rajat ylittävästä sulautumisesta tai sellaisesta kotimaisesta sulautumisesta, jossa on kansainvälinen kytkentä.

Jos erikoissijoitusrahastoa hoitavan vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupa peruetaan, hoitaja asetetaan selvitystilaan, hoitajan omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka hoitaja muutoin lopettaa toimintansa, sovelletaan sijoitusrahastolain 19 luvun 4 §:ää.

Sellaiseen erikoissijoitusrahastoon, jossa voi olla alle 30 osuudenomistajaa, ei sovelleta sijoitusrahastolain 9 luvun 2 ja 3 §:ää, 12 luvun 9 §:ää eikä 26 luvun 9, 10 ja 12 §:ää.

Erikoissijoitusrahastoon, jonka hoitaja ei ole velvollinen hakemaan vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaa, sovelletaan kui-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tenkin 6 luvun 1 §:ää , 7 luvun 4 §:ää, 10 luvun 4 §:ää, 15 luvun 4 §:ää ja 21 luvun 8 §:ää.

Erikoissijoitusrahastoon voidaan perustaa alarahastoja. Mitä sijoitusrahastolain 1 luvun 6 §:ssä säädetään alarahastoista, sovelletaan myös erikoissijoitusrahaston alarahastoihin. Lisäksi erikoissijoitusrahaston alarahastoon sovelletaan, mitä tämän luvun 4 §:ssä säädetään erikoissijoitusrahaston vähimmäispääomasta ja aukiolosta sekä 5 §:ssä erikoissijoitusrahaston tuotonjaosta.

2 §

Erikoissijoitusrahaston nimi ja markkinointi

Erikoissijoitusrahaston nimessä on oltava sana ”erikoissijoitusrahasto”. Muusta kuin tämän lain mukaisesta erikoissijoitusrahastosta ei saa käyttää mainittua nimitystä. Nimi ei saa olla omiaan johtamaan sijoittajia harhaan. Erikoissijoitusrahaston on nimeltään selvästi erottava muista ennen sitä sääntönsä Finanssivalvonnalle toimittaneista erikoissijoitusrahastoista. Pääasiallisesti kiinteistöihin tai kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavalla erikoissijoitusrahastolla on oikeus käyttää nimessään tai muutoin toimintaansa osoittamaan kiinteistösijoittamiseen liittyvää nimitystä.

Erikoissijoitusrahaston markkinointiaineistosta on käytävä selkeästi ilmi ne seikat, joiden vuoksi sijoitusrahastoa pidetään erikoissijoitusrahastona.

3 §

Erikoissijoitusrahaston säännöt

Erikoissijoitusrahaston sääntöjen on oltava selkeät ja sijoitusrahastolain 8 luvun 2 ja 3 §:n mukaiset. Säännöt on toimitettava Finanssivalvonnalle tiedoksi tämän lain 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Erikoissijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun muutos on annettu Finanssivalvonnalle tiedoksi 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja saatettu rahasto-osuudenomistajien tie-

toon erikoissijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla.

Vaihtoehtorahastojen hoitaja ei saa aloittaa hoitamansa erikoissijoitusrahaston osuuksien markkinoimista yleisölle eikä erikoissijoitusrahastoon saa ottaa varoja ennen kuin erikoissijoitusrahaston säännöt on hyväksytty vaihtoehtorahastojen hoitajan hallituksessa. Vaihtoehtorahastojen hoitajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, milloin se aloittaa erikoissijoitusrahaston toiminnan. Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja ei ole aloittanut erikoissijoitusrahaston toimintaa kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen säännöt on ensimmäisen kerran toimitettu Finanssivalvonnalle tämän pykälän mukaisesti, sääntöjen tiedoksi toimittamisen on katsottava rauenneen.

Erikoissijoitusrahastoon, jossa voi 4 §:n mukaisesti olla vähemmän kuin kymmenen rahasto-osuudenomistajaa, ei sovelleta tämän pykälän 2 ja 3 momenttia.

4 §

Erikoissijoitusrahaston vähimmäispääoma ja aukiolo

Erikoissijoitusrahasto on avoinna yleisölle. Erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan sijoitusrahastolain 8 luvun 8 §:stä poiketen kuitenkin määrätä rajoituksia sen avoimuuteen.

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavalla erikoissijoitusrahastolla riittää kuitenkin kymmenen rahasto-osuudenomistajaa, jos sen sääntöjen mukaan kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään miljoonan euron määrästä. Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, muussa erikoissijoitusrahastossa on oltava kuitenkin vähintään kymmenen rahasto-osuudenomistajaa. Jos tällaisen erikoissijoitusrahaston sääntöjen mukaan kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään 500 000 euron määrästä, erikoissijoitusrahastossa voi olla alle kymmenen osuudenomistajaa, kuitenkin edellyttäen, että rahaston kokonaispääoma on sääntöjen mukaisesti vähin-

tään kaksi miljoonaa euroa. Jos tällaisen erikoissijoitusrahaston sääntöjen mukaan vähintään yhden rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään kahden miljoonan euron määrästä, erikoissijoitusrahastolla riittää kuitenkin yksi rahasto-osuudenomistaja. Silloin kun erikoissijoitusrahastossa on vähemmän kuin 30 rahasto-osuudenomistajaa, näiden on oltava ammattimaisia asiakkaita tai niihin rinnastettavia varakkaita yksityishenkilöitä.

Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Rahasto-osuuden hoitajaa ei katsota yhdeksi rahasto-osuudenomistajaksi, jos rahasto-osuuden hoitaja täyttää sijoitusrahastolain 1 luvun 7 §:n vaatimukset.

Erikoissijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

5 §

Erikoissijoitusrahaston tuotonjako

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston sekä erikoissijoitusrahaston, jossa on vähemmän kuin 30 rahasto-osuudenomistajaa, on vuosittain jaettava kaikille rahasto-osuudenomistajille samassa suhteessa vähintään kolme neljäsosaa tilikauden voitosta, lukuun ottamatta realisoitumattomia arvonmuutoksia.

6 §

Erikoissijoitusrahaston varojen sijoittaminen

Erikoissijoitusrahaston varat on sijoitettava ilman aiheetonta viivytystä. Jos erikoissijoitusrahaston osuuksia voidaan tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille, vaihtoehtora-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hastojen hoitajan on hajautettava erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit sijoittaessaan erikoissijoitusrahaston varoja.

Jos erikoissijoitusrahaston osuuksia voidaan tarjota ei-ammattimaisille asiakkaille, sen säännöissä on mainittava, miltä osin erikoissijoitusrahaston varojen sijoittamisessa poiketaan siitä, mitä sijoitusrahastolain 13 luvussa säädetään sekä miten erikoissijoitusrahaston varat sijoitetaan.

Pääasiallisesti kiinteistöihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston on noudatettava, mitä kiinteistörahastolain 3 ja 4 luvussa säädetään kiinteistörahaston varojen sijoittamisesta, luotonotosta, omaisuuden arvostamisesta ja arvioinnista sekä kiinteistönarvioitsijasta ja kiinteistönarvioinnista.

7 §

Erikoissijoitusrahaston arvonlaskenta ja lunastusten hoitaminen

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on kunakin sellaisena päivänä, jolloin talletuspankit ovat yleisesti auki (pankkipäivä), laskettava rahasto-osuuden arvo, lukuun ottamatta pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavaa erikoissijoitusrahastoa, jonka arvo on laskettava ja julkistettava kuukausittain kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan poiketa siitä, mitä 1 momentissa sekä sijoitusrahastolain 10 luvun 1, 4 ja 5 §:ssä säädetään. Jos erikoissijoitusrahaston säännöissä on poikkeus sijoitusrahastolain 10 luvun 5 §:ssä säädetystä rahasto-osuuden lunastusoikeudesta, niissä on mainittava, millä ehdoin rahasto-osuuden omistaja voi vaatia rahasto-osuuden lunastusta, kun on päätetty sääntöjen muuttamisesta taikka erikoissijoitusrahaston hallinnon luovuttamisesta, sulautumisesta tai jakautumisesta.

8 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

**Erikoissijoitusrahaston merkinnän maksu
apporttina**

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavan erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuden merkintähinta voidaan myös maksaa antamalla kiinteistöjä tai kiinteistöarvopapereita, joiden yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa, jos erikoissijoitusrahaston sääntöihin on otettu määräys siitä, että rahasto-osuus voidaan merkitä oikeuksin tai velvollisuuksin panna erikoissijoitusrahastoon osuutta vastaan muuta omaisuutta kuin rahaa (**apporttiomaisuus**). Muun kuin edellä tarkoitetun pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavan erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuden merkintähinta voidaan maksaa antamalla sijoitusrahastolain 13 luvussa tarkoitettuja rahoitusvälineitä apporttina. Tällaisen erikoissijoitusrahaston osalta edellytyksenä on lisäksi, että sen säännöissä on määräys, jonka mukaan kunkin rahasto-osuudenomistajan on merkittävä rahasto-osuuksia vähintään miljoonan euron määrästä.

Apporttiomaisuuden arvosta ja vaikutuksesta rahasto-osuudenomistajien yhdenvertaisuuteen on ennen rahasto-osuuden merkintää hankittava kiinteistörahastolaisissa tarkoitettun riippumattoman ja ulkopuolisen kiinteistönarvioitsijan arvio, tai jollei apporttiomaisuuteen kuulu kiinteistöjä tai kiinteistöarvopapereita, lausunto KHT-tilintarkastajalta taikka tilintarkastusyhteisöltä, jolloin lausunnosta vastuullisen tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

4 §

Vaihtoehtorahaston markkinointi

Finanssivalvonnan on saatuaan 12 luvun 1 §:ssä tai 19 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoeht-

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

4 §

Vaihtoehtorahaston markkinointi

Finanssivalvonnan on saatuaan 12 luvun 1 §:ssä tai 19 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen varmistuttava, noudattaako vaihtoeht-

Voimassa oleva laki

torahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan vaihtoehtorahastoa. Finanssivalvonnan on 20 pankkipäivän kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta ilmoitettava päätöksestä vaihtoehtorahastojen hoitajalle. Finanssivalvonnan on samalla ilmoitettava asiasta vaihtoehtorahaston kotijäsenvaltion ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

Ehdotus

torahastojen hoitaja tätä lakia hoitaessaan vaihtoehtorahastoa. Finanssivalvonnan on 20 pankkipäivän kuluessa täydellisen ilmoituksen saamisesta ilmoitettava päätöksestä vaihtoehtorahastojen hoitajalle. Finanssivalvonnan on samalla ilmoitettava asiasta vaihtoehtorahaston kotijäsenvaltion ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

Jos Finanssivalvonta katsoo, ettei sille ole toimitettu riittäviä tietoja 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen liittyessä ei-ammattimaiselle asiakkaalle tarjottavaan vaihtoehtorahastoon, Finanssivalvonnan tulee antaa asiassa kielteinen päätös 10 pankkipäivän kuluessa sille toimitettujen lisätietojen vastaanottamisesta ja viimeistään 90 päivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonta voi kieltää markkinoinnin aloittamisen ei-ammattimaisille asiakkaille, jos se katsoo päätöksessään tarkemmin esitetyin perustein, että vaihtoehtorahasto ei täytä 13 luvussa asetettuja markkinoinnin edellytyksiä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää vaihtoehtorahaston markkinoinnin aloittaminen, sovelletaan myös muutosilmoitukseen.

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille rikemaksu, ovat:

1) 12 luvun 6 §:n säännökset velvollisuudesta antaa vivutuksesta tietoa sijoittajalle ja 7 §:n säännökset velvollisuudesta noudattaa sijoittajille annettuja varojen sijoittamista koskevia tietoja;

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille rikemaksu ovat:

1) 12 luvun 6 §:n säännökset velvollisuudesta antaa vivutuksesta tietoa sijoittajalle ja 7 §:n säännökset velvollisuudesta noudattaa sijoittajille annettuja varojen sijoittamista koskevia tietoja;

2) 16 a luvun 4 §:n säännökset rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärästä;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) 17 luvun 1 §:n säännökset vivutuksen rajoista ja 3 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta merkittävässä määrin vivutusta käytettäessä;

3) 18 luvun 1—6 §:n säännökset ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta.

3) 16 a luvun 6 §:n säännökset erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnasta;

4) 17 luvun 1 §:n säännökset vivutuksen rajoista ja 3 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta käytettäessä vivutusta merkittävässä määrin;

5) 18 luvun 1—6 §:n säännökset ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuudesta.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille seuraamusmaksu, ovat:

1) 4 luvun 5 §:n säännökset velvollisuudesta ilmoittaa olennaisista muutoksista toimiluvan myöntämisen edellytyksiin;

2) 6 luvun 2 §:n säännökset vähimmäispääomasta, 4 §:n säännökset vastuuriskien kattamisesta sekä 5 §:n säännökset vaihtoehtorahaston johtamisesta ja luotettavuudesta;

3) 7 luvun 1 §:n säännökset resursseista, 2 §:n säännökset hallinto- ja valvontajärjestelyistä, 4 §:n säännökset säilytysyhteisön nimeämisestä, 6 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta sekä 7 §:n säännökset palkitsemisjärjestelmästä;

4) 8 luvun 1 §:n säännökset riskienhallinnan järjestämisestä, 2 §:n säännökset riskienhallinnan erillisyydestä, 3 §:n säännökset riskienhallintatoimenpiteistä ja 6 §:n säännökset maksuvalmiusriskin hallinnasta;

5) 9 luvun 3 §:n säännökset arvonmäärityksessä käytettävästä menetelmästä;

6) 10 luvun 2 §:n säännökset toimintojen ulkoistamisen edellytyksistä;

7) 11 luvun 1 §:n säännökset tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta;

8) 12 luvun 3 §:n säännökset totuudenvastaisesta ja harhaanjohtavasta markkinoinnista, 4 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille, 5 §:n säännökset säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta ja 8 §:n säännökset asiakkaan tuntemisesta;

9) 13 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentin säännökset edellytyksistä vaihtoehtorahaston

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään vaihtoehtorahastojen hoitajille seuraamusmaksu, ovat:

1) 4 luvun 5 §:n säännökset velvollisuudesta ilmoittaa olennaisista muutoksista toimiluvan myöntämisen edellytyksiin;

2) 6 luvun 2 §:n säännökset vähimmäispääomasta, 4 §:n säännökset vastuuriskien kattamisesta sekä 5 §:n säännökset vaihtoehtorahaston johtamisesta ja luotettavuudesta;

3) 7 luvun 1 §:n säännökset resursseista, 2 §:n säännökset hallinto- ja valvontajärjestelyistä, 4 §:n säännökset säilytysyhteisön nimeämisestä, 6 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta sekä 7 §:n säännökset palkitsemisjärjestelmästä;

4) 8 luvun 1 §:n säännökset riskienhallinnan järjestämisestä, 2 §:n säännökset riskienhallinnan erillisyydestä, 3 §:n säännökset riskienhallintatoimenpiteistä ja 6 §:n säännökset maksuvalmiusriskin hallinnasta;

5) 9 luvun 3 §:n säännökset arvonmäärityksessä käytettävästä menetelmästä;

6) 10 luvun 2 §:n säännökset toimintojen ulkoistamisen edellytyksistä;

7) 11 luvun 1 §:n säännökset tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta;

8) 12 luvun 3 §:n säännökset totuudenvastaisesta ja harhaanjohtavasta markkinoinnista, 4 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta sijoittajille, 5 §:n säännökset säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta ja 8 §:n säännökset asiakkaan tuntemisesta;

9) 13 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentin säännökset edellytyksistä vaihtoehtorahaston

Voimassa oleva laki

markkinoinnille ei-ammattimaiselle asiakkaalle, 4 §:n säännökset avaintietoesitteestä ja 5 §:n säännökset avaintietoesitteen lisätiedoista ja kielestä;

10) 18 luvun 7 §:n säännökset yhtiön tyhjentämisestä varoista;

11) 20 luvun 4 §:n säännökset säilytisyhteisöstä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu tämän lain mukaiselle säilytisyhteisölle, ovat lisäksi:

1) 10 luvun 3 §:n säännökset toimintojen edelleenulkoistamisesta;

2) 14 luvun 2 §:n säännökset eturistiriitalanteiden hallinnasta;

3) 15 luvun 2 §:n säännökset säilytisyhteisön säilytystehtävistä, 3 §:n säännökset säilytisyhteisön muista tehtävistä, 5 §:n säännökset säilytystehtävän ulkoistamisesta ja 6 §:n säännökset säilytisyhteisön ilmoituksesta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi 7 luvun 9 §:n säännökset osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistusosuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta.

Tässä pykälässä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös 1

Ehdotus

markkinoinnille ei-ammattimaiselle asiakkaalle, 4 §:n säännökset avaintietoesitteestä ja 5 §:n säännökset avaintietoesitteen lisätiedoista ja kielestä;

10) 16 a luvun 2 §:n säännös velvollisuudesta käyttää nimitystä erikoissijoitusrahasto;

11) 18 luvun 7 §:n säännökset yhtiön tyhjentämisestä varoista;

12) 20 luvun 4 §:n säännökset säilytisyhteisöstä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu tämän lain mukaiselle säilytisyhteisölle, ovat lisäksi:

1) 10 luvun 3 §:n säännökset toimintojen edelleenulkoistamisesta;

2) 14 luvun 2 §:n säännökset eturistiriitalanteiden hallinnasta;

3) 15 luvun 2 §:n säännökset säilytisyhteisön säilytystehtävistä, 3 §:n säännökset säilytisyhteisön muista tehtävistä, 5 §:n säännökset säilytystehtävän ulkoistamisesta ja 6 §:n säännökset säilytisyhteisön ilmoituksesta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä ovat *tämän pykälän* 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi *tämän lain* 7 luvun 9 §:n säännökset osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistusosuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat 1–3 momentissa säädetyn lisäksi arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 13 ja 14 artiklan säännökset arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia ja kokonaistuoton vaihtosopimuksia koskevien tietojen ilmoittamisesta vaihtoehtorahastojen osalta.

Tässä pykälässä säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös 1 momentin 1–9 ja 11 kohdassa, 2 momentin

Voimassa oleva laki

momentin 1—10 kohdassa ja 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset sekä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin nojalla annettujen komission asetusten säännökset.

Edellä 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta voidaan seuraamusmaksu määrätä myös ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalle.

Ehdotus

1 ja 2 kohdassa ja 4 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset sekä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin tai arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen nojalla annettujen komission asetusten säännökset.

Edellä 1 momentin 7 ja 8 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta voidaan seuraamusmaksu määrätä myös ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalle.

4 a §

Muutoksenhaku eräiden EU-asetusten johdosta

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskevan asetuksen ja eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskevan asetuksen nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

Jos eurooppalaisia riskipääomarahastoja koskevan asetuksen 14 artiklassa tarkoitettua päätöstä hoitajan rekisteröinnistä tai 14 b artiklassa tarkoitettua päätöstä rahaston rekisteröinnistä taikka eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskevan asetuksen 15 artiklassa tarkoitettua päätöstä hoitajan rekisteröinnistä tai 15 b artiklassa tarkoitettua päätöstä rahaston rekisteröinnistä ei ole annettu sen antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

5 §

5 §

*Vaihtoehtorahastorikos**Vaihtoehtorahastorikos*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) hoitaa vaihtoehtorahastoa 3 luvun 1 §:n, 5 luvun 1 §:n, 19 luvun 1 §:n tai 20 luvun 1 §:n vastaisesti,

2) hoitaa vaihtoehtorahastoa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan perumista koskevan päätöksen vastaisesti tai mainitun lain 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti,

3) markkinoi vaihtoehtorahaston osuuksia ammattimaisille tai ei-ammattimaisille asiakkaille 19 luvun 3 §:n 1 momentin tai 4 §:n tai 20 luvun 2 §:n vastaisesti,

4) käyttää toiminimenä tai muutoin liiketoiminnassaan 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettua nimitystä mainitun säännöksen vastaisesti tai

5) harjoittaa vaihtoehtorahastojen säilytystoimintaa 14 luvun 1 §:n tai 3 §:n 1—3 momentin vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vaihtoehtorahastorikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) hoitaa vaihtoehtorahastoa 3 luvun 1 §:n, 5 luvun 1 §:n, 19 luvun 1 §:n tai 20 luvun 1 §:n vastaisesti,

2) hoitaa vaihtoehtorahastoa Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan perumista koskevan päätöksen vastaisesti tai 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti,

3) markkinoi vaihtoehtorahaston osuuksia ammattimaisille tai ei-ammattimaisille asiakkaille 19 luvun 3 §:n 2 momentin tai 4 §:n tai 20 luvun 2 §:n vastaisesti,

4) käyttää toiminimenä tai muutoin liiketoiminnassaan 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettua nimitystä mainitun säännöksen vastaisesti,

5) käyttää nimitystä *erikoissijoitusrahasto* 16 a luvun 2 §:n 1 momentin vastaisesti tai

6) harjoittaa vaihtoehtorahastojen säilytystoimintaa 14 luvun 1 §:n tai 3 §:n 1—3 momentin vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vaihtoehtorahastorikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä sijoitusrahastolain 28 luvun 2 §:ssä säädetään sääntömuutoksia ja arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastuksia koskevista siirtymäajoista, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon.

Rekisteröityneen vaihtoehtorahastojen hoitajan on toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys 5 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen merkittävien omistajien ja johdon luotettavuudesta viimeistään tämän lain voimaantuloa seuraavan vuoden loppuun mennessä.

3.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 33 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1071/2017,

muutetaan 4 §:n 2 momentin 4 kohta, 5 §:n 6, 10 ja 33 kohta, 20 §:n 1 momentti, 20 a §:n 1 momentti, 28 §:n 4 momentti, 29 §:n 5 momentti, 32 §:n 3 momentti, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 momentti sekä 2 momentin 5 ja 6 kohta, 41 a §:n 3 ja 12 momentti sekä 43 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 2 momentin 4 kohta ja 29 §:n 5 momentti laissa 170/2014, 5 §:n 6, 10 ja 33 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 40 §:n 2 momentin 5 ja 6 kohta laissa 1071/2017, 20 a §:n 1 momentti ja 28 §:n 4 momentti laissa 352/2017, 40 §:n 1 momentti ja 41 a §:n 3 ja 12 momentti laissa 241/2018 sekä 43 §:n 4 momentti laissa 176/2016, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017 ja 241/2018, uusi 34 kohta, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017 ja 241/2018, uusi 8 momentti, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1071/2017, uusi 7 ja 8 kohta, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 241/2018, uusi 12 momentti, jolloin muutettu 12 momentti ja nykyinen 13 momentti siirtyvät 13 ja 14 momentiksi, 50 f §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 170/2014 ja 737/2016, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 50 q § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä sekä mainitun lain nojalla toimiluvan saanutta säilytysyhteisöä;

4) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä sekä mainitun lain nojalla toimiluvan saanutta säilytysyhteisöä;

5 §

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä,

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä,

Voimassa oleva laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 8 luvun 18 §:n, *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n*, sijoitusrahastolain 16 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 2 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai *edellä* 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta.

Ehdotus

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 8 luvun 18 §:n, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n tai *arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä EU:n arvopaperikeskusasetus*, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta;

34) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(EU) 2015/2365, jäljempänä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetus.

20 §

20 §

Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä

Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan tai tämän lain 5 §:n 24 kohdassa tarkoitetun muun finanssimarkkinoilla toimivan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

20 a §

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014, jäljempänä EU:n arvopaperikeskusasetus, 61 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 ja 12 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada EU:n arvopaperikeskusasetuksen 61 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 ja 12 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

28 §

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää

Voimassa oleva laki

henkilöä toimimasta sijoitusrahastolaissa tarkoitettussa rahastoyhtiössä ja sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saaneessa säilytisyhteisössä 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tai laiminlyönyt sijoitusrahastolain 144 b §:ssä mainittuja säännöksiä.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuna säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokoukseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitus-

Ehdotus

henkilöä toimimasta sijoitusrahastolaissa tarkoitettussa rahastoyhtiössä ja sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saaneessa säilytisyhteisössä 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti ja vakavasti rikkonut tai laiminlyönyt sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä mainittuja säännöksiä.

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksessa tarkoitettun vastapuolen hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt mainitun asetuksen 4 tai 15 artiklan säännöksiä.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 20 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettuna säilytisyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuden omistajien kokoukseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitus-

Voimassa oleva laki

rahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitettua omistussuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistussuhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistussuhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistussuhteisöstä, raportointipalvelun tarjoajasta, raportointipalvelun tarjoajan omistussuhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistussuhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimituspaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitettua hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoinnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, *sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n 6 momentissa*, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvon-

Ehdotus

rahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitettua omistussuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytysyhteisöstä, erityisestä säilytysyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistussuhteisöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistussuhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssistä, pörssin omistussuhteisöstä, raportointipalvelun tarjoajasta, raportointipalvelun tarjoajan omistussuhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistussuhteisöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimituspaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitettua hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoinnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentissa, *sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:n 6 momentissa*, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momen-

Voimassa oleva laki

nasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa tai 8 luvun 18 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivalan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

Ehdotus

tissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä, vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n 5 momentissa tai 8 luvun 18 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivalan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytisyhteisössä, erityisessä säilytisyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 4 luvun 7 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

33 §

*Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus**Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus*

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

kumotaan 33 §:n 4 momentti

38 §

38 §

*Rikemaksu**Rikemaksu*

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

40 §

40 §

*Seuraamusmaksu**Seuraamusmaksu*

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinratkaisulain 18 luvun 1

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, kriisinratkaisulain 18 luvun 1

Voimassa oleva laki

§:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä korttimaksujen siirtohintoja koskeva asetus, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille; *tai*

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä.

Ehdotus

§:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä korttimaksujen siirtohintoja koskeva asetus, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille;

6) viitearvoasetuksen 4—16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21—26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artiklan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä;

7) arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 4 artiklan säännöksiä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ilmoitusvelvollisuudesta ja tietojen turvaamisesta tai 15 artiklan säännöksiä vakuusjärjestelyn nojalla vastaanotettujen rahoitusvälineiden uudelleenkäytöstä; *tai*

8) rahamarkkinarahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1131, jäljempänä **rahamarkkinarahastoasetus**, 4 artiklan 1 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston perustamisen, hoitamisen ja markkinoimisen luvanvaraisuudesta, 4 artiklan 5 kohdan tai 5 artiklan 2 kohdan säännöksiä rahamarkkinarahaston toimilupaa haettaessa ilmoitetuista tiedoista, jos toimilupa on myönnetty hakijan antamien väärin tai harhaanjohtavien tietojen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

perusteella, 6 artiklan säännöksiä nimityksen ”rahamarkkinarahasto” käytöstä, 9–16 artiklan säännöksiä omaisuuserien koostumusta koskevista vaatimuksista, 17, 18, 24 tai 25 artiklan säännöksiä sijoitussalkkua koskevista vaatimuksista, 19–21 tai 23 artiklan säännöksiä sisäisen luottolaadun arviointia koskevista vaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahastojen luottoluokituksesta, 27 artiklan säännöksiä rahamarkkinarahaston hoitajan selonottovelvollisuudesta, 28 artiklan säännöksiä stressitesteistä, 29–34 artiklan säännöksiä arvostamista koskevista vaatimuksista taikka 36 artiklan säännöksiä avoimuusvaatimuksista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahas-
tolain 144 b §:n 2 momentissa, sijoituspal-
velulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa
taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä
annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momen-
tissa mainittujen säännösten rikkomista, oi-
keushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu
saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi,
enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön
tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden lii-
kevaihdoista tai enintään viisi miljoonaa eu-
roa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättä-
vä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa
euroa.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahas-
tolain 27 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa, si-
joituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 mo-
mentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvä-
lineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3
momentissa mainittujen säännösten rikko-
mista, oikeushenkilölle määrättävä seura-
amusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on
suurempi, enintään joko 10 prosenttia oi-
keushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän
vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi mil-
joonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle
määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi
miljoonaa euroa.

*Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 mo-
mentin 7 kohdassa tarkoitetun säännöksen
rikkomista, siinä mainitun asetuksen 4 artik-
lan rikkomisesta oikeushenkilölle määrättä-
vä seuraamusmaksu saa olla enintään joko
kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa
tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liike-
vaihdosta tai enintään viisi miljoonaa eu-
roa, sen mukaan, kumpi on suurempi, ja 15
artiklan rikkomisesta enintään joko kymme-
nen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai lai-
minlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 7–11 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määritettävissä.

tai enintään 15 miljoonaa euroa, sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Sen estämättä, mitä 7–12 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistamisesta, sovelletaan myös 26—29, 33 ja 33 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 18 j ja 122 §:ssä tarkoitettujen päätösten julkistamiseen.

50 f §

Toiminta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetussa direktiivissä ja siihen liittyvissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistamisesta, sovelletaan myös 26—28, 28 a, 28 b, 29, 33 ja 33 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 19 luvun 8 §:ssä ja 24 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen päätösten julkistamiseen.

50 f §

Toiminta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetussa direktiivissä ja siihen liittyvissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahamarkkinarahastoasetuksen 38 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

50 q §

Toiminta arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien raportointi- ja läpinäkyvyysasetuksen 16 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

lahjanlupauslain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lahjanlupauslain (625/1947) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 831/1991, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 831/1991, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Rahasto-osuuden lahjoitus, johon ei sovelleta 1 tai 2 momenttia, katsotaan täytetyksi, kun rahasto-osuuden luovuttamisesta on ilmoitettu 3 momentissa tarkoitetulla tavalla sille, joka pitää rahasto-osuusrekisteriä sijoitusrahastolain (/) mukaisesti.

4 §

4 §

Jos joku lahjoittamisen tarkoituksessa on toisen nimiin

1) pankkiin tallettanut rahaa, arvopapereita tai muuta irtainta omaisuutta,

2) arvopaperinvälitysliikkeeseen tallettanut arvopapereita taikka

3) arvo-osuusrekisteriin siirtänyt toisen arvo-osuustilille kirjattavaksi arvo-osuuksia pidättämättä itselleen oikeutta määrätä siitä, mitä on talletettu tai siirretty, pidetään lahjoitusta täytettynä, kun pankki tai arvopaperinvälitysliike on vastaanottanut lahjoitetun omaisuuden lahjan saajan lukuun tai kun lahjoitetut arvo-osuudet on kirjattu lahjan saajan arvo-osuustilille.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on voimassa, vaikka talletuksesta tai siirrosta an-

Jos joku on lahjoittamisen tarkoituksessa luottolaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai muuhun vastaavaan yritykseen toisen nimiin tallettanut rahaa taikka antanut säilytettäväksi arvopapereita tai muuta irtainta omaisuutta pidättämättä itselleen oikeutta määrätä kyseisestä omaisuudesta, lahjoitus katsotaan täytetyksi, kun luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai muu vastaava yritys on vastaanottanut lahjoitetun omaisuuden lahjan saajan lukuun. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan, vaikka talletuksesta tai säilytyksestä annettu todistus on jäänyt lahjan antajan haltuun.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun lahjan antaja on siirtänyt lahjan saajan nimiin varoja talletuksestaan tai säi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nettu todistus on jäänyt lahjan antajan haltuun.

Mitä 1 momentissa on säädetty, on vastaavasti voimassa, kun lahjan antaja on siirtänyt lahjan saajan nimiin varoja tililtä tai talletuksesta, joka hänellä on pankissa, arvo-paperinvälitysliikkeessä tai arvo-osuusrekisterissä.

lytyksestään luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä tai muussa vastaavassa yrityksessä.

Jos joku on lahjoittamisen tarkoituksessa luovuttanut arvo-osuuksia toisen tilille kirjattaviksi pidättämättä itselleen oikeutta määrätä niistä, lahjoitus katsotaan täytetyksi, kun arvo-osuudet on kirjattu lahjan saajan arvo-osuustilille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 171/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Maksuvelvollinen

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

2) sijoitusrahastolain (48/1999) 2 b luvussa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETArahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa;

2) sijoitusrahastolain (/) 24 luvun 3 §:ssä tarkoitettu sellainen ulkomainen ETArahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa sijoitusrahastoa sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettu sellainen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa;

3 §

3 §

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen mak-

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen mak-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*sun määräytymiseen**sun määräytymiseen*

Jos viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoimaan sijoitusrahastoon on sulautunut toisen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto siten kuin sijoitusrahastolain 16 luvussa säädetään, sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät aikaan, joka alkaa sijoitusrahastolain 110 §:n 2 momentin mukaisesta sulautumisen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta ja päättyy kalenterivuoden päätyessä. Vastaavasti sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka hallinnoima sijoitusrahasto on sulautunut. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan rahastoyhtiöön tai vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Jos rahastoyhtiölle on viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen luovutettu toisen rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston hallinto (*luovutettu sijoitusrahasto*) sijoitusrahastolain 15 luvussa säädetyllä tavalla, luovutetun sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanojankohdan ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Vastaavasti luovutetun sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka sijoitusrahasto on luovutettu. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan *rahastoyhtiöön tai vaihtoehtorahastojen hoitajaan*.

Jos viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoimaan sijoitusrahastoon on sulautunut toisen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto siten kuin sijoitusrahastolain 16 luvussa säädetään, sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät aikaan, joka alkaa sijoitusrahastolain 16 luvun 13 §:n 2 momentin mukaisesta sulautumisen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta ja päättyy kalenterivuoden päätyessä. Vastaavasti sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka hallinnoima sijoitusrahasto on sulautunut. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Jos rahastoyhtiölle on viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen luovutettu toisen rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston hoito (*luovutettu sijoitusrahasto*) sijoitusrahastolain 18 luvussa säädetyllä tavalla, luovutetun sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanojankohdan ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Vastaavasti luovutetun sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka sijoitusrahasto on luovutettu. Mitä tässä momentissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta, sovelletaan myös erikoissijoitusrahastoon ja sitä hoitavaan vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 .

6.

Laki**sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n ja 11 luvun 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohta ja 11 luvun 15 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohta laissa 1069/2014 ja 11 luvun 15 §:n 3 momentti laissa 166/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset**Yleiset säännökset**

2 §

2 §

*Poikkeukset lain soveltamisalasta**Poikkeukset lain soveltamisalasta*

Tämä laki ei koske:

Tämä laki ei koske:

2) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä eikä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuja vaihtoehtorahastojen hoitajia, niiden säilytysyhteisöjä, erityisiä säilytysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei tämän luvun 4 ja 6 §:stä muuta johdu;

2) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä eikä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuja vaihtoehtorahastojen hoitajia, niiden säilytysyhteisöjä, erityisiä säilytysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei tämän luvun 4 ja 6 §:stä muuta johdu;

11 luku

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto**Sijoittajien korvausrahasto**

15 §

15 §

*Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius**Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 9 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

kiinteistörahastolain 1 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 1 §:n 3 momentti ja 15 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 164/2014 ja 15 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohta laissa 350/2007, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavasta *sijoitusrahastolain (48/1999) mukaisesta* erikoissijoitusrahastosta säädetään *sijoitusra-*

Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin varojaan sijoittavasta erikoissijoitusrahastosta säädetään vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

hastolaissa ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014). Osakeyhtiömuotoisesta kiinteistörahastosta ja siihen rinnastettavasta kommandiittiyhtiöstä säädetään tämän lain ohella vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

15 §

Varojen sijoittaminen

Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheutonta viivytystä kiinteistösijoitus-toiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:

8) johdannaissopimuksiin, jolloin on noudatettava soveltuvin osin, mitä sijoitusrahastolain 80 §:ssä säädetään; sekä

9) arvopapereiden lainaus- ja takaisinostosopimuksiin, jolloin on noudatettava soveltuvin osin, mitä sijoitusrahastolain 81 §:ssä säädetään.

Ehdotus

(162/2014). Osakeyhtiömuotoisesta kiinteistörahastosta ja siihen rinnastettavasta kommandiittiyhtiöstä säädetään tämän lain ohella vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa.

15 §

Varojen sijoittaminen

Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheutonta viivytystä kiinteistösijoitus-toiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:

8) johdannaissopimuksiin noudattaen sijoitusrahastolain (/) 13 luvun 15 §:ää; sekä

9) arvopapereiden lainaus- ja takaisinostosopimuksiin noudattaen sijoitusrahastolain 13 luvun 18 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sidotusta pitkäaikaissästämisestä annetun lain (1183/2009) 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 6 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 175/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Oikeus tarjota säästämissopimusta

Oikeus tarjota säästämissopimusta on:

Ehdotus

3 §

Oikeus tarjota säästämissopimusta

Oikeus tarjota säästämissopimusta on:

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä;

3) sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä;

6 §

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastosuus sekä mainitun lain 128 §:ssä tarkoitettun yhteissijoitusyrityksen osuus;

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastosuus sekä mainitun lain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettun yhteissijoitusyrityksen osuus;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1081/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmiä

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 1

Voimassa oleva laki

luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Ehdotus

luvun 11 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 10 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, 14 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä ja 3 §:ssä tarkoitettua erityistä säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.**Laki****rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 2 §:n ja 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 18 §:n c kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja sitä vastaavaa ulkomaista rahastoyhtiötä;

18 §

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja sitä vastaavaa ulkomaista rahastoyhtiötä;

18 §

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

c) sijoitusrahastolain 6 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö;

c) sijoitusrahastolain 3 luvun 1 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 5 luvun 1 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittämisen arvo-osuusjärjestelmään

Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittämisen arvo-osuusjärjestelmään

1 §

1 §

EU:n arvopaperikeskusasetuksen 3 artiklassa tarkoitetut arvo-osuudet

EU:n arvopaperikeskusasetuksen 3 artiklassa tarkoitetut arvo-osuudet

Sijoitusrahaston osuuksien liittamisestä arvo-osuusjärjestelmään sovelletaan muutoin sijoitusrahastolain (48/1999) 10 lukua.

Sijoitusrahaston osuuksien liittamisestä arvo-osuusjärjestelmään sovelletaan muutoin sijoitusrahastolain (/) 12 lukua.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

12.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 3 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 6 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

**Rahaston varat ja niiden sijoittaminen,
kulut ja lainanotto**

**Rahaston varat ja niiden sijoittaminen,
kulut ja lainanotto**

6 §

6 §

*Talletussuojarahaston varojen sijoittamista
koskevat erityiset säännökset*

*Talletussuojarahaston varojen sijoittamista
koskevat erityiset säännökset*

Mitä 2 momentissa säädetään, ei estä rahaston varojen sijoittamista sijoitusrahastolain (48/1999) 11 luvussa tarkoitettuihin sijoitusrahastoihin.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei estä rahaston varojen sijoittamista sijoitusrahastolain (/) 13 luvussa tarkoitettuihin sijoitusrahastoihin

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

13.

Laki

joukkorahoituslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkorahoituslain (734/2016) 2 §:n 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa
1072/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

10) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja *mainitun momentin* 10 b kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

10) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 19 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

14.

Laki

kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (129/1979) 14 §:n 3 momentti, sellaisena kuin sen on laissa
633/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä taikka vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytysyhteisöä tai erityistä säilytysyhteisöä

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun lain 20 luvun 1 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä taikka vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytysyhteisöä tai erityistä säily-

Voimassa oleva laki

koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä tai sen muutoksesta. Rekisteriviranomaisen on ennen kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa koskevan osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen, kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen tai sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä, yhtiösopimuksesta tai sen muutoksesta. Jos kiinteistörahastotoimintaa harjoittavan kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen muutos koskee vain äänettömän yhtiömiehen vaihtumista taikka nimen tai panoksen muuttumista eikä kommandiittiyhtiössä ole muita kuin sellaisia äänettämiä yhtiömiehiä, joiden osuuksiin yhtiösopimuksen mukaan sovelletaan arvopaperimarkkinalakia (746/2012), rekisteriviranomaisen ei ole varattava Finanssivalvonnalle mahdollisuutta antaa lausuntoa.

Ehdotus

tysyhteisöä koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä tai sen muutoksesta. Rekisteriviranomaisen on ennen kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa koskevan osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen, kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen tai sen muutoksen hyväksymistä varattava Finanssivalvonnalle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä, yhtiösopimuksesta tai sen muutoksesta. Jos kiinteistörahastotoimintaa harjoittavan kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen muutos koskee vain äänettömän yhtiömiehen vaihtumista taikka nimen tai panoksen muuttumista eikä kommandiittiyhtiössä ole muita kuin sellaisia äänettämiä yhtiömiehiä, joiden osuuksiin yhtiösopimuksen mukaan sovelletaan arvopaperimarkkinalakia (746/2012), rekisteriviranomaisen ei ole varattava Finanssivalvonnalle mahdollisuutta antaa lausuntoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki**varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo

Ehdotus

4 §

Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo

Sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 2 ja 10

Sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 1

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

kohdassa tarkoitetun sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuuden vertailuarvoksi katsotaan 70 prosenttia käyvästä arvosta.

Ehdotus

momentin 2 kohdassa tarkoitetun sijoitusrahaston ja *17 kohdassa* tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuuden vertailuarvoksi katsotaan 70 prosenttia käyvästä arvosta.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 ja 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momentin 7 kohta ja 20 §:n 6 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 988/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen omaloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten esittäjäntä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

—————
7) Finanssivalvonnalle ulkomaisen rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen sekä verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön ja verovelvollisen verotustietoja, joilla saattaa olla merkitystä arvioitaessa, onko ulkomaisen rahastoyhtiön Suomeen perustamaa sijoitusrahastoa hallinnoitaessa olennaisesti rikottu Suomessa yleisen edun turvaamiseksi voimassa olevaa lainsäädäntöä sijoitusrahastolain (48/1999) 18 j §:ssä tarkoitetulla tavalla;

Ehdotus

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen omaloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten esittäjäntä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

—————
7) Finanssivalvonnalle ulkomaisen rahastoyhtiön ja vaihtoehtorahastojen hoitajan tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen sekä verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön, vaihtoehtorahastojen hoitajan ja verovelvollisen verotustietoja, joilla saattaa olla merkitystä arvioitaessa, onko ulkomaisen rahastoyhtiön Suomeen perustamaa sijoitusrahastoa tai ulkomaisen vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomeen perustamaa vaihtoehtorahastoa hoitaessa olennaisesti rikottu Suomessa yleisen edun turvaamiseksi voimassa olevaa lainsäädäntöä sijoitusrahastolain (/) 24 luvun 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 21 luvun 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos kyseessä on vaihto-

HE 243/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ehdorahasto, jota hoitaa ETA-valtioon rekisteröitynyt vaihtoehtorahastojen hoitaja;

20 §

20 §

Tietojen antaminen eräille viranomaisille

Tietojen antaminen eräille viranomaisille

Verohallinto voi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa pyynnöstä:

Verohallinto voi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa pyynnöstä:

6) Finanssivalvonnalle sijoitusrahastolain 18 j §:ssä tarkoitettua arviointia varten tarpeellisia ulkomaisen rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuuteen ja verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön ja verovelvollisen verotustietoja;

6) Finanssivalvonnalle sijoitusrahastolain 24 luvun 10 §:ssä tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 19 luvun 2 §:ssä tarkoitettua arviointia varten tarpeellisia ulkomaisen rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahastojen hoitajan tiedonantovelvollisuuteen ja verojen perimisvelvollisuuteen liittyviä rahastoyhtiön ja verovelvollisen verotustietoja;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 16 §:n 9 momentti ja 17 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 16 §:n 9 momentti laissa 181/2014 ja 17 §:n 1 momentti laissa 1498/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-

Sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-

Voimassa oleva laki

osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuna arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettuna luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuna rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hallinnoi Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuna vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hallinnoi Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen omistamista sekä verovelvolliselta lunastetuista sijoitusrahaston rahasto-osuuksista sekä yhteissijoitusyrityksen osuuksista. Lisäksi on annettava tarvittavat tiedot lunastettujen rahasto-osuuksien ja yhteissijoitusyritysten osuuksien hankintahinnasta ja hankinta-ajankohdasta sekä merkinnän ja lunastuksen yhteydessä perityistä kuluista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.

Ehdotus

osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuna arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettuna luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoitusrahastolaissa (/) tarkoitettuna rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hoitaa Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettuna vaihtoehtorahastojen hoitajan, ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hoitaa Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, sekä ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan, joka hoitaa Suomeen perustettua vaihtoehtorahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen omistamista sekä verovelvolliselta lunastetuista sijoitusrahaston, yhteissijoitusyrityksen ja vaihtoehtorahaston osuuksista. Lisäksi on annettava tarvittavat tiedot lunastettujen sijoitusrahastojen, yhteissijoitusyritysten ja vaihtoehtorahastojen osuuksien hankintahinnasta ja hankinta-ajankohdasta sekä merkinnän ja lunastuksen yhteydessä perityistä kuluista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18.

Laki

holhoustoimesta annetun lain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 34 §:n 1 momentin 13 kohdan d alakoh-
ta, sellaisena kuin se on laissa 1094/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 9 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa sijoitusrahastolain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun 128 §:n 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

13) antaa rahalainaa tai vastiketta antamalla hankkia sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä taikka osuuksia yhteisöissä lukuun ottamatta:

d) osuuksien hankkimista Suomessa rekisteröidyssä sijoitusrahastolain (/) 1 luvun 2 §:n 16 kohdassa mainitun sijoitusrahastodirektiivin mukaisessa sijoitusrahastossa tai sellaisessa mainitun lain 23 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun pykälän 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .